



SEJM  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ  
VII kadencja

**Druk nr 1225**

Warszawa, 11 czerwca 2012 r.

Pani  
Ewa Kopacz  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

## **- o podatku od usług finansowych.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Wincentego Elsnera.

(-) Maciej Banaszak; (-) Piotr Paweł Bauć; (-) Robert Biedroń;  
(-) Bartłomiej Bodio; (-) Jerzy Borkowski; (-) Artur Bramora; (-) Jan Cedzyński; (-) Piotr Chmielowski; (-) Artur Dębski; (-) Marek Domaracki;  
(-) Dariusz Cezar Dziadzio; (-) Wincenty Elsner; (-) Artur Górczyński;  
(-) Anna Grodzka; (-) Michał Kabaciński; (-) Adam Kępiński;  
(-) Krzysztof Kłosowski; (-) Henryk Kmiecik; (-) Sławomir Kopyciński;  
(-) Roman Kotliński; (-) Jacek Kwiatkowski; (-) Andrzej Lewandowski;  
(-) Tomasz Makowski; (-) Małgorzata Marcinkiewicz; (-) Maciej Mroczek;  
(-) Jacek Najder; (-) Wanda Nowicka; (-) Michał Tomasz Pacholski;  
(-) Janusz Palikot; (-) Wojciech Penkalski; (-) Andrzej Piątek; (-) Zofia Popiołek; (-) Marek Poznański; (-) Andrzej Rozenek; (-) Adam Rybakowicz;  
(-) Armand Kamil Ryfiński; (-) Paweł Sajak; (-) Marek Stolarski;  
(-) Halina Szymiec-Raczyńska; (-) Maciej Wydrzyński.

## USTAWA

z dnia .....2012 r.

### o podatku od usług finansowych

#### Rozdział 1

##### Przepisy wstępne

**Art. 1.** 1. Ustawa reguluje opodatkowanie podatkiem od usług finansowych, zwanym dalej „podatkiem”, usług finansowych świadczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Podatek stanowi dochód budżetu państwa.

**Art. 2.** 1. Właściwym organem podatkowym dla podatników podatku jest naczelnik urzędu skarbowego, który jest lub byłby właściwy dla podatku od towarów i usług, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku podatników:

- 1) nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby oddziału;
- 2) nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo nieposiadających oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

3. Właściwym organem podatkowym dla płatników podatku, o których mowa w art. 7, są organy podatkowe właściwe dla tego podmiotu jako podatnika podatku, określone zgodnie z ust.1.

**Art. 3.** Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) ustawie o obrocie instrumentami finansowymi – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.);
- 2) Prawie bankowym – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.);
- 3) ustawie o swobodzie działalności gospodarczej – rozumie się przez to ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807, z późn. zm.);
- 4) krajowym zakładzie ubezpieczeń – rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) instytucji kredytowej – rozumie się przez to podmiot prowadzący we własnym imieniu i na własny rachunek działalność polegającą na przyjmowaniu depozytów lub innych środków powierzonych pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym i udzielaniu kredytów lub na wydawaniu pieniądza elektronicznego, a w szczególności bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego, oddział instytucji kredytowej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 Prawa bankowego, oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 Prawa bankowego oraz spółdzielczą kasę oszczędnościowo – kredytową w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych (Dz. U. z 1996 r., Nr 1, poz. 2, z późn. zm.);
- 6) zagranicznym zakładzie ubezpieczeń – rozumie się przez to przedsiębiorcę zagranicznego, o którym mowa w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej, wykonującego działalność ubezpieczeniową;
- 7) instytucji finansowej – rozumie się przez to każdy podmiot, który wykonując działalność gospodarczą świadczy usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2, a w szczególności:
  - a) firmę inwestycyjną w rozumieniu art. 3 pkt 33 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
  - b) podmiot prowadzący rynek regulowany w rozumieniu art. 14 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
  - c) instytucję kredytową,

- d) krajowy zakład ubezpieczeń,
  - e) zagraniczny zakład ubezpieczeń,
  - f) fundusz inwestycyjny w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.),
  - g) fundusz emerytalny w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934, z późn. zm.);
- 8) partnerze centralnym – rozumie się przez to podmiot, który pośredniczy między kontrahentami w obrocie na rynku lub rynkach instrumentów finansowych jako nabywca dla każdego sprzedającego i jako sprzedający dla każdego nabywcy;
- 9) podatku od towarów i usług – rozumie się przez to podatek od towarów i usług, o którym mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.);
- 10) podatku od wartości dodanej – rozumie się przez to podatek od wartości dodanej, o którym mowa w Dyrektywie 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, ze zm.), z wyjątkiem podatku od towarów i usług;
- 11) podatku o podobnym charakterze – rozumie się przez to podatek o podobnym charakterze do podatku od wartości dodanej nakładany na terytorium państwa trzeciego;
- 12) terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – rozumie się przez to terytorium lądowe oraz wewnątrz ziemi znajdujące się pod nim, morskie wody wewnętrzne i morze terytorialne oraz dno i wewnątrz ziemi znajdujące się pod nimi, przestrzeń powietrzną znajdującą się nad terytorium lądowym, morskimi wodami wewnętrznymi i morzem terytorialnym oraz pokłady statków morskich i powietrznych zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, a także znajdującą się poza morzem terytorialnym wyłączną strefę ekonomiczną, w której Rzeczypospolita Polska na podstawie prawa wewnętrznego i zgodnie z prawem międzynarodowym wykonuje prawa odnoszące się do badania i eksploatacji dna morskiego i jego podglebia oraz ich zasobów naturalnych;
- 13) państwie członkowskim – rozumie się przez to państwo członkowskie Unii Europejskiej inne niż Rzeczypospolita Polska;
- 14) terytorium Unii Europejskiej – rozumie się przez to terytoria państw członkowskich Unii Europejskiej, z tym że na potrzeby stosowania ustawy:
- a) Księstwo Monako traktuje się jako terytorium Republiki Francuskiej, wyspę Man traktuje się jako terytorium Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii

- Północnej, suwerenne strefy Akrotiri i Dhekelia traktuje się jako terytorium Republiki Cypru,
- b) następujące terytoria poszczególnych państw członkowskich traktuje się jako wyłączone z terytorium Unii Europejskiej:
- wyspę Helgoland, terytorium Buesingen - z Republiki Federalnej Niemiec,
  - Ceutę, Melillę, Wyspy Kanaryjskie - z Królestwa Hiszpanii,
  - Livigno, Campione d'Italia, włoską część jeziora Lugano - z Republiki Włoskiej,
  - departamenty zamorskie Republiki Francuskiej - z Republiki Francuskiej,
  - Górę Athos - z Republiki Greckiej,
  - Wyspy Alandzkie - z Republiki Finlandii,
  - Wyspy Normandzkie - ze Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,
- c) Gibraltar traktuje się jako wyłączony z terytorium Unii Europejskiej;
- 15) terytorium państwa trzeciego – rozumie się przez to terytorium państwa niewchodzące w skład terytorium Unii Europejskiej;
- 16) miejscu siedziby działalności gospodarczej podatnika, stałym miejscu prowadzenia działalności, stałym miejscu zamieszkania lub zwykłym miejscu pobytu – rozumie się przez to miejsca określone w rozporządzeniu wykonawczym Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca 2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 77 z dnia 23 marca 2011 r.);
- 17) instrumentach finansowych – rozumie się przez to:
- a) instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
  - b) weksle w rozumieniu ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282, z późn. zm.),
  - c) czeki w rozumieniu ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo czekowe (Dz. U. Nr 37, poz. 283, z późn. zm.);
- 18) papierach wartościowych – rozumie się przez to papiery wartościowe, o których mowa w art. 3 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, a także weksle i czeki;
- 19) instrumentach pochodnych – rozumie się przez to instrumenty pochodne w rozumieniu art. 3 pkt 28a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 20) uczestnictwo w czynności – rozumie się przez to uczestnictwo w transakcji określone przepisami rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca

2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 77 z dnia 23 marca 2011 r.);

21) działalności ubezpieczeniowej – rozumie się przez to działalność ubezpieczeniową w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.);

22) wartości nominalnej – rozumie się przez to bazową wartość nominalną zastosowaną do wyliczenia płatności dokonywanych z tytułu czynności dotyczącej instrumentów pochodnych.

## **Rozdział 2**

### **Zakres podmiotowy i obowiązki rejestracyjne**

**Art. 4.** 1. Podatnikiem podatku jest instytucja finansowa będąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług.

2. Podatnikiem podatku jest również:

- 1) instytucja finansowa niebędąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, która jest zarejestrowanym podatnikiem podatku od wartości dodanej lub zarejestrowanym podatnikiem podatku o podobnym charakterze;
- 2) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej niebędąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, zarejestrowanym podatnikiem podatku od wartości dodanej lub zarejestrowanym podatnikiem podatku od o podobnym charakterze, jeżeli świadczy lub nabywa usługi finansowe.

3. Przepis ust. 1 i ust. 2 pkt 1 stosuje się do podmiotów zwolnionych z obowiązku rejestracji dla potrzeb podatku od towarów i usług, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze lub którzy nie dokonali rejestracji dla potrzeb tych podatków mimo istnienia takiego obowiązku.

**Art. 5.** Podatnikiem podatku jest również instytucja finansowa posiadająca miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium państwa, w którym nie występuje podatek o podobnym charakterze lub nie ma obowiązku rejestracji dla potrzeb tego podatku, jeżeli świadczy lub nabywa usługi finansowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

**Art. 6.** Podatnicy podatku odpowiadają całym swoim majątkiem za zapłatę podatku na podstawie i w granicach własnego zobowiązania podatkowego.

**Art. 7.** 1. Płatnikiem podatku, z zastrzeżeniem ust. 5, jest instytucja finansowa mająca miejsce siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która:

- 1) nabywa usługi finansowe od podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności;
- 2) świadczy usługi finansowe na rzecz podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności.

2. Płatnikiem podatku jest również oddział lub inne stałe miejsca prowadzenia działalności gospodarczej instytucji finansowej, położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które uczestniczy w:

- 1) nabywaniu usług finansowych od podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności;
- 2) świadczeniu usług finansowych na rzecz podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności.

3. Płatnikiem podatku jest również Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych lub spółka, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, jest płatnikiem podatku od czynności, z tytułu których dokonuje rozliczenia i rozrachunku.

4. Jeżeli w czynności uczestniczy centralny kontrpartner z siedzibą poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przyjmuje się, że podatnik uprawniony lub zobowiązany z tytułu nabycia albo zbycia instrumentu finansowego nie posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca siedziby działalności gospodarczej, ani oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej uczestniczącego w tej czynności.

5. W przypadku usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty finansowe w obrocie zorganizowanym, płatnikiem podatku z tytułu świadczenia lub nabywania usług finansowych jest podmiot dokonujący rozliczenia i rozrachunku tych transakcji, mający

siedzibę działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na miejsce siedziby działalności gospodarczej stron transakcji lub uczestniczenie w czynności oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Ust. 2 stosuje się do oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej instytucji finansowej, która nie posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca siedziby działalności gospodarczej.

**Art. 8.** Zwalnia się od podatku:

- 1) Skarb Państwa;
- 2) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki;
- 3) Narodowy Bank Polski;
- 4) Europejski Bank Centralny;
- 5) banki centralne państw członkowskich;
- 6) banki centralne państw trzecich;
- 7) Bank Gospodarstwa Krajowego;
- 8) Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych oraz podmioty, którym powierzono wykonywanie zadań Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 – 6 i ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 9) centralne depozyty papierów wartościowych, posiadające miejsce siedziby na terytorium państwa członkowskiego lub terytorium państw trzecich;
- 10) partnera centralnego posiadającego miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo na terytorium państwa trzeciego - w stosunku do czynności dokonywanych w celu realizacji swoich zadań statutowych;
- 11) Unię Europejską;
- 12) Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;
- 13) Europejski Bank Inwestycyjny;
- 14) instytucje ustanowione przez Unię Europejską lub Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, których dotyczy Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, w ramach limitów i na warunkach tego Protokołu, a także umów w sprawie jego wdrożenia lub umów w sprawie siedziby, w takim zakresie, w jakim nie spowoduje to zakłócenia konkurencji;



- 15) międzynarodowe instytucje finansowe - w stosunku do czynności dokonywanych w celu udzielenia pomocy finansowej Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwom członkowskim Unii Europejskiej;
- 16) Europejski Instrument Stabilności Finansowej;
- 17) międzynarodowe organizacje i instytucje inne niż wyżej wymienione oraz ich oddziały i przedstawicielstwa korzystające na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych z przywilejów i immunitetów;
- 18) podatników podatku od towarów i usług, o których mowa w art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług, oraz podatników podatku od wartości dodanej, do których mają zastosowanie podobne zwolnienia, również gdy zrezygnowali ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem od towarów i usług lub innym podatkiem od wartości dodanej.
- 19) fundusze emerytalne w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 139, poz. 934, z późn. zm.).

**Art. 9.** 1. Podatnicy podatku, o których mowa w art. 4 ust. 1, a także inni podatnicy podatku, dla których stosuje się art. 15 ust. 5, obowiązani są złożyć we właściwym organie podatkowym zgłoszenie rejestracyjne według ustalonego wzoru dla potrzeb podatku.

2. Nie podlegają obowiązkowi złożenia zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, podatnicy podatku:

- 1) o których mowa w art. 8;
- 2) mający miejsce siedziby działalności gospodarczej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nieposiadający oddziału albo innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także podatnicy podatku posiadający oddział albo inne stałe miejsce prowadzenia w zakresie, w jakim nie uczestniczy ono w świadczeniu lub nabywaniu usług finansowych.

**Art. 10.** 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi w drodze rozporządzenia wzór zgłoszenia rejestracyjnego, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowej identyfikacji podatników.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, może określić, w drodze rozporządzenia, sposób oraz warunki organizacyjno-techniczne składania w formie elektronicznej zgłoszenia

rejestracyjnego i jego aktualizacji oraz zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu, uwzględniając potrzebę zapewnienia im bezpieczeństwa, wiarygodności, niezaprzeczalności, nienaruszalności oraz znakowania czasem.

**Art. 11.** 1. Złożenie zgłoszenia rejestracyjnego następuje najpóźniej przed dniem dokonania pierwszej czynności rodzącej obowiązek rejestracji.

2. Właściwy organ podatkowy dokonuje rejestracji podatnika podatku na podstawie prawidłowo sporządzonego zgłoszenia rejestracyjnego.

3. W dniu rejestracji właściwy organ podatkowy wydaje potwierdzenie zarejestrowania podatnika dla potrzeb podatku.

4. Na wniosek zainteresowanego właściwy organ podatkowy jest obowiązany potwierdzić, czy podmiot jest zarejestrowany jako podatnik podatku. Zainteresowanym jest zarówno sam podatnik, jak i każdy podmiot mający interes prawny w złożeniu wniosku, w szczególności kontrahent podatnika.

**Art. 12.** 1. W przypadku wadliwego sporządzenia zgłoszenia, właściwy organ podatkowy wzywa podatnika do usunięcia wad złożonego zgłoszenia.

2. W przypadku zmiany danych, które były podane w zgłoszeniu rejestracyjnym, podatnik jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia, dokonać ich aktualizacji.

**Art. 13.** 1. Zarejestrowany podatnik, który zaprzestał wykonywania czynności jest obowiązany zgłosić zaprzestanie wykonywania czynności właściwemu organowi podatkowemu.

2. W przypadku likwidacji podatnika zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje następca prawny podatnika lub podmiot, który przejął majątek zlikwidowanego podmiotu.

3. Na podstawie zgłoszenia określonego w ust. 1 i 2 właściwy organ podatkowy wykreśla podatnika z rejestru podatników.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi w drodze rozporządzenia wzór zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania czynności opodatkowanych podatkiem.

**Art. 14.** 1. Właściwy organ podatkowy wykreśla z urzędu podatnika z rejestru podatników, jeżeli w wyniku podjętych czynności sprawdzających okaże się, że podmiot ten nie istnieje

lub mimo udokumentowanych prób nie ma możliwości skontaktowania się z nim lub jego pełnomocnikiem.

2. Wykreślenie określone w ust. 1 następuje bez konieczności zawiadomienia zarejestrowanego podatnika.

### **Rozdział 3**

#### **Czynności podlegające opodatkowaniu**

**Art. 15.** 1. Czynnościami podlegającymi opodatkowaniu podatkiem są, z zastrzeżeniem ust. 6, usługi finansowe:

- 1) świadczone przez podatników podatku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na rzecz podatników podatku;
- 2) nabywane przez podatników podatku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od podatników podatku.

2. Usługami finansowymi są:

- 1) usługi, których przedmiotem są instrumenty finansowe, z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usługi pośrednictwa w tym zakresie;
- 2) usługi, których przedmiotem są długi oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług;
- 3) usługi w zakresie poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług;
- 4) usługi udzielania i zaciągania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi zarządzania kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę;
- 5) usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi świadczone przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji;
- 6) inne usługi o charakterze finansowym, podobne do usług wymienionych w pkt. 1 – 5, jeżeli są zwolnione od podatku od towarów i usług lub nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.

3. Czynnością podlegającą opodatkowaniu jest również świadczenie usług finansowych przez instytucję finansową posiadającą miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli miejscem świadczenia tej usługi, w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług, nie jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Czynność, o której mowa w ust. 1, podlega opodatkowaniu, jeżeli przynajmniej jedna ze stron jest instytucją finansową posiadającą miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które uczestniczy w świadczeniu usług finansowych albo nabywa te usługi lub uczestniczy w nabywaniu tych usług.

5. Za posiadającą miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się także instytucję finansową, która zgodnie z odrębnymi przepisami została dopuszczona do świadczenia usług finansowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie tych usług.

6. Czynność, o której mowa w ust. 1 i 2, nie podlega opodatkowaniu, jeżeli świadczący albo nabywający usługę finansową jest z tytułu tej czynności opodatkowany podatkiem od towarów i usług albo podatkiem od wartości dodanej oraz powstał podatek należny z tytułu tych czynności.

**Art. 16.** 1. Zwalnia się od podatku usługi finansowe:

- 1) świadczone na rzecz podatników, o których mowa w art. 8, w zakresie, w jakim korzystają ze zwolnienia od podatku;
- 2) nabywane od podatników, o których mowa w art. 8 pkt 1 – 7 i 11 – 19;
- 3) polegające na pierwotnym obrocie instrumentami finansowymi, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Zwalnia się od podatku świadczenie lub nabywanie usług finansowych, jeżeli ma ono charakter pomocniczy w stosunku do prowadzonej działalności gospodarczej, a w przypadku usług, których przedmiotem jest nabycie instrumentów finansowych – także pod warunkiem, że ich zbycie nie nastąpi przed upływem 12 miesięcy od dnia nabycia.

3. Zwolnienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie stosuje się do emisji, ani umorzenia certyfikatów inwestycyjnych lub jednostek uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, a także zawarcie umów kreujących instrumenty pochodne.

## **Rozdział 4**

### **Obowiązek podatkowy**

**Art. 17.** 1. Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Jeżeli zmiany umów dotyczących instrumentów pochodnych powodują podwyższenie podstawy opodatkowania, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą złożenia zgodnych oświadczeń woli o zmianie tych umów lub uprawomocnienia się wyroku sądu zmieniającego te umowy.

3. W przypadku usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty finansowe w obrocie zorganizowanym, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą skojarzenia ofert, jeszcze przed rozliczeniem i rozrachunkiem tych transakcji.

## **Rozdział 5**

### **Podstawa opodatkowania i stawki podatku**

**Art. 18.** 1. Podstawą opodatkowania w przypadku podatnika świadczącego usługi finansowe jest kwota należna z tytułu tej czynności z zastrzeżeniem ust. 2, 4, 6, 8 oraz art. 19.

2. Podstawą opodatkowania w przypadku nabycia usługi finansowej jest kwota zobowiązania z tytułu tej czynności, z zastrzeżeniem ust. 4, 6, 8 oraz art. 19

3. W przypadku, gdy kwota należna lub kwota zobowiązania jest niższa od wartości rynkowej, podstawą opodatkowania jest wartość rynkowa usługi określona na dzień powstania obowiązku podatkowego.

4. W przypadku:

- 1) pożyczki papierów wartościowych – podstawę opodatkowania stanowi wartość papierów wartościowych z dnia powstania obowiązku;
- 2) zamiany papierów wartościowych – podstawę opodatkowania stanowi wartość rynkowa wydawanych papierów wartościowych określona na dzień powstania obowiązku podatkowego.

5. Kwota należna albo kwota zobowiązania obejmuje wszystko, co stanowi świadczenie wzajemne za usługę finansową, które świadczący otrzymał lub może otrzymać od kontrahenta lub osoby trzeciej.

6. W przypadku wykonania czynności, dla których nie została określona kwota należna, kwota zobowiązania lub wartość nominalna, podstawą opodatkowania jest wartość rynkowa usługi finansowej.

7. Wartością rynkową usługi finansowej jest kwota, jaka zostałaby zapłacona za dany instrument finansowy będący przedmiotem czynności wykonanej zgodnie z warunkami rynkowymi.

8. W przypadku kredytu lub pożyczki pieniężnej, z podstawy opodatkowania wyłącza się kwotę odsetek od tego kredytu lub pożyczki.

**Art. 19.** 1. W przypadku usługi finansowej, której przedmiotem są instrumenty pochodne, podstawą opodatkowania jest wartość nominalna instrumentu pochodnego w momencie wykonania czynności.

2. W przypadku ustalenia więcej niż jednej wartości nominalnej do celów określenia podstawy opodatkowania stosuje się wartość najwyższą.

**Art. 20.** Jeżeli dla określenia podstawy opodatkowania stosowane są kwoty wyrażone w walucie obcej, przeliczenia na złote kwot wyrażonych w walucie obcej dokonuje się według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego.

**Art. 21.** Jeżeli nastąpi uznanie czynności podlegającej opodatkowaniu za niebyłą, bezskuteczną lub anulowaną, albo nastąpi rozwiązanie umowy będącej podstawą wykonania usługi finansowej, podatnik nie może skorygować z tego tytułu podstawy opodatkowania oraz podatku należnego.

**Art. 22.** 1. Stawka podatku wynosi:

- 1) 0,05% podstawy opodatkowania - w przypadku usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty pochodne;
- 2) 0,1% podstawy opodatkowania - w przypadku pozostałych usług finansowych.

2. Kwotę podatku należnego z tytułu wykonanej czynności zaokrągla się do setnych części grosza, w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż pięć tysięcznych grosza pomija się, wynoszące zaś pięć tysięcznych grosza lub więcej zaokrągla się w górę do setnych części grosza.

3. Zobowiązanie podatkowe za okres, za który składana jest deklaracja podatkowa zaokrągla się w dół do pełnych złotych.

4. W przypadkach określonych w ust. 2 i 3 art. 63 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 r. Nr 137, poz. 926) nie stosuje się.

## **Rozdział 6**

### **Dokumentowanie, ewidencjonowanie, deklarowanie i zapłata podatku**

**Art. 23.** 1. Podatnicy i płatnicy podatku są obowiązani składać we właściwym organie podatkowym deklaracje podatkowe za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Podatnicy nieposiadający miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są zwolnieni z obowiązku składania deklaracji podatkowych, o których mowa w ust. 1, chyba że nabywają usługi finansowe dla oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub świadczą usługi finansowe, w których świadczeniu uczestniczy oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

**Art. 24.** 1. Deklaracja podatkowa podatnika zawiera w szczególności :

- 1) dane podatnika w tym nazwę lub imię i nazwisko podmiotu składającego deklarację oraz jego numer identyfikacji podatkowej i podstawowe dane rejestracyjne;
- 2) łączną wartość podstaw opodatkowania i kwot należnego podatku;
- 3) kwotę zobowiązania podatkowego.

2. Deklaracja podatkowa płatnika podatku zawiera dane określone w ust. 1, a także kwotę pobranego podatku.

**Art. 25.** Zwalnia się z obowiązku składania deklaracji podmioty, o których mowa w art. 8.

**Art. 26.** 1. Podatnicy podatku, obowiązani do składania deklaracji podatkowych, prowadzą ewidencję podatkową zawierającą dane niezbędne do sporządzenia deklaracji, a w szczególności dotyczące:

- 1) podstawy opodatkowania;
- 2) podatku należnego;
- 3) innych informacji potrzebnych do obliczenia kwoty zobowiązania podatkowego.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do podatników podatku w zakresie czynności, od których podatek pobiera płatnik.

**Art. 27.** Płatnicy podatku, prowadzą ewidencję podatkową zawierającą dane niezbędne do prawidłowego sporządzenia deklaracji, a w szczególności dotyczące:

- 1) podstawy opodatkowania;
- 2) kwoty pobranego podatku;
- 3) innych informacji potrzebnych do obliczenia kwoty zobowiązania podatkowego płatnika podatku.

**Art. 28.** Jeżeli płatnik lub podatnik nie prowadzą ewidencji, o których mowa w art. 26 ust. 1 lub art. 27, albo prowadzą ją w sposób nierzetelny, a na podstawie dokumentacji nie jest możliwe ustalenie podstawy opodatkowania, właściwy organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej określi, w drodze oszacowania, wysokość podstawy opodatkowania i ustali od niej kwotę podatku należnego przy zastosowaniu stawki w wysokości 5 %.

**Art. 29.** Zdeklarowaną przez podatnika kwotę zobowiązania podatkowego przyjmuje się w kwocie wynikającej z deklaracji podatkowej, chyba że właściwy organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej określi je w innej wysokości.

**Art. 30.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory deklaracji podatkowych, o których mowa w art. 23 ust. 1, wraz z objaśnieniami co do sposobu prawidłowego ich wypełnienia oraz terminu i miejsca ich składania.

**Art. 31.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, może określić, w drodze rozporządzenia, sposób oraz warunki organizacyjno-techniczne składania deklaracji podatkowych w formie elektronicznej, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa, wiarygodności, niezaprzeczalności, nienaruszalności oraz znakowania czasem.

**Art. 32.** Podatnicy i płatnicy podatku są obowiązani przechowywać wszelkie dokumenty związane z rozliczeniem tego podatku, a w szczególności dokumenty do których sporządzenia bądź posiadania są obowiązani na podstawie ustawy lub przepisów wydanych na jej podstawie, do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, z którymi związane są te dokumenty.

**Art. 33.** 1. Podatnicy i płatnicy podatku informują właściwy organ podatkowy o miejscu przechowywania dokumentów, o których mowa w art. 32.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, podatnik lub płatnik przechowuje w podziale na okresy rozliczeniowe, w dowolny sposób zapewniający ich łatwe odszukanie oraz w sposób umożliwiający na żądanie właściwych organów bezzwłoczne udostępnienie im żądanych dokumentów.



**Art. 34.** 1. Podatnicy podatku są obowiązani, bez wezwania właściwego organu podatkowego, do obliczania i wpłacania kwoty zobowiązania podatkowego w podatku za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek tego organu podatkowego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do podatników podatku w zakresie czynności, od których podatek został pobrany przez płatnika.

3. Płatnicy podatku są obowiązani bez wezwania wpłacić pobrany podatek do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym byli obowiązani pobrać podatek, na rachunek właściwego dla płatnika organu podatkowego.

## **Rozdział 7**

### **Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe**

**Art. 35.** W ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, z późn. zm.) w art. 2 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Obowiązkowi ewidencyjnemu nie podlegają podatnicy, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia ..... o podatku od usług finansowych (Dz. U. poz ...).”.

**Art. 36.** W ustawie z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.) po art. 81 dodaje się art. 81a w brzmieniu:

„Art. 81a. § 1. Kto wbrew obowiązkowi nie składa zgłoszenia rejestracyjnego dla podatku od usług finansowych albo nie aktualizuje zawartych w nim danych, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto podaje w zgłoszeniu rejestracyjnym dla podatku od usług finansowych dane niezgodne ze stanem rzeczywistym.”.

**Art. 37.** W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225 poz. 1635, z późn. zm.) w załączniku w części I po ust. 16 dodaje się ust. 16a w brzmieniu:

	16a. Potwierdzenie zarejestrowania podatnika podatku od usług finansowych	1700 zł	
--	---	---------	--

**Art. 38.** Podmioty zamierzające wykonywać czynności podlegające opodatkowaniu podatkiem, które będą obowiązane do składania deklaracji, obowiązane są złożyć zgłoszenie rejestracyjne określone w art. 11 w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

**Art. 39.** Ustawa stosuje się do czynności, dla których obowiązek podatkowy w podatku powstaje od dnia wejścia w życie ustawy.

**Art. 40.** Ustawa wchodzi w życie z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynęło 60 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 10-12 i art. 36-38, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

## Uzasadnienie do ustawy z dnia ... o podatku od usług finansowych

### I. CEL PROJEKTOWANEJ USTAWY

#### 1. Uwagi ogólne.

Projektowaną ustawą wprowadza się podatek od usług finansowych. Proponowany podatek ma realizować zasadniczo dwie podstawowe funkcje:

- oddziaływać na rynek finansowy poprzez ograniczenie transakcji o charakterze spekulacyjnym (ma temu służyć w szczególności szeroka baza podatkowa obejmująca instrumenty finansowe, w tym papiery wartościowe i instrumenty pochodne, a także odpowiednio określony zakres zwolnień od podatku),
- stanowić źródło dochodów budżetowych.

Stymulacyjna funkcja podatku pozwoli na zmiany zachowań uczestników rynku finansowego dotyczących przeprowadzania transakcji krótkoterminowych, a także innych, zwłaszcza tych o charakterze spekulacyjnym. Wdrożenie rozwiązań opartych na opodatkowaniu transakcji dokonywanych przez instytucje finansowe pomoże w samoregulacji rynku finansowego; nie dotknie swym zasięgiem gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw.

Projekt ustawy o podatku od usług finansowych jest aktem prawnym, który w szczególności ma ograniczyć występowanie krótkoterminowych transakcji o dużej częstotliwości. Transakcje te często są przyczyną spekulacji dokonywanych na rynkach, co może rzutować na kondycję waluty i rynku, a w rezultacie także państwa. Wprowadzenie opodatkowania transakcji mających charakter spekulacyjny pozwoli na istotne zmniejszenie ich występowania, a w wielu przypadkach pozwoli na całkowite wyeliminowanie tego typu działań ze względu na podatkowe koszty operacji.

W ocenie projektodawcy wprowadzenie nowego podatku w minimalnym zakresie wpłynie na portfele inwestycyjne obywateli oraz nie spowoduje wzrostu kosztów pozyskania kapitału przez podmioty publiczne i prywatne, co gwarantuje odpowiedni katalog zwolnień podmiotowych i przedmiotowych od podatku. Poza podatkiem pozostawiono produkty tzw. „tradycyjnej bankowości” oraz powszechnie zawieranych ubezpieczeń. Podatek ma przede wszystkim wyeliminować spekulacje i grę rynkową skierowaną przeciwko stabilności finansów państwa.

Cechą charakterystyczną gospodarki światowej w dobie globalizacji jest powstawanie coraz to nowych powiązań kapitałowych pomiędzy instytucjami finansowymi działającymi na

światowych rynkach finansowych. Konsekwencją tego jest zacieranie się granic między rynkiem kapitałowym, bankowym i ubezpieczeniowym.

Podstawowym regulatorem procesów ekonomicznych w gospodarce rynkowej jest rynek, tzn. zespół mechanizmów, infrastruktury oraz zasad i regulacji umożliwiających prowadzenie wymiany handlowej oraz innych operacji. Na rynku finansowym spotykają się cztery główne grupy podmiotów:

- gospodarstwa domowe (osoby fizyczne);
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą (przedsiębiorcy);
- instytucje finansowe;
- państwo (w tym jednostki samorządu terytorialnego różnego szczebla) i instytucje o charakterze publicznym z nim związane.

Część przepływów ma charakter konsumpcyjny, tzn. ich celem jest zaspokajanie potrzeb bieżących, część stanowią inwestycje, czyli sytuacje, w których środki finansowe przeznaczane są na cele, które mają przynieść dochody w przyszłości.

Przedmiot obrotu na rynkach nie jest jednolity. Częściowo rynek ma charakter realny – tzn. przedmiotem obrotu na nim są dobra materialne, usługi oraz czynniki produkcji, a częściowo abstrakcyjny - dotyczący określonych wartości niematerialnych.

Kryzys gospodarczy i finansowy w Europie ma znaczący wpływ na stan finansów publicznych poszczególnych państw. Istotną rolę sprawczą wywołującą zjawisko kryzysowe, odegrał sektor finansowy. Instytucje finansowe powinny wykazywać większe zaangażowanie w zakresie ponoszenia kosztów pokonywania kryzysu. Dotyczy to w szczególności opodatkowania tego sektora. Ideą mającą zwiększyć wpływy do budżetów państw, obciążając jednocześnie sektor finansów, jest wprowadzenie podatku od usług finansowych.

Koncepcja opodatkowania instytucji finansowych, bądź też operacji przez nie wykonywanych, nie jest nowym pomysłem. Pojawiła się ona po raz pierwszy w czasie wielkiego kryzysu lat 30 XX wieku i została zaproponowana przez J.M.Keynes'a. Podatek od obrotu papierami wartościowymi miał na celu ograniczenie szkodliwej spekulacji. Kolejna propozycja podatku o podobnym charakterze została zgłoszona przez amerykańskiego noblistę Jamesa Tobina w latach 70, który zaproponował wprowadzenie podatku od transakcji walutowych w wysokości 0,5% od wartości transakcji kasowej. Podatek ten miał również na celu ograniczenie spekulacji.

Obecnie prowadzone są w ramach Unii Europejskiej prace nad projektem dyrektywy w sprawie wspólnego systemu podatku od transakcji finansowych.

Niniejszy projekt wprowadza podatek o szerszym zakresie opodatkowania niż pierwotne koncepcje podatku transakcyjnego lub projekt będący przedmiotem prac w UE. Stało się tak za sprawą przyjęcia założenia, że opodatkowaniem mają być objęte nie instytucje finansowe, ale wykonywane przez nie czynności z zakresu usług finansowych - przy czym przedmiot podatku ukształtowano znacznie szerzej niż w projektach procesowanych w ramach UE (projekt ustawy o podatku od usług finansowych nie ogranicza się wyłącznie do czynności, których przedmiotem są instrumenty finansowe)

Szerokie opodatkowanie usług finansowych jest uzasadnione w szczególności faktem, że czynności te są zwolnione od podatku od towarów i usług albo podatku od wartości dodanej (w innych niż Polska państwach członkowskich Unii Europejskiej), zatem mają pewną uprzywilejowaną pozycję względem innych podmiotów, które od świadczonych usług odprowadzają należny podatek.

Projekt nawiązuje do będących przedmiotem prac legislacyjnych w UE projektów wprowadzenia podatku od transakcji finansowych, nie powtarza jednak wprost projektowanych tam rozwiązań. Zważywszy, że nie ma pewności co do wprowadzenia wspólnotowego podatku od usług finansowych, projektowana ustawa zawiera treści zbieżne z projektowanymi rozwiązaniami wspólnotowymi, ale jej zakres jest znacznie szerszy. W razie wprowadzenia zharmonizowanego systemu podatku od usług finansowych w całej Unii Europejskiej, nastąpi konieczność znowelizowania projektowanej ustawy. Zważywszy jednak na wykorzystanie podobnych założeń konstrukcyjnych, nowelizacja ta przybierze jedynie postać dostosowującą.

## **2. Zarys dotychczasowych rozwiązań polskich.**

W polskim systemie podatkowym nie obowiązywał dotychczas podatek o analogicznym zakresie przedmiotu opodatkowania. Podobną konstrukcję miała obowiązująca w okresie od dnia 1 stycznia 1995 r. do dnia 1 stycznia 1996 r. ustawa z dnia 21 października 1994 r. o podatku od sprzedaży akcji w publicznym obrocie<sup>1</sup>. Ustawa ta regulowała zasady opodatkowania publicznego obrotu wtórnego akcjami, a opodatkowaniu tym podatkiem podlegała sprzedaż akcji w publicznym obrocie wtórnym, z wyjątkiem sprzedaży w pierwszej ofercie publicznej.

---

<sup>1</sup> Dz. U. Nr 123, poz. 602

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym należy wskazać na podatek od czynności cywilnoprawnych, regulowany ustawą z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych<sup>2</sup> (Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 649, ze zm.). Na mocy tej ustawy opodatkowaniu podlega obrót prawami majątkowymi (w tym instrumentami finansowanymi). Ustawa ta przewiduje jednak dość szeroki katalog wyłączeń od opodatkowania (art. 2) oraz zwolnień od podatku (art. 8 i 9).

### **3. Informacja o rozwiązaniach obcych.**

Należy zauważyć, że podatek od usług finansowych w przedstawianym charakterze nie był jeszcze przedmiotem regulacji innych państw. Istnieją jednak pewne próby w zakresie opodatkowania czynności dokonywanych na rynkach finansowych.

W niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej istnieją regulacje prawne związane z opodatkowaniem sektora finansowego. Są to zarówno podatki, opłaty, składki, jak i specjalne przepisy zawarte w ustawie budżetowej. Poniżej tytułem przykładu przedstawiono wybrane państwa Unii Europejskiej, które zdecydowały się na nałożenie dodatkowych obciążeń sektora finansowego, a w szczególności banków. Należy jednak podkreślić, że żaden z wymienionych przykładów nie ma charakteru podatku od usług finansowych.

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii posiada najbardziej rozbudowany sektor finansowy Unii Europejskiej. Obciążenie podatkowe tego sektora w 2010 r. wyniosło 53,4 miliardy funtów, co stanowiło równoważność 11,2% wszystkich wpływów budżetowych. Od 2007 r. udział procentowy i kwotowy wszystkich obciążeń podatkowych systematycznie spada. W 2009 roku wyniósł on 61,4 miliardy funtów (12,1%), natomiast w 2007 r. 67,8 miliardy funtów (13,9%). Pomimo znacznego obciążenia sektora finansowego w Wielkiej Brytanii, zdecydowano się na wprowadzenie dodatkowego podatku bankowego nakładanego na największe podmioty. Podatek bankowy został nałożony na banki oraz towarzystwa budowlane. Podstawę tego podatku stanowią dane wynikające z jednostkowych oraz skonsolidowanych pozycji sprawozdań finansowych. Stawka podatku bankowego ulegała zmianom w zależności od przedziału czasowego. W okresie między dniem 1 stycznia 2011 r. a dniem 28 lutego 2011 r. stawka podatku wynosiła 0,05% dla zobowiązań krótkoterminowych i 0,025% dla zobowiązań długoterminowych oraz kapitałów. Od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 30 kwietnia 2011 r. stawka była równa 0,1% w przypadku pozycji krótkoterminowych oraz 0,05% dla pozycji długoterminowych. W kolejnym okresie, tj. między dniem 1 maja 2011 r. a dniem 31 grudnia

---

<sup>2</sup> Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 649, ze zm.

2011 r. obniżono stawki do 0,075% dla pierwszej grupy zobowiązań oraz do 0,0375% dla drugiej. Od dnia 1 stycznia 2012 r. roku stawka ma pozostać na stałym poziomie 0,078% dla zobowiązań o krótkim terminie zapadalności oraz 0,039% dla kapitałów oraz zobowiązań o długim terminie zapadalności.

Państwem, które również zdecydowało się na wprowadzenie opodatkowania sektora bankowego, jest Francja. Od dnia 1 stycznia 2011 r. funkcjonuje tam podatek bankowy. Jako podstawę opodatkowania została przyjęta minimalna wartość kapitałów własnych wymaganych do spełnienia wymogów wynikających ze wskaźników pokrycia zobowiązań. Wskaźniki te wynikają z odpowiednich regulacji francuskiego prawa bankowego. Ze względu na przyjętą definicję podstawy, podatek ten nie przewiduje żadnych wyłączeń z podstawy opodatkowania. Wartością graniczną, od której nałożony został podatek, jest wartość 500 milionów euro, przy czym kwota ta odnosi się do wymogów kapitałowych. Przyjęta stawka podatku to 0,25%.

Spośród najbardziej rozwiniętych gospodarczo państw Unii Europejskiej Niemcy są kolejnym krajem, który wprowadził dodatkowe obciążenie sektora bankowego. Niemiecka opłata bankowa została wprowadzona jako dodatkowy element prawa upadłościowego i naprawczego. W przeciwieństwie do rozwiązań brytyjskich oraz francuskich, niemiecka opłata zasila specjalny fundusz bankowy. Podstawą opodatkowania jest wartość zobowiązania wynikająca z danych za poprzedni okres sprawozdawczy. Opłata ta nie obejmuje depozytów klientów indywidualnych oraz zobowiązań na rynku kapitałów własnych - chyba że drugą stroną transakcji jest bank. Stawka podatkowa jest progresywna. Dla zobowiązań mniejszych niż 10 miliardów euro wynosi ona 0,02%, Drugi przedział mieści się między wartościami 10 a 100 miliardów euro - tutaj stawka podatkowa wynosi 0,03%. Ostatni przedział to zobowiązania większe niż 100 miliardów euro, które zostały opodatkowane stawką 0,04%. Istnieje jeszcze osobna kategoria pozabilansowych instrumentów pochodnych, dla której stawka to 0,00015%.

Podatek, który został wprowadzony na Węgrzech - w przeciwieństwie do pozostałych omawianych rozwiązań - jest szerszą regulacją obejmującą nie tylko banki, lecz instytucje finansowe. Podatek od instytucji finansowych opodatkowuje aktywa podmiotów gospodarczych działających na szeroko rozumianym rynku usług finansowych. Stawka tego podatku jest progresywna i zależy od wartości aktywów będących podstawą opodatkowania oraz rodzaju prowadzonej działalności. W odniesieniu do banków stawka podatku przy aktywach nieprzekraczających 50 miliardów forintów węgierskich wynosi 0,15%, a po przekroczeniu tego progu zwiększa się do 0,53%.

Austria wprowadziła tzw. opłatę stabilizacyjną, która weszła w życie z początkiem 2011 r. Opłata ta została nałożona na instytucje kredytowe oraz krajowe filie zagranicznych

instytucji kredytowych i nakładana jest na podstawie danych bilansowych. Przy obliczaniu podatku pod uwagę jest brana suma bilansowa oraz wartość instrumentów pochodnych. Minimalny próg, od którego naliczana jest opłata, wynosi 1 miliard euro. W przedziale do 20 miliardów euro stawka opłaty równa się 0,055%, a nadwyżka ponad górny próg jest obciążona stawką 0,085%. Elementem podstawy opodatkowania jest także nominalna wartość instrumentów pochodnych wpisanych do księgi handlowej banku oraz wszystkie pozycje opcji krótkoterminowych. Stawka opłaty w przypadku derywatów wynosi 0,013%. Austriackie szacunki wskazują, że wprowadzona w Austrii opłata bankowa przyniesie dodatkowe wpływy do budżetu rzędu 500 milionów euro.

W Szwecji od grudnia 2009 r. obowiązuje opłata bankowa. Podstawą opodatkowania stanowią pasywa wskazane w jednostkowych sprawozdaniach finansowych banków, które posiadają siedzibę w Szwecji. Zakres podmiotowy opłaty bankowej obejmuje instytucje kredytowe. Zalicza się do nich zarówno filie zagranicznych podmiotów, jak również zagraniczne oddziały szwedzkich podmiotów. Opłata została nałożona także na przedsiębiorstwa prowadzące działalność leasingową. Stawka opłaty wynosi co do zasady 0,036%, ale w latach 2009-2010 została obniżona o połowę, czyli do 0,018%.

Portugalia nie wprowadziła podatku, ani opłaty podobnej do omawianych wyżej przykładów. Zdecydowano się tam na nadzwyczajną składkę pobieraną od sektora bankowego, którego podstawą prawną jest ustawa budżetowa. Definicja podmiotu opodatkowania jest bardzo podobna do tych występujących w innych państwach Unii Europejskiej. Jest to bowiem instytucja kredytowa z siedzibą na terytorium Portugalii. Podstawą do wyliczenia dodatkowej składki płatnej do budżetu państwa są zobowiązania podmiotu powiększone o hipotetyczną wartość instrumentów pochodnych instytucji kredytowej. Stawkę podatku ustala się na podstawie hipotetycznej wartości instrumentów pochodnych i zawiera się w przedziale między 0,01 a 0,02 punktu bazowego.

Należy zaznaczyć, iż przywołane przykłady odnoszą się zwłaszcza do sektora bankowego, co sprawia, że podstawa opodatkowania ulega zawężeniu. Tym samym wymienione kraje opodatkowały jedynie wąską część sektora finansowego, co może powodować, iż potencjalna efektywność tego podatku nie została w pełni wykorzystana.

Niniejszy projekt ustawy podatku od usług finansowych odnosi się natomiast do instytucji i usług finansowych w szerokim znaczeniu. Podstawa opodatkowania obejmuje swoim zasięgiem całość sektora finansowego. Jak to zostało wskazane, doświadczenia innych państw - ze względu na odmienny charakter opodatkowania - nie są w pełni miarodajne jako punkt odniesienia do wprowadzenia podatku od usług finansowych. Nie zdecydowano się na opodatkowanie instytucji



finansowych również z tego względu, że nie jest to efektywnym narzędziem w celu eliminowania działań spekulacyjnych. Znacznie lepsze rezultaty przyniesie opodatkowanie – często celowo dyskryminujące – poszczególnych czynności.

#### **4. Podmioty oraz zakres oddziaływania aktu normatywnego.**

Projekt zakłada, że podatkiem od usług finansowych mają zostać objęte usługi finansowe. Zgodnie z projektem, zakres opodatkowania jest skonstruowany szeroko, ponieważ ma on dotyczyć instrumentów finansowych w szerokim znaczeniu, gdyż stanowią one często bliskie odpowiedniki. Podatek obejmuje zatem zarówno czynności dokonywane na rynku kapitałowym, jak i mające za przedmiot instrumenty rynku pieniężnego (z wyłączeniem instrumentów płatniczych), jednostki lub udziały w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania oraz inne fundusze inwestycyjne i umowy dotyczące pochodnych instrumentów finansowych, w tym także usługi finansowe wykonywane przez zakłady ubezpieczeń. Zakres obowiązywania podatku nie jest ograniczony do obrotu na rynkach zorganizowanych, ale obejmuje także inne rodzaje operacji, w tym transakcje pozagiełdowe.

Projekt zakłada opodatkowanie podatkiem od usług finansowych każdego podmiotu, który w ramach wykonywanej działalności gospodarczej świadczy usługi finansowe, a w szczególności: firmę inwestycyjną, podmiot prowadzący rynek regulowany, bank i instytucję kredytową, krajowy zakład ubezpieczeń, zagraniczny zakład ubezpieczeń oraz oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń, fundusz inwestycyjny, fundusz emerytalny. Z opodatkowania podatkiem od usług finansowych wyłącza się m.in.: Narodowy Bank Polski, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych i Europejski Bank Centralny - w celu zminimalizowania negatywnego wpływu tego podatku na możliwości refinansowania instytucji finansowych lub generalnie na politykę pieniężną. Wyłączenie tych instytucji jako podmiotów opodatkowania obejmuje ich zadania w takim zakresie, w jakim realizują one funkcje nieuznawane same w sobie za działalność handlową. Instytucje te stanowią także podstawę bardziej wydajnego i przejrzystego funkcjonowania rynków finansowych.

Zakres zwolnień podmiotowych i przedmiotowych od podatku powoduje, że podmioty korzystające sporadycznie z usług finansowych objętych przedmiotem opodatkowania - ale dla których nie jest to istotny przedmiot działalności (czynności pomocnicze, sporadyczne, incydentalne) - nie będą faktycznie obowiązane do rozliczania podatku, choć formalnie uzyskają status podatnika podatku.

## II. UZASADNIENIE SZCZEGÓŁOWE

**(Art. 1 do 3 – przepisy wstępne; słowniczek pojęć ustawowych)** Celem projektowanej ustawy jest stworzenie jednolitej regulacji podatku od usług finansowych świadczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to podatek nowy, który wymaga precyzyjnego i kompleksowego uregulowania w projektowanej ustawie. W art. 1 ust. 2 określono beneficjenta dochodów z podatku od usług kapitałowych – ustalono, że wszelkie wpływy z tytułu tego podatku mają zasilić budżet państwa.

W art. 2 projektu ustawy określono właściwość miejscową organów podatkowych w podatku od usług finansowych. Co do zasady, właściwym organem podatkowym dla podatnika jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla podatku od towarów i usług. Powyższe rozwiązanie ma na celu ustanowienie jako organów właściwych dla podatku tych samych organów, które są właściwe ze względu na podatek od towarów i usług. Powyższe ma zapewnić przejrzystość operacji i możliwość wglądu organów podatkowych w całość rozliczeń podatkowych (zarówno podatku od towarów i usług, jak i podatku od usług finansowych podmiotu).

Przepis art. 2 -jako że ma charakter wyczerpujący- stanowi również, iż w przypadku podatników: nieposiadających miejsca siedziby gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby oddziału. Projektowany przepis określa również właściwość miejscową dla podatników nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo nieposiadających oddziału lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym przypadku właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

Przepis ust. 3 reguluje z kolei właściwość organów podatkowych dla płatników podatku. Zgodnie ze wskazaną regulacją, w tym przypadku właściwymi organami podatkowymi są organy podatkowe właściwe dla tego podmiotu jako podatnika, określone zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy.

Przepis art. 3 zawiera tzw. ustawowy słowniczek, określający znaczenie podstawowych pojęć oraz wskazujący katalog ustaw, do których odnoszą się poszczególne przepisy zawarte w projekcie ustawy. Celem art. 3 ustawy jest także określenie pojęć wielokrotnie powtarzających się w treści ustawy. Definicje zostały posegregowane wedle

przynależności grupowej. Wyodrębniono odpowiednio grupę aktów prawnych, podmiotów, przedmiotu oraz definicje niezbędne do prawidłowego funkcjonowania projektowanej ustawy.

W art. 3 pkt 7 zamieszczono definicję instytucji finansowej, która określa krąg podmiotów objętych podatkiem. Należy wskazać, iż zakres tego pojęcia został określony również w możliwie najszerszy sposób, aby obowiązek podatkowy powstał wszędzie, gdzie dochodzi do operacji na instrumentach finansowych.

W projekcie ustawy zostały zdefiniowane pojęcia „partner centralny” oraz „uczestniczenie w czynności” poprzez odesłanie do aktów prawa Unii Europejskiej. Należy zauważyć, że przy konstruowaniu wyżej wymienionych pojęć wzięto pod uwagę akty będące przedmiotem prac legislacyjnych toczących się na szczeblu wspólnotowym<sup>3</sup>.

**(Art. 4 do 14 – zakres podmiotowy i obowiązki rejestracyjne)** Istotą regulacji jest ustanowienie precyzyjnego, lecz zarazem możliwie najszerszego katalogu podmiotów tego podatku. Regulacja statusu podmiotowego pozwala w dalszych przepisach ustawy na precyzyjne określenie obowiązków w zakresie zapłaty podatku, ale także w zakresie rejestracji, ewidencjonowania oraz deklarowania czynności rodzących obowiązki podatkowe.

Przepis art. 4 definiuje szeroko podatnika podatku od usług finansowych. Zostało to dokonane poprzez odwołanie do kryterium podmiotowości w szeroko rozumianym podatku od wartości dodanej oraz faktu zarejestrowania dla potrzeb tego podatku. Zgodnie z proponowanym przepisem, podatnikiem jest każdy podmiot, który w ramach prowadzonej działalności gospodarczej świadczy usługi finansowe. Przepis powołuje się na proponowane brzmienie definicji instytucji finansowej, zgodnie z którym instytucją finansową jest każdy podmiot, który wykonując działalność gospodarczą świadczy usługi finansowe, a w szczególności:

- a) firma inwestycyjna w rozumieniu art. 3 pkt 33 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi<sup>4</sup>,
- b) podmiot prowadzący rynek regulowany w rozumieniu art. 14 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
- c) instytucja kredytowa,

---

<sup>3</sup> Definicje te odwołują się do projektu dyrektywy w sprawie wspólnego systemu podatku od transakcji finansowych i zmieniającej dyrektywę 2008/7/WE oraz projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie [EMIR] w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, partnerów centralnych i repozytoriów transakcji. Należy zauważyć, iż w przypadku gdy Parlament Europejski przyjmie dyrektywę EMIR, która będzie zmuszała wszystkie instytucje rynku finansowego do korzystania z tzw. partnera centralnego przy rozliczeniach instrumentów finansowych niezbędnym będzie wprowadzenie i stosowanie tej definicji w prawie polskim.

<sup>4</sup> [Tekst jednolity Dz.U.2010.211.1384](#)

- d) krajowy zakład ubezpieczeń,
- e) zagraniczny zakład ubezpieczeń
- f) fundusz inwestycyjny w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych<sup>5</sup>,
- g) fundusz emerytalny w rozumieniu art. 2 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych<sup>6</sup>.

Firmą inwestycyjną w rozumieniu art. 3 pkt 33 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi jest dom maklerski, bank prowadzący działalność maklerską, zagraniczna firma inwestycyjna prowadząca działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zagraniczna osoba prawna z siedzibą na terytorium państwa należącego do OECD lub WTO, prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską.

Podmiotem prowadzącym rynek regulowany, w rozumieniu art. 14 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, jest działający w sposób stały system obrotu instrumentami finansowymi dopuszczonymi do tego obrotu, zapewniający inwestorom powszechny i równy dostęp do informacji rynkowej - w tym samym czasie przy kojarzeniu ofert nabycia i zbycia instrumentów finansowych, oraz jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów, zorganizowany i podlegający nadzorowi właściwego organu na zasadach określonych w przepisach ustawy, jak również uznany przez państwo członkowskie za spełniający te warunki, i wskazany Komisji Europejskiej jako rynek regulowany.

Funduszem inwestycyjnym, w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych, jest osobą prawną, której wyłącznym przedmiotem działalności jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze publicznego, a w przypadkach określonych w ustawie również niepublicznego, proponowania nabycia jednostek uczestnictwa albo certyfikatów inwestycyjnych, w określone w ustawie papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe.

Z kolei funduszem emerytalnym, w rozumieniu art. 2 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, jest fundusz. W myśl ustawy fundusz jest osobą prawną. Przedmiotem działalności funduszu jest gromadzenie środków pieniężnych, ich lokowanie, z przeznaczeniem na wypłatę członkom funduszu po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego, i wypłata okresowych emerytur kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych<sup>7</sup>, z zastrzeżeniem ust. 3.

---

<sup>5</sup> Dz.U.2004.146.1546

<sup>6</sup> Tekst jednolity Dz.U.2010.34.189

<sup>7</sup> Dz. U. Nr 228, poz. 1507, z 2010 r. Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398

Przedmiotem działalności dobrowolnego funduszu jest prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego, zwanego dalej "IKE", lub indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, zwanego dalej "IKZE", o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego<sup>8</sup>.

Przedmiotem działalności pracowniczego funduszu zarządzanego przez pracownicze towarzystwo, którego założycielem lub akcjonariuszem jest pracodawca zagraniczny, oprócz działalności, o której mowa w ust. 2 i 3, może być przyjmowanie składek pracowników zagranicznych związane z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego na pokrycie w całości albo w części ryzyk biometrycznych lub gwarancji, zwane dalej "przyjmowaniem składek pracowników zagranicznych", na podstawie umowy o przyjmowanie składek zawartej przez pracowniczy fundusz z zakładem ubezpieczeń na życie, w ramach której zakład ubezpieczeń na życie przejmuje obsługę wszelkich ryzyk biometrycznych lub gwarancji związanych z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego, zwanej dalej "umową o przyjmowanie składek"

Podatnikiem podatku jest również osoba prawna bądź jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która nie spełnia wskazanych wyżej kryteriów, jeżeli świadczy bądź nabywa usługi finansowe.

Podatnikami podatku są również podmioty zwolnione z obowiązku rejestracji dla potrzeb podatku od towarów i usług, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze, jak również podmioty, które uchybiły obowiązkowi rejestracji dla potrzeb tych podatków.

Przepis został wprowadzony celem ograniczenia nadużyć. Odwołuje się do podatnika podatku od towarów i usług, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze, w celu łatwiejszej kontroli i nadzoru podatników podatku transakcyjnego przy pomocy narzędzi służących do rozliczania podatku od towarów i usług, m.in. ewidencji sporządzanych dla potrzeb tego podatku.

Projekt w art. 5 przewiduje opodatkowanie usługi finansowej po obu stronach, jeżeli przynajmniej jedna za stron ma miejsce siedziby działalności gospodarczej, oddział albo inne stałe miejsce prowadzenia działalności na terytorium Polski. Powoduje to, że na takim podatniku ciążyą wszelkie obowiązki nałożone ustawą, w tym rejestracyjne, deklaracyjne i sprawozdawcze. W przypadku podmiotów niemających organizacyjnych związków z

---

<sup>8</sup> Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.

terytorium Polski, dla efektywnego poboru podatku wprowadzono instytucję płatnika. Za celowe uznano jednak zobowiązanie takich podmiotów, działających na podstawie wydanych zezwoleń do rozliczania podatku na zasadach ogólnych.

Dopełnieniem systemowym regulacji dotyczącej podmiotu podatku od usług finansowych jest przepis art. 6, który stanowi, że strony czynności odpowiadają całym swoim majątkiem za zapłatę podatku na podstawie i w granicach własnego zobowiązania podatkowego. Przyjęta koncepcja podatku transakcyjnego zakłada, że podatnikami są obie strony czynności. Fakt, że jedna z tych stron jest zwolniona z opodatkowania nie zwalnia z obowiązku zapłaty drugiej strony.

Artykuł 7 ust. 1 ustawy definiuje pojęcie płatnika podatku od usług finansowych. Płatnikiem tego podatku jest więc instytucja finansowa mająca miejsce siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która:

- 1) nabywa usługi finansowe od podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności;
- 2) świadczy usługi finansowe na rzecz podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności.

Wprowadzenie instytucji płatnika do ustawy ma za zadanie zapewnienie skutecznego poboru tego podatku w sytuacji, gdy podatnik nie ma siedziby na terytorium kraju albo oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej.

W celu zapewnienia skuteczności poboru podatku obowiązki płatnika w przypadku czynności dokonywanych na rynku zorganizowanym, projekt ustawy nakłada na podmiot dokonujący rozliczenia i rozrachunku tych transakcji. Wynika to również z anonimowości obrotu w przypadku niektórych rodzajów czynności mających za przedmiot instrumenty finansowe. Z uwagi na to, że podatnik dokonujący czynności często nie ma możliwości ustalenia tożsamości drugiej strony czynności (przez to okoliczności istotnych dla powstania obowiązku poboru podatku), uzasadnionym jest nałożenie obowiązku płatniczego na izbę rozliczeniową.

W przypadku transakcji, w których uczestniczy CCP z siedzibą poza terytorium Polski, krajowa instytucja finansowa nie ma możliwości ustalenia tożsamości drugiej strony

transakcji. Aby umożliwić skuteczny pobór podatku ustawa przyjmuje fikcję prawną, zgodnie z którą w takim przypadku obowiązek poboru podatku ciąży na krajowej instytucji finansowej (płatniku podatku), przy założeniu że druga strona czynności spełnia warunki dla powstania obowiązku poboru podatku (nie posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca siedziby działalności gospodarczej, ani oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej uczestniczącego w tej czynności).

W art. 8 projektu ustawy zostało wprowadzone podmiotowe zwolnienie od podatku od usług finansowych. Zwolnione od tego podatku są zatem:

- Skarb Państwa;
- Jednostki samorządu terytorialnego;
- Narodowy Bank Polski;
- Europejski Bank Centralny;
- banki centralne państw członkowskich lub państw trzecich;
- Bank Gospodarstwa Krajowego;
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych;
- centralne depozyty papierów wartościowych, posiadający miejsce siedziby na terytorium państwa członkowskiego lub terytorium państw trzecich;
  - partner centralny posiadającego miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo na terytorium państwa trzeciego - w stosunku do czynności dokonywanych w celu realizacji swoich zadań statutowych;
- Unię Europejską;
- Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;
- Europejski Bank Inwestycyjny;
- instytucje ustanowione przez Unię Europejską lub Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, których dotyczy Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, w ramach limitów i na warunkach tego Protokołu, a także umów w sprawie jego wdrożenia lub umów w sprawie siedziby, w takim zakresie, w jakim nie spowoduje to zakłócenia konkurencji;
- międzynarodowe instytucje finansowe - w stosunku do czynności dokonywanych, w celu udzielenia pomocy finansowej Rzeczypospolitej Polskiej lub innym Państwom Członkowskim Unii Europejskiej;

- Europejski Instrument Stabilności Finansowej;
- międzynarodowe organizacje i instytucje inne niż wyżej wymienione oraz z ich oddziały i przedstawicielstwa korzystające na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych z przywilejów i immunitetów;
- podatnicy podatku od towarów i usług, o których mowa w art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług, oraz podatników podatku od wartości dodanej, do których mają zastosowanie podobne zwolnienia, również jeżeli zrezygnowali ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem od towarów i usług lub innym podatkiem od wartości dodanej.

Podmioty wymienione w omawianym artykule podlegają wyłączeniu ze względu na pełnione przez nie szczególne funkcje, które nie są uznawane za działalność handlową. Instytucje te stanowią podstawę przejrzystości i wydajności rynku finansowego, a także są częścią systemu fiskalnego i pełnią ważne dla ludności funkcje publiczne, co powoduje, iż wyłączenie ich z zakresu opodatkowania jest w pełni zasadne.

Artykuł 8 pkt 8 projektu ustawy o podatku od usług finansowych wyłącza opodatkowanie partnera centralnego w zakresie prowadzonych przez niego zadań w zakresie czynności statutowych. Wyłączenie to zostało dokonane, ponieważ podmiot ten może pełnić funkcję pośrednika, który jest gwarantem przeprowadzanej czynności. Jego rola opiera się zatem na harmonizacji i zabezpieczeniu danej operacji. Zwolnienie z opodatkowania partnera centralnego nie jest zależne od miejsca siedziby, ponieważ wskazano, że zwolnienie obejmuje miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub terytorium państwa trzeciego.

W art. 8 pkt 18 proponuje się także wprowadzenie zwolnienia z opodatkowania podatkiem od transakcji finansowych dla podatników podatku od towarów i usług, o których mowa w art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług, a także podatników podatku od wartości dodanej, do których miałyby zastosowanie podobne zwolnienia. Ze względu na wprowadzenie bardzo szerokiego zakresu przedmiotu opodatkowania, istnieje ryzyko, iż mali przedsiębiorcy (których wartość sprzedaży w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług nie przekracza 150.000 zł) mogliby zostać objęci tym podatkiem, podczas gdy skala prowadzonej działalności, a także często przedmiot tej działalności nie uzasadniają konieczności opodatkowania tych podmiotów podatkiem od transakcji finansowych.

Art. 8 pkt 19 zwalnia od podatku fundusze emerytalne. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych przedmiotem



działalności funduszu jest gromadzenie środków pieniężnych, ich lokowanie, z przeznaczeniem na wypłatę członkom funduszu po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego, i wypłata okresowych emerytur kapitałowych, o których mowa w [ustawie](#) z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507), z 2010 r. Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398), z zastrzeżeniem ust. 3. Podmiotowe zwolnienie funduszy emerytalnych jest uzasadnione zasadami ich funkcjonowania i celami działalności funduszy emerytalnych, wyznaczonymi ramami prawnymi w których działają (gromadzenie środków na wypłatę emerytury kapitałowej).

Przepis art. 9 wprowadza obowiązek rejestracji podatników. Celem proponowanych przepisów jest stworzenie ich pełnej ewidencji. Realizacją tego celu jest dokonanie zgłoszenia przed wykonaniem pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu. Szczególny rejestr jest niezbędny do inwentaryzacji z uwagi na fakt, że podatnikami będą podmioty, które nie są obowiązane do rejestracji, a zatem Krajowa Ewidencja Podatników nie posiada innych skutecznych narzędzi identyfikacji tych podmiotów.

W ust. 2 tego artykułu przewidziano również wyłączenia z obowiązku złożenia zgłoszenia. Zwolnienie to dotyczy podmiotów wymienionych w art. 8 oraz podatników podatku, mających miejsce siedziby działalności gospodarczej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nieposiadających oddziału albo innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także podatników podatku posiadających oddział albo inne stałe miejsce prowadzenia w zakresie, w jakim nie uczestniczy ono w świadczeniu lub nabywaniu usług finansowych.

Artykuł 10 zawiera upoważnienie dla właściwego ministra do określenia wzoru zgłoszenia rejestracyjnego.

W art. 11 wskazano, że złożenie zgłoszenia rejestracyjnego powinno nastąpić najpóźniej przed dniem dokonania pierwszej czynności rodzącej obowiązek rejestracji. Właściwy organ podatkowy dokonuje rejestracji podatnika podatku na podstawie prawidłowo sporządzonego zgłoszenia rejestracyjnego. Zgodnie z ust. 3, zarejestrowanie jako podatek następuje w dniu potwierdzenia przez właściwy organ rejestracji podatnika. Celem umożliwienia weryfikacji kontrahenta przyjmuje się zasadę, iż na wniosek zainteresowanego właściwy organ podatkowy jest obowiązany potwierdzić, czy podatek jest zarejestrowany jako podatek podatku od transakcji finansowych.

Przepis art. 12 reguluje tryb postępowania w przypadku złożenia wadliwego zgłoszenia rejestracyjnego oraz obowiązek jego aktualizacji. Jeżeli właściwy organ podatkowy stwierdzi nieprawidłowości w zgłoszeniu, wzywa podatnika do usunięcia wad złożonego zgłoszenia. Z

kolei – o czym stanowi ust. 2 tego przepisu – w przypadku zmiany danych zawartych w zgłoszeniu rejestracyjnym, podatnicy są obowiązani dokonać ich aktualizacji, nie później niż w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia.

Przepis art. 13 wprowadza zasadę dotyczącą zgłoszenia zaprzestania wykonywania czynności. Zgodnie z nią, zarejestrowany podatnik, który zaprzestał wykonywania czynności, jest obowiązany zgłosić to właściwemu organowi podatkowemu. Z kolei w przypadku zaprzestania wykonywania czynności likwidacji podatnika, zgłoszenia dokonuje następca prawny podatnika lub podmiot, który przejął majątek zlikwidowanego podmiotu. W ust. 4 tego przepisu znajdują się delegacja ustawowa dla odpowiedniego ministra, który określi w drodze aktu wykonawczego wzór zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania czynności opodatkowanych podatkiem.

Przepis art. 14 ma charakter czysto techniczny i reguluje wykreślenie podatnika z urzędu przez właściwy organ podatkowy, w przypadku gdy w wyniku podjętych czynności sprawdzających okaże się, że podmiot nie istnieje lub mimo udokumentowanych prób nie ma możliwości skontaktowania się z podatnikiem lub jego pełnomocnikiem. Ustęp 2 tego przepisu stanowi, że wykreślenie z urzędu następuje bez konieczności zawiadomienia o tym zarejestrowanego podatnika.

**(Art. 15 i 16 - czynności podlegające opodatkowaniu)** Artykuły 15 i 16 projektu regulują zasadniczy element konstrukcyjny podatku od usług finansowych, jakim jest przedmiot opodatkowania. W proponowanych przepisach przyjęto, że nowa danina publiczna będzie dotyczyć usług finansowych wskazanych w ustawie. Zgodnie z art. 15 ust. 1 projektu, opodatkowane ma być zarówno świadczenie usług, jak i ich nabycie. Wykonanie konkretnej usługi finansowej będzie więc wiązać się z powinnością zapłaty podatku zarówno po stronie podmiotu świadczącego usługę, jak i usługobiorcy. Tym samym ekonomiczny ciężar podatku rozłoży się między obie strony czynności.

Przyjęte w art. 15 ust. 1 projektu rozwiązanie zakłada, że przedmiot opodatkowania oznaczony zostanie nie tylko przez rodzaj czynności, ale dodatkowo przez pewne jej cechy dotyczące strony podmiotowej oraz miejsca świadczenia usługi. W związku z tym, aby usługa finansowa należąca do katalogu zamieszczonego w art. 15 ust. 2 projektu podlegała opodatkowaniu podatkiem, warunkiem koniecznym jest, po pierwsze, jej świadczenie i nabycie przez podatników podatku, czyli przez podmioty, o których mowa w rozdziale 2 projektu. Ze względu na sposób określenia podatników w art. 4 projektu, będą nimi wyłącznie instytucje finansowe. Istotne przy tym jest, że podatnikami muszą być obie strony czynności, co oznacza, że nowy podatek obejmie jedynie obrót profesjonalny pomiędzy instytucjami

finansowymi. Należy mieć jednak na uwadze, że pojęcie instytucji finansowej użyte w ustawie ma zdecydowanie szerszy zakres znaczeniowy od przyjętego w innych aktach prawnych, np. w ustawie Prawo bankowe, jak również w języku profesjonalnym i potocznym.

Jako drugą zasadniczą cechę wyznaczającą kategorię usług finansowych podlegających opodatkowaniu, przyjęto fakt ich świadczenia lub nabycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawowym kryterium łączącym usługę (czynność podlegającą opodatkowaniu) z obszarem polskiej jurysdykcji podatkowej jest więc miejsce wykonania usługi, zdefiniowane poprzez miejsce siedziby działalności gospodarczej, oddziału albo inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej którejkolwiek ze stron czynności. Ponieważ podatek ten jest skorelowany z podatkiem od wartości dodanej (występuje w przypadku tych czynności, dla których nie ma efektywnego opodatkowania podatkiem od towarów i usług albo podatkiem od wartości dodanej), wskazano, że do czynności podlegających opodatkowaniu zaliczają się również usługi finansowe świadczone – w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług – poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Warunkiem jest jednak wówczas, by świadczenia dokonała instytucja finansowa posiadająca miejsce siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym więc przypadku elementem stanowiącym łącznik z polską jurysdykcją podatkową będzie zlokalizowana w Polsce siedziba usługodawcy. Przyjęte rozwiązanie ma na celu z jednej strony ograniczenie ryzyka ukierunkowania działalności przez instytucje finansowe na podmioty z rynków zagranicznych, z drugiej zaś równe (niedyskryminujące) traktowanie krajowych i zagranicznych nabywców usług – nawet jeżeli nabywca jest podmiotem zagranicznym, posiadającym jednak cechy wymagane od podatnika, a czynność dokonywana jest poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, usługa będzie podlegała opodatkowaniu, tak samo jak opodatkowana byłaby ona, gdyby usługę nabywała krajowa instytucja finansowa.

Kolejny warunek konieczny, który musi być spełniony, aby dana czynność została objęta opodatkowaniem, został zdefiniowany w art. 15 ust. 4 projektu. Proponowany przepis stanowi, że przedmiot nowego podatku stanowiąby jedynie te czynności (usługi finansowe), w przypadku których przynajmniej jedna ze stron jest instytucją finansową posiadającą miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo oddział lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które uczestniczy w świadczeniu usług finansowych albo nabywa te usługi. W projekcie celowo przyjęto za wystarczający warunek, aby chociaż jedna ze stron czynności była związana siedzibą, oddziałem lub stałym miejscem prowadzenia działalności z terytorium Polski. Dzięki temu, po pierwsze, opodatkowanie będzie miało pełniejszy zakres,

gdyż obejmie także usługi świadczone – w kraju jak i poza jego granicami – na rzecz nierezydentów. Po drugie zaś, zwiększą się wpływy budżetowe z proponowanej daniny publicznej, ponieważ tak ukształtowany przedmiot opodatkowania - w połączeniu z przyjętą konstrukcją podatnika - spowoduje, że obowiązek podatkowy powstanie także po stronie tych usługodawców jak i usługobiorców, którzy nie mają siedziby, oddziału czy stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W art. 15 ust. 5 projektu wyjaśniono, posługując się konstrukcją fikcji prawnej, że w myśl projektowanej ustawy w niektórych przypadkach będzie można uznać, iż instytucja posiada siedzibę działalności na terytorium Polski nawet wówczas, gdy w rzeczywistości jej siedziba zlokalizowana jest w innym państwie. Rozwiązanie to dotyczyć będzie jednak tylko tych instytucji, które wykonują działalność transgraniczną, spełniając wymagania określone w stosownych ustawach. Zgodnie z projektowanym przepisem, za posiadające miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będą uważane także instytucje finansowe, która zgodnie odrębnymi przepisami zostały dopuszczone do świadczenia usług finansowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – tylko jednak w zakresie tych usług.

Artykuł 15 ust. 2 projektu zawiera katalog czynności podlegających opodatkowaniu. Wyliczenie to ma charakter względnie otwarty, w tym sensie, że wymienia w sposób wyczerpujący kategorie usług, które podlegają opodatkowaniu. Jednocześnie jednak przewiduje, że w przypadku, gdyby w obrocie pojawiły się usługi o charakterze finansowym, podobne do usług wymienionych *expressis verbis* w ww. przepisie, i jeżeli byłyby one dodatkowo zwolnione od podatku od towarów i usług lub nie podlegały opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, wówczas i one będą objęte podatkiem od usług finansowych. Przedmiotowy katalog usług finansowych został skonstruowany tak, aby obejmował on usługi świadczone w ramach każdego z segmentów (sektorów) rynku finansowego – są więc tu zarówno usługi bankowe, ubezpieczeniowe, jak i te świadczone przez instytucje rynku kapitałowego. Zaproponowany katalog ustawowy obejmuje następujące pozycje:

- 1) usługi, których przedmiotem są instrumenty finansowe, z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usługi pośrednictwa w tym zakresie;
- 2) usługi, których przedmiotem są długi oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług;
- 3) usługi w zakresie poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług;

- 4) usługi udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi zarządzania kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę;
- 5) usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi świadczone przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji;
- 6) inne usługi o charakterze finansowym, podobne do usług wymienionych w pkt. 1 – 5, jeżeli są zwolnione od podatku od towarów i usług lub nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.

W kontekście trwających już od kilku lat na forum wspólnotowym prac nad podatkiem od transakcji finansowych (tzw. FTT), należy zwrócić uwagę przede wszystkim na pierwszy punkt w katalogu, przewidujący opodatkowanie usług, których przedmiotem są instrumenty finansowe. Oznacza to w praktyce opodatkowanie obrotu tymi instrumentami, a więc na przykład czynności zbycia papierów wartościowych, czy wystawienia instrumentów pochodnych. W tym zakresie polski system podatkowy wyprzedzałby więc rozwiązania wspólnotowe, które mogłyby być dzięki temu kształtowane również w oparciu o polskie doświadczenia.

Należy zauważyć, że zaproponowany w art. 15 ust. 2 projektu stosunkowo szeroki katalog usług finansowych nie obejmuje jednak niektórych z czynności świadczonych przez banki i instytucje kredytowe. Opodatkowaniu nowym podatkiem nie podlegałyby zwłaszcza usługi w zakresie depozytów środków pieniężnych, prowadzenia rachunków pieniężnych oraz usługi transakcji płatniczych, przekazów i transferów pieniężnych. Tego typu usługi mają bowiem charakter podstawowy i niezbędny do prowadzenia praktycznie każdego rodzaju działalności gospodarczej. Nie wiąże się z nimi także ryzyko nadużyć w postaci spekulacji.

Artykuł 16 projektu ustanawia zwolnienia przedmiotowe od opodatkowania. Katalog zaproponowanych zwolnień został ograniczony do niezbędnego minimum, tak aby nie osłabiać potencjału fiskalnego nowego podatku, ani jego funkcji stymulacyjnej. Po pierwsze, zwolnieniem objęte zostało świadczenie usług finansowych na rzecz wymienionych w art. 8 projektu podmiotów zwolnionych z opodatkowania, takich jak np. Narodowy Bank Polski, czy Bank Gospodarstwa Krajowego. Intencją projektodawcy było bowiem uniknięcie sytuacji, gdy usługodawca przerzuci ekonomiczny ciężar obciążającego go podatku na swojego kontrahenta, czyli podmiot objęty zwolnieniem podmiotowym. Szczególny

charakter, funkcje i znaczenie tych podmiotów, a w przypadku podatników, o których mowa w art. 8 pkt 15 projektu, niewielka skala ich działalności, przemawiają jednak za tym, aby nie obciążać ich rzeczywistymi kosztami podatku, który obowiązana byłaby zapłacić druga strona.

Drugą kategorię czynności zwolnionych od podatku stanowią usługi nabywane od podmiotów, o których mowa w art. 8 pkt 1 – 5 i 9 – 18 projektu. Instytucje wymienione w przywołanym przepisie świadczą bowiem przede wszystkim usługi finansowe szczególnie istotne dla zapewnienia stabilności rynku finansowego, zarządzania długiem publicznym, czy wspierania rozwoju przedsiębiorczości. Wobec tego nabywcy takich usług nie powinni być obciążani podatkiem.

Istotną grupę usług zwolnionych z opodatkowania – zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 3 projektu – stanowią usługi finansowe polegające na pierwotnym obrocie instrumentami finansowymi. Objęcie opodatkowaniem emisji instrumentów finansowych, zwłaszcza akcji i obligacji, doprowadziłoby do zwiększenia kosztów pozyskania kapitałów przez przedsiębiorców. Z tego też względu zdecydowano o zwolnieniu z opodatkowania usług świadczonych na rynku pierwotnym, jako że w znacznej mierze służą one pozyskaniu kapitału z rynku. Jednocześnie uwzględniono jednak, że nie wszystkie tego typu usługi mają na celu dokapitalizowanie jednostki gospodarczej. Z tego też względu będzie podlegać opodatkowaniu emisja oraz umorzenie certyfikatów inwestycyjnych lub jednostek uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, a także zawarcie umów kreujących instrumenty pochodne. Pomimo że czynności te mają miejsce w obrocie pierwotnym, nie służą one budowaniu kapitału, lecz realizacji innych zamierzeń, czasem o charakterze spekulacyjnym, których promowanie nie spotkało się z aprobatą projektodawcy.

Art. 16 ust. 2 projektu przewiduje przedmiotowe zwolnienie od podatku świadczenia lub nabywania usług finansowych, jeżeli czynność taka ma charakter pomocniczy w stosunku do prowadzonej działalności gospodarczej. Ze względu na przyjętą w celu zwalczania szkodliwych rynkowo zachowań spekulacyjnych szeroką definicję instytucji finansowej, jako zasadne uznano zwolnienie z opodatkowania tych czynności, które z punktu widzenia rodzaju i charakteru działalności prowadzonej przez podatnika mają charakter jedynie pomocniczy. Chodzi więc o przypadki, gdy świadczenie lub nabywanie usług finansowych nie jest samo w sobie przedmiotem działalności gospodarczej podatnika, a jedynie stanowi aktywność niezbędną do prawidłowego wykonywania tej działalności. Jako przykład może tutaj służyć sytuacja, gdy firma budowlana zaciąga kredyt lub pożyczkę albo pożyczki udziela, gdy dokonuje przelewów pieniężnych lub okazjonalnie nabywa instrumenty finansowe w celach

inwestycyjnych. W przypadku nabycia instrumentów finansowych dodatkowym koniecznym warunkiem zwolnienia będzie także niedokonanie zbycia tych instrumentów przed upływem 12 miesięcy od dnia nabycia.

**(Art. 17 – obowiązek podatkowy)** Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi, z zastrzeżeniem ust. 2. Proponowany przepis wprowadza generalną zasadę dotyczącą momentu powstania obowiązku podatkowego. Zgodnie z nim, obowiązek podatkowy co do zasady będzie powstawał z chwilą wykonania usługi. Projekt ustawy przewiduje, że opodatkowaniu podlega świadczenie i nabywanie usług finansowych. Dlatego też ten moment powinien być identyfikowany z momentem powstania obowiązku podatkowego.

Ustęp 2 proponowanego przepisu wprowadza szczególny moment powstania obowiązku podatkowego w przypadku zmiany umów dotyczących instrumentów pochodnych, powodujących podwyższenie podstawy opodatkowania. Do sytuacji takich nie sposób wprost zastosować zasady ogólnej, opierającej się na chwili wykonania usługi finansowej. Z tego też względu w projekcie przyjęto, że obowiązek podatkowy dla wskazanych wyżej czynności powstanie z chwilą złożenia zgodnych oświadczeń woli stron o zmianie umowy dotyczącej instrumentu pochodnego, bądź też uprawomocnienia się wyroku, którym sąd postanowił o zmianie umowy.

Ustęp 3 określa moment powstania obowiązku podatkowego w odniesieniu do transakcji finansowych związanych z instrumentami będącymi przedmiotem obrotu zorganizowanego. Zgodnie z proponowanym przepisem, obowiązek podatkowy nie będzie powstawał z chwilą wykonania usług, a z chwilą skojarzenia przeciwstawnych ofert, jeszcze przed rozliczeniem i rozrachunkiem transakcji. Przyjęte rozwiązanie ma umożliwić opodatkowanie transakcji o charakterze spekulacyjnym, charakteryzujących się „grą na niewielką zwyżkę kursu” w krótkim okresie czasu (zwykle krótszym niż jeden dzień). Spekulacje tego typu są częstym zjawiskiem rynkowym – dotyczą także GPW S.A. – a dokonuje się ich zwłaszcza na akcjach „spółek groszowych”. W tym kontekście należy podkreślić, że rozliczenie danej transakcji zajmuje do 3 dni roboczych. Zatem nabyte papiery wartościowe zostaną zapisane na rachunku nabywcy dopiero po upływie tego okresu. Jednak na warunkach określonych w art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, papiery wartościowe mogą zostać zbyte jeszcze przed zapisaniem ich na rachunku papierów wartościowych zbywcy. Zatem aby w tego typu przypadkach obowiązek podatkowy w ogóle powstał lub powstał we właściwym – to jest odpowiadającym rzeczywistemu obrotowi rynkowemu – rozmiarze, konieczne było przyjęcie,

że powstaje on już przed rozliczeniem i rozrachunkiem transakcji dokonywanych w obrocie zorganizowanym. Zaproponowane rozwiązanie będzie miało jednocześnie pozytywny efekt przejawiający się w ograniczeniu zyskowności spekulacyjnego obrotu opartego na licznych transakcjach zakupu, a następnie sprzedaży instrumentów po upływie bardzo krótkiego (często kilkugodzinnego, a nawet jeszcze krótszego) okresu czasu. Tego typu zachowania generują istotne ryzyko dla stabilności rynku kapitałowego, prowadząc do sztucznej, oderwanej od podstaw ekonomicznych kreacji poziomu cen papierów wartościowych. Obrót takimi papierami staje się więc czystą grą spekulacyjną, co obniża wiarygodność całego rynku, utrudniając właściwe wypełnianie jego funkcji. Ograniczenie tego typu spekulacji wydaje się więc w sposób oczywisty korzystne dla rynku. Z tych też względów opodatkowanie transakcji w obrocie regulowanym jeszcze przed ich rozrachunkiem uzasadnione jest także argumentami o charakterze stabilnościowym, a nie tylko fiskalnym.

**(Art. 18 do 22 - podstawa opodatkowania i stawki podatku)** Przepis określa zasadę ogólną dotyczącą ustalania podstawy opodatkowania czynności podlegającej opodatkowaniu, która rodzi obowiązek podatkowy. Określenie zasady ogólnej podstawy opodatkowania następuje poprzez odniesienie do czynności podlegających opodatkowaniu. Podstawą opodatkowania w przypadku podatnika świadczącego usługi finansowe jest kwota należna z tytułu tej czynności. Z kolei w przypadku nabycia usługi finansowej, podstawą opodatkowania jest kwota zobowiązania z tytułu tej czynności. Przyjęte rozwiązanie uwzględnia, że zobowiązanie podatkowe powstaje zarówno po stronie podmiotu świadczącego, jak i nabywającego którąkolwiek z usług finansowych, wymienionych w art. 15 ust. 2 projektowanej ustawy. Z tego też względu podstawa opodatkowania została zdefiniowana osobno dla instytucji finansowej świadczącej usługę, jak i ją nabywającej.

Proponowane przepisy przewidują także standardowy mechanizm na wypadek, gdyby strony zawierające umowę o świadczenie usług finansowych ustaliły wynagrodzenie za tę usługę na poziomie odbiegającym od wartości rynkowej. Jeżeli zapłata za usługę finansową okaże się niższa od wartości rynkowej, podstawę opodatkowania będzie stanowić cena rynkowa ustalona na moment powstania obowiązku podatkowego.

Ponadto uregulowano szczegółowe zasady ustalania podstawy opodatkowania dla wybranych usług finansowych. Stanowią one wyłom od zasady ogólnej, określonej w art. 18 ust. 1 i 2 projektu, wynikający ze specyfiki pewnych usług finansowych w przypadkach, w których trudno byłoby ustalić kwotę należną, czy wartość zobowiązania. Dotyczy to transakcji pożyczki i zamiany papierów wartościowych. W przypadku pożyczki papierów wartościowych przewidziano, że podstawę opodatkowania stanowić będzie wartość rynkowa



po jakiej zostały nabyte. Natomiast dla transakcji zamiany papierów wartościowych jako podstawę opodatkowania należy przyjąć wartość rynkową tych papierów określoną na dzień zamiany.

Art. 18 ust. 8 projektu wskazuje, że w przypadku kredytu lub pożyczki pieniężnej nie stanowi podstawy opodatkowania kwota odsetek od tego kredytu lub pożyczki. W ten sposób projektowany podatek nie powinien mieć negatywnego wpływu na akcję kredytową.

Ze względu na specyfikę instrumentów finansowych, jakimi są instrumenty pochodne, na zasadzie wyjątku w sposób odrębny określono podstawę opodatkowania w odniesieniu do czynności dokonywanych na tych instrumentach.

Zgodnie z przedmiotową regulacją, w przypadku usługi finansowej, której przedmiotem są instrumenty pochodne, podstawą opodatkowania jest wartość nominalna instrumentu pochodnego w momencie wykonania czynności. Doprecyzowanie ustalania podstawy opodatkowania znajduje się w ust. 2 tego przepisu i odnosi się od przypadku, w którym podatnik ustaliłby więcej niż jedną wartość nominalną. Przepis ten stanowi, że wtedy do celów określenia podstawy opodatkowania stosuje się wartość najwyższą.

Na potrzeby ustalenia podstawy opodatkowania, w art. 20 projektu określono zasady przeliczania na złote polskie wartości wyrażonych w walutach obcych. Jeżeli dla określenia podstawy opodatkowania stosowane są kwoty wyrażone w walucie obcej, przeliczenia na złote kwot wyrażonych w walucie obcej dokonuje się według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego. Przewalutowania należy zatem dokonać według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego.

Ponadto uregulowano zasady ustalania podstawy opodatkowania w przypadku wykonania czynności, dla których nie została określona kwota należna, kwota zobowiązania lub wartość nominalna. Podstawą opodatkowania w tym przypadku jest wartość rynkowa usługi finansowej.

Dopełnieniem regulacji w przedmiocie podstawy opodatkowania jest rozwiązanie zawarte w art. 21, zgodnie z którym w przypadku uznania czynności podlegającej opodatkowaniu za niebyłą, bezskuteczną lub anulowaną, albo rozwiązania umowy będącej podstawą wykonania usługi finansowej, podatnik nie może skorygować z tego tytułu podstawy opodatkowania oraz podatku należnego.

Przepis art. 22 określa stawki podatku od usług finansowych. Stawka dla usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty pochodne, wynosi 0,05% podstawy

opodatkowania. Z kolei stawka dla pozostałych usług finansowych podlegających opodatkowaniu została ustalona na poziomie 0,1 %.

Należy zaznaczyć, że przedstawione w tym przepisie stawki są wynikiem oceny skutków finansowych regulacji, stanowiącej trzecią część niniejszego uzasadnienia. Powoduje to, że ich ewentualną zmianę o charakterze weryfikacyjnym należy uznać za bezpośrednio powiązaną z zachowaniami na rynku finansowym, będącymi następstwem wprowadzenia tego podatku. Dopiero w ten sposób przeprowadzona analiza, dokonana po określonym czasie od momentu obowiązywania ustawy, może mieć istotny wpływ na podjęcie decyzji o charakterze nowelizacyjnym.

Z uwagi na to, iż stawki podatku mają bardzo niską wysokość w niektórych przypadkach, kwoty podatku obliczone dla poszczególnych czynności mogą przybrać bardzo niskie wartości. W związku z powyższym zaistniała konieczność uregulowania kwestii zaokrąglania tych kwot w sposób szczególny. Problematykę zaokrąglania kwoty podatku, reguluje art. 63 Ordynacji podatkowej. Zatem przepis zawarty w art. 22 ust. 2 stanowi przepis szczególny do przepisu art. 63 Ordynacji podatkowej.

**(Art. 23 do 34 - dokumentowanie, ewidencjonowanie, deklарowanie podatku i zapłata podatku)** Art. 23 projektowanej ustawy nakłada na podatników i płatników obowiązek składania we właściwym organie podatkowym deklaracji podatkowych za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy. Projekt ustawy nie przewiduje możliwości składania deklaracji za okresy kwartalne.

Na mocy ust. 2 tej regulacji podatnicy nieposiadający miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byłiby zwolnieni z obowiązku składania deklaracji podatkowych - z wyjątkiem jednak przypadku, w którym nabywaliby usługi finansowe dla stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub świadczyliby usługi finansowe w których świadczeniu uczestniczyliby stałe miejsce prowadzenia działalności na terytorium kraju. Do obliczania, pobierania i wpłacania należnego podatku obowiązani będą płatnicy tego podatku.

Art. 24 określa, jakie elementy w szczególności powinna zawierać deklaracja podatkowa w zakresie podatku od usług finansowych. Deklaracja powinna więc zawierać co najmniej:

- 1) Dane podatnika w tym nazwę lub imię i nazwisko podmiotu składającego deklarację oraz jego numer identyfikacji podatkowej i podstawowe dane rejestracyjne;
- 2) łączną wartość podstaw opodatkowania i kwot należnego podatku;
- 3) kwotę zobowiązania podatkowego.

Na mocy art. 25 projektowanej ustawy, zwolnione z obowiązku składania deklaracji będą podmioty zwolnione podmiotowo od podatku od usług finansowych, o których mowa w art. 8 projektu ustawy.

Art. 26 zawiera regulacje dotyczące obowiązku ewidencjonowania podatku od usług finansowych przez podatników. Ewidencje mają stanowić narzędzie pozwalające określić podatek od usług finansowych w prawidłowej wysokości. Regulacje te pozwolą na prawidłowe deklarowanie (samonaliczanie) przez podatników zobowiązania podatkowego.

Powyższe przepisy mają również na celu zapobieganie oszustwom i nadużyciom podatkowym oraz zapobieganie unikaniu opodatkowania.

Przepis art. 27 ustanawia obowiązek składania deklaracji i prowadzenia ewidencji przez płatników podatku zawierających dane niezbędne do prawidłowego sporządzenia deklaracji.

Przepis art. 28 przewiduje, w przypadku braku prowadzenia ewidencji lub prowadzenia jej w sposób nierzetelny, sankcję w postaci obowiązku zapłaty ustalonej przez organ kwoty podatku. Organ kontroli skarbowej określi, w drodze oszacowania, wysokość podstawy opodatkowania i ustali od niej kwotę podatku należnego przy zastosowaniu stawki w wysokości 5%.

W ustawie określono domniemanie prawdziwości danych, zadeklarowanych przez podatnika - poza przypadkami, gdy właściwy organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej określi te dane w innej wysokości. Przyjęto więc fundamentalną zasadę, że zadeklarowane przez podatnika kwoty zobowiązania podatkowego, a także podstawę opodatkowania, przyjmuje się w kwocie wynikającej z deklaracji podatkowej.

Art. 30 projektu ustawy nakłada na ministra właściwego do spraw finansów publicznych obowiązek określenia, w drodze rozporządzenia, wzory deklaracji podatkowych, o których mowa w art. 23 ust. 1, wraz z objaśnieniami co do sposobu prawidłowego ich wypełnienia oraz terminu i miejsca ich składania.

Art. 31 projektu ustawy nakłada na ministra właściwego do spraw finansów publicznych obowiązek określenia, w drodze rozporządzenia, sposób oraz warunki organizacyjno-techniczne składania deklaracji podatkowych w formie elektronicznej, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa, wiarygodności, niezaprzeczalności, nienaruszalności oraz znakowania czasem.

Zgodnie z art. 32 projektowanej ustawy, podatnicy i płatnicy podatku mają obowiązek przechowywać dokumentację, na podstawie której dokonują rozliczeń podatku do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Celem takiej regulacji jest

zobowiązanie podatnika do przechowywania wszelkiej dokumentacji źródłowej, dotyczącej rozliczeń tego podatku do momentu przedawnienia zobowiązania.

Przepis art. 33 dotyczy przechowywania dokumentów. Zgodnie z tym obowiązkiem, podatnicy i płatnicy są obowiązani przechowywać dokumenty związane z rozliczaniem podatku w podziale na okresy rozliczeniowe, w dowolny sposób umożliwiającą ich łatwe odszukanie oraz bezzwłoczne ich udostępnienie właściwym organom podatkowym. O miejscu przechowywania dokumentów należy powiadomić właściwy organ podatkowy.

Przepisy art. 34 stanowią, iż podatnicy podatku rozliczają się za okresy miesięczne i są zobowiązani do obliczenia i wpłacenia podatku do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy. Powyższe nie dotyczy podatników, od których podatek został pobrany przez płatnika. Również płatnik zobowiązany jest bez wezwania wpłacić pobrany podatek do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym był on obowiązany pobrać podatek na rachunek właściwego dla płatnika organu podatkowego.

Z przepisów rozdziału 2 (dotyczącego podmiotu podatku) wynika wykaz podmiotów obowiązanych do zapłaty podatku. Z uwagi na fakt, iż w niektórych sytuacjach podmiotem obowiązany do uiszczenia podatku będzie płatnik, przepisy rozdziału 6 (dotyczące płatności) regulują również terminy i sposób poboru i zapłaty podatku przez te podmioty.

Proponowane przepisy w ocenie projektodawcy ustanawiają termin zapłaty podatku, który umożliwi realizację płatności (zakres czasowy umożliwi wykonanie czynności pod względem technicznym).

#### **(Art. 35 do 40 - zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe)**

Wobec wprowadzenia podatku niniejszą ustawą oraz zobowiązania podatników podatku do dokonania zgłoszenia rejestracyjnego, niezbędnym stało się również określenie wysokości opłaty skarbowej z tytułu dokonywanego zgłoszenia rejestracyjnego. Ustawa określa, iż opłata skarbowa z tytułu tych czynności wynosi 1700 zł.

Ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników<sup>9</sup> swym zakresem obejmuje wszystkie podmioty (osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej), które na podstawie odrębnych ustaw są podatnikami. Przepisy ustawy wprowadzają do ustawy z dnia 13 października 1995 r. wyłączenie z obowiązku ewidencyjnego dla podatników z państw trzecich, tj. na terytorium

---

<sup>9</sup> Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, ze zm.

których nie występuje podatek o podobnym charakterze lub nie ma obowiązku rejestracji dla potrzeb tego podatku.

W obecnym stanie prawnym odpowiedzialności karnej skarbowej podlega niedokonanie w terminie zgłoszenia identyfikacyjnego, brak aktualizacji objętych nim danych, albo podanie w nim danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym lub niepełne podanie danych (zgodnie z art. 81 ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy<sup>10</sup>). Należy wskazać, że jeżeli chodzi o zgłoszenie identyfikacyjne, to dotyczy ono zgłoszenia numeru identyfikacji podatkowej na podstawie ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.

Przepis art. 40 stanowi, że ustawa wchodzi w życie z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynęło 60 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów dotyczących rejestracji podatników. Aby ułatwić wdrażanie nowych regulacji prawnych, a jednocześnie zmniejszyć obowiązki administracyjno-formalne, przewiduje się wejście w życie przepisów dotyczących rejestracji już w dniu ogłoszenia instytucji. Art. 9 przewiduje, że podmioty, które w chwili wejścia w życie ustawy będą podatnikami w rozumieniu ustawy, obowiązane będą do rejestracji jako podatnik podatku.

Zgodnie z przepisem art. 38, podmioty zamierzające wykonywać czynności podlegające opodatkowaniu podatkiem, które będą obowiązane do składania deklaracji, obowiązane są złożyć zgłoszenie rejestracyjne w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

W celu usunięcia wątpliwości interpretacyjnych art. 39 stanowi, że ustawa stosuje się do czynności, dla których obowiązek podatkowy w podatku powstaje od dnia wejścia w życie ustawy.

### **III. OCENA SKUTKÓW REGULACJI**

#### **1. Skutki finansowe spowodowane opodatkowaniem podatkiem od usług finansowych.**

Kwalifikacja skutków wprowadzenia podatku od usług finansowych wymaga określenia w pierwszej kolejności bazy podatkowej, tj. wyceny potencjalnej podstawy opodatkowania. Poniżej przedstawione zostały skutki finansowe wprowadzenia tego podatku, jakie spowoduje opodatkowanie usług finansowych w Polsce. Należy jednak zaznaczyć, że podatek ten jest nowym podatkiem o szerokiej podstawie opodatkowania. Określenie ewentualnych następstw wprowadzenia tego podatku jest utrudnione ze względu na brak danych, które odwołują się bezpośrednio do każdego aspektu będącego przedmiotem opodatkowania. Na potrzeby

---

<sup>10</sup> Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, ze zm.

niniejszego uzasadnienia wzięto pod uwagę dane dotyczące tylko instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu ze względu na aktualność i dostępność tych informacji. W oparciu o powyżej wskazane założenia ogólne, skutki wprowadzenia tego podatku zostały przedstawione w głównie w oparciu o opodatkowanie usług finansowych dotyczących papierów wartościowych oraz usług finansowych dotyczących instrumentów pochodnych.

Dla potrzeb oszacowania ewentualnych skutków wprowadzenia podatku w aspekcie papierów wartościowych<sup>11</sup> wzięto pod uwagę:

- 1) obrót akcjami, prawami do akcji i prawami poboru na rynku głównym - obroty na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,
- 2) notowania Newconnect,
- 3) MiniWIG20 - jednostki indeksowane - nabycie jednostki indeksowej odpowiada inwestycji w portfel akcji 20 spółek wchodzących w skład tego indeksu. Wartość jednej jednostki indeksowej jest wyrażana w złotych i stanowi 1/10 wartości indeksu WIG20,
- 4) instrumenty dłużne (bez ich emisji), w tym: obligacje korporacyjne, komunalne oraz listy zastawne.

W aspekcie instrumentów pochodnych<sup>12</sup> wzięto pod uwagę:

- 1) instrumenty pochodne (kontrakty terminowe, opcje) - obroty na GPW (rok 2009 i 2010),
- 2) produkty strukturyzowane - to instrumenty finansowe, których cena uzależniona jest od wartości określonego wskaźnika rynkowego (np. kursu akcji lub koszyków akcji, wartości indeksów giełdowych, kursów walut),
- 3) obroty na pozagiełdowym rynku instrumentów pochodnych w Polsce (dane NBP),
- 4) obroty na rynku kontraktów terminowych i opcyjnych na Warszawskiej Giełdzie Towarowej.

**Tabela nr 1. Finansowe skutki wprowadzenia podatku od usług finansowych w zakresie usług, których przedmiotem są papiery wartościowe.**

Ip.	Przedmiot obrotu (papiery)	Wartość obrotu (w PLN)
-----	----------------------------	------------------------

<sup>11</sup> Dane oraz informacje publikowane przez Giełdę Papierów Wartościowych oraz Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych.

<sup>12</sup> Dane oraz informacje publikowane przez Giełdę Papierów Wartościowych, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych, Narodowy Bank Polski, Warszawską Giełdę Towarową..

	wartościowe)			spadek wartości obrotu o 10% w stosunku do roku 2010
1.	2.	2010	2011	2010
1.	2.	3	4	5
1	obrót akcjami, prawami do akcji i prawami poboru na rynku głównym - obroty na GPW	234 554 018 963	268 331 273 157	211 098 617 066
2	Newconnect	1 855 867 390	1 957 288 029	1 670 280 651
3	MiniWIG20 - jednostki indeksowane - obroty na GPW	17 875 000	b.d.	16 087 500
4	Instrumenty dłużne (bez emisji), w tym: obligacje korporacyjne, komunalne oraz listy zastawne	1 793 291 770	2 494 207 433	1 613 962 593
5	razem papiery wartościowe	238 221 053 123	b.d.	214 398 947 810
6	<b>kwota podatku przy stawce 0,1%</b>	<b>238 221 053</b>		<b>214 398 948</b>

W tabeli przedstawiono na przykładzie danych za rok 2010 (dane roku 2011 r. zaprezentowano jedynie poglądowo) wartość obrotu papierami wartościowymi na poszczególnych rynkach, a także wartość tych obrotów przy założeniu spadków wolumenu obrotów związanych z wprowadzeniem podatku.

**Tabela nr 2. Finansowe skutki wprowadzenia podatku od usług finansowych w zakresie usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty pochodne.**

Lp.	Przedmiot obrotu	Wartość obrotu (w PLN)
-----	------------------	------------------------

	(instrumenty pochodne)	2010	2011	spadek wartości obrotu w stosunku do roku 2010 o 40 %
1	2	3	4	5
1	Instrumenty pochodne (kontrakty terminowe, opcje) - obroty na GPW (rok 2009 i 2010)	681 730 000 000	b.d.	409 038 000 000
2	Produkty strukturyzowane - obroty na GPW	571 236 000	804 245 454	342 741 600
3	Obroty na pozagiełdowym rynku instrumentów pochodnych w Polsce (dane NBP)	1 190 999 000	b.d.	714 599 400
4	Obroty na rynku kontraktów terminowych i opcyjnych na Warszawskiej Giełdzie Towarowej	5 080 498 917	b.d.	3 048 299 350
5	Razem instrumenty pochodne	688 572 733 917		413 143 640 350
6	<b>Kwota podatku przy stawce 0,05%</b>	<b>344 286 367</b>		<b>206 571 820</b>

W tabeli przedstawiono na przykładzie danych za rok 2010 (dane roku 2011 r. zaprezentowano jedynie poglądowo) wartość obrotu papierami wartościowymi na poszczególnych rynkach, a także wartość tych obrotów przy założeniu spadków wolumenu obrotów związanych z wprowadzeniem podatku.

Wprowadzenie podatku od usług finansowych może spowodować spadek obrotu:

- a) w przypadku papierów wartościowych co najwyżej o 10%,
- b) w przypadku instrumentów pochodnych co najwyżej o 40%.

Spadek obrotów w zakresie instrumentów finansowych jest wyłącznie szacunkiem, ponieważ nie istnieją dostępne, dokładne dane dotyczące wpływu wprowadzenia tego podatku na obroty z tytułu czynności podlegających opodatkowaniu.



Należy podkreślić, że przedstawione dane dotyczą tylko pewnej części czynności będących podstawą opodatkowania. Przytoczone szacunki ze względu na brak danych nie obejmują m.in. sektora ubezpieczeniowego oraz usług bankowych.

## **2. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet (dochody i wydatki budżetowe).**

Wprowadzenie nowego podatku odnoszącego się do usług finansowych w Polsce ma wyjątkowy charakter zarówno w sferze finansów publicznych oraz ze względu na możliwe oddziaływanie na rynek usług finansowych. Podatek ten należy traktować jako nowe źródło dochodów budżetu państwa. Zważywszy, że usługi finansowe są zwolnione z opodatkowania podatkiem od towarów i usług, wprowadzenie podatku od tych usług jest dodatkowo uzasadnione.

W zależności od wysokości podatku od usług finansowych może on stanowić źródło znacznych wpływów do budżetu państwa, zwłaszcza, że zgodnie z komunikatem Giełdy Papierów Wartościowych obrót sesyjny samymi tylko akcjami na głównym rynku osiągnął 250,7 mld zł w 2011 roku i jest wyższy o ok. 21,1% niż w roku 2010. Łączny obrót kontraktami terminowymi i opcjami przekroczył 15,5 mln szt. w 2011 r. i był najwyższy w historii GPW. Poziom obrotów na polskim rynku finansowym jasno wskazują, że podatek od usług finansowych wpłynie pozytywnie na wielkość dochodów budżetowych. Należy jednak zaznaczyć, iż szczególne znaczenie ma ustalenie podstawy opodatkowania w możliwie najszerszym zakresie, aby w skutek skomplikowanych konstrukcji inżynierii finansowej, dotyczących zwłaszcza instrumentów pochodnych podstawa ta nie została rozmyta.

Proponowany podatek od usług finansowych, ze względu na przyjęty przedmiot opodatkowania, wpłynie na zachowania uczestników rynku, ograniczając skalę występowania zjawisk niepożądanych. Istotnym pozytywnym rezultatem wprowadzenia nowego podatku będzie przede wszystkim zmniejszenie wolumenu krótkoterminowych transakcji finansowych o charakterze spekulacyjnym, które nie tylko pociągają za sobą zwiększone ryzyko inwestycyjne, ale także zniekształcają poziom cen rynkowych poprzez ich oderwanie od twardych (weryfikowalnych) wskaźników mikro- i makroekonomicznych. Skutki tego typu zachowań spekulacyjnych mogą przejawiać się m.in. w zmniejszeniu wiarygodności danego sektora rynku, a co za tym idzie, odpływie zgromadzonych w nim kapitałów. To zaś może przełożyć się na stabilność całego sektora finansowego, a w rezultacie oznaczać konieczność podjęcia działań pomocowych przez państwo, z zaangażowaniem środków publicznych. Eliminowanie destabilizujących zachowań spekulacyjnych powinno więc zmniejszać

prawdopodobieństwo poniesienia wydatków z budżetu państwa na ratowanie zagrożonych instytucji finansowych.

W odniesieniu do skutków wprowadzenia podatku dla budżetu państwa niezbędnym jest wskazanie, iż zgodnie z szacunkami Komisji Europejskiej negatywny wpływ wprowadzenia podatku od transakcji finansowych na produkt krajowy brutto państw członków UE będzie ograniczony do 0,53% PKB UE. Przyczyną spadku PKB będzie - w ocenie Komisji - wzrost kosztu kapitału, zmniejszenie wielkości handlu instrumentami finansowymi, co przełoży się na spadek wielkości inwestycji.

Komisja szacuje także, że długoterminowy spadek PKB w wysokości do 0,53% będzie odpowiadał spadkowi przychodów z tytułu innych podatków w wysokości około 0,21% PKB. Niektóre szacunki wskazują na jeszcze większy spadek PKB, w tym spadek przychodów podatkowych w wysokości do 1% PKB. W tym sensie istotne znaczenie ma porównanie wzrostu wpływów budżetowych z tytułu wprowadzenia tego podatku do kwoty stanowiącej oszacowane zmniejszenie wpływów budżetowych wskutek obniżenia PKB.

Ze względu jednak na okoliczność zastosowania środków ograniczających, przewidzianych w proponowanym podatku od usług finansowych, szacuje się, że negatywny wpływ na poziom PKB, w tym poziom dochodów budżetowych z tytułu innych podatków w perspektywie długoterminowej będzie - w opinii projektodawcy – bardzo ograniczony i nie zbliży się do wartości 0,5 % w porównaniu ze scenariuszem bazowym.

Wartość PKB w Polsce w 2010 r. wyniosła 1 bilion 415,4 mld zł (w dacie sporządzenia uzasadnienia nie jest znana wartość PKB za 2011 r.). Szacowany spadek w wysokości 0,5% stanowiłby kwotę około 7 mld zł. Biorąc jednak pod uwagę stopień rozwoju rynku kapitałowego w Polsce w porównaniu do Zjednoczonego Królestwa lub Niemiec, jest wysoce mało prawdopodobnym, aby spadek PKB był aż tak wysoki. Co więcej, wprowadzenie tego podatku nie powinno wpłynąć na spadek PKB w Polsce w perspektywie długoterminowej.

Należy także zaznaczyć, że według szacunków Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego wprowadzenie podatku w całej UE może wygenerować wpływy w wysokości ok. 1,5% PKB, a znaczna część tych dochodów pochodziłaby z brytyjskiego rynku finansowego. Dochody z podatku transakcyjnego stosowanego na całym świecie mogłyby wynieść ok. 1,2% światowego PKB.

Zgodnie z badaniami, które zostały przeprowadzone przez Austriacki Instytut Badań Gospodarczych (WIFO) szacuje się, iż ilość transakcji objętych podatkiem ulegnie zmniejszeniu o 65% przy stawce podatku wynoszącej 0,05%. Oblicza się także, że niższa

stawka podatku doprowadzi do mniejszego zredukowania liczby transakcji, a większa do większej.

Zakładając, że podatek ten zostałby wprowadzony tylko w Wielkiej Brytanii, wpływy z omawianego podatku wyniosłyby prawie 7% PKB tego państwa. W Niemczech, w których po Wielkiej Brytanii jest zawieranych najwięcej transakcji finansowych, wpływy wyniosłyby niewiele ponad 1% PKB. W przypadku Francji, gdzie zakładany przez Prezydenta Nicolas Sarkozy wpływ do budżetu państwa z wprowadzenia tego podatku (przy zastosowaniu stawki podatku 0,1%) wyniósłby ok. 1 mld Euro, korzyści z wprowadzenia tego podatku wyniosłyby ok. 0,05% PKB Francji. Podatek ma zacząć obowiązywać we Francji od sierpnia 2012 roku.

W wypadku zastosowania podatku w całej UE wpływy z niego wyniosłyby ok. 1,5% PKB. Dochody z podatku od transakcji finansowych w przypadku zastosowania go na całym świecie wyniosłyby ok. 1,2% światowego PKB. Szacunki te nie mogą być jednak wprost przeniesione na rynek polski. Zwłaszcza, że projekt ustawy wprowadza szerszy zakres usług podlegających opodatkowaniu niż uczyniono to w wymienionych przykładach. Jak wskazano w opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego, znaczna część dochodów z podatku transakcyjnego pochodziłaby z brytyjskiego rynku finansowego. Nie sposób jednak porównać rynku brytyjskiego<sup>13</sup> i polskiego rynku kapitałowego, tak jak PKB Rzeczypospolitej Polskiej i Zjednoczonego Królestwa<sup>14</sup>.

W wyniku badań przeprowadzonych przez Ośrodek Badań Gospodarczych i Politycznych (CEPR) i Instytut Badań nad Ekonomią Polityczną (PERI) zredukowanie ilości transakcji dla różnych wariantów podatku oszacowano na 25–50%. Aby umożliwić porównanie z badaniem WIFO, zostały podane jedynie dane dotyczące obniżenia podstawy opodatkowania o 50%. W analizach CEPR i PERI pokazano dane dla poszczególnych rodzajów aktywów będących przedmiotem transakcji. Liczby w USD podane w badaniu przeliczono na odsetek PKB USA.

– Akcje	0,75%
– Obligacje	0,18%
– Opcje	0,03%
– Kasowe transakcje walutowe	0,05%
– Kontrakty typu <i>futures</i>	0,05%
– Swapy	0,16%

<sup>13</sup> Według The World Federation of Exchanges wartość obrotu na London Stock Exchange w 2008 r. wyniosła 6 473 612 mln USD.

<sup>14</sup> Według *International Monetary Fund: World Economic Outlook Database, April 2011: United Kingdom*, PKB Zjednoczonego Królestwa wyniosło w 2010 r. 2 172 mld USD.

– RAZEM

1,23%

W obydwu badaniach podano zbliżone wyniki dla Europy i dla USA. Analiza CEPR i PERI wskazuje także, że transakcje kasowe stanowią bardzo małą część wszystkich transakcji.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że wprowadzenie tego podatku, przy zastosowaniu stawek podatkowych, tzn. 0,1% w przypadku większości usług finansowych oraz 0,05% w przypadku usług mających za przedmiot instrumenty pochodne, może spowodować zauważalny wzrost dochodów budżetowych. Wielkość tych dochodów jest uzależniona od reakcji rynków finansowych na wprowadzenie podatku. Poniższa tabela ilustruje prognozowaną wysokość dochodów budżetowych, przyjmując za podstawę obliczenia podatku wartość obrotu na poszczególnych rynkach w 2010 r. oraz spadek wolumenu transakcji w **wariancie najbardziej pesymistycznym** odpowiednio: o 10% w przypadku papierów wartościowych i o 40% w przypadku instrumentów pochodnych.

**Tabela nr 3. Prognozowana wysokość dochodów budżetu (w PLN).**

Lp	Wysokość dochodów budżetowych:	od wartości obrotu przy założeniu spadku obrotu odpowiednio o 10% i 40% w stosunku do roku 2010	
		w 2010 r.	
1	2	3	4
1	Wpływy z opodatkowania obrotu papierami wartościowymi	238 221 053	214 398 947
2	Wpływy z opodatkowania obrotu instrumentami pochodnymi	344 286 367	206 571 820
<b>3</b>	<b>Razem</b>	<b>582 507 420</b>	<b>420 970 767</b>

Należy również podkreślić, że ograniczenie transakcji na instrumentach pochodnych wpłynie na zmniejszenie dochodów uzyskiwanych z podatku dochodowego od osób

prawnych; oszacowanie tego wpływu jest jednak obecnie prawie niemożliwe, choć nie będzie to czynnikiem istotnie ograniczającym wpływy budżetowe z tego podatku.

Wprowadzenie tego podatku może jednak spowodować zwiększenie dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. W obecnym kształcie usługi dokonywane na instrumentach pochodnych, które generują straty, obniżają wynik z działalności instytucji finansowych, a w konsekwencji również dochód (podstawę obliczenia podatku dochodowego) w danym okresie, wypracowany na innych obszarach działalności instytucji finansowych (banki). Wyeliminowanie niektórych transakcji może zatem spowodować wzrost podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym niektórych instytucji finansowych.

Wskazane wyżej obliczenia opierają się na dostępnych danych i zastosowaniu podatku do obrotu instrumentami finansowymi. Projektowany podatek zakłada opodatkowania obu stron transakcji, jednak z uwagi na katalog zwolnień podmiotowych i przedmiotowych nie jest właściwe podwojenie szacowanych wyżej kwot. Szacunkowe dane są z tego powodu niższe od wpływów spodziewanych z podatku od usług finansowych. Przyjmując je jednak za punkt wyjścia należy jeszcze zauważyć, że przedmiot opodatkowania jest znacznie szerszy niż same tylko instrumenty finansowe. Z tytułu opodatkowania pozostałych usług finansowanych wpływy powinny być wyższe – ostrożnie licząc - jeszcze o 40%, i wynosić **w pierwszym roku obowiązywania ustawy ok. 815 510 388 zł.**

Zakładając stabilność warunków makroekonomicznych (w tym poziomu inflacji) na obecnym poziomie, a także umiarkowaną dynamikę wzrostu dochodów z podatku, **w okresie pierwszych czterech lat obowiązywania ustawy wpływy do budżetu winny wnosić łącznie ok. 4 077 551 940 zł.**

**Po stronie wydatkowej w pierwszym roku obowiązywania projektowanej ustawy** należy się liczyć z niewielkim wzrostem kosztów związanych z procesem poboru podatku i kontrolą wywiązywania się przez podatników z nałożonych obowiązków. Koszty te nie powinny być jednak istotne, porównując z potencjalnymi wpływami z tego podatku, nawet przy założeniu najbardziej drastycznego spadku wartości transakcji instrumentami finansowanymi. Należy jednak zaznaczyć, że zarówno pobór podatku jak i naliczanie podatku w dużym stopniu odbywać się będzie w oparciu o funkcjonujące elektroniczne platformy. Niezbędnym jednak jest stworzenie odpowiedniej liczby miejsc pracy zarówno przez instytucje finansowe jak i w sferze budżetowej celem sprawnego rozliczania i poboru nowego podatku.

### **3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym**

## **na funkcjonowanie przedsiębiorstw.**

Wprowadzenie podatku od usług finansowych wpłynie na kształt sektora finansowego, bowiem to instytucje finansowe mają być podatnikami tego podatku, z pominięciem innych uczestników danego rynku.

W zakresie rodzaju wpływu wprowadzenia tego podatku na sektor finansowy wyrażane są przeciwstawne poglądy:

- a) wpływ negatywny - wprowadzenie tego podatku będzie nieefektywnym sposobem "poboru" podatku, ponieważ instytucje finansowe przeniosą działalność (przynajmniej w części) związaną z instrumentami finansowymi poza terytorium UE,
- b) wpływ pozytywny - wprowadzenie tego podatku będzie efektywnym sposobem na uzyskanie dochodów podatkowych; ponieważ zdolność instytucji finansowych do realokacji tej działalności jest ograniczona, bądź w przypadku zmiany obszaru działania poza terytorium UE nie będzie możliwe uniknięcie opodatkowania w przypadku inwestowania poprzez podmioty gospodarcze z siedzibą na terytorium UE.

Przeprowadzona ocena następstw wdrożenia tego podatku wykazuje, że wpłynie on na funkcjonowanie rynku i modele biznesowe w sektorze finansowym. Podatek spowoduje zwiększenie kosztów poszczególnych transakcji, co może wpłynąć na elektroniczne systemy transakcyjne rynków finansowych, tak że koszty te w znacznym stopniu ograniczyłyby zysk krańcowy. Szczególny wpływ podatku mógłby dotyczyć transakcji wysokiej częstotliwości, ściśle powiązanych z platformami obrotu, na których są realizowane liczne transakcje o wysokim wolumenie, ale niskiej marży.

Objęcie podatkiem od usług finansowych będzie zależne od siedziby instytucji uczestniczących w usługach finansowych, a nie od miejsca obrotu instrumentami finansowymi. Potencjalnie może to spowodować mniejszą koncentrację obrotów podlegających opodatkowaniu, szczególnie w sytuacjach, gdy instytucje finansowe działać będą na platformie obrotów w imieniu instytucji finansowych posiadających siedzibę w innym państwie członkowskim.

Podatek ten może również oddziaływać na zachowania instytucji finansowych, ponieważ ograniczy on ilość transakcji finansowych o krótkim terminie realizacji, które często są obciążone wysokim ryzykiem. Jeżeli następstwem tego podatku będzie zmniejszenie ilości oraz ogólnej wartości krótkoterminowych transakcji papierami

wartościowymi i instrumentami pochodnymi, to przyczyni się to do uszczuplenia zysków sektora finansowego.

Zgodnie z projektem ustawy skutków opodatkowania nie powinna odczuć bankowość tradycyjna, czerpiąca dochody z depozytów i kredytów udzielanych przedsiębiorstwom oraz gospodarstwom domowym, gdzie zyski wynikają z różnicy między stopami procentowymi. Banki komercyjne, prowadzące wymienioną działalność, mogłyby ponownie stać się docelowymi obiektami sektora finansowego, gdzie dokonywałyby lokat oszczędności w celu możliwie najlepszego wykorzystania inwestycyjnego. Czynności z wymienionego zakresu zostały wyłączone z zakresu opodatkowania celem nie przenoszenia ciężaru opodatkowania na konsumentów.

Badając wpływ podatku na miejsce dokonywania obrotu Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stwierdził, iż z jednego z przeprowadzonych badań wynika, że opłata skarbową wprowadzona w Wielkiej Brytanii spowodowała obniżenie obrotów o 20%, czyli bardzo mała część rynku przeniosła się poza Londyn. Może to świadczyć o tym, iż wprowadzenie tego podatku nie wywoła znaczącej migracji instytucji finansowych poza obszar opodatkowania, co należy uznać za realistyczne założenie.

Wprowadzenie podatku od usług finansowych będzie miało wpływ na rynek finansowy, który – co do zasady - trudno oszacować, ponieważ może to stanowić tzw. skutki uboczne tego podatku. Wśród nich należy wymienić:

- obniżenie płynności sektora bankowego (niewielkie znaczenie),
- zwiększenie ryzyka zarządzania poprzez ograniczenie stosowania instrumentów zabezpieczających (niewielkie znaczenie),
- obniżenie skłonności banków do finansowania długu państwowego: opodatkowanie papierów wartościowych na rynku wtórnym podwyższy oczekiwaną stopę zwrotu przez inwestorów, zmniejszenie liczby transakcji krótkoterminowych może wpłynąć na decyzje banków dotyczące utrzymywania większych rezerw, tym samym ograniczyć ich skłonność do pożyczania pieniędzy na finansowanie długu państwowego (marginalne znaczenie).

Wprowadzenie tego podatku będzie generować minimalne koszty o charakterze administracyjno - technicznym, ponieważ przeprowadzanie transakcji jest już oparte o system komputerowy.

Wdrożenie podatku może okazać się bardzo korzystne poprzez zmianę sposobu postępowania instytucji finansowych w kierunku funkcjonowania opartego w na podstawach

długoterminowych oraz jednocześnie możliwy wzrost dochodów podatkowych. Spadek obrotów odnoszących się do transakcji krótkoterminowych może także skutkować obniżeniem udziału tego rodzaju operacji w działalności instytucji finansowych. Przedstawiona sytuacja może oznaczać wzrost udziału innych rodzajów transakcji, takich jak pośrednictwo między oszczędzającymi a kredytobiorcami. Skuteczny sektor instytucji finansowych będzie kierował wszelkie oszczędności w miejsca, gdzie będzie można je efektywnie wykorzystać na inwestycje w gospodarce realnej.

Wspomniana powyżej bankowość tradycyjna, której podstawę stanowią pożyczki i kredyty udzielane przedsiębiorstwom i gospodarstwom domowym, a zyski wynikają z różnicy między stopami procentowymi, nie będzie dyskryminowana wprowadzeniem tego podatku. Mając na celu wsparcie klientów, banki te służą pomocą także w pozyskiwaniu środków finansowych na rynkach kapitałowych. W tym zakresie działania banków skupiają się na zabezpieczeniu ekspozycji walutowych i towarowych związane z międzynarodową działalnością gospodarczą oraz zabezpieczają (hedging) towarowe kontrakty futures dotyczące rolnictwa. Ryzyko występujące podczas świadczenia tych usług jest kompensowane przez banki poprzez dokonywanie transakcji z innymi bankami w czasie rzeczywistym. Obsługa klienta w tym zakresie może nieść szereg bardzo krótkoterminowych transakcji. Dodatkowo banki generują zyski również z przeprowadzania na własny rachunek transakcji papierami wartościowymi i instrumentami pochodnymi. Ten segment rynku finansowego nie powinien być redukowany, ponieważ w pewnej części dotyczy on handlu na rynku międzybankowym, który ma na celu zagwarantowanie płynności. Jeżeli jednak proponowany podatek transakcyjny spowoduje znaczny spadek handlu krótkoterminowego papierami wartościowymi i instrumentami pochodnymi, to obniży również zyski sektora finansowego.

Dotychczas nie zostały opublikowane niezależne szacunki oraz badania określające wpływ tego podatku na transakcje krótkoterminowe. Istnieją jedynie pewne przypuszczenia i prognozy, co jest poważnym problemem w dyskusjach nad tym podatkiem. Nie ma zatem wiarygodnych statystyk dotyczących głównego celu, jakim jest ograniczenie krótkoterminowych transakcji finansowych o charakterze spekulacyjnym.

Z uwagi na to, iż zakres oddziaływania podatku w największym stopniu wpłynie na transakcje zawierane z najwyższą częstotliwością, może spowodować to znaczące zmniejszenie liczby transakcji oraz przesunięcie pomiędzy transakcjami krótkoterminowymi a długoterminowymi. Argumentem, który jest wysuwany przeciwko omawianemu podatkowi jest teza, że rynek finansowy stałby się mniej przejrzysty, ponieważ transakcje



krótkookresowe stałyby się rzadsze. Biorąc jednak pod uwagę obecny poziom transakcji krótkoterminowych, nawet zmniejszenie ich ilości nie spowodowałoby zaniku wszystkich transakcji jednodniowych.

W związku z powyższym najistotniejszym skutkiem wprowadzenia tego podatku będzie (w wersji pesymistycznej) spadek obrotu instrumentami finansowymi o około:

- a) w przypadku papierów wartościowych 10% - spadek o charakterze przejściowym,
- b) w przypadku instrumentów pochodnych 40% - spadek o charakterze przejściowym.

Konfrontując jednak wysokość opodatkowania podatkiem ze skalą obrotów przy stawkach podatkowych (0,1% i 0,05%) realny wpływ tego podatku na polskie instytucje finansowe będzie ograniczony. Mało prawdopodobnym jest również, że nastąpi delokalizacja inwestycji na skutek wprowadzenia tego podatku.

W zakresie wpływu tego podatku na dochody budżetu państwa jego wprowadzenie, przy założeniu najbardziej pesymistycznego wariantu co do spadku obrotów na rynku papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych, a także przy stawkach podatku odpowiednio: 0,1% i 0,05%, spowoduje nieznaczny wzrost dochodów budżetowych. Należy jednak podkreślić, że przy założeniu:

- niższego spadku obrotów na rynku papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych niż odpowiednio 10% i 40%, co w opinii projektodawcy jest bardzo prawdopodobne,
- wysokości stawek podatkowych 0,1% w przypadku papierów wartościowych oraz 0,05% w przypadku instrumentów pochodnych,
- braku spadku PKB oraz braku istotnego obniżenia się dochodów budżetowych z tytułu innych podatków

wprowadzenie podatku w kształcie proponowanym w projekcie ustawy wpłynie korzystnie na poprawę kondycji budżetu państwa.

Wprowadzenie tego podatku może tymczasowo spowodować wahania na rynku instrumentów finansowych, będące rezultatem delokacji inwestycji oraz działań podejmowanych przez inwestorów, którzy nie kierują się informacjami fundamentalnymi (wynikającymi z ekonomicznej analizy rynku)<sup>15</sup>. Czynnikiem tych nie można lekceważyć, czego najlepszym przykładem może być choćby zachowanie inwestorów po zapowiedzi wprowadzenia tzw. „podatku miedziowego”. Tuż po ogłoszeniu idei wprowadzenia tego

---

<sup>15</sup> Tzw. „noise traders”.

podatku cena akcji KGHM spadła o 6 proc., ostatecznie na koniec sesji cena akcji KGHM była niższa o ponad 13,8 proc. niż wynosił kurs otwarcia.

#### **4. Wpływ regulacji na rynek pracy**

Wejście w życie nowego prawa nie wpłynie bezpośrednio na rynek pracy.

#### **5. Podsumowanie**

Podsumowując, wprowadzenie podatku od usług finansowych jest celowe i nie przyniesie negatywnych skutków o charakterze makroekonomicznym. Podatek ten stanie się relatywnie wydajnym źródłem dochodów budżetowych, choć początkowo te dochody będą na obiektywnie niskim poziomie. Spowoduje on także redukcję transakcji o charakterze spekulacyjnym, co sprawi, iż obrót instrumentami finansowymi stanie się bardziej przejrzysty.

Wprowadzenie podatku od usług finansowych wpłynie na funkcjonowanie rynku, a także na budżet państwa. W odniesieniu do rynku finansowego przyczyni się przede wszystkim do ograniczenia liczby transakcji finansowych o krótkim terminie (w dużej mierze spekulacyjnych), które często są obciążone wysokim ryzykiem i brakiem przejrzystości.

Należy zauważyć, że wprowadzony projektem ustawy podatek ma bardzo szeroki zakres opodatkowania. Obejmuje on bowiem rozległą grupę czynności dokonywane przez instytucje finansowe, które stanowią bardzo obszerny zbiór podmiotów. Nie jest wykluczone, iż po pewnym czasie obowiązywania podatku nie wyniknie potrzeba ewentualnych modyfikacji w odniesieniu do bazy podatkowej, a także stawek i innych aspektów podatku. Sytuacja ta wynika z faktu, że w projekcie ustawy zostały zastosowane nowe na skalę europejską rozwiązania i brak jest doświadczeń związanych z obowiązywaniem tego podatku.

Wprowadzenie podatku niesie za sobą korzyści, którymi są zmiana sposobu postępowania sektora finansowego w kierunku funkcjonowania opartego w na podstawach długoterminowych. Spadek obrotów dotyczących transakcji krótkoterminowych może także skutkować obniżeniem udziału tego rodzaju operacji w działalności instytucji finansowych. Przedstawiona sytuacja może oznaczać wzrost udziału innych rodzajów transakcji, takich jak pośrednictwo między oszczędzającymi a kredytobiorcami. Sektor finansowy nie stanowi celu jako takiego, jest przede wszystkim narzędziem służącym realizacji innych celów gospodarki. Skuteczny sektor instytucji finansowych będzie kierował wszelkie oszczędności w miejsca, gdzie będzie można je efektywnie wykorzystać na inwestycje w gospodarce realnej.



**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA FINANSÓW**

z dnia .....

w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od usług finansowych, wzoru zgłoszenia rejestracyjnego, wzoru potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych oraz wzoru zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych.

Na podstawie art. 10 ust. 1, 13 ust. 4 oraz art. 30 ustawy z dnia ..... r. o podatku od usług finansowych (Dz. U. .... poz. ....), zarządza się, co następuje:

**§ 1.** Określa się wzory:

- 1) deklaracji podatkowej dla podatku od usług finansowych (FTT-1), o której mowa w art. 23 ustawy z dnia ..... r. o podatku od usług finansowych, zwanej dalej „ustawą”, wraz z objaśnieniami, stanowiący załączniki nr 1 do rozporządzenia;
- 2) deklaracji podatkowej dla podatku od usług finansowych – płatnik (FTT-2), o której mowa w art. 23 ustawy, wraz z objaśnieniami, stanowiący załączniki nr 2 do rozporządzenia;
- 3) zgłoszenia rejestracyjnego w zakresie podatku od usług finansowych, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych (FTT-3), stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 5) zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych, stanowiący załącznik nr 5 do rozporządzenia.

**§ 2.** Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ..... r.

# Załącznik nr 1. FTT-1 Deklaracja dla podatku od usług finansowych.

POLA JASNE WYPELNIĄ PODATNIK, POLA CIEMNE WYPELNIĄ URZĄD SKARBOWY. WYPELNIĆ NA MASZYNIE, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOŁOREM, PRZED WYPELNIENIEM ZAOPZNAĆ SIĘ Z OBJASNIENIAMI

1. Numer Identyfikacji Podatkowej podatnika		2. Nr dokumentu		3. Status	
<b>FTT-1 DEKLARACJA DLA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH</b>					
za					
4. Miesiąc			5. Rok		
Podstawa prawna: art. 23 ust. 1 ustawy z dnia ..... o podatku od usług finansowych (Dz. U. ....poz. ....), zwanej dalej: „ustawą”.					
Składający: Podatnicy, o których mowa w art. 4 i 5 ustawy, obowiązani do składania deklaracji za okresy miesięczne zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy.					
<b>A. MIEJSCE I CEL SKŁADANIA DEKLARACJI</b>					
6. Urząd skarbowy, do którego składana jest deklaracja				7. Cel złożenia deklaracji	
				<input type="checkbox"/> 1. złożenie deklaracji <input type="checkbox"/> 2. korekta deklaracji <sup>1</sup>	
<b>B. DANE PODATNIKA</b>					
<b>B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE</b>					
8. Nazwa pełna, REGON					
<b>B.2. ADRES SIEDZIBY, STAŁEGO MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ODDZIAŁU</b>					
9. Kraj		10. Województwo		11. Powiat	
12. Gmina		13. Ulica		14. Nr domu	15. Nr lokalu
16. Miejscowość			17. Kod pocztowy	18. Poczta	
<b>C. ROZLICZENIE PODATKU NALEŻNEGO</b>					
		Podstawa opodatkowania w zł		Podatek należny	
1. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy		19.		20.	
1a. w tym wartość usług finansowych opodatkowanych wg stawki 0,05%		21.		22.	
1b. w tym wartość usług finansowych opodatkowanych wg stawki 0,1%		23.		24.	
2. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 ustawy		25.		26.	
3. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy		27.		28.	
4. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 4 ustawy		29.		30.	
5. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 5 ustawy		31.		32.	
6. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6 ustawy		33.		34.	
Razem: (poz. 35 = suma kwot z poz. 19, 25, 27, 29, 31, 33; poz. 36 = suma kwot z poz. 20, 26, 28, 30, 32, 34)		35.		36.	
<b>D. OBLICZENIE WYSOKOŚCI ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO</b>					
Kwota podatku podlegającego wpłacie do urzędu skarbowego.* (w poz. 37 wpisać kwotę z poz. 36 zaokrągloną w dół do pełnych złotych)				37.	
<b>E. OŚWIADCZENIE PODATNIKA LUB OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA</b>					
38. Imię		39. Nazwisko		42. Podpis podatnika lub osoby reprezentującej podatnika	
40. Telefon kontaktowy		41. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok)			
<b>F. ADNOTACJE URZĘDU SKARBOWEGO</b>					
43. Uwagi urzędu skarbowego					
44. Identyfikator przyjmującego formularz			45. Podpis przyjmującego formularz		
<small>*Zgodnie z art. 81 ustawy Ordynacja podatkowa, podatnik może skorygować złożoną deklarację poprzez złożenie deklaracji korygującej wraz z dołączonym pisemnym uzasadnieniem przyczyn korekty.</small>					
<small>*Pouczenie</small>					
<small>W przypadku niewpłacenia w obowiązującym terminie kwoty z poz. 37 lub wypłacenia jej w niepełnej wysokości, niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.).</small>					
				FTT-1    1/1	

## **OBJAŚNIENIA DO DEKLARACJI DLA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH (FTT-1)**

Objaśnienia dotyczą wzoru deklaracji dla podatku od usług finansowych (FTT-1), wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia ..... w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od usług finansowych, wzoru zgłoszenia rejestracyjnego, wzoru potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych oraz wzoru zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych (Dz. U. ...., poz. ....).

Podstawowym aktem prawnym regulującym opodatkowanie podatkiem od usług finansowych jest ustawa z dnia .....r. o podatku od usług finansowych (Dz. U. ...., poz. ....), zwana dalej „ustawą”.

I lekcję w objaśnieniach jest mowa o okresie rozliczeniowym, należy przez to rozumieć miesiąc kalendarzowy.

Deklaracje dla podatku od usług finansowych (FTT-1) składają podatnicy, o których mowa w art. 4 i 5 ustawy, obowiązani do składania deklaracji za okresy miesięczne, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy.

### **OBJAŚNIENIA OGÓLNE**

1. Deklarację składa się w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym okresie rozliczeniowym.
2. Kwotę z pozycji 37 deklaracji FTT-1 zaokrągla się w dół do pełnych złotych.
3. Niewypełnienie którejkolwiek pozycji: od 19 do 37 jest równoznaczne z wpisaniem zera (0).

### **OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE**

#### **Część A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI**

W **poz. 6** wpisuje się urząd skarbowy właściwy dla rozliczeń podmiotu z tytułu podatku od towarów i usług. W przypadku podatników nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby oddziału; w przypadku podatników nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo

nieposiadających oddziału lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

### **Część C. ROZLICZENIE PODATKU NALEŻNEGO**

1. W tej części wykazuje się wszystkie czynności podlegające opodatkowaniu, dla których obowiązek podatkowy powstał w okresie rozliczeniowym, za który składana jest deklaracja.
2. W **wierszu 1** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy” w **poz. 19** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 20** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były instrumenty finansowe, z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usług pośrednictwa w tym zakresie.
3. W **wierszach 2 i 3** wykazuje się podstawę opodatkowania oraz kwotę podatku od transakcji o których mowa w wierszu pierwszym w rozbiciu na poszczególne stawki podatku.
4. W **wierszu 4** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 ustawy” w **poz. 25** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 26** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były długi oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług.
5. W **wierszu 5** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy” w **poz. 27** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 28** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi w zakresie poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług.
6. W **wierszu 6** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 4 Ustawy” w **poz. 29** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 30** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi udzielania i zaciągania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi zarządzania kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę.
7. W **wierszu 7** „Wartość usług finansowych o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 5 ustawy” w **poz. 31** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 32** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi świadczone

przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji.

8. W **wierszu 8** „Wartość usług finansowych o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6 ustawy” w **poz. 33** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 34** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były inne usługi o charakterze finansowym, podobne do usług wymienionych w art. 15 ust. 2 pkt 1 – 5 ustawy, jeżeli były zwolnione od podatku od towarów i usług lub nie polegały opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.
9. W **wierszu 9** „Razem” w **poz. 35** wykazuje się sumę pozycji 19, 25, 27, 29, 31, 33 a w **poz. 36** – sumę pozycji 20, 26, 28, 30, 32, 34.

#### **Część D. OBLICZENIE WYSOKOŚCI ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO**

W **poz. 37** wpisuje się kwotę podatku podlegającą wpłacie do urzędu skarbowego, stanowiącą pozycję 36 zaokrągloną w dół do pełnych złotych.



## Załącznik nr 2. FTT-2 Deklaracja dla podatku od usług finansowych – płatnik.

POLA JASNE WYPELNIĄ PODATNIK, POLA CIEMNE WYPELNIĄ URZĄD SKARBOWY. WYPELNIĆ NA MASZYNIE, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM, PRZED WYPELNIENIEM ZAPOZNAĆ SIĘ Z OBJAŚNIENIAMI

1. Numer Identyfikacji Podatkowej płatnika		2. Nr dokumentu	3. Status	
<b>FTT-2 DEKLARACJA DLA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH-PŁATNIK</b>				
za				
4. Miesiąc		5. Rok		
Podstawa prawna: art. 23 ust. 1 ustawy z dnia ..... o podatku od usług finansowych (Dz. U. .... poz. ...), zwanej dalej: „ustawą”.				
Składający: Podatnicy, o których mowa w art. 7 ustawy, obowiązani do składania deklaracji za okresy miesięczne zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy.				
<b>A. MIEJSCE I CEL SKŁADANIA DEKLARACJI</b>				
6. Urząd skarbowy, do którego składana jest deklaracja			7. Cel złożenia deklaracji	
			<input type="checkbox"/> 1. złożenie deklaracji <input type="checkbox"/> 2. korekta deklaracji <sup>1</sup>	
<b>B. DANE PŁATNIKA</b>				
<b>B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE PŁATNIKA</b>				
8. Nazwa pełna, REGON				
<b>B.2. ADRES SIEDZIBY, STAŁEGO MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ODDZIAŁU</b>				
9. Kraj	10. Województwo		11. Powiat	
12. Gmina	13. Ulica		14. Nr domu	15. Nr lokalu
16. Miejscowość	17. Kod pocztowy	18. Poczta		
<b>C. ROZLICZENIE PODATKU NALEŻNEGO</b>				
	Podstawa opodatkowania w zł		Kwota pobranego podatku	
1. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik,	19.	20.		
1a. w tym wartość usług finansowych opodatkowanych wg stawki 0,05%	21.	22.		
1b. w tym wartość usług finansowych opodatkowanych wg stawki 0,1%	23.	24.		
2. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik,	25.	26.		
3. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik,	27.	28.		
4. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 4 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik,	29.	30.		
5. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 5 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik,	31.	32.		
6. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.	33.	34.		
Razem: (poz. 35 = suma kwot z poz. 19, 25, 27, 29, 31, 33; poz. 36 = suma kwot z poz. 20, 26, 28, 30, 32, 34)	35.	36.		
<b>D. OBLICZENIE WYSOKOŚCI ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO</b>				
Wynagrodzenie z tytułu terminowego wplacania podatku od usług finansowych, zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r., Nr 8 poz. 60 ze zm.)			37.	
Kwota pobranego podatku podlegającego wpłacie do urzędu skarbowego. Od kwoty z poz. 36 należy odjąć kwotę z poz. 37* i zaokrąglić ją w dół do pełnych złotych			38.	
<b>E. OŚWIADCZENIE I PODPIS PŁATNIKA LUB OSOBY WYZNACZONEJ DO OBLICZENIA I POBRANIA PODATKU/PEŁNOMOCNIKA PŁATNIKA</b>				
Oświadczam, że są mi znane przepisy ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2007 r., Nr 111, poz. 765 ze zm.) o odpowiedzialności za uchybienie obowiązkom płatnika				
39. Imię	40. Nazwisko		43. Podpis płatnika lub osoby reprezentującej płatnika	
41. Telefon kontaktowy	42. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok)			
<b>F. ADNOTACJE URZĘDU SKARBOWEGO</b>				
44. Uwagi urzędu skarbowego				
45. Identyfikator przyjmującego formularz		46. Podpis przyjmującego formularz		

<sup>1</sup> Zgodnie z art. 81 ustawy Ordynacja podatkowa, płatnik może skorygować złożoną deklarację poprzez złożenie deklaracji korygującej wraz z dołączonym pisemnym uzasadnieniem przyczyn korekty.

**\*Pouczenie**

W przypadku niewpłacenia w obowiązującym terminie kwoty z poz. 38 lub wpłacenia jej w niepełnej wysokości, niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.).

FTT-2	1/1
-------	-----

## **OBJAŚNIENIA DO DEKLARACJI DLA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH – PŁATNIK (FTT-2)**

Objaśnienia dotyczą wzoru deklaracji dla podatku od usług finansowych – płatnik (FTT-2), wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia ..... w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od usług finansowych, wzoru zgłoszenia rejestracyjnego, wzoru potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych oraz wzoru zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych (Dz. U. ...., poz. ....).

Podstawowym aktem prawnym regulującym opodatkowanie podatkiem od usług finansowych jest ustawa z dnia .....r. o podatku od usług finansowych (Dz. U. ...., poz. ....), zwana dalej „ustawą”.

Ilekcóż w objaśnieniach jest mowa o okresie rozliczeniowym, należy przez to rozumieć miesiąc kalendarzowy.

Deklaracje dla podatku od usług finansowych – płatnik (FTT-2) składają płatnicy, o których mowa w art. 7 ustawy, obowiązani do składania deklaracji za okresy miesięczne, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy.

### **OBJAŚNIENIA OGÓLNE**

1. Deklarację składa się w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym okresie rozliczeniowym.
2. Kwotę z pozycji 38 deklaracji FTT-2 zaokrągla się w dół do pełnych złotych.
3. Niewypełnienie którejkolwiek pozycji: od 19 do 38 w deklaracji FTT-2 jest równoznaczne z wpisaniem zera (0).

### **OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE**

#### **Część A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI**

W **poz. 6** wpisuje się urząd skarbowy właściwy dla rozliczeń podmiotu z tytułu podatku od towarów i usług. W przypadku płatników nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby oddziału; w przypadku płatników nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo nieposiadających

oddziału lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

### **Część C. ROZLICZENIE PODATKU NALEŻNEGO**

W tej części wykazuje się wszystkie czynności podlegające opodatkowaniu, dla których obowiązek podatkowy powstał w okresie rozliczeniowym, za który składana jest deklaracja, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.

1. W **wierszu 1** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” w **poz. 19** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 20** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były instrumenty finansowe, z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usług pośrednictwa w tym zakresie.
2. W **wierszach 2 i 3** wykazuje się podstawę opodatkowania oraz kwotę podatku od transakcji, o których mowa w wierszu pierwszym, w rozbiciu na poszczególne stawki podatku.
3. W **wierszu 4** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 Ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” w **poz. 25** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 26** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były długi oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług.
4. W **wierszu 5** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 3 Ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” w **poz. 27** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 28** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi w zakresie poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług.
5. W **wierszu 6** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 4 Ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” w **poz. 29** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 30** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi udzielania i zaciągania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych

usług, a także usługi zarządzania kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę.

6. W **wierszu 7** „Wartość usług finansowych o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 5 Ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” W **poz. 31** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 32** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi świadczone przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji.
7. W **wierszu 8** „Wartość usług finansowych o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” w **poz. 33** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 34** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były inne usługi o charakterze finansowym, podobne do usług wymienionych w art. 15 ust. 2 pkt 1 – 5 ustawy, jeżeli są zwolnione od podatku od towarów i usług lub nie polegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.
8. W **wierszu 9** „Razem” w **poz. 35** wykazuje się sumę pozycji 19, 25, 27, 29, 31, 33 a w **poz. 36** – sumę pozycji 20, 26, 28, 30, 32, 34.

#### **Część D. OBLICZENIE WYSOKOŚCI ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO**

W **poz. 37** wpisuje się kwotę wynagrodzenia płatnika z tytułu terminowego wpłacania podatku. W **poz. 38** wpisuje się kwotę podatku podlegającą wpłacie do urzędu skarbowego, która stanowi różnicę kwot z pozycji 36 i 37 deklaracji, zaokrągloną w dół do pełnych złotych.

## Załącznik nr 3. Zgłoszenie rejestracyjne dla podatku od usług finansowych (FTT-R)

POLA JASNE WYPELNIŁA PODATNIK, POLA CIEMNE WYPELNIŁA URZĄD SKARBOWY. WYPELNIĆ NA MASZYNE, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM, PRZED WYPELNIENIEM ZAOPZNAĆ SIĘ Z OBJAŚNIENIAMI.

1. Numer Identyfikacji Podatkowej podatnika _____	2. Nr dokumentu _____	3. Status _____
--	--------------------------	--------------------

FTT-R

### ZGŁOSZENIE REJESTRACYJNE DLA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH

Podstawa prawna:	Art. 9 ust. 1 ustawy z dnia .....r. o podatku od usług finansowych (Dz.U. .... poz....)
Miejsce składania:	Naczelnik właściwy dla podatku od towarów i usług. W przypadku podatników: - nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby - nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo nieposiadających oddziału lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście

<b>A. CEL I MIEJSCE ZŁOŻENIA ZGŁOSZENIA ORAZ INFORMACJA DOTYCZĄCA WŁAŚCIWOŚCI NACZELNIKA URZĘDU SKARBOWEGO</b>	
4. Cel złożenia zgłoszenia <input type="checkbox"/> rejestracyjny <input type="checkbox"/> aktualizacja danych	
5. Naczelnik urzędu skarbowego, do którego adresowane jest zgłoszenie.	
6. Organ podatkowy oraz jego adres w państwie, w którym podatnik posiada siedzibę działalności	7. Kod kraju organu podatkowego, o którym mowa w poz. 6
Poz. 8 i 9 należy wypełnić tylko w przypadku zgłoszenia w celu aktualizacji danych	
8. Zakres zmiany danych <input type="checkbox"/> zmiana nie spowodowała zmiany właściwości organu podatkowego <input type="checkbox"/> zmiana spowodowała zmianę właściwości organu podatkowego	
9. Poprzedni urząd skarbowy	

### B. DANE PODATNIKA

#### B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

10. Rodzaj podmiotu <input type="checkbox"/> instytucja finansowa będąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, <input type="checkbox"/> instytucja finansowa niebędąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, która jest zarejestrowanym podatnikiem podatku od wartości dodanej lub zarejestrowanym podatnikiem o podobnym charakterze, <input type="checkbox"/> osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, niebędąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, zarejestrowanym podatnikiem podatku od wartości dodanej lub zarejestrowanym podatnikiem podatku o podobnym charakterze, świadcząca lub nabywająca usługi finansowe, <input type="checkbox"/> instytucja finansowa posiadająca miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium państwa, w którym nie występuje podatek o podobnym charakterze lub nie ma obowiązku rejestracji dla potrzeb tego podatku, jeżeli świadczy lub nabywa usługi finansowe, <input type="checkbox"/> instytucja finansowa będąca jednocześnie płatnikiem podatku, <input type="checkbox"/> oddział lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej instytucji finansowej niemającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca siedziby działalności gospodarczej, <input type="checkbox"/> instytucja finansowa, która zgodnie z odrębnymi przepisami została dopuszczona do świadczenia usług finansowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
11. Nazwa pełna
12. Nazwa skrócona
13. Numer identyfikacyjny REGON

#### B.2. ADRES SIEDZIBY, STAŁEGO MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ODDZIAŁU

14. Kraj	15. Województwo	16. Powiat	
17. Gmina	18. Ulica	19. Nr domu	20. Nr lokalu
21. Miejscowość	22. Kod pocztowy	23. Poczta	

FTT-R	1/2
-------	-----

POLA JASNE WYPELNIŁA PODATNIK, POLA CIEMNE WYPELNIŁA URZĄD SKARBOWY. WYPELNIAC NA MASZYNE, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOŁOREM. PRZED WYPELNIENIEM ZAPOZNAĆ SIĘ Z OBJAŚNIENIAMI.

<b>B.3. DANE PODATNIKA BĘDĄCEGO OSOBĄ ZAGRANICZNĄ</b>	
24. Numer, pod którym podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku od wartości dodanej lub innego podatku o podobnym charakterze, w państwie, w którym podatnik posiada siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności	25. Kod kraju, o którym mowa w poz. 24

<b>C. OKOLICZNOŚCI OKREŚLAJĄCE OBOWIĄZEK PODATKOWY</b>	
Ogólne informacje	
<input type="checkbox"/> 26. Podatnik będzie świadczył lub nabywał usługi finansowe	28. Data rozpoczęcia:
<input type="checkbox"/> 27. Podatnik będzie jednocześnie płatnikiem podatku	29. Data rozpoczęcia:

<b>D. OŚWIADCZENIE PODATNIKA LUB OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA</b>		
30. Imię	31. Nazwisko	34. Podpis podatnika lub osoby reprezentującej podatnika
32. Telefon kontaktowy	33. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok) 	

<b>E. ADNOTACJE URZĘDU SKARBOWEGO</b>	
35. Uwagi urzędu skarbowego	
36. Identyfikator przyjmującego formularz	37. Podpis przyjmującego formularz

FTT-R	2/2
-------	-----

**Załącznik nr 4 Potwierdzenie zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych (FTT-3).**

.....  
(miejscowość i data)

**FTT-3**

**POTWIERDZENIE ZAREJESTROWANIA PODMIOTU  
JAKO PODATNIKA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH**

Na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia .....r. o podatku od usług finansowych (Dz. U. .... poz....) naczelnik urzędu skarbowego potwierdza zarejestrowanie podatnika o nazwie

**o Numerze Identyfikacji Podatkowej**

jako: **PODATNIKA PODATKU  
OD USŁUG FINANSOWYCH**

Nadawca:	Adresat:

**Załącznik nr 5 Zgłoszenie o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych (FTT-Z).**

POLA JASNE WYPELNIŁA PODATNIK, POLA CIEMNE WYPELNIŁA URZĄD SKARBOWY. WYPELNIĆ NA MASZYNE, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, Drukowanymi literami, czarnym lub niebieskim kolorem, przed wypełnieniem zaopoznać się z objaśnieniami

1. Numer Identyfikacji Podatkowej podatnika _____	2. Nr dokumentu _____	3. Status _____
--	--------------------------	--------------------

**FTT-Z**

**ZGŁOSZENIE O ZAPRZESTANIU WYKONYWANIA CZYNNOŚCI PODLEGAJĄCYCH OPODATKOWANIU PODATKIEM OD USŁUG FINANSOWYCH**

Podstawa prawna: Miejsce składania:	Art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia .....r. o podatku od usług finansowych (Dz.U. .... poz.....) Zgłoszenie składa się do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla podatnika w ostatnim dniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych
--	--

**A. MIEJSCE SKŁADANIA ZGŁOSZENIA**

4. Naczelnik urzędu skarbowego, do którego adresowane jest zgłoszenie.

**B. DANE PODATNIKA/ NASTĘPCY PRAWNEGO ZLIKWIDOWANEGO PODMIOTU/ PODMIOTU PRZEJMUJĄCEGO MAJĄTEK ZLIKWIDOWANEGO PODMIOTU**

**B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE**

5. Rodzaj podmiotu  
 podatnik,  
 następcą prawny zlikwidowanego podmiotu,  
 podmiot przejmujący majątek zlikwidowanego podmiotu

6. Nazwa pełna  
 \_\_\_\_\_

7. Nazwa skrócona  
 \_\_\_\_\_

8. Numer identyfikacyjny REGON  
 \_\_\_\_\_

**B.2. ADRES SIEDZIBY, STAŁEGO MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ODDZIAŁU**

9. Kraj	10. Województwo	11. Powiat
12. Gmina	13. Ulica	14. Nr domu
15. Nr lokalu	16. Miejscowość	17. Kod pocztowy
18. Poczta		

**C. ZGŁOSZENIA O ZAPRZESTANIU WYKONYWANIA CZYNNOŚCI PODLEGAJĄCYCH OPODATKOWANIU PODATKIEM OD USŁUG FINANSOWYCH**

19. Data zaprzestania wykonywania czynności (dzień-miesiąc-rok) \_\_\_\_\_

20. Przyczyna zaprzestania wykonywania czynności (zaznaczyć właściwy kwadrat):  
 1. likwidacja     2. upadłość     3. inna

21. Urząd skarbowy, w którym złożono ostatnią deklarację podatkową dla podatku od usług finansowych.  
 \_\_\_\_\_

22. Miesiąc/rok, za który podatnik złożył (złoży) ostatnią deklarację podatkową.  
 \_\_\_\_\_

**D. OŚWIADCZENIE PODATNIKA LUB OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA**

23. Imię	24. Nazwisko	27. Podpis podatnika lub osoby reprezentującej podatnika
25. Telefon kontaktowy	26. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok) _____	

**E. ADNOTACJE URZĘDU SKARBOWEGO**

28. Uwagi urzędu skarbowego  
 \_\_\_\_\_

29. Identyfikator przyjmującego formularz	30. Podpis przyjmującego formularz
---	------------------------------------

FTT-Z 1/1



## **Uzasadnienie**

**do rozporządzenia ministra finansów z dnia .....w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od usług finansowych, wzoru zgłoszenia rejestracyjnego, wzoru potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych oraz wzoru zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych.**

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia ..... w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od usług finansowych, wzoru zgłoszenia rejestracyjnego, wzoru potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych oraz wzoru zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych zostało wydane na podstawie art. 10 ust. 3 oraz art. 31 ust. 1 ustawy z dnia ..... r. o podatku od usług finansowych (Dz. U..... poz.....), zwanej dalej „ustawą”.

Rozporządzenie określa wzory deklaracji podatkowych zarówno dla podatnika jak i płatnika tego podatku. Wzór deklaracji dla podatnika wraz z objaśnieniami określono w załączniku nr 1 do rozporządzenia, a wzór deklaracji dla płatnika wraz z objaśnieniami w załączniku nr 2.

Zarówno podatnicy jak i płatnicy tego podatku składają deklaracje podatkowe w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym okresie rozliczeniowym do właściwego organu podatkowego. Zgodnie z art. 2 ustawy właściwym organem podatkowym dla podatników podatku jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla podatku od towarów i usług. W przypadku jednak podatników:

- 1) nieposiadających miejsca siedziby gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby oddziału;
- 2) nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo nieposiadających oddziału lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

Właściwym organem podatkowym dla płatników podatku są organy podatkowe właściwe dla tego podmiotu jako podatnika.

Podatnicy nieposiadający miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są zwolnieni z obowiązku składania deklaracji podatkowych, chyba że nabywają usługi finansowe dla oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub świadczą usługi finansowe, w których świadczeniu uczestniczy oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zwolnieni z obowiązku składania deklaracji są również podmioty, o których mowa w art. 8 ustawy.

W załączniku nr 3 ustalono wzór zgłoszenia rejestracyjnego.

Na mocy art. 9 ustawy podatnicy podatku określani w art. 4 ust. 1 ustawy, a także inni podatnicy podatku, dla których stosuje się art. 15 ust. 5 ustawy, obowiązani są złożyć we właściwym organie podatkowym zgłoszenie rejestracyjne według ustalonego wzoru dla potrzeb tego podatku. Zwolnieni z obowiązku rejestracji są podatnicy wymienieni w art. 8 oraz podatnicy mający miejsce siedziby działalności gospodarczej poza terytorium kraju, a także podatnicy podatku posiadający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oddział albo inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie, w jakim nie uczestniczy ono w świadczeniu lub nabywaniu usług finansowych.

Złożenie zgłoszenia rejestracyjnego następuje najpóźniej przed dniem dokonania pierwszej czynności rodzącej obowiązek rejestracji.

W przypadku zmiany danych, które były podane w zgłoszeniu rejestracyjnym, podatnik jest obowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia, dokonać ich aktualizacji.

W załączniku nr 4 zamieszczono wzór potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych (FTT-3), jaki na mocy art. 11 ust. 3 ustawy obowiązany jest wydać właściwy organ na potwierdzenie rejestracji podmiotu.

W załączniku nr 5 umieszczono wzór zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych (FTT-Z). Zgodnie z art. 13 ustawy obowiązek złożenia tego zgłoszenia ma zarejestrowany podatnik, który zaprzestał wykonywania czynności. W wypadku likwidacji podatnika zgłoszenia winien dokonać jego następca prawny lub podmiot, który przejął majątek zlikwidowanego podmiotu.

Warszawa, 25 czerwca 2012 roku

BAS-WAPEiM-1534/12

Pani  
Ewa Kopacz  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

### **Opinia**

**w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o podatku od usług finansowych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wincenty Elsner)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32) sporządza się następującą opinię:

#### **1. Przedmiot projektu ustawy**

Projektowana ustawa ma regulować podatek od usług finansowych świadczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazuje zakres podmiotowy i obowiązki rejestracyjne (rozdział 2), czynności podlegające opodatkowaniu (rozdział 3), chwilę powstania obowiązku podatkowego (rozdział 4), podstawę opodatkowania i stawki podatku (rozdział 5), dokumentowanie, ewidencjonowanie, deklarowanie i zapłatę podatku (rozdział 6).

Proponowana ustawa ma wejść w życie z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynęło 60 dni od jego ogłoszenia, z wyjątkiem art. 10-12 i art. 36-38, które weszłyby w życie z dniem ogłoszenia.

#### **2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy**

Analiza zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej wymaga uwzględnienia następujących aktów normatywnych:

- Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE, C83/13 z dnia 30 marca 2010 r.),
- Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE, C83/47 z dnia 30 marca 2010 r.),

- Układu Europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi z dnia 16 grudnia 1991 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 11, poz. 38),
- Traktatu Akcesyjny Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Urz. L 236 z 23 września 2003 r.),
- Dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347, 11.12.2006 P).
- Dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotycząca podatków pośrednich od gromadzenia kapitału (Dz. Urz. UE L z dnia 21 lutego 2008 r.).

### **3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej**

#### **3.1. Zagadnienia ogólne wprowadzania nowych regulacji podatkowych w świetle prawa unijnego i Konstytucji RP**

Ocena prawna przedstawionego do zaopiniowania zagadnienia związanego z możliwością wprowadzenia do polskiego systemu prawnego podatku obrotowego (lub innego podatku) przez pryzmat postanowień Konstytucji RP wymaga przede wszystkim odwołania się do tych przepisów Konstytucji, które dotyczą bezpośrednio szeroko pojmowanych obowiązków podatkowych. Stosownie do art. 84 Konstytucji RP każdy jest zobowiązany do ponoszenia ciężarów publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie. Przepis ten wyraża m.in. powszechny wymiar obowiązku podatkowego. Trybunał Konstytucyjny w swym dotychczasowym orzecznictwie wielokrotnie akcentował, że władza ustawodawcza dysponuje daleko idącą swobodą w kształtowaniu systemu podatkowego, w ramach której mieści się możliwość wyboru między różnymi konstrukcjami zobowiązań podatkowych. Jeszcze swobodniej ustawodawca może decydować o ulgach i zwolnieniach. O ich przedmiocie oraz zakresie rozstrzygają bowiem uwarunkowania społeczne i ekonomiczne, a nie wyłącznie względy prawne. Niemniej jednak ustanawianie odstępstw od zasady powszechności opodatkowania musi być usprawiedliwione celami społeczno-gospodarczymi, odzwierciedlonymi w systemie konstytucyjnie chronionych wartości (zob. m.in. wyrok z 9 maja 2005 r., sygn. SK 14/04, OTK ZU nr 5/A/2005, poz. 47, pkt III i cytowane tam orzecznictwo).

Przyjęcie, iż wprowadzenie do systemu prawnego podatku transakcyjnego obciążającego instytucje finansowe pod pewnymi warunkami może zostać uznane za zgodne z art. 1, art. 2, art. 84 oraz art. 32 Konstytucji RP nie wyczerpuje jednak problematyki związanej z „konstytucyjnością” proponowanej przez Zleceniodawcę regulacji.

Konstrukcja selektywnego podatku transakcyjnego wymaga również oceny pod kątem zgodności z unormowaniami art. 91 ust. 2 i 3 Konstytucji RP.

Jak stanowi art. 91 ust. 2 umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową. Jednocześnie w oparciu o art. 91 ust. 3 jeżeli wynika to z ratyfikowanej przez RP umowy konstytuującej organizację międzynarodową, prawo przez nią stanowione jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami.

Stosownie do art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej Państwa Członkowskie podejmują wszelkie środki ogólne lub szczególne właściwe dla zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z Traktatów lub aktów instytucji Unii. Państwa Członkowskie ułatwiają wypełnianie przez Unię jej zadań i powstrzymują się od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrażać urzeczywistnieniu celów Unii. Przepis ten formułuje zasadę lojalności państw członkowskich, która oznacza przyjęcie na siebie przez państwa obowiązku działania w zgodzie z przyjętymi zobowiązaniami traktatowymi oraz powstrzymywania się od podejmowania działań sprzecznych z prawem Unii Europejskiej. Jej rozwinięciem jest powszechnie przyjmowana zasada pierwszeństwa prawa wspólnotowego (zasada nadrzędności, ang. the principle of the precedence of Community Law). Zgodnie z tą zasadą w przypadku kolizji pomiędzy przepisem krajowym a wspólnotowym pierwszeństwo ma przepis wspólnotowy. Wskazuje ona na obowiązek państwa członkowskiego do niestosowania przepisu krajowego, jeśli miałyby to skutkować naruszeniem prawa wspólnotowego. Należy podkreślić, że zobowiązanie państwa członkowskiego wynikające z prawa wspólnotowego dotyczy wszystkich jego organów. To państwo jako całość zobowiązane jest do działania w zgodzie z prawem wspólnotowym (w tym zwłaszcza w zakresie stanowionego przez siebie prawa) lub powstrzymywania się od działania, jeśli miałyby to prowadzić do jego naruszenia.

Odnosząc powyższe twierdzenia do postanowień dotyczących podatków obrotowych (czy też szerzej podatków pośrednich) warto zauważyć, iż są one przedmiotem harmonizacji w ramach całej Unii Europejskiej. Przepisy Traktatu o Unii Europejskiej zakładają przyjęcie na szczeblu wspólnotowym regulacji niezbędnych do harmonizacji przepisów w zakresie podatków obrotowych, akcyzowych i innych form pośredniego opodatkowania w stopniu, w jakim jest to konieczne do ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Idea stworzenia rynku wewnętrznego, czyli wspólnego obszaru państw członkowskich Unii Europejskiej, pozbawionego wewnętrznych granic, na którym transakcje pomiędzy poszczególnymi państwami byłyby realizowane na takich samych zasadach jak transakcje krajowe, jest bezpośrednim odzwierciedleniem dwóch spośród czterech podstawowych wolności traktatowych, tj. swobodnego przepływu towarów i usług. Osiągnięcie tego celu wymaga zapewnienia, że w ramach rynku wewnętrznego towary i usługi będą opodatkowane w każdym kraju, w sposób wykluczający nierówną konkurencję, przypadki podwójnego opodatkowania lub braku opodatkowania. Konieczność

spełnienia tych warunków była główną przyczyną nadania przez prawo Unii Europejskiej szczególnej wagi harmonizacji przepisów dotyczących podatków pośrednich (w tym zwłaszcza obrotowych). Ujednolicenie legislacji odnoszących się do podatków pośrednich jest niezbędne z uwagi na to, że ewentualne różnice w zasadach opodatkowania takimi podatkami pomiędzy poszczególnymi państwami, mogłyby wywoływać sytuacje, w których podmioty gospodarcze podejmowałyby decyzje ekonomiczne co do miejsca wykonania lub zakupu danego świadczenia na podstawie porównania zasad podatkowych w danych krajach, co z kolei mogłoby negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie wspólnego rynku opartego na zasadach wolnej i niezakłóconej konkurencji.

Dlatego też art. 113 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wprowadził ogólną kompetencję Rady w zakresie wdrożenia harmonizacji ustawodawstw krajowych odnoszących się do podatków pośrednich. Zgodnie z nim Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała przepisy dotyczące harmonizacji ustawodawstw odnoszących się do podatków obrotowych, akcyzy i innych podatków pośrednich w zakresie, w jakim harmonizacja ta jest niezbędna do zapewnienia ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz uniknięcia zakłóceń konkurencji.

Wskazane powyżej regulacje prawa pierwotnego (tzw. traktatowego) stanowią zatem podstawę do wydawania aktów prawa wtórnego. Istotną rolę odgrywa w tej kwestii przede wszystkim art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który wskazuje, że w celu wykonania kompetencji Unii Europejskiej instytucje przyjmują rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie. Zgodnie z tą samą regulacją dyrektywa wiąże każde państwo członkowskie do którego kierowana co do celu, natomiast pozostawia organom krajowym swobodę wyboru form i środków. W rezultacie przepisy Traktatów stały się bezpośrednią podstawą wydania dyrektyw dotyczących harmonizacji przepisów Państw Członkowskich w zakresie podatków obrotowych, jak i kolejnych dyrektyw regulujących to zagadnienie. Dyrektywy nie wiążą bezpośrednio obywateli. Jednakże zgodnie z zasadą prymatu prawa wspólnotowego, w sytuacji gdy prawo krajowe jest niezgodne z regulacjami dyrektyw, nie może być ono stosowane. Jeśli regulacje dyrektyw są szczegółowe, bezwarunkowe i jednoznaczne, to mogą znajdować zastosowanie zamiast niezgodnych z nimi przepisów krajowych (tzw. zasada skutku bezpośredniego). Możliwość powołania się na regulacje dyrektyw Rady UE jest powszechnie akceptowana. Może to dotyczyć w szczególności dwóch sytuacji: gdy brak jest regulacji prawnej w prawie krajowym kwestii, która znajduje swoją regulację prawną w przepisach dyrektyw, oraz w sytuacji, gdy przepisy prawa krajowego nie zapewniają osiągnięcia celu wyznaczonego w dyrektywie (zawierają regulacje z nią sprzeczne). Wówczas zarówno podatnik, organy podatkowe, jak i sądy administracyjne mogą się bezpośrednio powoływać na

regulacje dyrektyw VAT i przy ich zastosowaniu rozstrzygać konkretne sytuacje faktyczne. Przykładowo w sprawach 9/70 (Franz Grad v. Finanzamt Traunstein), 20/70 (Transports Lesage & Cie S.A. v. Hauptzollamt Freiburg) oraz 23/70 (Erich Haselhorst v. Finanzamt Düsseldorf-Altstadt) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jednoznacznie wskazywał, że przepisy dyrektyw mogą powodować bezpośrednie konsekwencje w stosunkach prawnych oraz kreują prawo do powoływania się na ich regulacje przed sądami.

Z dniem 1 maja 2004 r. Rzeczpospolita Polska stała się członkiem Unii Europejskiej. Artykuł 2 Traktatu Akcesyjnego przewiduje, że od dnia przystąpienia nowe państwa członkowskie są związane postanowieniami Traktatów założycielskich i aktów przyjętych przez instytucje Wspólnot i Europejski Bank Centralny przed dniem przystąpienia; postanowienia te są stosowane w nowych Państwach Członkowskich zgodnie z warunkami określonymi w tych Traktatach i w niniejszym Akcie.

Na marginesie warto również zauważyć, że już mocą Układu Europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi z 16 grudnia 1991 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 11, poz. 38) Polska zobowiązała się do dostosowania swojego porządku prawnego, w tym przepisów dotyczących podatków pośrednich, do wymogów Wspólnotowych (art. 68 i 69 Układu).

W rezultacie w chwili obecnej prawo Unii Europejskiej jest elementem systemu prawnego każdego państwa członkowskiego. Jest źródłem uprawnień dla podmiotów z państw członkowskich, a jednocześnie ma pierwszeństwo w przypadku sprzeczności z prawem krajowym. Ucieleśnieniem tego jest m.in. prawo do domagania się bezpośredniego stosowania przepisów wspólnotowych.

Wszelkie krajowe regulacje odnoszące się do podatków pośrednich (w tym w zakresie podatku obrotowego) mocą art. 91 Konstytucji RP w związku z treścią Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz zgodnie z zasadą prymatu prawa unijnego (którą potwierdza Konstytucja RP) muszą pozostawać w zgodzie ze zharmonizowanymi przepisami wspólnotowymi. Innymi słowy wszelkie wewnętrzne regulacje w zakresie podatków obrotowych muszą mieć swoje umocowanie w przepisach unijnych.

W związku z powyższym powstaje pytanie o to, czy obecne unormowania prawa unijnego pozwalają państwom członkowskim na wprowadzanie do systemu prawnego dodatkowego podatku pośredniego (obrotowego lub innego) obciążającego transakcje finansowe.

Odpowiedź na to pytanie wymaga sięgnięcia do właściwych postanowień dyrektyw harmonizujących przepisy podatkowe. Do końca 2007 r. podstawowe znaczenie w zakresie ujednoczenia podatków obrotowych wewnątrz Unii miała przede wszystkim VI dyrektywa Rady UE 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji przepisów Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych - wspólny system podatku od wartości dodanej:

ujednoliconą podstawą wymiaru podatku. Z uwagi na to, że dyrektywy Rady UE są wiążące wobec państw członkowskich co do osiągnięcia celów w nich wyznaczonych, w sposób oczywisty polskie przepisy musiały bazować na regulacjach VI dyrektywy VAT.

Z dniem 1 stycznia 2007 r. weszła w życie dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Jest ona obecnie podstawowym aktem prawa wspólnotowego dotyczącym podatku od wartości dodanej. Nie zagłębiając się w szczegółowe unormowania omawianej dyrektywy należy zwrócić uwagę na fakt, iż wyznacza ona pewne cele, czy też wymogi w odniesieniu do systemu podatku pośredniego, które muszą być respektowane przez krajowego prawodawcę tworzącego wewnętrzne regulacje podatkowe.

W przypadku podatku obrotowego (podatku od wartości dodanej) musi on charakteryzować się następującymi cechami:

- 1) neutralność,
- 2) powszechność opodatkowania,
- 3) unikanie podwójnego opodatkowania, a także niezamierzonego braku opodatkowania,
- 4) zachowanie warunków konkurencji .

Podstawową cechą podatku pośredniego ma być jego neutralność. Niekiedy w powiązaniu z zasadą neutralności podatku wskazuje się na - wynikającą z niej - zasadę faktycznego opodatkowania konsumpcji. Zgodnie z powyższymi cechami podatek powinien obciążać jedynie konsumpcję, nie powinien on natomiast być faktycznym ciężarem dla tych podatników, którzy nabywają towary i usługi nie w celu ich konsumpcji, lecz w celu dalszej odprzedaży, przerobu, wykorzystania na potrzeby działalności etc. Podatek ten winien być zatem neutralny dla przedsiębiorców, obciążać zaś wyłącznie konsumentów. Podatek jest jednocześnie podatkiem wielofazowym (naliczanym na każdej fazie obrotu) i naliczanym od całości obrotu, co spełnia kryterium powszechności opodatkowania. Ma ona stanowić gwarancję, że każda transakcja wykonywana w ramach działalności gospodarczej będzie opodatkowana. Wszelkie odstępstwa od zasady powszechności opodatkowania mogą być stosowane jedynie wyjątkowo i w sytuacjach wyraźnie i jednoznacznie przewidzianych w przepisach prawa.

W przypadku podatku obrotowego - podobnie jak przy każdym innym podatku - istotne jest unikanie podwójnego opodatkowania. Powyższa zasada ma szerszy wymiar. Zgodnie z nią dana czynność powinna być opodatkowana raz i tylko raz. Wykluczone jest więc nie tylko podwójne opodatkowanie, ale także niezamierzony brak opodatkowania (ang. unintentional non-taxation).

Niezwykle istotną cechą podatku obrotowego jest postrzeganie go jako narzędzia, które ma zapobiegać zakłóceniom konkurencji. Zgodnie z tą zasadą podatek powinien zapewniać równe warunki opodatkowania dla wszystkich



uczestników obrotu gospodarczego. Powyższa zasada powiązana jest z zasadą powszechności opodatkowania VAT.

### 3.2 Projektowane przepisy a unijne dyrektywy podatkowe

Rozdział 3 Dyrektywy 112 o tytule Zwolnienia dotyczące innych czynności stanowi w artykule 135 ust. 1 co następuje:

1. „Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:

a) transakcje ubezpieczeniowe i reasekuracyjne, wraz z usługami pokrewnymi świadczonymi przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych;

b) udzielanie kredytów i pośrednictwo kredytowe, oraz zarządzanie kredytami przez kredytodawcę;

c) pośrednictwo lub wszelkie działania w zakresie gwarancji kredytowych, poręczeń i wszelkich innych zabezpieczeń i gwarancji oraz zarządzanie gwarancjami kredytowymi przez kredytodawcę;

d) transakcje, łącznie z pośrednictwem, dotyczące rachunków depozytowych, rachunków bieżących, płatności, przelewów, długów, czeków i innych zbywalnych instrumentów finansowych, z wyłączeniem windykacji należności;

e) transakcje, łącznie z pośrednictwem, dotyczące walut, banknotów i monet używanych jako prawny środek płatniczy, z wyłączeniem banknotów i monet będących przedmiotami kolekcjonerskimi, za które uważa się monety ze złota, srebra lub innych metali, jak również banknoty, które nie są zwykle używane jako prawny środek płatniczy lub które przedstawiają wartość numizmatyczną;

f) transakcje, łącznie z pośrednictwem, jednakże z wyłączeniem przechowywania i zarządzania, których przedmiotem są akcje, udziały w spółkach lub związkach, obligacje i inne papiery wartościowe, z wyłączeniem dokumentów ustanawiających tytuł prawny do towarów, oraz praw lub papierów wartościowych, o których mowa w art. 15 ust. 2;

g) zarządzanie specjalnymi funduszami inwestycyjnymi, określonymi przez państwa członkowskie;

h) dostawy, za cenę równą wartości nominalnej, znaczków pocztowych ważnych w obrocie pocztowym na terytorium danego państwa, znaczków skarbowych i innych podobnych znaczków;

i) zakłady, loterie i inne gry losowe lub hazardowe, z zastrzeżeniem warunków i ograniczeń określonych przez każde państwo członkowskie;

j) dostawy budynków lub ich części oraz związanego z nimi gruntu, inne niż dostawy, o których mowa w art. 12 ust. 1 lit. a);

k) dostawy terenów niezabudowanych, inne niż dostawy terenów budowlanych, o których mowa w art. 12 ust. 1 lit. b);

l) dzierżawę i wynajem nieruchomości.

2. Zwolnienie przewidziane w ust. 1 lit. 1) nie obejmuje:

- a) świadczenia usług zakwaterowania określonych w prawie krajowym państw członkowskich, w sektorze hotelarskim lub w sektorach o podobnym charakterze, włącznie z zapewnianiem miejsc na obozach wakacyjnych lub na terenach przystosowanych do biwakowania;
- b) wynajmu miejsc parkingowych dla pojazdów;
- c) wynajmu trwale zainstalowanego wyposażenia i urządzeń;
- d) wynajmu sejfów.

Państwa członkowskie mogą przewidzieć dodatkowe wyłączenia dotyczące zakresu stosowania zwolnienia przewidzianego w ust. 1 lit. 1).”

Jak z powyższego wynika wspólny system podatku od wartości dodanej (podatku pośredniego VAT), którym związane są wszystkie państwa UE zakłada zwolnienie od podatku VAT transakcji finansowych, o których mowa w art. 135 dyrektywy 2006/112/WE Rady w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Chodzi o cały szereg transakcji (np. o transakcje udzielania kredytów i pośrednictwo kredytowe, gwarancje kredytowe, transakcje dotyczące rachunków bankowych, przelewów, czeków, zbywalnych instrumentów finansowych (z wyłączeniem windykacji należności), transakcje dotyczące walut, banknotów, monet, transakcje dotyczące obrotu akcjami, udziałami, obligacjami, i innymi papierami wartościowymi, a także pośrednictwo w zakresie wszystkich tych rodzajów transakcji oraz zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. Ponieważ katalog czynności objętych zwolnieniem z VAT w prawie unijnym pokrywa się przynajmniej w części z katalogiem transakcji, które miałyby zostać opodatkowane nowym podatkiem transakcyjnym, to nie jest to zgodne z prawem UE, tj. narusza zharmonizowany system opodatkowania podatkiem pośrednim VAT, gdzie transakcje z sektora bankowego (transakcje finansowe) generalnie zwolnione są z obciążenia podatkiem pośrednim.

Zwolnienie z opodatkowania nie oznacza „*desintereselement*” prawodawcy unijnego. Przeciwnie. Mimo zwolnienia oznacza to, że dyrektywa 112 obejmuje swoim zakresem unormowania przedmiotowe transakcje. Tyle, że uznaje je za zwolnione. Nie oznacza to jednak, że w miejsce tego zwolnienia można wprowadzić opodatkowanie innym podatkiem o podobnym albo takim samym charakterze. Prawodawca unijny się bowiem w sprawie opodatkowania tego obrotu wypowiedział. Zwolnił te transakcje z opodatkowania. W tym zakresie **obowiązuje** zwolnienie. Nie jest to pustka prawna do dowolnego zagospodarowania.

Oznacza to, że wprowadzenie podatku w proponowanym kształcie możliwe jest tylko i wyłącznie po takiej zmianie prawa unijnego (dyrektywy 112), która by zniósła kolizję między nowo nakładanym podatkiem a zwolnieniami przewidzianymi w dyrektywie o podatku od wartości dodanej.

Nowy podatek pozostawałby też w kolizji z Dyrektywą Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącą podatków pośrednich od gromadzenia kapitału (Dz.Urz.UE L z dnia 21 lutego 2008 r.) w zakresie, w jakim dyrektywa

ta zabrania wprowadzania do krajowych systemów podatkowych opłaty stempowej. W preambule do tej dyrektywy przewidziano m.in. *expressis verbis*, że:

„Oprócz podatku kapitałowego, nie powinny być nakładane żadne podatki pośrednie od gromadzenia kapitału. W szczególności nie powinna być nakładana opłata stempowa od papierów wartościowych bez względu na pochodzenie takich papierów wartościowych i bez względu na to, czy reprezentują one kapitał własny spółki, czy kapitał pożyczkowy.”

Art. 5 ust. 2 tej dyrektywy przewiduje natomiast, że:

„2. Państwa członkowskie nie obejmują żadną formą podatku pośredniego:

a) tworzenia, emisji, dopuszczenia do notowania na giełdzie, wprowadzenia na rynek lub obrotu akcjami, obligacjami lub innymi papierami wartościowymi tego samego rodzaju, a także świadectwami udziałowymi, bez względu na osobę emitenta;

b) pożyczek, łącznie z obligacjami państwowymi, zaciągniętych poprzez emisję obligacji lub innych zbywalnych papierów wartościowych, bez względu na osobę emitenta, lub jakichkolwiek związanych z tym formalności, ani tworzenia, emisji, dopuszczenia do notowania na giełdzie, wprowadzenia na rynek lub obrotu tymi obligacjami lub innymi zbywalnymi papierami wartościowymi.”

### 3.3 Podsumowanie

W konsekwencji należałoby uznać, że na gruncie obowiązujących obecnie regulacji nie ma jakiegokolwiek prawnej możliwości wprowadzenia do polskiego systemu podatkowego ani podatku obrotowego ani żadnego innego podatku obciążającego tak szeroko obrót w instytucjach finansowych.

Podkreślić przy tym należy, że jest to stan na dzień dzisiejszy. Nie wyklucza to wprowadzenia zmian w bliższej albo dalszej przyszłości umożliwiających opodatkowanie przedmiotowych transakcji. Toczą się w tym zakresie rozmowy polityczne w instytucjach unijnych i krajowych.

## 4. Konkluzja

W chwili obecnej nie ma jakiegokolwiek prawnej możliwości wprowadzenia do polskiego systemu podatkowego ani podatku obrotowego ani żadnego innego podatku obciążającego wyłącznie instytucje finansowe. Podatek taki nie charakteryzowałby się występowaniem jakichkolwiek cech wymaganych przez prawo unijne. Nie obciążałby konsumpcji (ostatecznych nabywców), nie miałby powszechnego charakteru (opodatkowanie selektywne), doprowadziłby do podwójnego opodatkowania tych samych transakcji (podatkiem od transakcji i powszechnym podatkiem VAT) oraz wpłynąłby na warunki konkurencji.

Poselski projekt ustawy o podatku od usług finansowych nie jest zgodny z prawem UE.

Dyrektor  
Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

Warszawa, 25 czerwca 2012 roku

BAS-WAPEiM-1535/12

Pani  
Ewa Kopacz  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

### **Opinia**

**w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od usług finansowych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wincenty Elsner) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Projektowana ustawa ma regulować podatek od usług finansowych świadczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazuje zakres podmiotowy i obowiązki rejestracyjne (rozdział 2), czynności podlegające opodatkowaniu (rozdział 3), chwilę powstania obowiązku podatkowego (rozdział 4), podstawę opodatkowania i stawki podatku (rozdział 5), dokumentowanie, ewidencjonowanie, deklarowanie i zapłatę podatku (rozdział 6).

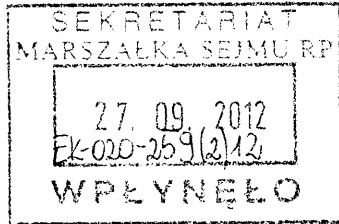
Projekt ustawy **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu.

Dyrektor  
Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

Warszawa, dnia 26 września 2012 r.

Wincenty Elsner  
KP Ruch Palikota



**Pani**  
**Ewa Kopacz**  
Marszałek Sejmu RP

W związku z pismem Pana Wicemarszałka Sejmu, Cezarego Grabarczyka z dnia 23 lipca br., na podstawie art. 36 ust. 4 Regulaminu Sejmu RP – w imieniu wnioskodawców – wnoszę załączoną autopoprawkę (ujednolicony tekst projektu ustawy wraz z uzasadnieniem) do zgłoszonego przez grupę posłów KP Ruch Palikota projektu ustawy o podatku od usług finansowych.

W nawiązaniu do pisma z dnia 19 czerwca 2012 r. (BL-1600-198/12), zawierającego wstępną opinię legislacyjną Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu do poselskiego projektu ustawy o podatku od usług finansowych, uprzejmie informuję, że projektodawca uwzględnił przedstawione w ww. opinii uwagi natury techniczno-legislacyjnej, dotyczące:

- 1) uzupełnienia uzasadnienia projektu ustawy o oświadczenie w przedmiocie zgodności tego projektu z prawem Unii Europejskiej albo oświadczenie, że przedmiot ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej;
- 2) uzupełnienia wytycznych we wskazanych przez Biuro Legislacyjne Sejmu delegacjach ustawowych do wydawania aktów wykonawczych;
- 3) konsultacji społecznych.

W wyniku uwzględnienia przez projektodawcę pierwszej z wymienionych uwag projekt uzasadnienia w obszarze oceny skutków regulacji został uzupełniony o pkt 6, zawierający oświadczenie projektodawcy, że przedmiot projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej. Jednocześnie w załączeniu do niniejszego pisma, uprzejmie przedkładam opinię w sprawie zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej sporządzoną przez Instytut Studiów Podatkowych.

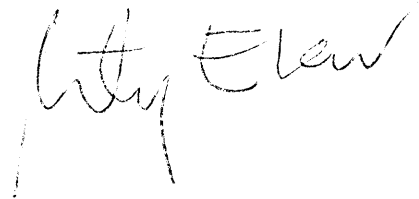
Odnosząc się do uwagi dotyczącej wytycznych w upoważnieniach do wydania aktów wykonawczych pragnę wskazać, że delegacje ustawowe zamieszczone w art. 13 ust. 4 i art. 30 projektu zostały uzupełnione o stosowne wytyczne. W związku z tym, art. 13 ust. 4 projektu otrzymał następujące brzmienie:

*„Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi w drodze rozporządzenia wzór zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania czynności opodatkowanych podatkiem, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowej identyfikacji podatników”.*

Z kolei art. 30 projektu po dokonanej zmianie uzyskał brzmienie następujące:

*„Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory deklaracji podatkowych, o których mowa w art. 23 ust. 1, wraz z objaśnieniami co do sposobu prawidłowego ich wypełnienia oraz terminu i miejsca ich składania, mając na względzie zapewnienie przejrzystości tych deklaracji dla podatników, a także zamieszczenie w nich danych niezbędnych do prawidłowego ustalenia zobowiązania podatkowego”.*

Odnosząc się do zagadnienia konsultacji społecznych wskazać należy, że Projekt uzasadnienia w obszarze oceny skutków regulacji został uzupełniony o pkt 5, dotyczący niezbędności przeprowadzenia tego typu konsultacji. Po uzyskaniu opinii i uwag od partnerów społecznych wskazany punkt uzasadnienia zostanie uzupełniony omówieniem zajętych stanowisk i wyników konsultacji.



# USTAWA

z dnia ...

## o podatku od usług finansowych

### Rozdział 1

#### Przepisy wstępne

**Art. 1.** 1. Ustawa reguluje opodatkowanie podatkiem od usług finansowych, zwanym dalej „podatkiem”, usług finansowych świadczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Podatek stanowi dochód budżetu państwa.

**Art. 2.** 1. Właściwym organem podatkowym dla podatników podatku jest naczelnik urzędu skarbowego, który jest lub byłby właściwy dla podatku od towarów i usług, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku podatników:

- 1) nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby oddziału;
- 2) nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo nieposiadających oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

3. Właściwym organem podatkowym dla płatników podatku, o których mowa w art. 7, są organy podatkowe właściwe dla tego podmiotu jako podatnika podatku, określone zgodnie z ust.1.

**Art. 3.** Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) ustawie o obrocie instrumentami finansowymi – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.);



- 2) Prawie bankowym – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.);
- 3) ustawie o swobodzie działalności gospodarczej – rozumie się przez to ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz.1807, z późn. zm.);
- 4) krajowym zakładzie ubezpieczeń – rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) instytucji kredytowej – rozumie się przez to podmiot prowadzący we własnym imieniu i na własny rachunek działalność polegającą na przyjmowaniu depozytów lub innych środków powierzonych pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym i udzielaniu kredytów lub na wydawaniu pieniądza elektronicznego, a w szczególności bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego, oddział instytucji kredytowej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 Prawa bankowego, oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 Prawa bankowego oraz spółdzielczą kasę oszczędnościowo – kredytową w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych (Dz. U. z 1996 r., Nr 1, poz. 2, z późn. zm.);
- 6) zagranicznym zakładzie ubezpieczeń – rozumie się przez to przedsiębiorcę zagranicznego, o którym mowa w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej, wykonującego działalność ubezpieczeniową;
- 7) instytucji finansowej – rozumie się przez to każdy podmiot, który wykonując działalność gospodarczą świadczy usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2, a w szczególności:
  - a) firmę inwestycyjną w rozumieniu art. 3 pkt 33 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
  - b) podmiot prowadzący rynek regulowany w rozumieniu art. 14 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
  - c) instytucję kredytową,
  - d) krajowy zakład ubezpieczeń,
  - e) zagraniczny zakład ubezpieczeń,
  - f) fundusz inwestycyjny w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.),

- g) fundusz emerytalny w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934, z późn. zm.);
- 8) partnerze centralnym – rozumie się przez to podmiot, który pośredniczy między kontrahentami w obrocie na rynku lub rynkach instrumentów finansowych jako nabywca dla każdego sprzedającego i jako sprzedający dla każdego nabywcy;
- 9) podatku od towarów i usług – rozumie się przez to podatek od towarów i usług, o którym mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.);
- 10) podatku od wartości dodanej – rozumie się przez to podatek od wartości dodanej, o którym mowa w Dyrektywie 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, ze zm.), z wyjątkiem podatku od towarów i usług;
- 11) podatku o podobnym charakterze – rozumie się przez to podatek o podobnym charakterze do podatku od wartości dodanej nakładany na terytorium państwa trzeciego;
- 12) terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – rozumie się przez to terytorium lądowe oraz wewnątrz ziemi znajdujące się pod nim, morskie wody wewnętrzne i morze terytorialne oraz dno i wewnątrz ziemi znajdujące się pod nimi, przestrzeń powietrzną znajdującą się nad terytorium lądowym, morskimi wodami wewnętrznymi i morzem terytorialnym oraz pokłady statków morskich i powietrznych zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, a także znajdującą się poza morzem terytorialnym wyłączną strefę ekonomiczną, w której Rzeczypospolita Polska na podstawie prawa wewnętrznego i zgodnie z prawem międzynarodowym wykonuje prawa odnoszące się do badania i eksploatacji dna morskiego i jego podglebia oraz ich zasobów naturalnych;
- 13) państwie członkowskim – rozumie się przez to państwo członkowskie Unii Europejskiej inne niż Rzeczypospolita Polska;
- 14) terytorium Unii Europejskiej – rozumie się przez to terytoria państw członkowskich Unii Europejskiej, z tym że na potrzeby stosowania ustawy:
- a) Księstwo Monako traktuje się jako terytorium Republiki Francuskiej, wyspę Man traktuje się jako terytorium Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, suwerenne strefy Akrotiri i Dhekelia traktuje się jako terytorium Republiki Cypru,
- b) następujące terytoria poszczególnych państw członkowskich traktuje się jako wyłączone z terytorium Unii Europejskiej:

- wyspę Helgoland, terytorium Buesingen - z Republiki Federalnej Niemiec,
  - Ceute, Melillę, Wyspy Kanaryjskie - z Królestwa Hiszpanii,
  - Livigno, Campione d'Italia, włoską część jeziora Lugano - z Republiki Włoskiej,
  - departamenty zamorskie Republiki Francuskiej - z Republiki Francuskiej,
  - Górę Athos - z Republiki Greckiej,
  - Wyspy Alandzkie - z Republiki Finlandii,
  - Wyspy Normandzkie - ze Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,
- c) Gibraltar traktuje się jako wyłączony z terytorium Unii Europejskiej;
- 15) terytorium państwa trzeciego – rozumie się przez to terytorium państwa niewchodzące w skład terytorium Unii Europejskiej;
- 16) miejscu siedziby działalności gospodarczej podatnika, stałym miejscu prowadzenia działalności, stałym miejscu zamieszkania lub zwykłym miejscu pobytu – rozumie się przez to miejsca określone w rozporządzeniu wykonawczym Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca 2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 77 z dnia 23 marca 2011 r.);
- 17) instrumentach finansowych – rozumie się przez to:
- a) instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
  - b) weksle w rozumieniu ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282, z późn. zm.),
  - c) czeki w rozumieniu ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo czekowe (Dz. U. Nr 37, poz. 283, z późn. zm.);
- 18) papierach wartościowych – rozumie się przez to papiery wartościowe, o których mowa w art. 3 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, a także weksle i czeki;
- 19) instrumentach pochodnych – rozumie się przez to instrumenty pochodne w rozumieniu art. 3 pkt 28a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 20) uczestnictwo w czynności – rozumie się przez to uczestnictwo w transakcji określone przepisami rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca 2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 77 z dnia 23 marca 2011 r.);

- 21) działalności ubezpieczeniowej – rozumie się przez to działalność ubezpieczeniową w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.);
- 22) wartości nominalnej – rozumie się przez to bazową wartość nominalną zastosowaną do wyliczenia płatności dokonywanych z tytułu czynności dotyczącej instrumentów pochodnych.

## **Rozdział 2**

### **Zakres podmiotowy i obowiązki rejestracyjne**

**Art. 4.** 1. Podatnikiem podatku jest instytucja finansowa będąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług.

2. Podatnikiem podatku jest również:

- 1) instytucja finansowa niebędąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, która jest zarejestrowanym podatnikiem podatku od wartości dodanej lub zarejestrowanym podatnikiem podatku o podobnym charakterze;
- 2) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej niebędąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, zarejestrowanym podatnikiem podatku od wartości dodanej lub zarejestrowanym podatnikiem podatku od o podobnym charakterze, jeżeli świadczy lub nabywa usługi finansowe.

3. Przepis ust. 1 i ust. 2 pkt 1 stosuje się do podmiotów zwolnionych z obowiązku rejestracji dla potrzeb podatku od towarów i usług, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze lub którzy nie dokonali rejestracji dla potrzeb tych podatków mimo istnienia takiego obowiązku.

**Art. 5.** Podatnikiem podatku jest również instytucja finansowa posiadająca miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium państwa, w którym nie występuje podatek o podobnym charakterze lub nie ma obowiązku rejestracji dla potrzeb tego podatku, jeżeli świadczy lub nabywa usługi finansowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

**Art. 6.** Podatnicy podatku odpowiadają całym swoim majątkiem za zapłatę podatku na podstawie i w granicach własnego zobowiązania podatkowego.

**Art. 7.** 1. Płatnikiem podatku, z zastrzeżeniem ust. 5, jest instytucja finansowa mająca miejsce siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która:

- 1) nabywa usługi finansowe od podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności;
  - 2) świadczy usługi finansowe na rzecz podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności.
2. Płatnikiem podatku jest również oddział lub inne stałe miejsca prowadzenia działalności gospodarczej instytucji finansowej, położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które uczestniczy w:
- 1) nabywaniu usług finansowych od podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności;
  - 2) świadczeniu usług finansowych na rzecz podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności.
3. Płatnikiem podatku jest również Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych lub spółka, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, jest płatnikiem podatku od czynności, z tytułu których dokonuje rozliczenia i rozrachunku.
4. Jeżeli w czynności uczestniczy centralny kontrpartner z siedzibą poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przyjmuje się, że podatnik uprawniony lub zobowiązany z tytułu nabycia albo zbycia instrumentu finansowego nie posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca siedziby działalności gospodarczej, ani oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej uczestniczącego w tej czynności.
5. W przypadku usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty finansowe w obrocie zorganizowanym, płatnikiem podatku z tytułu świadczenia lub nabywania usług finansowych jest podmiot dokonujący rozliczenia i rozrachunku tych transakcji, mający siedzibę działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na miejsce siedziby działalności gospodarczej stron transakcji lub uczestniczenie w czynności

oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Ust. 2 stosuje się do oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej instytucji finansowej, która nie posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca siedziby działalności gospodarczej.

**Art. 8.** Zwalnia się od podatku:

- 1) Skarb Państwa;
- 2) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki;
- 3) Narodowy Bank Polski;
- 4) Europejski Bank Centralny;
- 5) banki centralne państw członkowskich;
- 6) banki centralne państw trzecich;
- 7) Bank Gospodarstwa Krajowego;
- 8) Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych oraz podmioty, którym powierzono wykonywanie zadań Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 – 6 i ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 9) centralne depozyty papierów wartościowych, posiadające miejsce siedziby na terytorium państwa członkowskiego lub terytorium państw trzecich;
- 10) partnera centralnego posiadającego miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo na terytorium państwa trzeciego - w stosunku do czynności dokonywanych w celu realizacji swoich zadań statutowych;
- 11) Unię Europejską;
- 12) Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;
- 13) Europejski Bank Inwestycyjny;
- 14) instytucje ustanowione przez Unię Europejską lub Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, których dotyczy Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, w ramach limitów i na warunkach tego Protokołu, a także umów w sprawie jego wdrożenia lub umów w sprawie siedziby, w takim zakresie, w jakim nie spowoduje to zakłócenia konkurencji;
- 15) międzynarodowe instytucje finansowe - w stosunku do czynności dokonywanych w celu udzielenia pomocy finansowej Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwom członkowskim Unii Europejskiej;

- 16) Europejski Instrument Stabilności Finansowej;
- 17) międzynarodowe organizacje i instytucje inne niż wyżej wymienione oraz ich oddziały i przedstawicielstwa korzystające na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych z przywilejów i immunitetów;
- 18) podatników podatku od towarów i usług, o których mowa w art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług, oraz podatników podatku od wartości dodanej, do których mają zastosowanie podobne zwolnienia, również gdy zrezygnowali ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem od towarów i usług lub innym podatkiem od wartości dodanej.
- 19) fundusze emerytalne w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 139, poz. 934, z późn. zm.).

**Art. 9.** 1. Podatnicy podatku, o których mowa w art. 4 ust. 1, a także inni podatnicy podatku, dla których stosuje się art. 15 ust. 5, obowiązani są złożyć we właściwym organie podatkowym zgłoszenie rejestracyjne według ustalonego wzoru dla potrzeb podatku.

2. Nie podlegają obowiązkowi złożenia zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, podatnicy podatku:

- 1) o których mowa w art. 8;
- 2) mający miejsce siedziby działalności gospodarczej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nieposiadający oddziału albo innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także podatnicy podatku posiadający oddział albo inne stałe miejsce prowadzenia w zakresie, w jakim nie uczestniczy ono w świadczeniu lub nabywaniu usług finansowych.

**Art. 10.** 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi w drodze rozporządzenia wzór zgłoszenia rejestracyjnego, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowej identyfikacji podatników.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, może określić, w drodze rozporządzenia, sposób oraz warunki organizacyjno-techniczne składania w formie elektronicznej zgłoszenia rejestracyjnego i jego aktualizacji oraz zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu, uwzględniając potrzebę zapewnienia im bezpieczeństwa, wiarygodności, niezaprzeczalności, nienaruszalności oraz znakowania czasem.

**Art. 11.** 1. Złożenie zgłoszenia rejestracyjnego następuje najpóźniej przed dniem dokonania pierwszej czynności rodzącej obowiązek rejestracji.

2. Właściwy organ podatkowy dokonuje rejestracji podatnika podatku na podstawie prawidłowo sporządzonego zgłoszenia rejestracyjnego.

3. W dniu rejestracji właściwy organ podatkowy wydaje potwierdzenie zarejestrowania podatnika dla potrzeb podatku.

4. Na wniosek zainteresowanego właściwy organ podatkowy jest obowiązany potwierdzić, czy podmiot jest zarejestrowany jako podatnik podatku. Zainteresowanym jest zarówno sam podatnik, jak i każdy podmiot mający interes prawny w złożeniu wniosku, w szczególności kontrahent podatnika.

**Art. 12.** 1. W przypadku wadliwego sporządzenia zgłoszenia, właściwy organ podatkowy wzywa podatnika do usunięcia wad złożonego zgłoszenia.

2. W przypadku zmiany danych, które były podane w zgłoszeniu rejestracyjnym, podatnik jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia, dokonać ich aktualizacji.

**Art. 13.** 1. Zarejestrowany podatnik, który zaprzestał wykonywania czynności jest obowiązany zgłosić zaprzestanie wykonywania czynności właściwemu organowi podatkowemu.

2. W przypadku likwidacji podatnika zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje następca prawny podatnika lub podmiot, który przejął majątek zlikwidowanego podmiotu.

3. Na podstawie zgłoszenia określonego w ust. 1 i 2 właściwy organ podatkowy wykreśla podatnika z rejestru podatników.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi w drodze rozporządzenia wzór zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania czynności opodatkowanych podatkiem, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowej identyfikacji podatników.

**Art. 14.** 1. Właściwy organ podatkowy wykreśla z urzędu podatnika z rejestru podatników, jeżeli w wyniku podjętych czynności sprawdzających okaże się, że podmiot ten nie istnieje lub mimo udokumentowanych prób nie ma możliwości skontaktowania się z nim lub jego pełnomocnikiem.



2. Wykreślenie określone w ust. 1 następuje bez konieczności zawiadomienia zarejestrowanego podatnika.

### **Rozdział 3**

#### **Czynności podlegające opodatkowaniu**

**Art. 15.** 1. Czynnościami podlegającymi opodatkowaniu podatkiem są, z zastrzeżeniem ust. 6, usługi finansowe:

- 1) świadczone przez podatników podatku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na rzecz podatników podatku;
- 2) nabywane przez podatników podatku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od podatników podatku.

2. Usługami finansowymi są:

- 1) usługi, których przedmiotem są instrumenty finansowe, z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usługi pośrednictwa w tym zakresie;
- 2) usługi, których przedmiotem są długi oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług;
- 3) usługi w zakresie poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług;
- 4) usługi udzielania i zaciągania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi zarządzania kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę;
- 5) usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi świadczone przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji;
- 6) inne usługi o charakterze finansowym, podobne do usług wymienionych w pkt. 1 – 5, jeżeli są zwolnione od podatku od towarów i usług lub nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.

3. Czynnością podlegającą opodatkowaniu jest również świadczenie usług finansowych przez instytucję finansową posiadającą miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli miejscem świadczenia tej usługi, w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług, nie jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Czynność, o której mowa w ust. 1, podlega opodatkowaniu, jeżeli przynajmniej jedna ze stron jest instytucją finansową posiadającą miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które uczestniczy w świadczeniu usług finansowych albo nabywa te usługi lub uczestniczy w nabywaniu tych usług.

5. Za posiadającą miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się także instytucję finansową, która zgodnie z odrębnymi przepisami została dopuszczona do świadczenia usług finansowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie tych usług.

6. Czynność, o której mowa w ust. 1 i 2, nie podlega opodatkowaniu, jeżeli świadczący albo nabywający usługę finansową jest z tytułu tej czynności opodatkowany podatkiem od towarów i usług albo podatkiem od wartości dodanej oraz powstał podatek należny z tytułu tych czynności.

**Art. 16.** 1. Zwalnia się od podatku usługi finansowe:

- 1) świadczone na rzecz podatników, o których mowa w art. 8, w zakresie, w jakim korzystają ze zwolnienia od podatku;
- 2) nabywane od podatników, o których mowa w art. 8 pkt 1 – 7 i 11 – 19;
- 3) polegające na pierwotnym obrocie instrumentami finansowymi, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Zwalnia się od podatku świadczenie lub nabywanie usług finansowych, jeżeli ma ono charakter pomocniczy w stosunku do prowadzonej działalności gospodarczej, a w przypadku usług, których przedmiotem jest nabycie instrumentów finansowych – także pod warunkiem, że ich zbycie nie nastąpi przed upływem 12 miesięcy od dnia nabycia.

3. Zwolnienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie stosuje się do emisji, ani umorzenia certyfikatów inwestycyjnych lub jednostek uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, a także zawarcie umów kreujących instrumenty pochodne.

## **Rozdział 4**

### **Obowiązek podatkowy**

**Art. 17.** 1. Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Jeżeli zmiany umów dotyczących instrumentów pochodnych powodują podwyższenie podstawy opodatkowania, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą złożenia zgodnych oświadczeń woli o zmianie tych umów lub uprawomocnienia się wyroku sądu zmieniającego te umowy.

3. W przypadku usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty finansowe w obrocie zorganizowanym, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą skojarzenia ofert, jeszcze przed rozliczeniem i rozrachunkiem tych transakcji.

## **Rozdział 5**

### **Podstawa opodatkowania i stawki podatku**

**Art. 18.** 1. Podstawą opodatkowania w przypadku podatnika świadczącego usługi finansowe jest kwota należna z tytułu tej czynności z zastrzeżeniem ust. 2, 4, 6, 8 oraz art. 19.

2. Podstawą opodatkowania w przypadku nabycia usługi finansowej jest kwota zobowiązania z tytułu tej czynności, z zastrzeżeniem ust. 4, 6, 8 oraz art. 19

3. W przypadku, gdy kwota należna lub kwota zobowiązania jest niższa od wartości rynkowej, podstawą opodatkowania jest wartość rynkowa usługi określona na dzień powstania obowiązku podatkowego.

4. W przypadku:

- 1) pożyczki papierów wartościowych – podstawę opodatkowania stanowi wartość papierów wartościowych z dnia powstania obowiązku;
- 2) zamiany papierów wartościowych – podstawę opodatkowania stanowi wartość rynkowa wydawanych papierów wartościowych określona na dzień powstania obowiązku podatkowego.

5. Kwota należna albo kwota zobowiązania obejmuje wszystko, co stanowi świadczenie wzajemne za usługę finansową, które świadczący otrzymał lub może otrzymać od kontrahenta lub osoby trzeciej.

6. W przypadku wykonania czynności, dla których nie została określona kwota należna, kwota zobowiązania lub wartość nominalna, podstawą opodatkowania jest wartość rynkowa usługi finansowej.

7. Wartością rynkową usługi finansowej jest kwota, jaka zostałaby zapłacona za dany instrument finansowy będący przedmiotem czynności wykonanej zgodnie z warunkami rynkowymi.

8. W przypadku kredytu lub pożyczki pieniężnej, z podstawy opodatkowania wyłącza się kwotę odsetek od tego kredytu lub pożyczki.

**Art. 19.** 1. W przypadku usługi finansowej, której przedmiotem są instrumenty pochodne, podstawą opodatkowania jest wartość nominalna instrumentu pochodnego w momencie wykonania czynności.

2. W przypadku ustalenia więcej niż jednej wartości nominalnej do celów określenia podstawy opodatkowania stosuje się wartość najwyższą.

**Art. 20.** Jeżeli dla określenia podstawy opodatkowania stosowane są kwoty wyrażone w walucie obcej, przeliczenia na złote kwot wyrażonych w walucie obcej dokonuje się według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego.

**Art. 21.** Jeżeli nastąpi uznanie czynności podlegającej opodatkowaniu za niebyłą, bezskuteczną lub anulowaną, albo nastąpi rozwiązanie umowy będącej podstawą wykonania usługi finansowej, podatnik nie może skorygować z tego tytułu podstawy opodatkowania oraz podatku należnego.

**Art. 22.** 1. Stawka podatku wynosi:

- 1) 0,05% podstawy opodatkowania - w przypadku usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty pochodne;
- 2) 0,1% podstawy opodatkowania - w przypadku pozostałych usług finansowych.

2. Kwotę podatku należnego z tytułu wykonanej czynności zaokrągla się do setnych części grosza, w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż pięć tysięcznych grosza pomija się, wynoszące zaś pięć tysięcznych grosza lub więcej zaokrągla się w górę do setnych części grosza.

3. Zobowiązanie podatkowe za okres, za który składana jest deklaracja podatkowa zaokrągla się w dół do pełnych złotych.

4. W przypadkach określonych w ust. 2 i 3 art. 63 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 r. Nr 137, poz. 926) nie stosuje się.

## **Rozdział 6**

### **Dokumentowanie, ewidencjonowanie, deklarowanie i zapłata podatku**

**Art. 23.** 1. Podatnicy i płatnicy podatku są obowiązani składać we właściwym organie podatkowym deklaracje podatkowe za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Podatnicy nieposiadający miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są zwolnieni z obowiązku składania deklaracji podatkowych, o których mowa w ust. 1, chyba że nabywają usługi finansowe dla oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub świadczą usługi finansowe, w których świadczeniu uczestniczy oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

**Art. 24.** 1. Deklaracja podatkowa podatnika zawiera w szczególności :

- 1) dane podatnika w tym nazwę lub imię i nazwisko podmiotu składającego deklarację oraz jego numer identyfikacji podatkowej i podstawowe dane rejestracyjne;
- 2) łączną wartość podstaw opodatkowania i kwot należnego podatku;
- 3) kwotę zobowiązania podatkowego.

2. Deklaracja podatkowa płatnika podatku zawiera dane określone w ust. 1, a także kwotę pobranego podatku.

**Art. 25.** Zwalnia się z obowiązku składania deklaracji podmioty, o których mowa w art. 8.

**Art. 26.** 1. Podatnicy podatku, obowiązani do składania deklaracji podatkowych, prowadzą ewidencję podatkową zawierającą dane niezbędne do sporządzenia deklaracji, a w szczególności dotyczące:

- 1) podstawy opodatkowania;
- 2) podatku należnego;
- 3) innych informacji potrzebnych do obliczenia kwoty zobowiązania podatkowego.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do podatników podatku w zakresie czynności, od których podatek pobiera płatnik.

**Art. 27.** Płatnicy podatku, prowadzą ewidencję podatkową zawierającą dane niezbędne do prawidłowego sporządzenia deklaracji, a w szczególności dotyczące:

- 1) podstawy opodatkowania;
- 2) kwoty pobranego podatku;
- 3) innych informacji potrzebnych do obliczenia kwoty zobowiązania podatkowego płatnika podatku.

**Art. 28.** Jeżeli płatnik lub podatnik nie prowadzi ewidencji, o których mowa w art. 26 ust. 1 lub art. 27, albo prowadzi ją w sposób nierzetelny, a na podstawie dokumentacji nie jest możliwe ustalenie podstawy opodatkowania, właściwy organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej określi, w drodze oszacowania, wysokość podstawy opodatkowania i ustali od niej kwotę podatku należnego przy zastosowaniu stawki w wysokości 5 %.

**Art. 29.** Zdeklarowaną przez podatnika kwotę zobowiązania podatkowego przyjmuje się w kwocie wynikającej z deklaracji podatkowej, chyba że właściwy organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej określi je w innej wysokości.

**Art. 30.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory deklaracji podatkowych, o których mowa w art. 23 ust. 1, wraz z objaśnieniami co do sposobu prawidłowego ich wypełnienia oraz terminu i miejsca ich składania, w celu umożliwienia rozliczenia podatku.

**Art. 31.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, może określić, w drodze rozporządzenia, sposób oraz warunki organizacyjno-techniczne składania deklaracji podatkowych w formie elektronicznej, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa, wiarygodności, niezaprzeczalności, nienaruszalności oraz znakowania czasem.

**Art. 32.** Podatnicy i płatnicy podatku są obowiązani przechowywać wszelkie dokumenty związane z rozliczeniem tego podatku, a w szczególności dokumenty do których sporządzenia bądź posiadania są obowiązani na podstawie ustawy lub przepisów wydanych na jej podstawie, do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, z którymi związane są te dokumenty.

**Art. 33.** 1. Podatnicy i płatnicy podatku informują właściwy organ podatkowy o miejscu przechowywania dokumentów, o których mowa w art. 32.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, podatnik lub płatnik przechowuje w podziale na okresy rozliczeniowe, w dowolny sposób zapewniający ich łatwe odszukanie oraz w sposób umożliwiający na żądanie właściwych organów bezzwłoczne udostępnienie im żądanych dokumentów.

**Art. 34.** 1. Podatnicy podatku są obowiązani, bez wezwania właściwego organu podatkowego, do obliczania i wpłacania kwoty zobowiązania podatkowego w podatku za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek tego organu podatkowego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do podatników podatku w zakresie czynności, od których podatek został pobrany przez płatnika.

3. Płatnicy podatku są obowiązani bez wezwania wpłacić pobrany podatek do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym byli obowiązani pobrać podatek, na rachunek właściwego dla płatnika organu podatkowego.

## **Rozdział 7**

### **Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe**

**Art. 35.** W ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, z późn. zm.) w art. 2 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Obowiązkowi ewidencyjnemu nie podlegają podatnicy, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia ..... o podatku od usług finansowych (Dz. U. poz ...).”.

**Art. 36.** W ustawie z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.) po art. 81 dodaje się art. 81a w brzmieniu:

„Art. 81a. § 1. Kto wbrew obowiązkowi nie składa zgłoszenia rejestracyjnego dla podatku od usług finansowych albo nie aktualizuje zawartych w nim danych, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto podaje w zgłoszeniu rejestracyjnym dla podatku od usług finansowych dane niezgodne ze stanem rzeczywistym.”.

**Art. 37.** W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225 poz. 1635, z późn. zm.) w załączniku w części I po ust. 16 dodaje się ust. 16a w brzmieniu:

	16a. Potwierdzenie zarejestrowania podatnika podatku od usług finansowych	1700 zł	
--	---	---------	--

**Art. 38.** Podmioty zamierzające wykonywać czynności podlegające opodatkowaniu podatkiem, które będą obowiązane do składania deklaracji, obowiązane są złożyć zgłoszenie rejestracyjne określone w art. 11 w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

**Art. 39.** Ustawa stosuje się do czynności, dla których obowiązek podatkowy w podatku powstaje od dnia wejścia w życie ustawy.

**Art. 40.** Ustawa wchodzi w życie z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynęło 60 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 10-12 i art. 36-38, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.



## Uzasadnienie do ustawy z dnia ... o podatku od usług finansowych

### I. CEL PROJEKTOWANEJ USTAWY

#### 1. Uwagi ogólne.

Projektowaną ustawą wprowadza się podatek od usług finansowych. Proponowany podatek ma realizować zasadniczo dwie podstawowe funkcje:

- oddziaływać na rynek finansowy poprzez ograniczenie transakcji o charakterze spekulacyjnym (ma temu służyć w szczególności szeroka baza podatkowa obejmująca instrumenty finansowe, w tym papiery wartościowe i instrumenty pochodne, a także odpowiednio określony zakres zwolnień od podatku),
- stanowić źródło dochodów budżetowych.

Stymulacyjna funkcja podatku pozwoli na zmiany zachowań uczestników rynku finansowego dotyczących przeprowadzania transakcji krótkoterminowych, a także innych, zwłaszcza tych o charakterze spekulacyjnym. Wdrożenie rozwiązań opartych na opodatkowaniu transakcji dokonywanych przez instytucje finansowe pomoże w samoregulacji rynku finansowego; nie dotknie swym zasięgiem gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw.

Projekt ustawy o podatku od usług finansowych jest aktem prawnym, który w szczególności ma ograniczyć występowanie krótkoterminowych transakcji o dużej częstotliwości. Transakcje te często są przyczyną spekulacji dokonywanych na rynkach, co może rzutować na kondycję waluty i rynku, a w rezultacie także państwa. Wprowadzenie opodatkowania transakcji mających charakter spekulacyjny pozwoli na istotne zmniejszenie ich występowania, a w wielu przypadkach pozwoli na całkowite wyeliminowanie tego typu działań ze względu na podatkowe koszty operacji.

W ocenie projektodawcy wprowadzenie nowego podatku w minimalnym zakresie wpłynie na portfele inwestycyjne obywateli oraz nie spowoduje wzrostu kosztów pozyskania kapitału przez podmioty publiczne i prywatne, co gwarantuje odpowiedni katalog zwolnień podmiotowych i przedmiotowych od podatku. Poza podatkiem pozostawiono produkty tzw. „tradycyjnej bankowości” oraz powszechnie zawieranych ubezpieczeń. Podatek ma przede wszystkim wyeliminować spekulacje i grę rynkową skierowaną przeciwko stabilności finansów państwa.

Cechą charakterystyczną gospodarki światowej w dobie globalizacji jest powstawanie coraz to nowych powiązań kapitałowych pomiędzy instytucjami finansowymi działającymi na światowych rynkach finansowych. Konsekwencją tego jest zacieranie się granic między rynkiem kapitałowym, bankowym i ubezpieczeniowym.

Podstawowym regulatorem procesów ekonomicznych w gospodarce rynkowej jest rynek, tzn. zespół mechanizmów, infrastruktury oraz zasad i regulacji umożliwiających prowadzenie wymiany handlowej oraz innych operacji. Na rynku finansowym spotykają się cztery główne grupy podmiotów:

- gospodarstwa domowe (osoby fizyczne);
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą (przedsiębiorcy);
- instytucje finansowe;
- państwo (w tym jednostki samorządu terytorialnego różnego szczebla) i instytucje o charakterze publicznym z nim związane.

Część przepływów ma charakter konsumpcyjny, tzn. ich celem jest zaspokajanie potrzeb bieżących, część stanowią inwestycje, czyli sytuacje, w których środki finansowe przeznaczane są na cele, które mają przynieść dochody w przyszłości.

Przedmiot obrotu na rynkach nie jest jednolity. Częściowo rynek ma charakter realny – tzn. przedmiotem obrotu na nim są dobra materialne, usługi oraz czynniki produkcji, a częściowo abstrakcyjny - dotyczący określonych wartości niematerialnych.

Kryzys gospodarczy i finansowy w Europie ma znaczący wpływ na stan finansów publicznych poszczególnych państw. Istotną rolę sprawczą wywołującą zjawisko kryzysowe, odegrał sektor finansowy. Instytucje finansowe powinny wykazywać większe zaangażowanie w zakresie ponoszenia kosztów pokonywania kryzysu. Dotyczy to w szczególności opodatkowania tego sektora. Ideą mającą zwiększyć wpływy do budżetów państw, obciążając jednocześnie sektor finansów, jest wprowadzenie podatku od usług finansowych.

Koncepcja opodatkowania instytucji finansowych, bądź też operacji przez nie wykonywanych, nie jest nowym pomysłem. Pojawiła się ona po raz pierwszy w czasie wielkiego kryzysu lat 30 XX wieku i została zaproponowana przez J.M.Keynes'a. Podatek od obrotu papierami wartościowymi miał na celu ograniczenie szkodliwej spekulacji. Kolejna propozycja podatku o podobnym charakterze została zgłoszona przez amerykańskiego noblistę Jamesa Tobina w latach 70, który zaproponował wprowadzenie podatku od transakcji walutowych w wysokości 0,5% od wartości transakcji kasowej. Podatek ten miał również na celu ograniczenie spekulacji.

Obecnie prowadzone są w ramach Unii Europejskiej prace nad projektem dyrektywy w sprawie wspólnego systemu podatku od transakcji finansowych.

Niniejszy projekt wprowadza podatek o szerszym zakresie opodatkowania niż pierwotne koncepcje podatku transakcyjnego lub projekt będący przedmiotem prac w UE. Stało się tak za sprawą przyjęcia założenia, że opodatkowaniem mają być objęte nie instytucje finansowe, ale wykonywane przez nie czynności z zakresu usług finansowych - przy czym przedmiot podatku ukształtowano znacznie szerzej niż w projektach procesowanych w ramach UE (projekt ustawy o podatku od usług finansowych nie ogranicza się wyłącznie do czynności, których przedmiotem są instrumenty finansowe)

Szerokie opodatkowanie usług finansowych jest uzasadnione w szczególności faktem, że czynności te są zwolnione od podatku od towarów i usług albo podatku od wartości dodanej (w innych niż Polska państwach członkowskich Unii Europejskiej), zatem mają pewną uprzywilejowaną pozycję względem innych podmiotów, które od świadczonych usług odprowadzają należny podatek.

Projekt nawiązuje do będących przedmiotem prac legislacyjnych w UE projektów wprowadzenia podatku od transakcji finansowych, nie powtarza jednak wprost projektowanych tam rozwiązań. Zważywszy, że nie ma pewności co do wprowadzenia wspólnotowego podatku od usług finansowych, projektowana ustawa zawiera treści zbieżne z projektowanymi rozwiązaniami wspólnotowymi, ale jej zakres jest znacznie szerszy. W razie wprowadzenia zharmonizowanego systemu podatku od usług finansowych w całej Unii Europejskiej, nastąpi konieczność znowelizowania projektowanej ustawy. Zważywszy jednak na wykorzystanie podobnych założeń konstrukcyjnych, nowelizacja ta przybierze jedynie postać dostosowującą.

## **2. Zarys dotychczasowych rozwiązań polskich.**

W polskim systemie podatkowym nie obowiązywał dotychczas podatek o analogicznym zakresie przedmiotu opodatkowania. Podobną konstrukcję miała obowiązująca w okresie od dnia 1 stycznia 1995 r. do dnia 1 stycznia 1996 r. ustawa z dnia 21 października 1994 r. o podatku od sprzedaży akcji w publicznym obrocie<sup>1</sup>. Ustawa ta regulowała zasady opodatkowania publicznego obrotu wtórnego akcjami, a opodatkowaniu tym podatkiem

---

<sup>1</sup> Dz. U. Nr 123, poz. 602

podlegała sprzedaż akcji w publicznym obrocie wtórnym, z wyjątkiem sprzedaży w pierwszej ofercie publicznej.

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym należy wskazać na podatek od czynności cywilnoprawnych, regulowany ustawą z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych<sup>2</sup> (Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 649, ze zm.). Na mocy tej ustawy opodatkowaniu podlega obrót prawami majątkowymi (w tym instrumentami finansowanymi). Ustawa ta przewiduje jednak dość szeroki katalog wyłączeń od opodatkowania (art. 2) oraz zwolnień od podatku (art. 8 i 9).

### **3. Informacja o rozwiązaniach obcych.**

Należy zauważyć, że podatek od usług finansowych w przedstawianym charakterze nie był jeszcze przedmiotem regulacji innych państw. Istnieją jednak pewne próby w zakresie opodatkowania czynności dokonywanych na rynkach finansowych.

W niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej istnieją regulacje prawne związane z opodatkowaniem sektora finansowego. Są to zarówno podatki, opłaty, składki, jak i specjalne przepisy zawarte w ustawie budżetowej. Poniżej tytułem przykładu przedstawiono wybrane państwa Unii Europejskiej, które zdecydowały się na nałożenie dodatkowych obciążeń sektora finansowego, a w szczególności banków. Należy jednak podkreślić, że żaden z wymienionych przykładów nie ma charakteru podatku od usług finansowych.

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii posiada najbardziej rozbudowany sektor finansowy Unii Europejskiej. Obciążenie podatkowe tego sektora w 2010 r. wyniosło 53,4 miliardy funtów, co stanowiło równoważność 11,2% wszystkich wpływów budżetowych. Od 2007 r. udział procentowy i kwotowy wszystkich obciążeń podatkowych systematycznie spada. W 2009 roku wyniósł on 61,4 miliardy funtów (12,1%), natomiast w 2007 r. 67,8 miliardy funtów (13,9%). Pomimo znacznego obciążenia sektora finansowego w Wielkiej Brytanii, zdecydowano się na wprowadzenie dodatkowego podatku bankowego nakładanego na największe podmioty. Podatek bankowy został nałożony na banki oraz towarzystwa budowlane. Podstawę tego podatku stanowią dane wynikające z jednostkowych oraz skonsolidowanych pozycji sprawozdań finansowych. Stawka podatku bankowego ulegała zmianom w zależności od przedziału czasowego. W okresie między dniem 1 stycznia 2011 r. a dniem 28 lutego 2011 r. stawka podatku wynosiła 0,05% dla zobowiązań krótkoterminowych i 0,025% dla zobowiązań długoterminowych oraz kapitałów. Od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 30 kwietnia 2011 r.

---

<sup>2</sup> Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 649, ze zm.

stawka była równa 0,1% w przypadku pozycji krótkoterminowych oraz 0,05% dla pozycji długoterminowych. W kolejnym okresie, tj. między dniem 1 maja 2011 r. a dniem 31 grudnia 2011 r. obniżono stawki do 0,075% dla pierwszej grupy zobowiązań oraz do 0,0375% dla drugiej. Od dnia 1 stycznia 2012 r. roku stawka ma pozostać na stałym poziomie 0,078% dla zobowiązań o krótkim terminie zapadalności oraz 0,039% dla kapitałów oraz zobowiązań o długim terminie zapadalności.

Państwem, które również zdecydowało się na wprowadzenie opodatkowania sektora bankowego, jest Francja. Od dnia 1 stycznia 2011 r. funkcjonuje tam podatek bankowy. Jako podstawę opodatkowania została przyjęta minimalna wartość kapitałów własnych wymaganych do spełnienia wymogów wynikających ze wskaźników pokrycia zobowiązań. Wskaźniki te wynikają z odpowiednich regulacji francuskiego prawa bankowego. Ze względu na przyjętą definicję podstawy, podatek ten nie przewiduje żadnych wyłączeń z podstawy opodatkowania. Wartością graniczną, od której nałożony został podatek, jest wartość 500 milionów euro, przy czym kwota ta odnosi się do wymogów kapitałowych. Przyjęta stawka podatku to 0,25%.

Spośród najbardziej rozwiniętych gospodarczo państw Unii Europejskiej Niemcy są kolejnym krajem, który wprowadził dodatkowe obciążenie sektora bankowego. Niemiecka opłata bankowa została wprowadzona jako dodatkowy element prawa upadłościowego i naprawczego. W przeciwieństwie do rozwiązań brytyjskich oraz francuskich, niemiecka opłata zasila specjalny fundusz bankowy. Podstawą opodatkowania jest wartość zobowiązania wynikająca z danych za poprzedni okres sprawozdawczy. Opłata ta nie obejmuje depozytów klientów indywidualnych oraz zobowiązań na rynku kapitałów własnych - chyba że drugą stroną transakcji jest bank. Stawka podatkowa jest progresywna. Dla zobowiązań mniejszych niż 10 miliardów euro wynosi ona 0,02%, Drugi przedział mieści się między wartościami 10 a 100 miliardów euro - tutaj stawka podatkowa wynosi 0,03%. Ostatni przedział to zobowiązania większe niż 100 miliardów euro, które zostały opodatkowane stawką 0,04%. Istnieje jeszcze osobna kategoria pozabilansowych instrumentów pochodnych, dla której stawka to 0,00015%.

Podatek, który został wprowadzony na Węgrzech - w przeciwieństwie do pozostałych omawianych rozwiązań - jest szerszą regulacją obejmującą nie tylko banki, lecz instytucje finansowe. Podatek od instytucji finansowych opodatkowuje aktywa podmiotów gospodarczych działających na szeroko rozumianym rynku usług finansowych. Stawka tego podatku jest progresywna i zależy od wartości aktywów będących podstawą opodatkowania oraz rodzaju prowadzonej działalności. W odniesieniu do banków stawka podatku przy aktywach nieprzekraczających 50 miliardów forintów węgierskich wynosi 0,15%, a po przekroczeniu tego progu zwiększa się do 0,53%.

Austria wprowadziła tzw. opłatę stabilizacyjną, która weszła w życie z początkiem 2011 r. Opłata ta została nałożona na instytucje kredytowe oraz krajowe filie zagranicznych instytucji kredytowych i nakładana jest na podstawie danych bilansowych. Przy obliczaniu podatku pod uwagę jest brana suma bilansowa oraz wartość instrumentów pochodnych. Minimalny próg, od którego naliczana jest opłata, wynosi 1 miliard euro. W przedziale do 20 miliardów euro stawka opłaty równa się 0,055%, a nadwyżka ponad górny próg jest obciążona stawką 0,085%. Elementem podstawy opodatkowania jest także nominalna wartość instrumentów pochodnych wpisanych do księgi handlowej banku oraz wszystkie pozycje opcji krótkoterminowych. Stawka opłaty w przypadku derywatów wynosi 0,013%. Austriackie szacunki wskazują, że wprowadzona w Austrii opłata bankowa przyniesie dodatkowe wpływy do budżetu rządu 500 milionów euro.

W Szwecji od grudnia 2009 r. obowiązuje opłata bankowa. Podstawą opodatkowania stanowią pasywa wskazane w jednostkowych sprawozdaniach finansowych banków, które posiadają siedzibę w Szwecji. Zakres podmiotowy opłaty bankowej obejmuje instytucje kredytowe. Zalicza się do nich zarówno filie zagranicznych podmiotów, jak również zagraniczne oddziały szwedzkich podmiotów. Opłata została nałożona także na przedsiębiorstwa prowadzące działalność leasingową. Stawka opłaty wynosi co do zasady 0,036%, ale w latach 2009-2010 została obniżona o połowę, czyli do 0,018%.

Portugalia nie wprowadziła podatku, ani opłaty podobnej do omawianych wyżej przykładów. Zdecydowano się tam na nadzwyczajną składkę pobieraną od sektora bankowego, którego podstawą prawną jest ustawa budżetowa. Definicja podmiotu opodatkowania jest bardzo podobna do tych występujących w innych państwach Unii Europejskiej. Jest to bowiem instytucja kredytowa z siedzibą na terytorium Portugalii. Podstawą do wyliczenia dodatkowej składki płatnej do budżetu państwa są zobowiązania podmiotu powiększone o hipotetyczną wartość instrumentów pochodnych instytucji kredytowej. Stawkę podatku ustala się na podstawie hipotetycznej wartości instrumentów pochodnych i zawiera się w przedziale między 0,01 a 0,02 punktu bazowego.

Należy zaznaczyć, iż przywołane przykłady odnoszą się zwłaszcza do sektora bankowego, co sprawia, że podstawa opodatkowania ulega zawężeniu. Tym samym wymienione kraje opodatkowały jedynie wąską część sektora finansowego, co może powodować, iż potencjalna efektywność tego podatku nie została w pełni wykorzystana.

Niniejszy projekt ustawy podatku od usług finansowych odnosi się natomiast do instytucji i usług finansowych w szerokim znaczeniu. Podstawa opodatkowania obejmuje swoim zasięgiem całość sektora finansowego. Jak to zostało wskazane, doświadczenia innych państw - ze względu

na odmienny charakter opodatkowania - nie są w pełni miarodajne jako punkt odniesienia do wprowadzenia podatku od usług finansowych. Nie zdecydowano się na opodatkowanie instytucji finansowych również z tego względu, że nie jest to efektywnym narzędziem w celu eliminowania działań spekulacyjnych. Znacznie lepsze rezultaty przyniesie opodatkowanie – często celowo dyskryminujące – poszczególnych czynności.

#### **4. Podmioty oraz zakres oddziaływania aktu normatywnego.**

Projekt zakłada, że podatkiem od usług finansowych mają zostać objęte usługi finansowe. Zgodnie z projektem, zakres opodatkowania jest skonstruowany szeroko, ponieważ ma on dotyczyć instrumentów finansowych w szerokim znaczeniu, gdyż stanowią one często bliskie odpowiedniki. Podatek obejmuje zatem zarówno czynności dokonywane na rynku kapitałowym, jak i mające za przedmiot instrumenty rynku pieniężnego (z wyłączeniem instrumentów płatniczych), jednostki lub udziały w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania oraz inne fundusze inwestycyjne i umowy dotyczące pochodnych instrumentów finansowych, w tym także usługi finansowe wykonywane przez zakłady ubezpieczeń. Zakres obowiązywania podatku nie jest ograniczony do obrotu na rynkach zorganizowanych, ale obejmuje także inne rodzaje operacji, w tym transakcje pozagiełdowe.

Projekt zakłada opodatkowanie podatkiem od usług finansowych każdego podmiotu, który w ramach wykonywanej działalności gospodarczej świadczy usługi finansowe, a w szczególności: firmę inwestycyjną, podmiot prowadzący rynek regulowany, bank i instytucję kredytową, krajowy zakład ubezpieczeń, zagraniczny zakład ubezpieczeń oraz oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń, fundusz inwestycyjny, fundusz emerytalny. Z opodatkowania podatkiem od usług finansowych wyłączone m.in.: Narodowy Bank Polski, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych i Europejski Bank Centralny - w celu zminimalizowania negatywnego wpływu tego podatku na możliwości refinansowania instytucji finansowych lub generalnie na politykę pieniężną. Wyłączenie tych instytucji jako podmiotów opodatkowania obejmuje ich zadania w takim zakresie, w jakim realizują one funkcje nieuznawane same w sobie za działalność handlową. Instytucje te stanowią także podstawę bardziej wydajnego i przejrzystego funkcjonowania rynków finansowych.

Zakres zwolnień podmiotowych i przedmiotowych od podatku powoduje, że podmioty korzystające sporadycznie z usług finansowych objętych przedmiotem opodatkowania - ale dla których nie jest to istotny przedmiot działalności (czynności pomocnicze, sporadyczne, incydentalne) - nie będą faktycznie obowiązane do rozliczania podatku, choć formalnie uzyskają status podatnika podatku.

## II. UZASADNIENIE SZCZEGÓŁOWE

**(Art. 1 do 3 – przepisy wstępne; słowniczek pojęć ustawowych)** Celem projektowanej ustawy jest stworzenie jednolitej regulacji podatku od usług finansowych świadczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to podatek nowy, który wymaga precyzyjnego i kompleksowego uregulowania w projektowanej ustawie. W art. 1 ust. 2 określono beneficjenta dochodów z podatku od usług kapitałowych – ustalono, że wszelkie wpływy z tytułu tego podatku mają zasilić budżet państwa.

W art. 2 projektu ustawy określono właściwość miejscową organów podatkowych w podatku od usług finansowych. Co do zasady, właściwym organem podatkowym dla podatnika jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla podatku od towarów i usług. Powyższe rozwiązanie ma na celu ustanowienie jako organów właściwych dla podatku tych samych organów, które są właściwe ze względu na podatek od towarów i usług. Powyższe ma zapewnić przejrzystość operacji i możliwość wglądu organów podatkowych w całość rozliczeń podatkowych (zarówno podatku od towarów i usług, jak i podatku od usług finansowych podmiotu).

Przepis art. 2 -jako że ma charakter wyczerpujący- stanowi również, iż w przypadku podatników: nieposiadających miejsca siedziby gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby oddziału. Projektowany przepis określa również właściwość miejscową dla podatników nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo nieposiadających oddziału lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym przypadku właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

Przepis ust. 3 reguluje z kolei właściwość organów podatkowych dla płatników podatku. Zgodnie ze wskazaną regulacją, w tym przypadku właściwymi organami podatkowymi są organy podatkowe właściwe dla tego podmiotu jako podatnika, określone zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy.

Przepis art. 3 zawiera tzw. ustawowy słowniczek, określający znaczenie podstawowych pojęć oraz wskazujący katalog ustaw, do których odnoszą się poszczególne



przepisy zawarte w projekcie ustawy. Celem art. 3 ustawy jest także określenie pojęć wielokrotnie powtarzających się w treści ustawy. Definicje zostały posegregowane wedle przynależności grupowej. Wyodrębniono odpowiednio grupę aktów prawnych, podmiotów, przedmiotu oraz definicje niezbędne do prawidłowego funkcjonowania projektowanej ustawy.

W art. 3 pkt 7 zamieszczono definicję instytucji finansowej, która określa krąg podmiotów objętych podatkiem. Należy wskazać, iż zakres tego pojęcia został zakreślony również w możliwie najszerszy sposób, aby obowiązek podatkowy powstał wszędzie, gdzie dochodzi do operacji na instrumentach finansowych.

W projekcie ustawy zostały zdefiniowane pojęcia „partner centralny” oraz „uczestniczenie w czynności” poprzez odesłanie do aktów prawa Unii Europejskiej. Należy zauważyć, że przy konstruowaniu wyżej wymienionych pojęć wzięto pod uwagę akty będące przedmiotem prac legislacyjnych toczących się na szczeblu wspólnotowym<sup>3</sup>.

**(Art. 4 do 14 – zakres podmiotowy i obowiązki rejestracyjne)** Istotą regulacji jest ustanowienie precyzyjnego, lecz zarazem możliwie najszerszego katalogu podmiotów tego podatku. Regulacja statusu podmiotowego pozwala w dalszych przepisach ustawy na precyzyjne określenie obowiązków w zakresie zapłaty podatku, ale także w zakresie rejestracji, ewidencjonowania oraz deklarowania czynności rodzących obowiązki podatkowe.

Przepis art. 4 definiuje szeroko podatnika podatku od usług finansowych. Zostało to dokonane poprzez odwołanie do kryterium podmiotowości w szeroko rozumianym podatku od wartości dodanej oraz faktu zarejestrowania dla potrzeb tego podatku. Zgodnie z proponowanym przepisem, podatnikiem jest każdy podmiot, który w ramach prowadzonej działalności gospodarczej świadczy usługi finansowe. Przepis powołuje się na proponowane brzmienie definicji instytucji finansowej, zgodnie z którym instytucją finansową jest każdy podmiot, który wykonując działalność gospodarczą świadczy usługi finansowe, a w szczególności:

- a) firma inwestycyjna w rozumieniu art. 3 pkt 33 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi<sup>4</sup>,

---

<sup>3</sup> Definicje te odwołują się do projektu dyrektywy w sprawie wspólnego systemu podatku od transakcji finansowych i zmieniającej dyrektywę 2008/7/WE oraz projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie [EMIR] w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, partnerów centralnych i repozytoriów transakcji. Należy zauważyć, iż w przypadku gdy Parlament Europejski przyjmie dyrektywę EMIR, która będzie zmuszała wszystkie instytucje rynku finansowego do korzystania z tzw. partnera centralnego przy rozliczeniach instrumentów finansowych niezbędnym będzie wprowadzenie i stosowanie tej definicji w prawie polskim.

<sup>4</sup> Tekst jednolity Dz.U.2010.211.1384

- b) podmiot prowadzący rynek regulowany w rozumieniu art. 14 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
- c) instytucja kredytowa,
- d) krajowy zakład ubezpieczeń,
- e) zagraniczny zakład ubezpieczeń
- f) fundusz inwestycyjny w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych<sup>5</sup>,
- g) fundusz emerytalny w rozumieniu art. 2 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych<sup>6</sup>.

Firmą inwestycyjną w rozumieniu art. 3 pkt 33 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi jest dom maklerski, bank prowadzący działalność maklerską, zagraniczna firma inwestycyjna prowadząca działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zagraniczna osoba prawna z siedzibą na terytorium państwa należącego do OECD lub WTO, prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską.

Podmiotem prowadzącym rynek regulowany, w rozumieniu art. 14 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, jest działający w sposób stały system obrotu instrumentami finansowymi dopuszczonymi do tego obrotu, zapewniający inwestorom powszechny i równy dostęp do informacji rynkowej - w tym samym czasie przy kojarzeniu ofert nabycia i zbycia instrumentów finansowych, oraz jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów, zorganizowany i podlegający nadzorowi właściwego organu na zasadach określonych w przepisach ustawy, jak również uznany przez państwo członkowskie za spełniający te warunki, i wskazany Komisji Europejskiej jako rynek regulowany.

Funduszem inwestycyjnym, w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych, jest osobą prawną, której wyłącznym przedmiotem działalności jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze publicznego, a w przypadkach określonych w ustawie również niepublicznego, proponowania nabycia jednostek uczestnictwa albo certyfikatów inwestycyjnych, w określone w ustawie papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe.

Z kolei funduszem emerytalnym, w rozumieniu art. 2 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, jest fundusz. W myśl ustawy fundusz jest osobą prawną. Przedmiotem działalności funduszu jest gromadzenie środków pieniężnych, ich lokowanie, z przeznaczeniem na wypłatę członkom funduszu po osiągnięciu przez nich

---

<sup>5</sup> Dz.U.2004.146.1546

<sup>6</sup> Tekst jednolity Dz.U.2010.34.189

wieku emerytalnego, i wypłata okresowych emerytur kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych<sup>7</sup>, z zastrzeżeniem ust. 3.

Przedmiotem działalności dobrowolnego funduszu jest prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego, zwanego dalej "IKE", lub indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, zwanego dalej "IKZE", o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego<sup>8</sup>.

Przedmiotem działalności pracowniczego funduszu zarządzanego przez pracownicze towarzystwo, którego założycielem lub akcjonariuszem jest pracodawca zagraniczny, oprócz działalności, o której mowa w ust. 2 i 3, może być przyjmowanie składek pracowników zagranicznych związane z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego na pokrycie w całości albo w części ryzyk biometrycznych lub gwarancji, zwane dalej "przyjmowaniem składek pracowników zagranicznych", na podstawie umowy o przyjmowanie składek zawartej przez pracowniczy fundusz z zakładem ubezpieczeń na życie, w ramach której zakład ubezpieczeń na życie przejmuje obsługę wszelkich ryzyk biometrycznych lub gwarancji związanych z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego, zwanej dalej "umową o przyjmowanie składek"

Podatnikiem podatku jest również osoba prawna bądź jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która nie spełnia wskazanych wyżej kryteriów, jeżeli świadczy bądź nabywa usługi finansowe.

Podatnikiem podatku są również podmioty zwolnione z obowiązku rejestracji dla potrzeb podatku od towarów i usług, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze, jak również podmioty, które uchybiły obowiązkowi rejestracji dla potrzeb tych podatków.

Przepis został wprowadzony celem ograniczenia nadużyć. Odwołuje się do podatnika podatku od towarów i usług, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze, w celu łatwiejszej kontroli i nadzoru podatników podatku transakcyjnego przy pomocy narzędzi służących do rozliczania podatku od towarów i usług, m.in. ewidencji sporządzanych dla potrzeb tego podatku.

Projekt w art. 5 przewiduje opodatkowanie usługi finansowej po obu stronach, jeżeli przynajmniej jedna za stron ma miejsce siedziby działalności gospodarczej, oddział albo inne stałe miejsce prowadzenia działalności na terytorium Polski. Powoduje to, że na takim

---

<sup>7</sup> Dz. U. Nr 228, poz. 1507, z 2010 r. Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398

<sup>8</sup> Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.

podatniku ciążą wszelkie obowiązki nałożone ustawą, w tym rejestracyjne, deklaracyjne i sprawozdawcze. W przypadku podmiotów niemających organizacyjnych związków z terytorium Polski, dla efektywnego poboru podatku wprowadzono instytucję płatnika. Za celowe uznano jednak zobowiązanie takich podmiotów, działających na podstawie wydanych zezwoleń do rozliczania podatku na zasadach ogólnych.

Dopełnieniem systemowym regulacji dotyczącej podmiotu podatku od usług finansowych jest przepis art. 6, który stanowi, że strony czynności odpowiadają całym swoim majątkiem za zapłatę podatku na podstawie i w granicach własnego zobowiązania podatkowego. Przyjęta koncepcja podatku transakcyjnego zakłada, że podatnikami są obie strony czynności. Fakt, że jedna z tych stron jest zwolniona z opodatkowania nie zwalnia z obowiązku zapłaty drugiej strony.

Artykuł 7 ust. 1 ustawy definiuje pojęcie płatnika podatku od usług finansowych. Płatnikiem tego podatku jest więc instytucja finansowa mająca miejsce siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która:

- 1) nabywa usługi finansowe od podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności;
- 2) świadczy usługi finansowe na rzecz podatnika podatku nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczącego w tej czynności.

Wprowadzenie instytucji płatnika do ustawy ma za zadanie zapewnienie skutecznego poboru tego podatku w sytuacji, gdy podatnik nie ma siedziby na terytorium kraju albo oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej.

W celu zapewnienia skuteczności poboru podatku obowiązki płatnika w przypadku czynności dokonywanych na rynku zorganizowanym, projekt ustawy nakłada na podmiot dokonujący rozliczenia i rozrachunku tych transakcji. Wynika to również z anonimowości obrotu w przypadku niektórych rodzajów czynności mających za przedmiot instrumenty finansowe. Z uwagi na to, że podatnik dokonujący czynności często nie ma możliwości ustalenia tożsamości drugiej strony czynności (przez to okoliczności istotnych dla powstania obowiązku poboru podatku), uzasadnionym jest nałożenie obowiązku płatniczego na izbę rozliczeniową.

W przypadku transakcji, w których uczestniczy CCP z siedzibą poza terytorium Polski, krajowa instytucja finansowa nie ma możliwości ustalenia tożsamości drugiej strony transakcji. Aby umożliwić skuteczny pobór podatku ustawa przyjmuje fikcję prawną, zgodnie z którą w takim przypadku obowiązek poboru podatku ciąży na krajowej instytucji finansowej (płatniku podatku), przy założeniu że druga strona czynności spełnia warunki dla powstania obowiązku poboru podatku (nie posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca siedziby działalności gospodarczej, ani oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej uczestniczącego w tej czynności).

W art. 8 projektu ustawy zostało wprowadzone podmiotowe zwolnienie od podatku od usług finansowych. Zwolnione od tego podatku są zatem:

- Skarb Państwa;
- Jednostki samorządu terytorialnego;
- Narodowy Bank Polski;
- Europejski Bank Centralny;
- banki centralne państw członkowskich lub państw trzecich;
- Bank Gospodarstwa Krajowego;
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych;
- centralne depozyty papierów wartościowych, posiadający miejsce siedziby na terytorium państwa członkowskiego lub terytorium państw trzecich;
- partner centralny posiadającego miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo na terytorium państwa trzeciego - w stosunku do czynności dokonywanych w celu realizacji swoich zadań statutowych;
- Unię Europejską;
- Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;
- Europejski Bank Inwestycyjny;
- instytucje ustanowione przez Unię Europejską lub Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, których dotyczy Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, w ramach limitów i na warunkach tego Protokołu, a także umów w sprawie jego wdrożenia lub umów w sprawie siedziby, w takim zakresie, w jakim nie spowoduje to zakłócenia konkurencji;

- międzynarodowe instytucje finansowe - w stosunku do czynności dokonywanych, w celu udzielenia pomocy finansowej Rzeczypospolitej Polskiej lub innym Państwom Członkowskim Unii Europejskiej;
- Europejski Instrument Stabilności Finansowej;
- międzynarodowe organizacje i instytucje inne niż wyżej wymienione oraz z ich oddziały i przedstawicielstwa korzystające na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych z przywilejów i immunitetów;
- podatnicy podatku od towarów i usług, o których mowa w art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług, oraz podatników podatku od wartości dodanej, do których mają zastosowanie podobne zwolnienia, również jeżeli zrezygnowali ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem od towarów i usług lub innym podatkiem od wartości dodanej.

Podmioty wymienione w omawianym artykule podlegają wyłączeniu ze względu na pełnione przez nie szczególne funkcje, które nie są uznawane za działalność handlową. Instytucje te stanowią podstawę przejrzystości i wydajności rynku finansowego, a także są częścią systemu fiskalnego i pełnią ważne dla ludności funkcje publiczne, co powoduje, iż wyłączenie ich z zakresu opodatkowania jest w pełni zasadne.

Artykuł 8 pkt 8 projektu ustawy o podatku od usług finansowych wyłącza opodatkowanie partnera centralnego w zakresie prowadzonych przez niego zadań w zakresie czynności statutowych. Wyłączenie to zostało dokonane, ponieważ podmiot ten może pełnić funkcję pośrednika, który jest gwarantem przeprowadzanej czynności. Jego rola opiera się zatem na harmonizacji i zabezpieczeniu danej operacji. Zwolnienie z opodatkowania partnera centralnego nie jest zależne od miejsca siedziby, ponieważ wskazano, że zwolnienie obejmuje miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub terytorium państwa trzeciego.

W art. 8 pkt 18 proponuje się także wprowadzenie zwolnienia z opodatkowania podatkiem od transakcji finansowych dla podatników podatku od towarów i usług, o których mowa w art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług, a także podatników podatku od wartości dodanej, do których miałyby zastosowanie podobne zwolnienia. Ze względu na wprowadzenie bardzo szerokiego zakresu przedmiotu opodatkowania, istnieje ryzyko, iż mali przedsiębiorcy (których wartość sprzedaży w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług nie przekracza 150.000 zł) mogliby zostać objęci tym podatkiem, podczas

gdy skala prowadzonej działalności, a także często przedmiot tej działalności nie uzasadniają konieczności opodatkowania tych podmiotów podatkiem od transakcji finansowych.

Art. 8 pkt 19 zwalnia od podatku fundusze emerytalne. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych przedmiotem działalności funduszu jest gromadzenie środków pieniężnych, ich lokowanie, z przeznaczeniem na wypłatę członkom funduszu po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego, i wypłata okresowych emerytur kapitałowych, o których mowa w [ustawie](#) z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507), z 2010 r. Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398), z zastrzeżeniem ust. 3. Podmiotowe zwolnienie funduszy emerytalnych jest uzasadnione zasadami ich funkcjonowania i celami działalności funduszy emerytalnych, wyznaczonymi ramami prawnymi w których działają (gromadzenie środków na wypłatę emerytury kapitałowej).

Przepis art. 9 wprowadza obowiązek rejestracji podatników. Celem proponowanych przepisów jest stworzenie ich pełnej ewidencji. Realizacją tego celu jest dokonanie zgłoszenia przed wykonaniem pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu. Szczególny rejestr jest niezbędny do inwentaryzacji z uwagi na fakt, że podatnikami będą podmioty, które nie są obowiązane do rejestracji, a zatem Krajowa Ewidencja Podatników nie posiada innych skutecznych narzędzi identyfikacji tych podmiotów.

W ust. 2 tego artykułu przewidziano również wyłączenia z obowiązku złożenia zgłoszenia. Zwolnienie to dotyczy podmiotów wymienionych w art. 8 oraz podatników podatku, mających miejsce siedziby działalności gospodarczej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nieposiadających oddziału albo innego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także podatników podatku posiadających oddział albo inne stałe miejsce prowadzenia w zakresie, w jakim nie uczestniczy ono w świadczeniu lub nabywaniu usług finansowych.

Artykuł 10 zawiera upoważnienie dla właściwego ministra do określenia wzoru zgłoszenia rejestracyjnego.

W art. 11 wskazano, że złożenie zgłoszenia rejestracyjnego powinno nastąpić najpóźniej przed dniem dokonania pierwszej czynności rodzącej obowiązek rejestracji. Właściwy organ podatkowy dokonuje rejestracji podatnika podatku na podstawie prawidłowo sporządzonego zgłoszenia rejestracyjnego. Zgodnie z ust. 3, zarejestrowanie jako podatnik następuje w dniu potwierdzenia przez właściwy organ rejestracji podatnika. Celem umożliwienia weryfikacji kontrahenta przyjmuje się zasadę, iż na wniosek zainteresowanego

właściwy organ podatkowy jest obowiązany potwierdzić, czy podatnik jest zarejestrowany jako podatnik podatku od transakcji finansowych.

Przepis art. 12 reguluje tryb postępowania w przypadku złożenia wadliwego zgłoszenia rejestracyjnego oraz obowiązek jego aktualizacji. Jeżeli właściwy organ podatkowy stwierdzi nieprawidłowości w zgłoszeniu, wzywa podatnika do usunięcia wad złożonego zgłoszenia. Z kolei – o czym stanowi ust. 2 tego przepisu – w przypadku zmiany danych zawartych w zgłoszeniu rejestracyjnym, podatnicy są obowiązani dokonać ich aktualizacji, nie później niż w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia.

Przepis art. 13 wprowadza zasadę dotyczącą zgłoszenia zaprzestania wykonywania czynności. Zgodnie z nią, zarejestrowany podatnik, który zaprzestał wykonywania czynności, jest obowiązany zgłosić to właściwemu organowi podatkowemu. Z kolei w przypadku zaprzestania wykonywania czynności likwidacji podatnika, zgłoszenia dokonuje następcą prawny podatnika lub podmiot, który przejął majątek zlikwidowanego podmiotu. W ust. 4 tego przepisu znajdują się delegacja ustawowa dla odpowiedniego ministra, który określi w drodze aktu wykonawczego wzór zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania czynności opodatkowanych podatkiem.

Przepis art. 14 ma charakter czysto techniczny i reguluje wykreślenie podatnika z urzędu przez właściwy organ podatkowy, w przypadku gdy w wyniku podjętych czynności sprawdzających okaże się, że podmiot nie istnieje lub mimo udokumentowanych prób nie ma możliwości skontaktowania się z podatnikiem lub jego pełnomocnikiem. Ustęp 2 tego przepisu stanowi, że wykreślenie z urzędu następuje bez konieczności zawiadomienia o tym zarejestrowanego podatnika.

**(Art. 15 i 16 - czynności podlegające opodatkowaniu)** Artykuły 15 i 16 projektu regulują zasadniczy element konstrukcyjny podatku od usług finansowych, jakim jest przedmiot opodatkowania. W proponowanych przepisach przyjęto, że nowa danina publiczna będzie dotyczyć usług finansowych wskazanych w ustawie. Zgodnie z art. 15 ust. 1 projektu, opodatkowane ma być zarówno świadczenie usług, jak i ich nabycie. Wykonanie konkretnej usługi finansowej będzie więc wiązać się z powinnością zapłaty podatku zarówno po stronie podmiotu świadczącego usługę, jak i usługobiorcy. Tym samym ekonomiczny ciężar podatku rozłoży się między obie strony czynności.

Przyjęte w art. 15 ust. 1 projektu rozwiązanie zakłada, że przedmiot opodatkowania oznaczony zostanie nie tylko przez rodzaj czynności, ale dodatkowo przez pewne jej cechy dotyczące strony podmiotowej oraz miejsca świadczenia usługi. W związku z tym, aby usługa finansowa należąca do katalogu zamieszczonego w art. 15 ust. 2 projektu podlegała



opodatkowaniu podatkiem, warunkiem koniecznym jest, po pierwsze, jej świadczenie i nabycie przez podatników podatku, czyli przez podmioty, o których mowa w rozdziale 2 projektu. Ze względu na sposób określenia podatników w art. 4 projektu, będą nimi wyłącznie instytucje finansowe. Istotne przy tym jest, że podatnikami muszą być obie strony czynności, co oznacza, że nowy podatek obejmie jedynie obrót profesjonalny pomiędzy instytucjami finansowymi. Należy mieć jednak na uwadze, że pojęcie instytucji finansowej użyte w ustawie ma zdecydowanie szerszy zakres znaczeniowy od przyjętego w innych aktach prawnych, np. w ustawie Prawo bankowe, jak również w języku profesjonalnym i potocznym.

Jako drugą zasadniczą cechę wyznaczającą kategorię usług finansowych podlegających opodatkowaniu, przyjęto fakt ich świadczenia lub nabycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawowym kryterium łączącym usługę (czynność podlegającą opodatkowaniu) z obszarem polskiej jurysdykcji podatkowej jest więc miejsce wykonania usługi, zdefiniowane poprzez miejsce siedziby działalności gospodarczej, oddziału albo inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej którejkolwiek ze stron czynności. Ponieważ podatek ten jest skorelowany z podatkiem od wartości dodanej (występuje w przypadku tych czynności, dla których nie ma efektywnego opodatkowania podatkiem od towarów i usług albo podatkiem od wartości dodanej), wskazano, że do czynności podlegających opodatkowaniu zaliczają się również usługi finansowe świadczone – w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług – poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Warunkiem jest jednak wówczas, by świadczenia dokonała instytucja finansowa posiadająca miejsce siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym więc przypadku elementem stanowiącym łącznik z polską jurysdykcją podatkową będzie zlokalizowana w Polsce siedziba usługodawcy. Przyjęte rozwiązanie ma na celu z jednej strony ograniczenie ryzyka ukierunkowania działalności przez instytucje finansowe na podmioty z rynków zagranicznych, z drugiej zaś równe (niedyskryminujące) traktowanie krajowych i zagranicznych nabywców usług – nawet jeżeli nabywca jest podmiotem zagranicznym, posiadającym jednak cechy wymagane od podatnika, a czynność dokonywana jest poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, usługa będzie podlegała opodatkowaniu, tak samo jak opodatkowana byłaby ona, gdyby usługę nabywała krajowa instytucja finansowa.

Kolejny warunek konieczny, który musi być spełniony, aby dana czynność została objęta opodatkowaniem, został zdefiniowany w art. 15 ust. 4 projektu. Proponowany przepis stanowi, że przedmiot nowego podatku stanowiłyby jedynie te czynności (usługi finansowe), w przypadku których przynajmniej jedna ze stron jest instytucją finansową posiadającą miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo

oddział lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które uczestniczy w świadczeniu usług finansowych albo nabywa te usługi. W projekcie celowo przyjęto za wystarczający warunek, aby chociaż jedna ze stron czynności była związana siedzibą, oddziałem lub stałym miejscem prowadzenia działalności z terytorium Polski. Dzięki temu, po pierwsze, opodatkowanie będzie miało pełniejszy zakres, gdyż obejmie także usługi świadczone – w kraju jak i poza jego granicami – na rzecz nierezydentów. Po drugie zaś, zwiększą się wpływy budżetowe z proponowanej daniny publicznej, ponieważ tak ukształtowany przedmiot opodatkowania - w połączeniu z przyjętą konstrukcją podatnika - spowoduje, że obowiązek podatkowy powstanie także po stronie tych usługodawców jak i usługobiorców, którzy nie mają siedziby, oddziału czy stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W art. 15 ust. 5 projektu wyjaśniono, posługując się konstrukcją fikcji prawnej, że w myśl projektowanej ustawy w niektórych przypadkach będzie można uznać, iż instytucja posiada siedzibę działalności na terytorium Polski nawet wówczas, gdy w rzeczywistości jej siedziba zlokalizowana jest w innym państwie. Rozwiązanie to dotyczyć będzie jednak tylko tych instytucji, które wykonują działalność transgraniczną, spełniając wymagania określone w stosownych ustawach. Zgodnie z projektowanym przepisem, za posiadające miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będą uważane także instytucje finansowe, która zgodnie odrębnymi przepisami zostały dopuszczone do świadczenia usług finansowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – tylko jednak w zakresie tych usług.

Artykuł 15 ust. 2 projektu zawiera katalog czynności podlegających opodatkowaniu. Wyliczenie to ma charakter względnie otwarty, w tym sensie, że wymienia w sposób wyczerpujący kategorie usług, które podlegają opodatkowaniu. Jednocześnie jednak przewiduje, że w przypadku, gdyby w obrocie pojawiły się usługi o charakterze finansowym, podobne do usług wymienionych *expressis verbis* w ww. przepisie, i jeżeli byłyby one dodatkowo zwolnione od podatku od towarów i usług lub nie podlegały opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, wówczas i one będą objęte podatkiem od usług finansowych. Przedmiotowy katalog usług finansowych został skonstruowany tak, aby obejmował on usługi świadczone w ramach każdego z segmentów (sektorów) rynku finansowego – są więc tu zarówno usługi bankowe, ubezpieczeniowe, jak i te świadczone przez instytucje rynku kapitałowego. Zaproponowany katalog ustawy obejmuje następujące pozycje:

- 1) usługi, których przedmiotem są instrumenty finansowe, z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usługi pośrednictwa w tym zakresie;

- 2) usługi, których przedmiotem są długi oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług;
- 3) usługi w zakresie poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług;
- 4) usługi udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi zarządzania kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę;
- 5) usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi świadczone przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji;
- 6) inne usługi o charakterze finansowym, podobne do usług wymienionych w pkt. 1 – 5, jeżeli są zwolnione od podatku od towarów i usług lub nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.

W kontekście trwających już od kilku lat na forum wspólnotowym prac nad podatkiem od transakcji finansowych (tzw. FTT), należy zwrócić uwagę przede wszystkim na pierwszy punkt w katalogu, przewidujący opodatkowanie usług, których przedmiotem są instrumenty finansowe. Oznacza to w praktyce opodatkowanie obrotu tymi instrumentami, a więc na przykład czynności zbycia papierów wartościowych, czy wystawienia instrumentów pochodnych. W tym zakresie polski system podatkowy wyprzedzałby więc rozwiązania wspólnotowe, które mogłyby być dzięki temu kształtowane również w oparciu o polskie doświadczenia.

Należy zauważyć, że zaproponowany w art. 15 ust. 2 projektu stosunkowo szeroki katalog usług finansowych nie obejmuje jednak niektórych z czynności świadczonych przez banki i instytucje kredytowe. Opodatkowaniu nowym podatkiem nie podlegałyby zwłaszcza usługi w zakresie depozytów środków pieniężnych, prowadzenia rachunków pieniężnych oraz usługi transakcji płatniczych, przekazów i transferów pieniężnych. Tego typu usługi mają bowiem charakter podstawowy i niezbędny do prowadzenia praktycznie każdego rodzaju działalności gospodarczej. Nie wiąże się z nimi także ryzyko nadużyć w postaci spekulacji.

Artykuł 16 projektu ustanawia zwolnienia przedmiotowe od opodatkowania. Katalog zaproponowanych zwolnień został ograniczony do niezbędnego minimum, tak aby nie osłabiać potencjału fiskalnego nowego podatku, ani jego funkcji stymulacyjnej. Po pierwsze,

zwolnieniem objęte zostało świadczenie usług finansowych na rzecz wymienionych w art. 8 projektu podmiotów zwolnionych z opodatkowania, takich jak np. Narodowy Bank Polski, czy Bank Gospodarstwa Krajowego. Intencją projektodawcy było bowiem uniknięcie sytuacji, gdy usługodawca przerzuci ekonomiczny ciężar obciążającego go podatku na swojego kontrahenta, czyli podmiot objęty zwolnieniem podmiotowym. Szczególny charakter, funkcje i znaczenie tych podmiotów, a w przypadku podatników, o których mowa w art. 8 pkt 15 projektu, niewielka skala ich działalności, przemawiają jednak za tym, aby nie obciążać ich rzeczywistymi kosztami podatku, który obowiązana byłaby zapłacić druga strona.

Drugą kategorię czynności zwolnionych od podatku stanowią usługi nabywane od podmiotów, o których mowa w art. 8 pkt 1 – 5 i 9 – 18 projektu. Instytucje wymienione w przywołanym przepisie świadczą bowiem przede wszystkim usługi finansowe szczególnie istotne dla zapewnienia stabilności rynku finansowego, zarządzania długiem publicznym, czy wspierania rozwoju przedsiębiorczości. Wobec tego nabywcy takich usług nie powinni być obciążani podatkiem.

Istotną grupę usług zwolnionych z opodatkowania – zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 3 projektu – stanowią usługi finansowe polegające na pierwotnym obrocie instrumentami finansowymi. Objęcie opodatkowaniem emisji instrumentów finansowych, zwłaszcza akcji i obligacji, doprowadziłoby do zwiększenia kosztów pozyskania kapitałów przez przedsiębiorców. Z tego też względu zdecydowano o zwolnieniu z opodatkowania usług świadczonych na rynku pierwotnym, jako że w znacznej mierze służą one pozyskaniu kapitału z rynku. Jednocześnie uwzględniono jednak, że nie wszystkie tego typu usługi mają na celu dokapitalizowanie jednostki gospodarczej. Z tego też względu będzie podlegać opodatkowaniu emisja oraz umorzenie certyfikatów inwestycyjnych lub jednostek uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, a także zawarcie umów kreujących instrumenty pochodne. Pomimo że czynności te mają miejsce w obrocie pierwotnym, nie służą one budowaniu kapitału, lecz realizacji innych zamierzeń, czasem o charakterze spekulacyjnym, których promowanie nie spotkało się z aprobatą projektodawcy.

Art. 16 ust. 2 projektu przewiduje przedmiotowe zwolnienie od podatku świadczenia lub nabywania usług finansowych, jeżeli czynność taka ma charakter pomocniczy w stosunku do prowadzonej działalności gospodarczej. Ze względu na przyjętą w celu zwalczania szkodliwych rynkowo zachowań spekulacyjnych szeroką definicję instytucji finansowej, jako zasadne uznano zwolnienie z opodatkowania tych czynności, które z punktu widzenia rodzaju i charakteru działalności prowadzonej przez podatnika mają charakter jedynie pomocniczy.

Chodzi więc o przypadki, gdy świadczenie lub nabywanie usług finansowych nie jest samo w sobie przedmiotem działalności gospodarczej podatnika, a jedynie stanowi aktywność niezbędną do prawidłowego wykonywania tej działalności. Jako przykład może tutaj służyć sytuacja, gdy firma budowlana zaciąga kredyt lub pożyczkę albo pożyczki udziela, gdy dokonuje przelewów pieniężnych lub okazjonalnie nabywa instrumenty finansowe w celach inwestycyjnych. W przypadku nabycia instrumentów finansowych dodatkowym koniecznym warunkiem zwolnienia będzie także niedokonanie zbycia tych instrumentów przed upływem 12 miesięcy od dnia nabycia.

**(Art. 17 – obowiązek podatkowy)** Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi, z zastrzeżeniem ust. 2. Proponowany przepis wprowadza generalną zasadę dotyczącą momentu powstania obowiązku podatkowego. Zgodnie z nim, obowiązek podatkowy co do zasady będzie powstawał z chwilą wykonania usługi. Projekt ustawy przewiduje, że opodatkowaniu podlega świadczenie i nabywanie usług finansowych. Dlatego też ten moment powinien być identyfikowany z momentem powstania obowiązku podatkowego.

Ustęp 2 proponowanego przepisu wprowadza szczególnie moment powstania obowiązku podatkowego w przypadku zmiany umów dotyczących instrumentów pochodnych, powodujących podwyższenie podstawy opodatkowania. Do sytuacji takich nie sposób wprost zastosować zasady ogólnej, opierającej się na chwili wykonania usługi finansowej. Z tego też względu w projekcie przyjęto, że obowiązek podatkowy dla wskazanych wyżej czynności powstanie z chwilą złożenia zgodnych oświadczeń woli stron o zmianie umowy dotyczącej instrumentu pochodnego, bądź też uprawomocnienia się wyroku, którym sąd postanowił o zmianie umowy.

Ustęp 3 określa moment powstania obowiązku podatkowego w odniesieniu do transakcji finansowych związanych z instrumentami będącymi przedmiotem obrotu zorganizowanego. Zgodnie z proponowanym przepisem, obowiązek podatkowy nie będzie powstawał z chwilą wykonania usług, a z chwilą skojarzenia przeciwstawnych ofert, jeszcze przed rozliczeniem i rozrachunkiem transakcji. Przyjęte rozwiązanie ma umożliwić opodatkowanie transakcji o charakterze spekulacyjnym, charakteryzujących się „grą na niewielką zwyżkę kursu” w krótkim okresie czasu (zwykle krótszym niż jeden dzień). Spekulacje tego typu są częstym zjawiskiem rynkowym – dotyczą także GPW S.A. – a dokonuje się ich zwłaszcza na akcjach „spółek groszowych”. W tym kontekście należy podkreślić, że rozliczenie danej transakcji zajmuje do 3 dni roboczych. Zatem nabyte papiery wartościowe zostaną zapisane na rachunku nabywcy dopiero po upływie tego okresu. Jednak

na warunkach określonych w art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, papiery wartościowe mogą zostać zbyte jeszcze przed zapisaniem ich na rachunku papierów wartościowych zbywcy. Zatem aby w tego typu przypadkach obowiązek podatkowy w ogóle powstał lub powstał we właściwym – to jest odpowiadającym rzeczywistemu obrotowi rynkowemu – rozmiarze, konieczne było przyjęcie, że powstaje on już przed rozliczeniem i rozrachunkiem transakcji dokonywanych w obrocie zorganizowanym. Zaproponowane rozwiązanie będzie miało jednocześnie pozytywny efekt przejawiający się w ograniczeniu zyskowności spekulacyjnego obrotu opartego na licznych transakcjach zakupu, a następnie sprzedaży instrumentów po upływie bardzo krótkiego (często kilkugodzinnego, a nawet jeszcze krótszego) okresu czasu. Tego typu zachowania generują istotne ryzyko dla stabilności rynku kapitałowego, prowadząc do sztucznej, oderwanej od podstaw ekonomicznych kreacji poziomu cen papierów wartościowych. Obrót takimi papierami staje się więc czystą grą spekulacyjną, co obniża wiarygodność całego rynku, utrudniając właściwe wypełnianie jego funkcji. Ograniczenie tego typu spekulacji wydaje się więc w sposób oczywisty korzystne dla rynku. Z tych też względów opodatkowanie transakcji w obrocie regulowanym jeszcze przed ich rozrachunkiem uzasadnione jest także argumentami o charakterze stabilnościowym, a nie tylko fiskalnym.

**(Art. 18 do 22 - podstawa opodatkowania i stawki podatku)** Przepis określa zasadę ogólną dotyczącą ustalania podstawy opodatkowania czynności podlegającej opodatkowaniu, która rodzi obowiązek podatkowy. Określenie zasady ogólnej podstawy opodatkowania następuje poprzez odniesienie do czynności podlegających opodatkowaniu. Podstawą opodatkowania w przypadku podatnika świadczącego usługi finansowe jest kwota należna z tytułu tej czynności. Z kolei w przypadku nabycia usługi finansowej, podstawą opodatkowania jest kwota zobowiązania z tytułu tej czynności. Przyjęte rozwiązanie uwzględnia, że zobowiązanie podatkowe powstaje zarówno po stronie podmiotu świadczącego, jak i nabywającego którąkolwiek z usług finansowych, wymienionych w art. 15 ust. 2 projektowanej ustawy. Z tego też względu podstawa opodatkowania została zdefiniowana osobno dla instytucji finansowej świadczącej usługę, jak i ją nabywającej.

Proponowane przepisy przewidują także standardowy mechanizm na wypadek, gdyby strony zawierające umowę o świadczenie usług finansowych ustaliły wynagrodzenie za tę usługę na poziomie odbiegającym od wartości rynkowej. Jeżeli zapłata za usługę finansową okaże się niższa od wartości rynkowej, podstawę opodatkowania będzie stanowić cena rynkowa ustalona na moment powstania obowiązku podatkowego.

Ponadto uregulowano szczegółowe zasady ustalania podstawy opodatkowania dla wybranych usług finansowych. Stanowią one wyłom od zasady ogólnej, określonej w art. 18 ust. 1 i 2 projektu, wynikający ze specyfiki pewnych usług finansowych w przypadkach, w których trudno byłoby ustalić kwotę należną, czy wartość zobowiązania. Dotyczy to transakcji pożyczki i zamiany papierów wartościowych. W przypadku pożyczki papierów wartościowych przewidziano, że podstawę opodatkowania stanowić będzie wartość rynkowa po jakiej zostały nabyte. Natomiast dla transakcji zamiany papierów wartościowych jako podstawę opodatkowania należy przyjąć wartość rynkową tych papierów określoną na dzień zamiany.

Art. 18 ust. 8 projektu wskazuje, że w przypadku kredytu lub pożyczki pieniężnej nie stanowi podstawy opodatkowania kwota odsetek od tego kredytu lub pożyczki. W ten sposób projektowany podatek nie powinien mieć negatywnego wpływu na akcję kredytową.

Ze względu na specyfikę instrumentów finansowych, jakimi są instrumenty pochodne, na zasadzie wyjątku w sposób odrębny określono podstawę opodatkowania w odniesieniu do czynności dokonywanych na tych instrumentach.

Zgodnie z przedmiotową regulacją, w przypadku usługi finansowej, której przedmiotem są instrumenty pochodne, podstawą opodatkowania jest wartość nominalna instrumentu pochodnego w momencie wykonania czynności. Doprecyzowanie ustalania podstawy opodatkowania znajduje się w ust. 2 tego przepisu i odnosi się od przypadku, w którym podatnik ustaliłby więcej niż jedną wartość nominalną. Przepis ten stanowi, że wtedy do celów określenia podstawy opodatkowania stosuje się wartość najwyższą.

Na potrzeby ustalenia podstawy opodatkowania, w art. 20 projektu określono zasady przeliczania na złote polskie wartości wyrażonych w walutach obcych. Jeżeli dla określenia podstawy opodatkowania stosowane są kwoty wyrażone w walucie obcej, przeliczenia na złote kwot wyrażonych w walucie obcej dokonuje się według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego. Przewalutowania należy zatem dokonać według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego.

Ponadto uregulowano zasady ustalania podstawy opodatkowania w przypadku wykonania czynności, dla których nie została określona kwota należna, kwota zobowiązania lub wartość nominalna. Podstawą opodatkowania w tym przypadku jest wartość rynkowa usługi finansowej.

Dopełnieniem regulacji w przedmiocie podstawy opodatkowania jest rozwiązanie zawarte w art. 21, zgodnie z którym w przypadku uznania czynności podlegającej opodatkowaniu za niebyłą, bezskuteczną lub anulowaną, albo rozwiązania umowy będącej podstawą wykonania usługi finansowej, podatnik nie może skorygować z tego tytułu podstawy opodatkowania oraz podatku należnego.

Przepis art. 22 określa stawki podatku od usług finansowych. Stawka dla usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty pochodne, wynosi 0,05% podstawy opodatkowania. Z kolei stawka dla pozostałych usług finansowych podlegających opodatkowaniu została ustalona na poziomie 0,1 %.

Należy zaznaczyć, że przedstawione w tym przepisie stawki są wynikiem oceny skutków finansowych regulacji, stanowiącej trzecią część niniejszego uzasadnienia. Powoduje to, że ich ewentualną zmianę o charakterze weryfikacyjnym należy uznać za bezpośrednio powiązaną z zachowaniami na rynku finansowym, będącymi następstwem wprowadzenia tego podatku. Dopiero w ten sposób przeprowadzona analiza, dokonana po określonym czasie od momentu obowiązywania ustawy, może mieć istotny wpływ na podjęcie decyzji o charakterze nowelizacyjnym.

Z uwagi na to, iż stawki podatku mają bardzo niską wysokość w niektórych przypadkach, kwoty podatku obliczone dla poszczególnych czynności mogą przybrać bardzo niskie wartości. W związku z powyższym zaistniała konieczność uregulowania kwestii zaokrąglania tych kwot w sposób szczególny. Problematykę zaokrąglania kwoty podatku, reguluje art. 63 Ordynacji podatkowej. Zatem przepis zawarty w art. 22 ust. 2 stanowi przepis szczególny do przepisu art. 63 Ordynacji podatkowej.

**(Art. 23 do 34 - dokumentowanie, ewidencjonowanie, deklarowanie podatku i zapłata podatku)** Art. 23 projektowanej ustawy nakłada na podatników i płatników obowiązek składania we właściwym organie podatkowym deklaracji podatkowych za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy. Projekt ustawy nie przewiduje możliwości składania deklaracji za okresy kwartalne.

Na mocy ust. 2 tej regulacji podatnicy nieposiadający miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byłiby zwolnieni z obowiązku składania deklaracji podatkowych - z wyjątkiem jednak przypadku, w którym nabywaliby usługi finansowe dla stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub świadczyliby usługi finansowe w których świadczeniu



uczestniczyłyby stałe miejsce prowadzenia działalności na terytorium kraju. Do obliczania, pobierania i wpłacania należnego podatku obowiązani będą płatnicy tego podatku.

Art. 24 określa, jakie elementy w szczególności powinna zawierać deklaracja podatkowa w zakresie podatku od usług finansowych. Deklaracja powinna więc zawierać co najmniej:

- 1) Dane podatnika w tym nazwę lub imię i nazwisko podmiotu składającego deklarację oraz jego numer identyfikacji podatkowej i podstawowe dane rejestracyjne;
- 2) łączną wartość podstaw opodatkowania i kwot należnego podatku;
- 3) kwotę zobowiązania podatkowego.

Na mocy art. 25 projektowanej ustawy, zwolnione z obowiązku składania deklaracji będą podmioty zwolnione podmiotowo od podatku od usług finansowych, o których mowa w art. 8 projektu ustawy.

Art. 26 zawiera regulacje dotyczące obowiązku ewidencjonowania podatku od usług finansowych przez podatników. Ewidencje mają stanowić narzędzie pozwalające określić podatek od usług finansowych w prawidłowej wysokości. Regulacje te pozwolą na prawidłowe deklarowanie (samonaliczenie) przez podatników zobowiązania podatkowego.

Powyższe przepisy mają również na celu zapobieganie oszustwom i nadużyciom podatkowym oraz zapobieganie unikaniu opodatkowania.

Przepis art. 27 ustanawia obowiązek składania deklaracji i prowadzenia ewidencji przez płatników podatku zawierających dane niezbędne do prawidłowego sporządzenia deklaracji.

Przepis art. 28 przewiduje, w przypadku braku prowadzenia ewidencji lub prowadzenia jej w sposób nierzetelny, sankcję w postaci obowiązku zapłaty ustalonej przez organ kwoty podatku. Organ kontroli skarbowej określi, w drodze oszacowania, wysokość podstawy opodatkowania i ustali od niej kwotę podatku należnego przy zastosowaniu stawki w wysokości 5%.

W ustawie określono domniemanie prawdziwości danych, zadeklarowanych przez podatnika - poza przypadkami, gdy właściwy organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej określi te dane w innej wysokości. Przyjęto więc fundamentalną zasadę, że zadeklarowane przez podatnika kwoty zobowiązania podatkowego, a także podstawę opodatkowania, przyjmuje się w kwocie wynikającej z deklaracji podatkowej.

Art. 30 projektu ustawy nakłada na ministra właściwego do spraw finansów publicznych obowiązek określenia, w drodze rozporządzenia, wzory deklaracji podatkowych, o których mowa w art. 23 ust. 1, wraz z objaśnieniami co do sposobu prawidłowego ich wypełnienia oraz terminu i miejsca ich składania.

Art. 31 projektu ustawy nakłada na ministra właściwego do spraw finansów publicznych obowiązek określenia, w drodze rozporządzenia, sposób oraz warunki organizacyjno-techniczne składania deklaracji podatkowych w formie elektronicznej, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa, wiarygodności, niezaprzeczalności, nienaruszalności oraz znakowania czasem.

Zgodnie z art. 32 projektowanej ustawy, podatnicy i płatnicy podatku mają obowiązek przechowywać dokumentację, na podstawie której dokonują rozliczeń podatku do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Celem takiej regulacji jest zobowiązanie podatnika do przechowywania wszelkiej dokumentacji źródłowej, dotyczącej rozliczeń tego podatku do momentu przedawnienia zobowiązania.

Przepis art. 33 dotyczy przechowywania dokumentów. Zgodnie z tym obowiązkiem, podatnicy i płatnicy są obowiązani przechowywać dokumenty związane z rozliczaniem podatku w podziale na okresy rozliczeniowe, w dowolny sposób umożliwiając ich łatwe odszukanie oraz bezzwłoczne ich udostępnienie właściwym organom podatkowym. O miejscu przechowywania dokumentów należy powiadomić właściwy organ podatkowy.

Przepisy art. 34 stanowią, iż podatnicy podatku rozliczają się za okresy miesięczne i są zobowiązani do obliczenia i wpłacenia podatku do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy. Powyższe nie dotyczy podatników, od których podatek został pobrany przez płatnika. Również płatnik zobowiązany jest bez wezwania wpłacić pobrany podatek do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym był on obowiązany pobrać podatek na rachunek właściwego dla płatnika organu podatkowego.

Z przepisów rozdziału 2 (dotyczącego podmiotu podatku) wynika wykaz podmiotów obowiązanych do zapłaty podatku. Z uwagi na fakt, iż w niektórych sytuacjach podmiotem obowiązującym do uiszczenia podatku będzie płatnik, przepisy rozdziału 6 (dotyczące płatności) regulują również terminy i sposób poboru i zapłaty podatku przez te podmioty.

Proponowane przepisy w ocenie projektodawcy ustanawiają termin zapłaty podatku, który umożliwi realizację płatności (zakres czasowy umożliwia wykonanie czynności pod względem technicznym).

**(Art. 35 do 40 - zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe)**  
Wobec wprowadzenia podatku niniejszą ustawą oraz zobowiązania podatników podatku do dokonania zgłoszenia rejestracyjnego, niezbędnym stało się również określenie wysokości

opłaty skarbowej z tytułu dokonywanego zgłoszenia rejestracyjnego. Ustawa określa, iż opłata skarbową z tytułu tych czynności wynosi 1700 zł.

Ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników<sup>9</sup> swym zakresem obejmuje wszystkie podmioty (osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej), które na podstawie odrębnych ustaw są podatnikami. Przepisy ustawy wprowadzają do ustawy z dnia 13 października 1995 r. wyłączenie z obowiązku ewidencyjnego dla podatników z państw trzecich, tj. na terytorium których nie występuje podatek o podobnym charakterze lub nie ma obowiązku rejestracji dla potrzeb tego podatku.

W obecnym stanie prawnym odpowiedzialności karnej skarbowej podlega niedokonanie w terminie zgłoszenia identyfikacyjnego, brak aktualizacji objętych nim danych, albo podanie w nim danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym lub niepełne podanie danych (zgodnie z art. 81 ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy<sup>10</sup>). Należy wskazać, że jeżeli chodzi o zgłoszenie identyfikacyjne, to dotyczy ono zgłoszenia numeru identyfikacji podatkowej na podstawie ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.

Przepis art. 40 stanowi, że ustawa wchodzi w życie z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynęło 60 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów dotyczących rejestracji podatników. Aby ułatwić wdrażanie nowych regulacji prawnych, a jednocześnie zmniejszyć obowiązki administracyjno-formalne, przewiduje się wejście w życie przepisów dotyczących rejestracji już w dniu ogłoszenia instytucji. Art. 9 przewiduje, że podmioty, które w chwili wejścia w życie ustawy będą podatnikami w rozumieniu ustawy, obowiązane będą do rejestracji jako podatnik podatku.

Zgodnie z przepisem art. 38, podmioty zamierzające wykonywać czynności podlegające opodatkowaniu podatkiem, które będą obowiązane do składania deklaracji, obowiązane są złożyć zgłoszenie rejestracyjne w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

W celu usunięcia wątpliwości interpretacyjnych art. 39 stanowi, że ustawa stosuje się do czynności, dla których obowiązek podatkowy w podatku powstaje od dnia wejścia w życie ustawy.

### **III. OCENA SKUTKÓW REGULACJI**

#### **1. Skutki finansowe spowodowane opodatkowaniem podatkiem od usług finansowych.**

---

<sup>9</sup> Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, ze zm.

<sup>10</sup> Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, ze zm.

Kwalifikacja skutków wprowadzenia podatku od usług finansowych wymaga określenia w pierwszej kolejności bazy podatkowej, tj. wyceny potencjalnej podstawy opodatkowania. Poniżej przedstawione zostały skutki finansowe wprowadzenia tego podatku, jakie spowoduje opodatkowanie usług finansowych w Polsce. Należy jednak zaznaczyć, że podatek ten jest nowym podatkiem o szerokiej podstawie opodatkowania. Określenie ewentualnych następstw wprowadzenia tego podatku jest utrudnione ze względu na brak danych, które odwołują się bezpośrednio do każdego aspektu będącego przedmiotem opodatkowania. Na potrzeby niniejszego uzasadnienia wzięto pod uwagę dane dotyczące tylko instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu ze względu na aktualność i dostępność tych informacji. W oparciu o powyżej wskazane założenia ogólne, skutki wprowadzenia tego podatku zostały przedstawione w głównie w oparciu o opodatkowanie usług finansowych dotyczących papierów wartościowych oraz usług finansowych dotyczących instrumentów pochodnych.

Dla potrzeb oszacowania ewentualnych skutków wprowadzenia podatku w aspekcie papierów wartościowych<sup>11</sup> wzięto pod uwagę:

- 1) obrót akcjami, prawami do akcji i prawami poboru na rynku głównym - obroty na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,
- 2) notowania Newconnect,
- 3) MiniWIG20 - jednostki indeksowane - nabycie jednostki indeksowej odpowiada inwestycji w portfel akcji 20 spółek wchodzących w skład tego indeksu. Wartość jednej jednostki indeksowej jest wyrażana w złotych i stanowi 1/10 wartości indeksu WIG20,
- 4) instrumenty dłużne (bez ich emisji), w tym: obligacje korporacyjne, komunalne oraz listy zastawne.

W aspekcie instrumentów pochodnych<sup>12</sup> wzięto pod uwagę:

- 1) instrumenty pochodne (kontrakty terminowe, opcje) - obroty na GPW (rok 2009 i 2010),
- 2) produkty strukturyzowane - to instrumenty finansowe, których cena uzależniona jest od wartości określonego wskaźnika rynkowego (np. kursu akcji lub koszyków akcji, wartości indeksów giełdowych, kursów walut),
- 3) obroty na pozagiełdowym rynku instrumentów pochodnych w Polsce (dane NBP),

---

<sup>11</sup> Dane oraz informacje publikowane przez Giełdę Papierów Wartościowych oraz Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych.

<sup>12</sup> Dane oraz informacje publikowane przez Giełdę Papierów Wartościowych, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych, Narodowy Bank Polski, Warszawską Giełdę Towarową..

- 4) obroty na rynku kontraktów terminowych i opcyjnych na Warszawskiej Giełdzie Towarowej.

**Tabela nr 1. Finansowe skutki wprowadzenia podatku od usług finansowych w zakresie usług, których przedmiotem są papiery wartościowe.**

lp.	Przedmiot obrotu (papiery wartościowe)	Wartość obrotu (w PLN)		
		2010	2011	spadek wartości obrotu o 10% w stosunku do roku 2010
1.	2.	3	4	5
1	obrot akcjami, prawami do akcji i prawami poboru na rynku głównym - obroty na GPW	234 554 018 963	268 331 273 157	211 098 617 066
2	Newconnect	1 855 867 390	1 957 288 029	1 670 280 651
3	MiniWIG20 - jednostki indeksowane - obroty na GPW	17 875 000	b.d.	16 087 500
4	Instrumenty dłużne (bez emisji), w tym: obligacje korporacyjne, komunalne oraz listy zastawne	1 793 291 770	2 494 207 433	1 613 962 593
5	razem papiery wartościowe	238 221 053 123	b.d.	214 398 947 810
6	<b>kwota podatku przy stawce 0,1%</b>	<b>238 221 053</b>		<b>214 398 948</b>

W tabeli przedstawiono na przykładzie danych za rok 2010 (dane roku 2011 r. zaprezentowano jedynie poglądowo) wartość obrotu papierami wartościowymi na poszczególnych rynkach, a także wartość tych obrotów przy założeniu spadków wolumenu obrotów związanych z wprowadzeniem podatku.

**Tabela nr 2. Finansowe skutki wprowadzenia podatku od usług finansowych w zakresie usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty pochodne.**

Lp.	Przedmiot obrotu (instrumenty pochodne)	Wartość obrotu (w PLN)		
		2010	2011	spadek wartości obrotu w stosunku do roku 2010 o 40 %
1	2	3	4	5
1	Instrumenty pochodne (kontrakty terminowe, opcje) - obroty na GPW (rok 2009 i 2010)	681 730 000 000	b.d.	409 038 000 000
2	Produkty strukturyzowane - obroty na GPW	571 236 000	804 245 454	342 741 600
3	Obroty na pozagiełdowym rynku instrumentów pochodnych w Polsce (dane NBP)	1 190 999 000	b.d.	714 599 400
4	Obroty na rynku kontraktów terminowych i opcyjnych na Warszawskiej Giełdzie Towarowej	5 080 498 917	b.d.	3 048 299 350
5	Razem instrumenty pochodne	688 572 733 917		413 143 640 350
6	<b>Kwota podatku przy stawce 0,05%</b>	<b>344 286 367</b>		<b>206 571 820</b>

W tabeli przedstawiono na przykładzie danych za rok 2010 (dane roku 2011 r. zaprezentowano jedynie poglądowo) wartość obrotu papierami wartościowymi na poszczególnych rynkach, a także wartość tych obrotów przy założeniu spadków wolumenu obrotów związanych z wprowadzeniem podatku.

Wprowadzenie podatku od usług finansowych może spowodować spadek obrotu:

- a) w przypadku papierów wartościowych co najwyżej o 10%,

b) w przypadku instrumentów pochodnych co najwyżej o 40%.

Spadek obrotów w zakresie instrumentów finansowych jest wyłącznie szacunkiem, ponieważ nie istnieją dostępne, dokładne dane dotyczące wpływu wprowadzenia tego podatku na obroty z tytułu czynności podlegających opodatkowaniu.

Należy podkreślić, że przedstawione dane dotyczą tylko pewnej części czynności będących podstawą opodatkowania. Przytoczone szacunki ze względu na brak danych nie obejmują m.in. sektora ubezpieczeniowego oraz usług bankowych.

## **2. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet (dochody i wydatki budżetowe).**

Wprowadzenie nowego podatku odnoszącego się do usług finansowych w Polsce ma wyjątkowy charakter zarówno w sferze finansów publicznych oraz ze względu na możliwe oddziaływanie na rynek usług finansowych. Podatek ten należy traktować jako nowe źródło dochodów budżetu państwa. Zważywszy, że usługi finansowe są zwolnione z opodatkowania podatkiem od towarów i usług, wprowadzenie podatku od tych usług jest dodatkowo uzasadnione.

W zależności od wysokości podatku od usług finansowych może on stanowić źródło znacznych wpływów do budżetu państwa, zwłaszcza, że zgodnie z komunikatem Giełdy Papierów Wartościowych obrót sesyjny samymi tylko akcjami na głównym rynku osiągnął 250,7 mld zł w 2011 roku i jest wyższy o ok. 21,1% niż w roku 2010. Łączny obrót kontraktami terminowymi i opcjami przekroczył 15,5 mln szt. w 2011 r. i był najwyższy w historii GPW. Poziom obrotów na polskim rynku finansowym jasno wskazują, że podatek od usług finansowych wpłynie pozytywnie na wielkość dochodów budżetowych. Należy jednak zaznaczyć, iż szczególne znaczenie ma ustalenie podstawy opodatkowania w możliwie najszerszym zakresie, aby w skutek skomplikowanych konstrukcji inżynierii finansowej, dotyczących zwłaszcza instrumentów pochodnych podstawa ta nie została rozmyta.

Proponowany podatek od usług finansowych, ze względu na przyjęty przedmiot opodatkowania, wpłynie na zachowania uczestników rynku, ograniczając skalę występowania zjawisk niepożądanych. Istotnym pozytywnym rezultatem wprowadzenia nowego podatku będzie przede wszystkim zmniejszenie wolumenu krótkoterminowych transakcji finansowych o charakterze spekulacyjnym, które nie tylko pociągają za sobą zwiększone ryzyko inwestycyjne, ale także zniekształcają poziom cen rynkowych poprzez ich oderwanie od twardych (weryfikowalnych) wskaźników mikro- i makroekonomicznych. Skutki tego typu zachowań spekulacyjnych mogą przejawiać się m.in. w zmniejszeniu wiarygodności danego

sektora rynku, a co za tym idzie, odpływie zgromadzonych w nim kapitałów. To zaś może przełożyć się na stabilność całego sektora finansowego, a w rezultacie oznaczać konieczność podjęcia działań pomocowych przez państwo, z zaangażowaniem środków publicznych. Eliminowanie destabilizujących zachowań spekulacyjnych powinno więc zmniejszać prawdopodobieństwo poniesienia wydatków z budżetu państwa na ratowanie zagrożonych instytucji finansowych.

W odniesieniu do skutków wprowadzenia podatku dla budżetu państwa niezbędnym jest wskazanie, iż zgodnie z szacunkami Komisji Europejskiej negatywny wpływ wprowadzenia podatku od transakcji finansowych na produkt krajowy brutto państw członków UE będzie ograniczony do 0,53% PKB UE. Przyczyną spadku PKB będzie - w ocenie Komisji - wzrost kosztu kapitału, zmniejszenie wielkości handlu instrumentami finansowymi, co przełoży się na spadek wielkości inwestycji.

Komisja szacuje także, że długoterminowy spadek PKB w wysokości do 0,53% będzie odpowiadał spadkowi przychodów z tytułu innych podatków w wysokości około 0,21% PKB. Niektóre szacunki wskazują na jeszcze większy spadek PKB, w tym spadek przychodów podatkowych w wysokości do 1% PKB. W tym sensie istotne znaczenie ma porównanie wzrostu wpływów budżetowych z tytułu wprowadzenia tego podatku do kwoty stanowiącej oszacowane zmniejszenie wpływów budżetowych wskutek obniżenia PKB.

Ze względu jednak na okoliczność zastosowania środków ograniczających, przewidzianych w proponowanym podatku od usług finansowych, szacuje się, że negatywny wpływ na poziom PKB, w tym poziom dochodów budżetowych z tytułu innych podatków w perspektywie długoterminowej będzie - w opinii projektodawcy – bardzo ograniczony i nie zbliży się do wartości 0,5 % w porównaniu ze scenariuszem bazowym.

Wartość PKB w Polsce w 2010 r. wyniosła 1 bilion 415,4 mld zł (w dacie sporządzenia uzasadnienia nie jest znana wartość PKB za 2011 r.). Szacowany spadek w wysokości 0,5% stanowiłby kwotę około 7 mld zł. Biorąc jednak pod uwagę stopień rozwoju rynku kapitałowego w Polsce w porównaniu do Zjednoczonego Królestwa lub Niemiec, jest wysoce mało prawdopodobnym, aby spadek PKB był aż tak wysoki. Co więcej, wprowadzenie tego podatku nie powinno wpłynąć na spadek PKB w Polsce w perspektywie długoterminowej.

Należy także zaznaczyć, że według szacunków Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego wprowadzenie podatku w całej UE może wygenerować wpływy w wysokości ok. 1,5% PKB, a znaczna część tych dochodów pochodziłaby z brytyjskiego rynku



finansowego. Dochody z podatku transakcyjnego stosowanego na całym świecie mogłyby wynieść ok. 1,2% światowego PKB.

Zgodnie z badaniami, które zostały przeprowadzone przez Austriacki Instytut Badań Gospodarczych (WIFO) szacuje się, iż ilość transakcji objętych podatkiem ulegnie zmniejszeniu o 65% przy stawce podatku wynoszącej 0,05%. Oblicza się także, że niższa stawka podatku doprowadzi do mniejszego zredukowania liczby transakcji, a większa do większej.

Zakładając, że podatek ten zostałby wprowadzony tylko w Wielkiej Brytanii, wpływy z omawianego podatku wyniosłyby prawie 7% PKB tego państwa. W Niemczech, w których po Wielkiej Brytanii jest zawieranych najwięcej transakcji finansowych, wpływy wyniosłyby niewiele ponad 1% PKB. W przypadku Francji, gdzie zakładany przez Prezydenta Nicolas Sarkozy wpływ do budżetu państwa z wprowadzenia tego podatku (przy zastosowaniu stawki podatku 0,1%) wyniósłby ok. 1 mld Euro, korzyści z wprowadzenia tego podatku wyniosłyby ok. 0,05% PKB Francji. Podatek ma zacząć obowiązywać we Francji od sierpnia 2012 roku.

W wypadku zastosowania podatku w całej UE wpływy z niego wyniosłyby ok. 1,5% PKB. Dochody z podatku od transakcji finansowych w przypadku zastosowania go na całym świecie wyniosłyby ok. 1,2% światowego PKB. Szacunki te nie mogą być jednak wprost przeniesione na rynek polski. Zwłaszcza, że projekt ustawy wprowadza szerszy zakres usług podlegających opodatkowaniu niż uczyniono to w wymienionych przykładach. Jak wskazano w opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego, znaczna część dochodów z podatku transakcyjnego pochodziłaby z brytyjskiego rynku finansowego. Nie sposób jednak porównać rynku brytyjskiego<sup>13</sup> i polskiego rynku kapitałowego, tak jak PKB Rzeczypospolitej Polskiej i Zjednoczonego Królestwa<sup>14</sup>.

W wyniku badań przeprowadzonych przez Ośrodek Badań Gospodarczych i Politycznych (CEPR) i Instytut Badań nad Ekonomią Polityczną (PERI) zredukowanie ilości transakcji dla różnych wariantów podatku oszacowano na 25–50%. Aby umożliwić porównanie z badaniem WIFO, zostały podane jedynie dane dotyczące obniżenia podstawy opodatkowania o 50%. W analizach CEPR i PERI pokazano dane dla poszczególnych rodzajów aktywów będących przedmiotem transakcji. Liczby w USD podane w badaniu przeliczono na odsetek PKB USA.

– Akeje	0,75%
---------	-------

---

<sup>13</sup> Według The World Federation of Exchanges wartość obrotu na London Stock Exchange w 2008 r. wyniosła 6 473 612 mln USD.

<sup>14</sup> Według *International Monetary Fund: World Economic Outlook Database, April 2011: United Kingdom*, PKB Zjednoczonego Królestwa wyniosło w 2010 r. 2 172 mld USD.

– Obligacje	0,18%
– Opcje	0,03%
– Kasowe transakcje walutowe	0,05%
– Kontrakty typu <i>futures</i>	0,05%
– Swapy	0,16%
– RAZEM	1,23%

W obydwu badaniach podano zbliżone wyniki dla Europy i dla USA. Analiza CEPR i PERI wskazuje także, że transakcje kasowe stanowią bardzo małą część wszystkich transakcji.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że wprowadzenie tego podatku, przy zastosowaniu stawek podatkowych, tzn. 0,1% w przypadku większości usług finansowych oraz 0,05% w przypadku usług mających za przedmiot instrumenty pochodne, może spowodować zauważalny wzrost dochodów budżetowych. Wielkość tych dochodów jest uzależniona od reakcji rynków finansowych na wprowadzenie podatku. Poniższa tabela ilustruje prognozowaną wysokość dochodów budżetowych, przyjmując za podstawę obliczenia podatku wartość obrotu na poszczególnych rynkach w 2010 r. oraz spadek wolumenu transakcji w **wariancie najbardziej pesymistycznym** odpowiednio: o 10% w przypadku papierów wartościowych i o 40% w przypadku instrumentów pochodnych.

**Tabela nr 3. Prognozowana wysokość dochodów budżetu (w PLN).**

Lp	Wysokość dochodów budżetowych:	od wartości obrotu	przy założeniu
		w 2010 r.	spadku obrotu odpowiednio o 10% i 40% w stosunku do roku 2010
1	2	3	4
1	Wpływy z opodatkowania obrotu papierami wartościowymi	238 221 053	214 398 947
2	Wpływy z opodatkowania obrotu instrumentami	344 286 367	206 571 820

	pochodnymi		
<b>3</b>	<b>Razem</b>	<b>582 507 420</b>	<b>420 970 767</b>

Należy również podkreślić, że ograniczenie transakcji na instrumentach pochodnych wpłynie na zmniejszenie dochodów uzyskiwanych z podatku dochodowego od osób prawnych; oszacowanie tego wpływu jest jednak obecnie prawie niemożliwe, choć nie będzie to czynnikiem istotnie ograniczającym wpływ budżetowy z tego podatku.

Wprowadzenie tego podatku może jednak spowodować zwiększenie dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. W obecnym kształcie usługi dokonywane na instrumentach pochodnych, które generują straty, obniżają wynik z działalności instytucji finansowych, a w konsekwencji również dochód (podstawę obliczenia podatku dochodowego) w danym okresie, wypracowany na innych obszarach działalności instytucji finansowych (banki). Wyeliminowanie niektórych transakcji może zatem spowodować wzrost podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym niektórych instytucji finansowych.

Wskazane wyżej obliczenia opierają się na dostępnych danych i zastosowaniu podatku do obrotu instrumentami finansowymi. Projektowany podatek zakłada opodatkowania obu stron transakcji, jednak z uwagi na katalog zwolnień podmiotowych i przedmiotowych nie jest właściwe podwojenie szacowanych wyżej kwot. Szacunkowe dane są z tego powodu niższe od wpływów spodziewanych z podatku od usług finansowych. Przyjmując je jednak za punkt wyjścia należy jeszcze zauważyć, że przedmiot opodatkowania jest znacznie szerszy niż same tylko instrumenty finansowe. Z tytułu opodatkowania pozostałych usług finansowanych wpływy powinny być wyższe – ostrożnie licząc - jeszcze o 40%, i wynosić **w pierwszym roku obowiązywania ustawy ok. 815 510 388 zł.**

Zakładając stabilność warunków makroekonomicznych (w tym poziomu inflacji) na obecnym poziomie, a także umiarkowaną dynamikę wzrostu dochodów z podatku, **w okresie pierwszych czterech lat obowiązywania ustawy wpływy do budżetu winny wnosić łącznie ok. 4 077 551 940 zł.**

**Po stronie wydatkowej w pierwszym roku obowiązywania projektowanej ustawy** należy się liczyć z niewielkim wzrostem kosztów związanych z procesem poboru podatku i kontrolą wywiązywania się przez podatników z nałożonych obowiązków. Koszty te nie powinny być jednak istotne, porównując z potencjalnymi wpływami z tego podatku, nawet przy założeniu najbardziej drastycznego spadku wartości transakcji instrumentami finansowanymi. Należy jednak zaznaczyć, że zarówno pobór podatku jak i naliczanie podatku

w dużym stopniu odbywać się będzie w oparciu o funkcjonujące elektroniczne platformy. Niezbędnym jednak jest stworzenie odpowiedniej liczby miejsc pracy zarówno przez instytucje finansowe jak i w sferze budżetowej celem sprawnego rozliczania i poboru nowego podatku.

### **3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.**

Wprowadzenie podatku od usług finansowych wpłynie na kształt sektora finansowego, bowiem to instytucje finansowe mają być podatnikami tego podatku, z pominięciem innych uczestników danego rynku.

W zakresie rodzaju wpływu wprowadzenia tego podatku na sektor finansowy wyrażane są przeciwstawne poglądy:

- a) wpływ negatywny - wprowadzenie tego podatku będzie nieefektywnym sposobem "poboru" podatku, ponieważ instytucje finansowe przeniosą działalność (przynajmniej w części) związaną z instrumentami finansowymi poza terytorium UE,
- b) wpływ pozytywny - wprowadzenie tego podatku będzie efektywnym sposobem na uzyskanie dochodów podatkowych; ponieważ zdolność instytucji finansowych do realokacji tej działalności jest ograniczona, bądź w przypadku zmiany obszaru działania poza terytorium UE nie będzie możliwe uniknięcie opodatkowania w przypadku inwestowania poprzez podmioty gospodarcze z siedzibą na terytorium UE.

Przeprowadzona ocena następstw wdrożenia tego podatku wykazuje, że wpłynie on na funkcjonowanie rynku i modele biznesowe w sektorze finansowym. Podatek spowoduje zwiększenie kosztów poszczególnych transakcji, co może wpłynąć na elektroniczne systemy transakcyjne rynków finansowych, tak że koszty te w znacznym stopniu ograniczyłyby zysk krańcowy. Szczególny wpływ podatku mógłby dotyczyć transakcji wysokiej częstotliwości, ściśle powiązanych z platformami obrotu, na których są realizowane liczne transakcje o wysokim wolumenie, ale niskiej marży.

Objęcie podatkiem od usług finansowych będzie zależne od siedziby instytucji uczestniczących w usługach finansowych, a nie od miejsca obrotu instrumentami finansowymi. Potencjalnie może to spowodować mniejszą koncentrację obrotów podlegających opodatkowaniu, szczególnie w sytuacjach, gdy instytucje finansowe działać

będą na platformie obrotów w imieniu instytucji finansowych posiadających siedzibę w innym państwie członkowskim.

Podatek ten może również oddziaływać na zachowania instytucji finansowych, ponieważ ograniczy on ilość transakcji finansowych o krótkim terminie realizacji, które często są obarczone wysokim ryzykiem. Jeżeli następstwem tego podatku będzie zmniejszenie ilości oraz ogólnej wartości krótkoterminowych transakcji papierami wartościowymi i instrumentami pochodnymi, to przyczyni się to do uszczuplenia zysków sektora finansowego.

Zgodnie z projektem ustawy skutków opodatkowania nie powinna odczuć bankowość tradycyjna, czerpiąca dochody z depozytów i kredytów udzielanych przedsiębiorstwom oraz gospodarstwom domowym, gdzie zyski wynikają z różnicy między stopami procentowymi. Banki komercyjne, prowadzące wymienioną działalność, mogłyby ponownie stać się docelowymi obiektami sektora finansowego, gdzie dokonywałyby lokat oszczędności w celu możliwie najlepszego wykorzystania inwestycyjnego. Czynności z wymienionego zakresu zostały wyłączone z zakresu opodatkowania celem nie przenoszenia ciężaru opodatkowania na konsumentów.

Badając wpływ podatku na miejsce dokonywania obrotu Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stwierdził, iż z jednego z przeprowadzonych badań wynika, że opłata skarbową wprowadzona w Wielkiej Brytanii spowodowała obniżenie obrotów o 20%, czyli bardzo mała część rynku przeniosła się poza Londyn. Może to świadczyć o tym, iż wprowadzenie tego podatku nie wywoła znaczącej migracji instytucji finansowych poza obszar opodatkowania, co należy uznać za realistyczne założenie.

Wprowadzenie podatku od usług finansowych będzie miało wpływ na rynek finansowy, który – co do zasady - trudno oszacować, ponieważ może to stanowić tzw. skutki uboczne tego podatku. Wśród nich należy wymienić:

- obniżenie płynności sektora bankowego (niewielkie znaczenie),
- zwiększenie ryzyka zarządzania poprzez ograniczenie stosowania instrumentów zabezpieczających (niewielkie znaczenie),
- obniżenie skłonności banków do finansowania długu państwowego: opodatkowanie papierów wartościowych na rynku wtórnym podwyższy oczekiwaną stopę zwrotu przez inwestorów, zmniejszenie liczby transakcji krótkoterminowych może wpłynąć na decyzje banków dotyczące utrzymywania większych rezerw, tym samym

ograniczyć ich skłonność do pożyczania pieniędzy na finansowanie długu państwowego (marginalne znaczenie).

Wprowadzenie tego podatku będzie generować minimalne koszty o charakterze administracyjno - technicznym, ponieważ przeprowadzanie transakcji jest już oparte o system komputerowy.

Wdrożenie podatku może okazać się bardzo korzystne poprzez zmianę sposobu postępowania instytucji finansowych w kierunku funkcjonowania opartego w na podstawach długoterminowych oraz jednoczesny możliwy wzrost dochodów podatkowych. Spadek obrotów odnoszących się do transakcji krótkoterminowych może także skutkować obniżeniem udziału tego rodzaju operacji w działalności instytucji finansowych. Przedstawiona sytuacja może oznaczać wzrost udziału innych rodzajów transakcji, takich jak pośrednictwo między oszczędzającymi a kredytobiorcami. Skuteczny sektor instytucji finansowych będzie kierował wszelkie oszczędności w miejsca, gdzie będzie można je efektywnie wykorzystać na inwestycje w gospodarce realnej.

Wspomniana powyżej bankowość tradycyjna, której podstawę stanowią pożyczki i kredyty udzielane przedsiębiorstwom i gospodarstwom domowym, a zyski wynikają z różnicy między stopami procentowymi, nie będzie dyskryminowana wprowadzeniem tego podatku. Mając na celu wsparcie klientów, banki te służą pomocą także w pozyskiwaniu środków finansowych na rynkach kapitałowych. W tym zakresie działania banków skupiają się na zabezpieczeniu ekspozycji walutowych i towarowych związane z międzynarodową działalnością gospodarczą oraz zabezpieczają (hedging) towarowe kontrakty futures dotyczące rolnictwa. Ryzyko występujące podczas świadczenia tych usług jest kompensowane przez banki poprzez dokonywanie transakcji z innymi bankami w czasie rzeczywistym. Obsługa klienta w tym zakresie może nieść szereg bardzo krótkoterminowych transakcji. Dodatkowo banki generują zyski również z przeprowadzania na własny rachunek transakcji papierami wartościowymi i instrumentami pochodnymi. Ten segment rynku finansowego nie powinien być redukowany, ponieważ w pewnej części dotyczy on handlu na rynku międzybankowym, który ma na celu zagwarantowanie płynności. Jeżeli jednak proponowany podatek transakcyjny spowoduje znaczny spadek handlu krótkoterminowego papierami wartościowymi i instrumentami pochodnymi, to obniży również zyski sektora finansowego.

Dotychczas nie zostały opublikowane niezależne szacunki oraz badania określające wpływ tego podatku na transakcje krótkoterminowe. Istnieją jedynie pewne przypuszczenia i prognozy, co jest poważnym problemem w dyskusjach nad tym podatkiem. Nie ma zatem

wiarygodnych statystyk dotyczących głównego celu, jakim jest ograniczenie krótkoterminowych transakcji finansowych o charakterze spekulacyjnym.

Z uwagi na to, iż zakres oddziaływania podatku w największym stopniu wpłynie na transakcje zawierane z najwyższą częstotliwością, może spowodować to znaczące zmniejszenie liczby transakcji oraz przesunięcie pomiędzy transakcjami krótkoterminowymi a długoterminowymi. Argumentem, który jest wysuwany przeciwko omawianemu podatkowi jest teza, że rynek finansowy stałby się mniej przejrzysty, ponieważ transakcje krótkookresowe stałyby się rzadsze. Biorąc jednak pod uwagę obecny poziom transakcji krótkoterminowych, nawet zmniejszenie ich ilości nie spowodowałoby zaniku wszystkich transakcji jednodniowych.

W związku z powyższym najistotniejszym skutkiem wprowadzenia tego podatku będzie (w wersji pesymistycznej) spadek obrotu instrumentami finansowymi o około:

- a) w przypadku papierów wartościowych 10% - spadek o charakterze przejściowym,
- b) w przypadku instrumentów pochodnych 40% - spadek o charakterze przejściowym.

Konfrontując jednak wysokość opodatkowania podatkiem ze skalą obrotów przy stawkach podatkowych (0,1% i 0,05%) realny wpływ tego podatku na polskie instytucje finansowe będzie ograniczony. Mało prawdopodobnym jest również, że nastąpi delokalizacja inwestycji na skutek wprowadzenia tego podatku.

W zakresie wpływu tego podatku na dochody budżetu państwa jego wprowadzenie, przy założeniu najbardziej pesymistycznego wariantu co do spadku obrotów na rynku papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych, a także przy stawkach podatku odpowiednio: 0,1% i 0,05%, spowoduje nieznaczny wzrost dochodów budżetowych. Należy jednak podkreślić, że przy założeniu:

- niższego spadku obrotów na rynku papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych niż odpowiednio 10% i 40%, co w opinii projektodawcy jest bardzo prawdopodobne,
- wysokości stawek podatkowych 0,1% w przypadku papierów wartościowych oraz 0,05% w przypadku instrumentów pochodnych,
- braku spadku PKB oraz braku istotnego obniżenia się dochodów budżetowych z tytułu innych podatków

wprowadzenie podatku w kształcie proponowanym w projekcie ustawy wpłynie korzystnie na poprawę kondycji budżetu państwa.

Wprowadzenie tego podatku może tymczasowo spowodować wahania na rynku instrumentów finansowych, będące rezultatem delokacji inwestycji oraz działań

podejmowanych przez inwestorów, którzy nie kierują się informacjami fundamentalnymi (wynikającymi z ekonomicznej analizy rynku)<sup>15</sup>. Czynnikiem tych nie można lekceważyć, czego najlepszym przykładem może być choćby zachowanie inwestorów po zapowiedzi wprowadzenia tzw. „podatku miedziowego”. Tuż po ogłoszeniu idei wprowadzenia tego podatku cena akcji KGHM spadła o 6 proc., ostatecznie na koniec sesji cena akcji KGHM była niższa o ponad 13,8 proc. niż wynosił kurs otwarcia.

#### **4. Wpływ regulacji na rynek pracy**

Wejście w życie nowego prawa nie wpłynie bezpośrednio na rynek pracy.

#### **5. Konsultacje społeczne**

W celu wypracowania rozwiązań podatkowych efektywnych, a jednocześnie uwzględniających w największym możliwym zakresie oczekiwania partnerów społecznych, przedmiotowy projekt ustawy powinien zostać poddany szerokim konsultacjom społecznym.

#### **6. Zgodność z prawem Unii Europejskiej**

Materia regulowana w projekcie ustawy, według oceny projektodawcy, nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

#### **7. Podsumowanie**

Podsumowując, wprowadzenie podatku od usług finansowych jest celowe i nie przyniesie negatywnych skutków o charakterze makroekonomicznym. Podatek ten stanie się relatywnie wydajnym źródłem dochodów budżetowych, choć początkowo te dochody będą na obiektywnie niskim poziomie. Spowodują on także redukcję transakcji o charakterze spekulacyjnym, co sprawi, iż obrót instrumentami finansowymi stanie się bardziej przejrzysty.

Wprowadzenie podatku od usług finansowych wpłynie na funkcjonowanie rynku, a także na budżet państwa. W odniesieniu do rynku finansowego przyczyni się przede wszystkim do ograniczenia liczby transakcji finansowych o krótkim terminie (w dużej mierze spekulacyjnych), które często są obciążone wysokim ryzykiem i brakiem przejrzystości.

Należy zauważyć, że wprowadzony projektem ustawy podatek ma bardzo szeroki zakres opodatkowania. Obejmuje on bowiem rozległą grupę czynności dokonywane przez instytucje

---

<sup>15</sup> Tzw. „noise traders”.



finansowe, które stanowią bardzo obszerny zbiór podmiotów. Nie jest wykluczone, iż po pewnym czasie obowiązywania podatku nie wyniknie potrzeba ewentualnych modyfikacji w odniesieniu do bazy podatkowej, a także stawek i innych aspektów podatku. Sytuacja ta wynika z faktu, że w projekcie ustawy zostały zastosowane nowe na skalę europejską rozwiązania i brak jest doświadczeń związanych z obowiązywaniem tego podatku.

Wprowadzenie podatku niesie za sobą korzyści, którymi są zmiana sposobu postępowania sektora finansowego w kierunku funkcjonowania opartego w na podstawach długoterminowych. Spadek obrotów dotyczących transakcji krótkoterminowych może także skutkować obniżeniem udziału tego rodzaju operacji w działalności instytucji finansowych. Przedstawiona sytuacja może oznaczać wzrost udziału innych rodzajów transakcji, takich jak pośrednictwo między oszczędzającymi a kredytobiorcami. Sektor finansowy nie stanowi celu jako takiego, jest przede wszystkim narzędziem służącym realizacji innych celów gospodarki. Skuteczny sektor instytucji finansowych będzie kierował wszelkie oszczędności w miejsca, gdzie będzie można je efektywnie wykorzystać na inwestycje w gospodarce realnej.

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA FINANSÓW**

z dnia .....

w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od usług finansowych, wzoru zgłoszenia rejestracyjnego, wzoru potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych oraz wzoru zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych.

Na podstawie art. 10 ust. 1, 13 ust. 4 oraz art. 30 ustawy z dnia ..... r. o podatku od usług finansowych (Dz. U. .... poz. ....), zarządza się, co następuje:

**§ 1.** Określa się wzory:

- 1) deklaracji podatkowej dla podatku od usług finansowych (FTT-1), o której mowa w art. 23 ustawy z dnia ..... r. o podatku od usług finansowych, zwanej dalej „ustawą”, wraz z objaśnieniami, stanowiący załączniki nr 1 do rozporządzenia;
- 2) deklaracji podatkowej dla podatku od usług finansowych – płatnik (FTT-2), o której mowa w art. 23 ustawy, wraz z objaśnieniami, stanowiący załączniki nr 2 do rozporządzenia;
- 3) zgłoszenia rejestracyjnego w zakresie podatku od usług finansowych, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych (FTT-3), stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 5) zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych, stanowiący załącznik nr 5 do rozporządzenia.

**§ 2.** Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ..... r.

# Załącznik nr 1. FTT-1 Deklaracja dla podatku od usług finansowych.

POLA JASNE WYPEŁNIA PODATNIK, POLA CIEMNE WYPEŁNIA URZĄD SKARBOWY. WYPEŁNIAĆ NA MASZYNE, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM. PRZED WYPEŁNIENIEM ZAPOZNAĆ SIĘ Z OBJASNIENIAMI.

1. Numer Identyfikacji Podatkowej podatnika		2. Nr dokumentu		3. Status	
<b>FTT-1 DEKLARACJA DLA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH</b>					
za					
4. Miesiąc		5. Rok			
Podstawa prawna: art. 23 ust. 1 ustawy z dnia ..... o podatku od usług finansowych (Dz. U. .... poz. ....), zwanej dalej: „ustawą”.					
Składający: Podatnicy, o których mowa w art. 4 i 5 ustawy, obowiązani do składania deklaracji za okresy miesięczne zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy.					
<b>A. MIEJSCE I CEL SKŁADANIA DEKLARACJI</b>					
6. Urząd skarbowy, do którego składana jest deklaracja				7. Cel złożenia deklaracji	
				<input type="checkbox"/> 1. złożenie deklaracji <input type="checkbox"/> 2. korekta deklaracji	
<b>B. DANE PODATNIKA</b>					
<b>B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE</b>					
8. Nazwa pełna, REGON					
<b>B.2. ADRES SIEDZIBY, STAŁEGO MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ODDZIAŁU</b>					
9. Kraj		10. Województwo		11. Powiat	
12. Gmina		13. Ulica		14. Nr domu	15. Nr lokalu
16. Miejscowość			17. Kod pocztowy	18. Poczta	
<b>C. ROZLICZENIE PODATKU NALEŻNEGO</b>					
		Podstawa opodatkowania w zł		Podatek należny	
1. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy		19.		20.	
1a. w tym wartość usług finansowych opodatkowanych wg stawki 0,05%		21.		22.	
1b. w tym wartość usług finansowych opodatkowanych wg stawki 0,1%		23.		24.	
2. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 ustawy		25.		26.	
3. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy		27.		28.	
4. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 4 ustawy		29.		30.	
5. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 5 ustawy		31.		32.	
6. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6 ustawy		33.		34.	
Razem: (poz. 35 = suma kwot z poz. 19, 25, 27, 29, 31, 33; poz. 36 = suma kwot z poz. 20, 26, 28, 30, 32, 34)		35.		36.	
<b>D. OBLICZENIE WYSOKOŚCI ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO</b>					
Kwota podatku podlegającego wpłacie do urzędu skarbowego.* (w poz. 37 wpisać kwotę z poz. 36 zaokrągloną w dół do pełnych złotych)					37.
<b>E. OŚWIADCZENIE PODATNIKA LUB OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA</b>					
38. Imię		39. Nazwisko		42. Podpis podatnika lub osoby reprezentującej podatnika	
40. Telefon kontaktowy		41. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok)			
<b>F. ADNOTACJE URZĘDU SKARBOWEGO</b>					
43. Uwagi urzędu skarbowego					
44. Identyfikator przyjmującego formularz			45. Podpis przyjmującego formularz		

\*Zgodnie z art. 81 ustawy Ordynacja podatkowa, podatnik może skorygować złożoną deklarację poprzez złożenie deklaracji korygującej wraz z dołączonym pisemnym uzasadnieniem przyczyn korekty.

**\*Pouczenie**

W przypadku niewpłacenia w obowiązującym terminie kwoty z poz. 37 lub wpłacenia jej w niepełnej wysokości, niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.).

FTT-1	1/1
-------	-----

## **OBJAŚNIENIA DO DEKLARACJI DLA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH (FTT-1)**

Objaśnienia dotyczą wzoru deklaracji dla podatku od usług finansowych (FTT-1), wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia ..... w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od usług finansowych, wzoru zgłoszenia rejestracyjnego, wzoru potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych oraz wzoru zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych (Dz. U. ...., poz. ....).

Podstawowym aktem prawnym regulującym opodatkowanie podatkiem od usług finansowych jest ustawa z dnia .....r. o podatku od usług finansowych (Dz. U. ...., poz. ....), zwana dalej „ustawą”.

I lekcję w objaśnieniach jest mowa o okresie rozliczeniowym, należy przez to rozumieć miesiąc kalendarzowy.

Deklaracje dla podatku od usług finansowych (FTT-1) składają podatnicy, o których mowa w art. 4 i 5 ustawy, obowiązani do składania deklaracji za okresy miesięczne, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy.

### **OBJAŚNIENIA OGÓLNE**

1. Deklarację składa się w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym okresie rozliczeniowym.
2. Kwotę z pozycji 37 deklaracji FTT-1 zaokrągla się w dół do pełnych złotych.
3. Niewypełnienie którejkolwiek pozycji: od 19 do 37 jest równoznaczne z wpisaniem zera (0).

### **OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE**

#### **Część A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI**

W **poz. 6** wpisuje się urząd skarbowy właściwy dla rozliczeń podmiotu z tytułu podatku od towarów i usług. W przypadku podatników nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby oddziału; w przypadku podatników nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo

nieposiadających oddziału lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

### Część C. ROZLICZENIE PODATKU NALEŻNEGO

1. W tej części wykazuje się wszystkie czynności podlegające opodatkowaniu, dla których obowiązek podatkowy powstał w okresie rozliczeniowym, za który składana jest deklaracja.
2. W **wierszu 1** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy” w **poz. 19** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 20** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były instrumenty finansowe, z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usług pośrednictwa w tym zakresie.
3. W **wierszach 2 i 3** wykazuje się podstawę opodatkowania oraz kwotę podatku od transakcji o których mowa w wierszu pierwszym w rozbiciu na poszczególne stawki podatku.
4. W **wierszu 4** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 ustawy” w **poz. 25** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 26** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były długi oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług.
5. W **wierszu 5** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy” w **poz. 27** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 28** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi w zakresie poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług.
6. W **wierszu 6** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 4 Ustawy” w **poz. 29** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 30** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi udzielania i zaciągania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi zarządzania kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę.
7. W **wierszu 7** „Wartość usług finansowych o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 5 ustawy” w **poz. 31** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 32** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi świadczone

przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji.

8. W **wierszu 8** „Wartość usług finansowych o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6 ustawy” w **poz. 33** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 34** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były inne usługi o charakterze finansowym, podobne do usług wymienionych w art. 15 ust. 2 pkt 1 – 5 ustawy, jeżeli były zwolnione od podatku od towarów i usług lub nie polegały opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.
9. W **wierszu 9** „Razem” w **poz. 35** wykazuje się sumę pozycji 19, 25, 27, 29, 31, 33 a w **poz. 36** – sumę pozycji 20, 26, 28, 30, 32, 34.

#### **Część D. OBLICZENIE WYSOKOŚCI ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO**

W **poz. 37** wpisuje się kwotę podatku podlegającą wpłacie do urzędu skarbowego, stanowiącą pozycję 36 zaokrągloną w dół do pełnych złotych.

## Załącznik nr 2. FTT-2 Deklaracja dla podatku od usług finansowych – płatnik.

POLA JASNE WYPELNIĄ PODATNIK, POLA CIEMNE WYPELNIĄ URZĄD SKARBOWY. WYPELNIAC NA MASZYNE, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM. PRZED WYPELNIENIEM ZAPOZNAC SIĘ Z OBJASNIENIAMI.

1. Numer Identyfikacji Podatkowej płatnika		2. Nr dokumentu		3. Status	
<b>FTT-2 DEKLARACJA DLA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH-PŁATNIK</b>					
za					
4. Miesiąc		5. Rok			
Podstawa prawna: art. 23 ust. 1 ustawy z dnia ..... o podatku od usług finansowych (Dz. U. .... poz. ...), zwanej dalej: „ustawą”.					
Składający: Podatnicy, o których mowa w art. 7 ustawy, obowiązani do składania deklaracji za okresy miesięczne zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy.					
<b>A. MIEJSCE I CEL SKŁADANIA DEKLARACJI</b>					
6. Urząd skarbowy, do którego składana jest deklaracja				7. Cel złożenia deklaracji	
				<input type="checkbox"/> 1. złożenie deklaracji <input type="checkbox"/> 2. korekta deklaracji	
<b>B. DANE PŁATNIKA</b>					
<b>B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE PŁATNIKA</b>					
8. Nazwa pełna, REGON					
<b>B.2. ADRES SIEDZIBY, STAŁEGO MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ODDZIAŁU</b>					
9. Kraj		10. Województwo		11. Powiat	
12. Gmina		13. Ulica		14. Nr domu	15. Nr lokalu
16. Miejscowość			17. Kod pocztowy	18. Poczta	
<b>C. ROZLICZENIE PODATKU NALEŻNEGO</b>					
		Podstawa opodatkowania w zł		Kwota pobranego podatku	
1. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik,		19.		20.	
1a. w tym wartość usług finansowych opodatkowanych wg stawki 0,05%		21.		22.	
1b. w tym wartość usług finansowych opodatkowanych wg stawki 0,1%		23.		24.	
2. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik,		25.		26.	
3. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik,		27.		28.	
4. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 4 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik,		29.		30.	
5. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 5 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik,		31.		32.	
6. Usługi finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.		33.		34.	
Razem: (poz. 35 = suma kwot z poz. 19, 25, 27, 29, 31, 33; poz. 36 = suma kwot z poz. 20, 26, 28, 30, 32, 34)		35.		36.	
<b>D. OBLICZENIE WYSOKOŚCI ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO</b>					
Wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatku od usług finansowych, zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r., Nr 8 poz. 60 ze zm.)				37.	
Kwota pobranego podatku podlegającego wpłacie do urzędu skarbowego. Od kwoty z poz. 36 należy odjąć kwotę z poz. 37* i zaokrąglić ją w dół do pełnych złotych				38.	
<b>E. OŚWIADCZENIE I PODPIS PŁATNIKA LUB OSOBY WYZNACZONEJ DO OBLICZENIA I POBRANIA PODATKU/PEŁNOMOCNIKA PŁATNIKA</b>					
Oświadczam, że są mi znane przepisy ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2007 r., Nr 111, poz. 765 ze zm.) o odpowiedzialności za uchybienie obowiązkom płatnika					
39. Imię		40. Nazwisko		43. Podpis płatnika lub osoby reprezentującej płatnika	
41. Telefon kontaktowy		42. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok)			
<b>F. ADNOTACJE URZĘDU SKARBOWEGO</b>					
44. Uwagi urzędu skarbowego					
45. Identyfikator przyjmującego formularz			46. Podpis przyjmującego formularz		
*Zgodnie z art. 81 ustawy Ordynacja podatkowa, płatnik może skorygować złożoną deklarację poprzez złożenie deklaracji korygującej wraz z dołączonym pisemnym uzasadnieniem przyczyn korekty.					
<b>*Pouczenie</b>					
W przypadku niewpłacenia w obowiązującym terminie kwoty z poz. 38 lub wpłacenia jej w niepełnej wysokości, niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.).					
FTT-2				1/1	

## **OBJAŚNIENIA DO DEKLARACJI DLA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH – PŁATNIK (FTT-2)**

Objaśnienia dotyczą wzoru deklaracji dla podatku od usług finansowych – płatnik (FTT-2), wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia ..... w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od usług finansowych, wzoru zgłoszenia rejestracyjnego, wzoru potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych oraz wzoru zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych (Dz. U. ...., poz. ....).

Podstawowym aktem prawnym regulującym opodatkowanie podatkiem od usług finansowych jest ustawa z dnia .....r. o podatku od usług finansowych (Dz. U. ...., poz. ....), zwana dalej „ustawą”.

Ilekcóż w objaśnieniach jest mowa o okresie rozliczeniowym, należy przez to rozumieć miesiąc kalendarzowy.

Deklaracje dla podatku od usług finansowych – płatnik (FTT-2) składają płatnicy, o których mowa w art. 7 ustawy, obowiązani do składania deklaracji za okresy miesięczne, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy.

### **OBJAŚNIENIA OGÓLNE**

1. Deklarację składa się w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym okresie rozliczeniowym.
2. Kwotę z pozycji 38 deklaracji FTT-2 zaokrągla się w dół do pełnych złotych.
3. Niewypełnienie którejkolwiek pozycji: od 19 do 38 w deklaracji FTT-2 jest równoznaczne z wpisaniem zera (0).

### **OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE**

#### **Część A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI**

W **poz. 6** wpisuje się urząd skarbowy właściwy dla rozliczeń podmiotu z tytułu podatku od towarów i usług. W przypadku płatników nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby oddziału; w przypadku płatników nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo nieposiadających



oddziału lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

### **Część C. ROZLICZENIE PODATKU NALEŻNEGO**

W tej części wykazuje się wszystkie czynności podlegające opodatkowaniu, dla których obowiązek podatkowy powstał w okresie rozliczeniowym, za który składana jest deklaracja, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.

1. W **wierszu 1** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” w **poz. 19** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 20** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były instrumenty finansowe, z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usług pośrednictwa w tym zakresie.
2. W **wierszach 2 i 3** wykazuje się podstawę opodatkowania oraz kwotę podatku od transakcji, o których mowa w wierszu pierwszym, w rozbiciu na poszczególne stawki podatku.
3. W **wierszu 4** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 Ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” w **poz. 25** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 26** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były długi oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług.
4. W **wierszu 5** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 3 Ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” w **poz. 27** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 28** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi w zakresie poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług.
5. W **wierszu 6** „Wartość usług finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 4 Ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” w **poz. 29** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 30** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi udzielania i zaciągania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych

usług, a także usługi zarządzania kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę.

6. W **wierszu 7** „Wartość usług finansowych o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 5 Ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” W **poz. 31** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 32** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu lub nabywaniu tych usług, a także usługi świadczone przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji.
7. W **wierszu 8** „Wartość usług finansowych o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6 ustawy, w odniesieniu do których za obliczenie i pobór podatku odpowiedzialny jest płatnik.” w **poz. 33** wykazuje się podstawę opodatkowania, a w **poz. 34** - podatek należny od transakcji, których przedmiotem były inne usługi o charakterze finansowym, podobne do usług wymienionych w art. 15 ust. 2 pkt 1 – 5 ustawy, jeżeli są zwolnione od podatku od towarów i usług lub nie polegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.
8. W **wierszu 9** „Razem” w **poz. 35** wykazuje się sumę pozycji 19, 25, 27, 29, 31, 33 a w **poz. 36** – sumę pozycji 20, 26, 28, 30, 32, 34.

#### **Część D. OBLICZENIE WYSOKOŚCI ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO**

W **poz. 37** wpisuje się kwotę wynagrodzenia płatnika z tytułu terminowego wpłacania podatku. W **poz. 38** wpisuje się kwotę podatku podlegającą wpłacie do urzędu skarbowego, która stanowi różnicę kwot z pozycji 36 i 37 deklaracji, zaokrągloną w dół do pełnych złotych.

## Załącznik nr 3. Zgłoszenie rejestracyjne dla podatku od usług finansowych (FTT-R)

POLA JASNE WYPELNIĄ PODATNIK, POLA CIEMNE WYPELNIĄ URZĄD SKARBOWY. WYPELNIĆ NA MASZYNE, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM. PRZED WYPELNIENIEM ZAPOZNAĆ SIĘ Z OBJAŚNIENIAMI.

1. Numer Identyfikacji Podatkowej podatnika <div style="border-bottom: 1px solid black; width: 100%; height: 1em;"></div>	2. Nr dokumentu	3. Status
--	-----------------	-----------

**FTT-R**

### ZGŁOSZENIE REJESTRACYJNE DLA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH

Podstawa prawna:	Art. 9 ust. 1 ustawy z dnia .....r. o podatku od usług finansowych (Dz.U. .... poz....)
Miejsce składania:	Naczelnik właściwy dla podatku od towarów i usług. W przypadku podatników: - nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby - nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo nieposiadających oddziału lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Sródmieście

#### A. CEL I MIEJSCE ZŁOŻENIA ZGŁOSZENIA ORAZ INFORMACJA DOTYCZĄCA WŁAŚCIWOŚCI NACZELNIKA URZĘDU SKARBOWEGO

4. Cel złożenia zgłoszenia <input type="checkbox"/> rejestracyjny <span style="margin-left: 150px;"><input type="checkbox"/> aktualizacja danych</span>	
5. Naczelnik urzędu skarbowego, do którego adresowane jest zgłoszenie.	
6. Organ podatkowy oraz jego adres w państwie, w którym podatnik posiada siedzibę działalności	7. Kod kraju organu podatkowego, o którym mowa w poz. 6
Poz. 8 i 9 należy wypełnić tylko w przypadku zgłoszenia w celu aktualizacji danych	
8. Zakres zmiany danych <input type="checkbox"/> zmiana nie spowodowała zmiany właściwości organu podatkowego <span style="margin-left: 100px;"><input type="checkbox"/> zmiana spowodowała zmianę właściwości organu podatkowego</span>	
9. Poprzedni urząd skarbowy	

#### B. DANE PODATNIKA

##### B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

10. Rodzaj podmiotu <input type="checkbox"/> instytucja finansowa będąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, <input type="checkbox"/> instytucja finansowa niebędąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, która jest zarejestrowanym podatnikiem podatku od wartości dodanej lub zarejestrowanym podatnikiem o podobnym charakterze, <input type="checkbox"/> osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, niebędąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, zarejestrowanym podatnikiem podatku od wartości dodanej lub zarejestrowanym podatnikiem podatku o podobnym charakterze, świadcząca lub nabywająca usługi finansowe, <input type="checkbox"/> instytucja finansowa posiadająca miejsce siedziby działalności gospodarczej na terytorium państwa, w którym nie występuje podatek o podobnym charakterze lub nie ma obowiązku rejestracji dla potrzeb tego podatku, jeżeli świadczy lub nabywa usługi finansowe, <input type="checkbox"/> instytucja finansowa będąca jednocześnie płatnikiem podatku, <input type="checkbox"/> oddział lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej instytucji finansowej niemającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca siedziby działalności gospodarczej, <input type="checkbox"/> instytucja finansowa, która zgodnie z odrębnymi przepisami została dopuszczona do świadczenia usług finansowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
11. Nazwa pełna
12. Nazwa skrócona
13. Numer identyfikacyjny REGON

##### B.2. ADRES SIEDZIBY, STAŁEGO MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ODDZIAŁU

14. Kraj	15. Województwo	16. Powiat
17. Gmina	18. Ulica	19. Nr domu
20. Nr lokalu	21. Miejscowość	22. Kod pocztowy
23. Poczta		

<b>FTT-R</b>	1/2
--------------	-----

POLA JASNE WYPELNIŁA PODATNIK, POLA CIEMNE WYPELNIŁA URZĄD SKARBOWY. WYPELNIĆ NA MASZYNIE, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOŁOREM. PRZED WYPELNIENIEM ZAPOZNAĆ SIĘ Z OBJAŚNIENIAMI.

<b>B.3. DANE PODATNIKA BĘDĄCEGO OSOBĄ ZAGRANICZNĄ</b>	
24. Numer, pod którym podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku od wartości dodanej lub innego podatku o podobnym charakterze, w państwie, w którym podatnik posiada siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności	25. Kod kraju, o którym mowa w poz. 24

<b>C. OKOLICZNOŚCI OKREŚLAJĄCE OBOWIĄZEK PODATKOWY</b>	
Ogólne informacje	
<input type="checkbox"/> 26. Podatnik będzie świadczył lub nabywał usługi finansowe	28. Data rozpoczęcia:    _ _ _ _    _ _    _ _ _ _
<input type="checkbox"/> 27. Podatnik będzie jednocześnie płatnikiem podatku	29. Data rozpoczęcia:    _ _ _ _    _ _    _ _ _ _

<b>D. OŚWIADCZENIE PODATNIKA LUB OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA</b>		
30. Imię	31. Nazwisko	34. Podpis podatnika lub osoby reprezentującej podatnika
32. Telefon kontaktowy	33. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok) _ _ _ _    _ _    _ _ _ _	

<b>E. ADNOTACJE URZĘDU SKARBOWEGO</b>	
35. Uwagi urzędu skarbowego	
36. Identyfikator przyjmującego formularz	37. Podpis przyjmującego formularz

FTT-R	2/2
-------	-----

**Załącznik nr 4 Potwierdzenie zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych (FTT-3).**

.....  
(miejsowość i data)

**FTT-3**

**POTWIERDZENIE ZAREJESTROWANIA PODMIOTU  
JAKO PODATNIKA PODATKU OD USŁUG FINANSOWYCH**

Na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia .....r. o podatku od usług finansowych (Dz. U. .... poz....) naczelnik urzędu skarbowego potwierdza zarejestrowanie podatnika o nazwie

**o Numerze Identyfikacji Podatkowej**

--

jako: **PODATNIKA PODATKU  
OD USŁUG FINANSOWYCH**

<b>Nadawca:</b>	<b>Adresat:</b>
-----------------	-----------------

## Załącznik nr 5 Zgłoszenie o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych (FTT-Z).

POLA JASNE WYPEŁNIA PODATNIK, POLA CIEMNE WYPEŁNIA URZĄD SKARBOWY. WYPEŁNIAĆ NA MASZYNE, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM. PRZED WYPEŁNIENIEM ZAPOCHNĄC SIĘ Z OBJAŚNIENIAMI.

1. Numer Identyfikacji Podatkowej podatnika _____	2. Nr dokumentu _____	3. Status _____
--	--------------------------	--------------------

**FTT-Z**

### ZGŁOSZENIE O ZAPRZESTANIU WYKONYWANIA CZYNNOŚCI PODLEGAJĄCYCH OPODATKOWANIU PODATKIEM OD USŁUG FINANSOWYCH

Podstawa prawna:	Art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia .....r. o podatku od usług finansowych (Dz.U. .... poz.....)
Miejsce składania:	Zgłoszenie składa się do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla podatnika w ostatnim dniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych

#### A. MIEJSCE SKŁADANIA ZGŁOSZENIA

4. Naczelnik urzędu skarbowego, do którego adresowane jest zgłoszenie.

#### B. DANE PODATNIKA/ NASTĘPCY PRAWNEGO ZLIKWIDOWANEGO PODMIOTU/ PODMIOTU PRZEJMUJĄCEGO MAJĄTEK ZLIKWIDOWANEGO PODMIOTU

##### B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

5. Rodzaj podmiotu
- podatnik,  
 następca prawny zlikwidowanego podmiotu,  
 podmiot przejmujący majątek zlikwidowanego podmiotu

6. Nazwa pełna

7. Nazwa skrócona

8. Numer identyfikacyjny REGON

##### B.2. ADRES SIEDZIBY, STAŁEGO MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ODDZIAŁU

9. Kraj	10. Województwo	11. Powiat
12. Gmina	13. Ulica	14. Nr domu
15. Nr lokatu	16. Miejscowość	17. Kod pocztowy
18. Poczta		

#### C. ZGŁOSZENIA O ZAPRZESTANIU WYKONYWANIA CZYNNOŚCI PODLEGAJĄCYCH OPODATKOWANIU PODATKIEM OD USŁUG FINANSOWYCH

19. Data zaprzestania wykonywania czynności (dzień-miesiąc-rok) \_\_\_\_\_

20. Przyczyna zaprzestania wykonywania czynności (zaznaczyć właściwy kwadrat):

1. likwidacja     2. upadłość     3. inna

21. Urząd skarbowy, w którym złożono ostatnią deklarację podatkową dla podatku od usług finansowych.

22. Miesiąc/rok, za który podatnik złożył (złoży) ostatnią deklarację podatkową.

#### D. OŚWIADCZENIE PODATNIKA LUB OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA

23. Imię	24. Nazwisko	27. Podpis podatnika lub osoby reprezentującej podatnika
25. Telefon kontaktowy	26. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok) _____	

#### E. ADNOTACJE URZĘDU SKARBOWEGO

28. Uwagi urzędu skarbowego	
29. Identyfikator przyjmującego formularz	30. Podpis przyjmującego formularz

**FTT-Z**

1/1

## **Uzasadnienie**

**do rozporządzenia ministra finansów z dnia .....w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od usług finansowych, wzoru zgłoszenia rejestracyjnego, wzoru potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych oraz wzoru zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych.**

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia ..... w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od usług finansowych, wzoru zgłoszenia rejestracyjnego, wzoru potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych oraz wzoru zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych zostało wydane na podstawie art. 10 ust. 3 oraz art. 31 ust. 1 ustawy z dnia ..... r. o podatku od usług finansowych (Dz. U..... poz.....), zwanej dalej „ustawą”.

Rozporządzenie określa wzory deklaracji podatkowych zarówno dla podatnika jak i płatnika tego podatku. Wzór deklaracji dla podatnika wraz z objaśnieniami określono w załączniku nr 1 do rozporządzenia, a wzór deklaracji dla płatnika wraz z objaśnieniami w załączniku nr 2.

Zarówno podatnicy jak i płatnicy tego podatku składają deklaracje podatkowe w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym okresie rozliczeniowym do właściwego organu podatkowego. Zgodnie z art. 2 ustawy właściwym organem podatkowym dla podatników podatku jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla podatku od towarów i usług. W przypadku jednak podatników:

- 1) nieposiadających miejsca siedziby gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz posiadających oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - właściwym organem podatkowym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce siedziby oddziału;
- 2) nieposiadających miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo nieposiadających oddziału lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

Właściwym organem podatkowym dla płatników podatku są organy podatkowe właściwe dla tego podmiotu jako podatnika.

Podatnicy nieposiadający miejsca siedziby działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są zwolnieni z obowiązku składania deklaracji podatkowych, chyba że nabywają usługi finansowe dla oddziału lub innego stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub świadczą usługi finansowe, w których świadczeniu uczestniczy oddział lub inne stałe miejsce prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zwolnieni z obowiązku składania deklaracji są również podmioty, o których mowa w art. 8 ustawy.

W załączniku nr 3 ustalono wzór zgłoszenia rejestracyjnego.

Na mocy art. 9 ustawy podatnicy podatku określani w art. 4 ust. 1 ustawy, a także inni podatnicy podatku, dla których stosuje się art. 15 ust. 5 ustawy, obowiązani są złożyć we właściwym organie podatkowym zgłoszenie rejestracyjne według ustalonego wzoru dla potrzeb tego podatku. Zwolnieni z obowiązku rejestracji są podatnicy wymienieni w art. 8 oraz podatnicy mający miejsce siedziby działalności gospodarczej poza terytorium kraju, a także podatnicy podatku posiadający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oddział albo inne stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie, w jakim nie uczestniczy ono w świadczeniu lub nabywaniu usług finansowych.

Złożenie zgłoszenia rejestracyjnego następuje najpóźniej przed dniem dokonania pierwszej czynności rodzącej obowiązek rejestracji.

W przypadku zmiany danych, które były podane w zgłoszeniu rejestracyjnym, podatnik jest obowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia, dokonać ich aktualizacji.

W załączniku nr 4 zamieszczono wzór potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika podatku od usług finansowych (FTT-3), jaki na mocy art. 11 ust. 3 ustawy obowiązany jest wydać właściwy organ na potwierdzenie rejestracji podmiotu.

W załączniku nr 5 umieszczono wzór zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych (FTT-Z). Zgodnie z art. 13 ustawy obowiązek złożenia tego zgłoszenia ma zarejestrowany podatnik, który zaprzestał wykonywania czynności. W wypadku likwidacji podatnika zgłoszenia winien dokonać jego następca prawny lub podmiot, który przejął majątek zlikwidowanego podmiotu.



Warszawa, dnia 26 września 2012 r.

**Prof. dr hab. Witold Modzelewski**  
Profesor Uniwersytetu Warszawskiego  
Wydział Prawa i Administracji,  
Instytut Studiów Podatkowych

## **OPINIA**

**w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy o podatku od usług finansowych z  
prawem Unii Europejskiej**

### **I. Przedmiot opinii.**

Przedmiotem opinii jest ocena potencjalnej sprzeczności projektu ustawy o podatku od usług finansowych, przedłożonego przez Klub Parlamentarny Ruch Palikota z przepisami prawa Unii Europejskiej.

### **II. Opinia Instytutu Studiów Podatkowych.**

Przedstawiony do zaopiniowania projekt ustawy o podatku od usług finansowych przewiduje wprowadzenie nowego podatku, którego przedmiotem mają być usługi finansowe. Podatnikami proponowanego podatku miałyby być podmioty, które w sposób profesjonalny świadczą lub nabywają usługi finansowe na rynku krajowym lub transgranicznie. Podatek obejmuje zarówno czynności dokonywane na rynku kapitałowym, jak i mające za przedmiot instrumenty rynku pieniężnego (z wyłączeniem instrumentów płatniczych), a ponadto jednostki lub udziały w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania i umowy dotyczące pochodnych instrumentów finansowych, w tym także usługi finansowe wykonywane przez zakłady ubezpieczeń. Zakres obowiązywania podatku nie jest ograniczony do obrotu na rynkach zorganizowanych, ale obejmuje także inne rodzaje operacji, w tym transakcje pozagiełdowe. Zgodnie z uzasadnieniem do projektu nowy podatek ma realizować dwie podstawowe funkcje:

- 1) ograniczyć transakcje o charakterze spekulacyjnym, które destabilizują rynek finansowy;

- 2) dostarczać dodatkowych dochodów budżetowych. Odpowiednio określony zakres zwolnień od podatku ma na celu ograniczenie jego negatywnego wpływu na finansowanie długu publicznego, funkcjonowanie instytucji finansowych, a także podmioty, które korzystają z tradycyjnej bankowości (w tym także z typowych instrumentów finansowych, ale jedynie sporadycznie).

W kontekście przywołanych wyżej zasadniczych założeń projektu ustawy wskazać należy, że opodatkowanie usług finansowych w obecnym stanie prawnym zasadniczo nie jest przedmiotem regulacji prawa unijnego, z zastrzeżeniem jednak postanowień dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału<sup>1</sup>. Artykuł 5 ust. 2 lit. a tej dyrektywy stanowi bowiem, że Państwa Członkowskie nie obejmują żadną formą podatku pośredniego tworzenia, emisji, dopuszczenia do notowania na giełdzie, wprowadzenia na rynek lub obrotu akcjami, obligacjami lub innymi papierami wartościowymi tego samego rodzaju, a także świadectwami udziałowymi, i to bez względu na osobę emitenta. Ponadto, zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b ww. dyrektywy żadną formą podatku pośredniego nie mogą być objęte pożyczki, łącznie z obligacjami państwowymi, zaciągnięte poprzez emisję obligacji lub innych zbywalnych papierów wartościowych, bez względu na osobę emitenta, lub jakiegokolwiek związane z tym formalności, ani tworzenie, emisja, dopuszczenie do notowania na giełdzie, wprowadzenie na rynek lub obrót tymi obligacjami lub innymi zbywalnymi papierami wartościowymi.

Proponowany w projekcie ustawy „podatek transakcyjny”, zgodnie z jego założeniami konstrukcyjnymi, nie jest podatkiem pośrednim wielofazowym – a zatem nie dotyczą go nałożone na Państwa Członkowskie ograniczenia w nakładaniu podatków pośrednich, wynikające z przywołanych wyżej przepisów dyrektywy 2008/7/WE. Tym samym proponowane rozwiązania podatkowe są neutralne z punktu widzenia prawa wspólnotowego, gdyż nie wkraczają w materię normowaną na mocy traktatów założycielskich w ramach wyłącznej kompetencji Unii Europejskiej.

Uzasadniając przedstawione wyżej stanowisko podnieść należy, że proponowany w projekcie ustawy podatek od usług finansowych – wbrew skojarzeniom, jakie mogłyby na gruncie prawa polskiego, a zwłaszcza ustawy o podatku od towarów i usług, wynikać z jego nazwy – nie tylko nie jest podatkiem pośrednim wielofazowym, ale w ogóle nie jest

---

<sup>1</sup> Dz. Urz. UE L z dnia 21 lutego 2008 r.

podatkiem pośrednim. Analiza poszczególnych elementów konstrukcyjnych nowej daniny publicznej prowadzi bowiem do wniosku, że nie posiada ona cech właściwych dla kategorii podatków pośrednich.

Pojęcie podatku pośredniego nie należy do kategorii pojęć normatywnych, tzn. nie zostało ono zdefiniowane w ustawach podatkowych. Jednakże rozróżnienie na podatki pośrednie i bezpośrednie spotyka się powszechnie w judykaturze oraz w doktrynie prawa podatkowego. Podatki pośrednie charakteryzują się tym, że ciężar ekonomiczny ich zapłaty – ze względu na przyjętą konstrukcję podatku, w tym zwłaszcza przedmiotu opodatkowania – został przerzucony z podatnika na osoby trzecie. Zatem za podatek pośredni uważa się taki podatek, w którym z woli państwa następuje rozszczepienie osoby podatnika formalnego i rzeczywistego. W przypadku tego typu danin publicznych ustawodawca niejako pośrednio gwarantuje więc, że formalny podatnik w praktyce nie poniesie ekonomicznego ciężaru zapłaty podatku, gdyż ten ostatecznie będzie spoczywał na nabywcy towarów lub usług, w tym najczęściej na finalnym konsumencie. Ze względu na mechanizm, przy pomocy którego dochodzi do przeniesienia ciężaru podatkowego, podatki pośrednie określane są mianem podatków cenotwórczych – stają się one bowiem składową ceny towarów i usług. Zdjęcie z podatnika ekonomicznego ciężaru opodatkowania i jego przeniesienie na inny podmiot jest właściwie jedynym konstytutywnym elementem konstrukcji podatku pośredniego.

Jako jedno z podstawowych założeń projektu ustawy przyjęto, że opodatkowaniu proponowanym podatkiem od transakcji finansowych podlegałyby jedynie te usługi finansowe, które dokonywane są pomiędzy instytucjami finansowymi. Projektodawca nie zamierzał objąć opodatkowaniem transakcji zawieranych z podmiotami innymi niż instytucje finansowe, w tym zwłaszcza konsumentami. Co więcej, przedmiot opodatkowania został ukształtowany w taki sposób, że ta sama transakcja jest zdarzeniem powodującym powstanie obowiązku podatkowego jednocześnie dla obu jej stron. Oznacza to więc, że po obu stronach takiej czynności występują podatnicy podatku, z których każdy obowiązany jest do jego zapłaty. Zatem strony transakcji nie mogą jednocześnie przerzucić, jedna na drugą, ciężaru ekonomicznego podatku, gdyż działanie takie byłoby w sposób oczywisty bezcelowe. Teoretycznie przerzucenie podatku wchodziłoby w rachubę tylko, gdy ze względu na treść transakcji i rodzaj wzajemnych świadczeń jedna ze stron nie miałaby możliwości wrzucenia podatku w cenę – wówczas z punktu widzenia tej strony podatek nie byłby podatkiem pośrednim.

Należy jednocześnie wziąć pod uwagę specyfikę przedmiotu opodatkowania proponowanym podatkiem: są to usługi finansowe na rynku instytucjonalnym (czyli dokonywane pomiędzy instytucjami finansowymi). Możliwość przerzucania podatku w cenę jest w przypadku niektórych z tych usług istotnie ograniczona charakterem świadczenia. Przykładowo, jeżeli jeden bank pożyczy środki pieniężne od innego, wówczas w ujęciu ekonomicznym ceną pożyczonego pieniądza jest procent ustalany zazwyczaj w oparciu o stopy procentowe właściwe dla wybranego rynku międzybankowego (WIBOR, LIBOR, itd.). W ujęciu prawnym świadczeniem pożyczkobiorcy jest zwrot sumy odpowiadającej pożyczonym środkom wraz z umówionymi odsetkami. W takim przypadku, aby przenieść ciężar podatku konieczne byłoby jego wkalkulowanie w odsetki, co teoretycznie jest możliwe, jednak ze względu na brak mechanizmu rozliczenia podatku transakcyjnego należnego z naliczonym, w praktyce zapewne by nie występowało. Pożyczkodawca ponosiłby bowiem faktyczny ciężar podatkowy już w miesiącu następującym po miesiącu, w którym udzielił pożyczki (ze względu na przyjęty w projekcie termin zapłaty podatku). Następnie – wraz z zapłatą odsetek za kolejne okresy – mógłby on poniesione koszty podatkowe rekompensować podwyższonymi o proporcjonalną część zapłaconego podatku wpływami z tytułu odsetek. Byłby to jednak mechanizm jedynie kompensacyjny, oparty na „kredytowaniu” podatnika rzeczywistego przez podatnika formalnego<sup>2</sup>. W praktyce obrotu, przy dużej skali i wartości zawieranych transakcji, taki sposób rozliczania ciężaru ekonomicznego podatku okazałby się zupełnie nieefektywny, gdyż angażuje zasoby organizacyjne w stopniu niewspółmiernie wysokim w porównaniu do osiąganego rezultatu. Wobec tego wydaje się mało prawdopodobne, żeby kierujące się zasadą maksymalizacji zysku instytucje finansowe przerzucały ciężar podatku w odsetki według opisanego wyżej mechanizmu, wymagającego kredytowania kosztów podatkowych przez podatnika formalnego (dokonującego przerzucenia). W takiej sytuacji realną alternatywą jest potraktowanie podatku transakcyjnego jako dodatkowego elementu kosztów w ogólnym rachunku zysków i strat instytucji finansowej. Tym samym nowy podatek nie byłby wliczany bezpośrednio w świadczenie drugiej strony transakcji finansowej („cenę usługi”), ale wchodziłby w ogólne koszty działalności operacyjnej. Instytucja finansowa przerzuci więc ciężar podatku poprzez ogólne koszty w marżę w tym obszarze działalności, który uzna za najmniej wrażliwy na wzrost cen

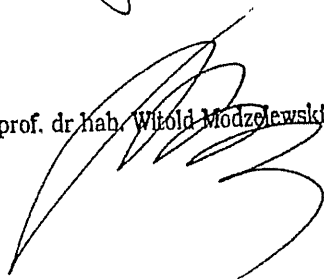
---

<sup>2</sup> Analogiczny mechanizm, ale w jeszcze bardziej skomplikowanej postaci, wystąpi przy zawieraniu kontraktów terminowych, w których wykonanie może nastąpić – w zależności od wartości instrumentu bazowego – przez jedną albo drugą stronę transakcji, co oznacza, że na dzień powstania kontraktu nie jest wiadome, która ze stron będzie obowiązana świadczyć i w jakiej wysokości.

usług (np. podniesie marżę na usługach prowadzenia rachunków obrotowych), albo wzrost jednej pozycji kosztów zbilansuje zmniejszeniem innych kosztów, np. administracyjnych. Nie można więc w tym przypadku mówić o bezpośrednim przerzuceniu ciężaru ekonomicznego podatku na nabywcę usługi, co jest niezbędne, by dany podatek zaklasyfikować do kategorii podatków pośrednich.

Brak cechy przezucalności proponowanego podatku od usług finansowych powoduje, że – zgodnie z zamiarem projektodawcy – nowa danina publiczna nie będzie podatkiem pośrednim, a zatem nie znajdują do niej zastosowania regulacje prawa wspólnotowego reglamentujące nakładanie tego typu podatków przez Państwa Członkowskie. Tym samym należy jednoznacznie stwierdzić, że nie pozostaje on w zakresie normowania dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału. Wobec tego nowy podatek nie podlega rygorom prawa wspólnotowego w zakresie zharmonizowanych podatków pośrednich. Oznacza to jednocześnie, że nie musi on obciążać ostatecznych nabywców (konsumentów), może mieć charakter selektywny (ograniczony jedynie do instytucji finansowych) i jednofazowy.

z  
Poradnik



prof. dr hab. Witold Modzelewski

Warszawa, 23 października 2012 r.

BAS-WAPEiM-2523/12

Pani  
Ewa Kopacz  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia**  
**w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu**  
**ustawy o podatku od usług finansowych (przedstawiciel wnioskodawców:**  
**poseł Wincenty Elsner), w wersji uwzględniającej autopoprawkę**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32) sporządza się następującą opinię:

**1. Przedmiot projektu ustawy**

Projektowana ustawa ma regulować podatek od usług finansowych świadczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W projekcie ustawy został unormowany zakres podmiotowy i przedmiotowy podatku. Podmiotami tego podatku miałyby być instytucje finansowe. Z kolei zakresem przedmiotowym podatku miałyby zostać objęte świadczenie i nabywanie usług finansowych zdefiniowanych w projekcie ustawy.

Obowiązek podatkowy w projektowanym podatku miałby zasadniczo powstawać z chwilą wykonania usługi finansowej.

Zasadniczo, podstawę opodatkowania tym podatkiem miałyby stanowić kwota należna z tytułu wykonanej usługi, lub też kwota zobowiązania z tytułu nabytej usługi. W wypadku pożyczek i zamiany papierów wartościowych, podstawę opodatkowania miałyby stanowić wartość przedmiotu dokonanej transakcji.

W projekcie ustawy przewidziano dwie stawki podatku. Dla usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty pochodne, stawka miałaby wynosić 0,05% podstawy opodatkowania, zaś dla pozostałych usług finansowych - 0,1% podstawy opodatkowania.

## **2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy**

Analiza zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej wymaga uwzględnienia następujących aktów normatywnych:

- Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE, C83/47 z dnia 30 marca 2010 r.),
- Dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347, 11.12.2006 ),
- Dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału (Dz. Urz. UE L z dnia 21 lutego 2008 r.).

## **3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej**

1. Rozróżnienie podatków bezpośrednich i pośrednich na gruncie prawa Unii Europejskiej i jego znaczenie dla ustalenia rozstrzygnięcia o zgodności projektu ustawy o podatku od usług finansowych z prawem Unii Europejskiej

1) Znaczenie pojęcia "podatek bezpośredni" i "podatek pośredni" w prawie Unii Europejskiej

Zarówno w prawie pierwotnym, jak też w prawie pochodnym Unii Europejskiej pojawia się zwrot "podatki pośrednie". Posłużono się w nim m.in. w przepisie art. 113 (dawny art. 93) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej powoływany jako TFUE).

Mimo że prawo Unii Europejskiej, w tym również wskazany przepis Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, odwołują się do zwrotu "podatki pośrednie", brak jest na ich gruncie definicji tego zwrotu. Natomiast w art. 113 TFUE zawarte jest niewyczerpujące wyliczenie podatków, które są zaliczane do podatków pośrednich. Są to: podatki obrotowe oraz akcyza. Uzasadnione jest zatem stanowisko, iż prawodawca unijny uznał też zwrot za zastany, którego znaczenie należy rekonstruować w oparciu o ustalenia nauki prawa podatkowego.

W nauce prawa podatkowego podział podatków na bezpośrednie i pośrednie jest powszechnie spotykany, jednak kryteria klasyfikacyjne tego podziału nie są jednolite. Jest to jednocześnie jedna z najstarszych klasyfikacji podatków. Jej źródła można dopatrzyć się w teorii fizjokratów. Została ona przyjęta w celu ustanowienia pewnych udogodnień dla administracji podatkowej

w procesie poboru podatków oraz jako narzędzie służące ustawodawcy do oceny repartycji ciężaru podatkowego pomiędzy różne grupy podatników.

Ze względu na cele, jakim miała służyć ta klasyfikacja, kryterium podziału była technika i sposób nałożenia i poboru podatku. W oparciu o to kryterium za bezpośrednie były uznawane takie podatki, które były nakładane bezpośrednio na osoby lub ich majątek i były wymierzone w drodze decyzji, często w oparciu o różnego rodzaju spisy (katastry), wskutek czego kwota podatku przechodziła bezpośrednio pomiędzy podatnikiem i władzą podatkową. Natomiast za podatki pośrednie uznawane były takie podatki, które obciążały produkcję, sprzedaż i import przedmiotów, a które były uiszczane przez producentów i handlowców i których ciężar w ostateczności ponosili konsumenci.

Współcześnie podział podatków na pośrednie i bezpośrednie w oparciu o przywołane wyżej kryterium nadal ma istotne znaczenie w systemach podatkowych niektórych państw. Podział ten występuje np. na gruncie francuskiego Code général des impôts, w którym podatek jest uznawany za bezpośredni, gdy jest pobierany w oparciu o imienne spisy podatników. Natomiast podatki pośrednie to takie podatki, których wymiar i pobór nie wymaga używania takich list.

Bardziej uniwersalnym i powszechniej stosowanym kryterium klasyfikacyjnym przywoływanym w celu rozróżnienia podatków pośrednich i bezpośrednich, jest kryterium przedmiotu podatku. Zgodnie z nim, cechą podatków bezpośrednich jest przedmiot podatku, który charakteryzuje się stałością w czasie lub też odnawialnością, dzięki czemu podatki te są podatkami okresowymi. Są to zatem podatki wymierzone od dochodu (brutto i netto) oraz od majątku, w tym od jego posiadania i przyrostu. Natomiast podatki pośrednie nie mają charakteru okresowego, lecz obciążają nabywane dobra przy okazji ich produkcji, lub obrotu nimi. Stąd też w podatkach tych przedmiotem opodatkowania jest sam akt obrotu, albo też przedmiot konsumpcji.

W końcu, często przywoływanym kryterium podziału podatków na bezpośrednie i pośrednie, jest kryterium przezucalności podatku. Przy zastosowaniu tego kryterium, podatkami bezpośrednimi są te podatki, które są nieprzezucalne, zaś podatkami pośrednimi są te podatki, które mogą zostać przezucane przez podatnika na inny podmiot, czy to w cenie zbywanych towarów lub usług, czy też poprzez obniżkę ceny nabywanych surowców, półproduktów, wyrobów gotowych, czy też usług.

Innym jeszcze, kryterium podziału na podatki bezpośrednie i pośrednie jest kryterium stosunku przedmiotu opodatkowania do źródła podatkowego. W tym ujęciu, gdy źródło podatku, a więc źródło z którego podatnik uiszcza podatek, pokrywa się z przedmiotem podatku, mamy do czynienia z podatkiem bezpośrednim. Natomiast, gdy źródło to nie pokrywa się z przedmiotem opodatkowania, podatek uznawany jest za pośredni. Według tej klasyfikacji



podatkami bezpośrednimi są podatki dochodowe, a niekiedy podatki majątkowe, zaś wszystkie pozostałe podatki – pośrednimi.

Obok wskazanych kryteriów podziału podatków na bezpośrednie i pośrednie, można również spotkać kilka innych, mniej precyzyjnych kryteriów.

Taki stan nie ułatwia niewątpliwie interpretacji przepisów prawa unijnego w celu ustalenia, które podatki uznawane są na jego gruncie za bezpośrednie, które zaś za pośrednie. Wniosek taki jest tym bardziej uzasadniony, że w żadnym orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie była analizowana kwestia cech charakteryzujących podatki pośrednie. Tym niemniej, analiza całokształtu orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej prowadzi do wniosku, że jako kryterium pozwalające na uznanie podatku za pośredni uznaje się w nim kryterium ekonomiczne, odwołujące się do przedmiotu opodatkowania.

Analiza niektórych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczących podatku od wartości dodanej, który jest niewątpliwie podatkiem pośrednim, mogłaby doprowadzić do wniosku, że cechą tych podatków jest przierzucalność. W szczególności taki wniosek mógłby zostać wyprowadzony z wyroku z dnia 15 października 2002 r. w sprawie C-427/98, Komisja przeciw Niemcom (Zbiór Orzeczeń z 2002 r., s. I-8315), z wyroku z dnia 24 października 1996 r. w sprawie C-317/94, Elida Gibbs (Zbiór Orzeczeń z 1996, s. I-5339), czy też z wyroku z dnia 3 marca 1988 r. w sprawie 252/86, Bergandi (Zbiór Orzeczeń z 1988 r., s. 1343). We wszystkich tych sprawach Trybunał podkreślał, iż wskazany podatek charakteryzuje się tym, iż jego ciężar nie spada na przedsiębiorcę produkującego towar lub dokonującego obrotu nim, lecz na ostatecznego konsumenta.

Jednakże odmienny wniosek dotyczący cech charakteryzujących podatek pośredni można wyprowadzić z analizy wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 września 2002 r. w sprawie C-101/00, Tulliasiamies i Siilin (Zbiór Orzeczeń z 2002 r., s. I-7487). Przedmiotem sporu w tej sprawie była zgodność z prawem unijnym podatku obciążającego prywatny import samochodu na terytorium Finlandii. W szczególności rozważano w nim zgodność tego podatku z art. 95 Traktatu (obecnie art. 110 TFUE). Tymczasem ten ostatni przepis dotyczy wyłącznie podatków pośrednich. Oznacza to, że Trybunał Sprawiedliwości uznał ten podatek za pośredni.

Podatek ten był nakładany na prywatnych importerów samochodów, a więc na podmioty, które były ostatecznymi konsumentami nabywanych dóbr. Oznacza to, że nie mogli oni przetrzucić na kogokolwiek nałożonego na nich podatku. Widać stąd wyraźnie, że Trybunał musiał przyjąć *implicite*, iż cechą odróżniającą podatki pośrednie od podatków bezpośrednich nie jest ich przierzucalność. Natomiast analizowany podatek charakteryzował się tym, iż jego przedmiotem był obrót towarem. Jest to również jedna z cech podatku od wartości dodanej.

Powyższe rozważania prowadzą zatem do wniosku, że w prawie Unii Europejskiej za podatki bezpośrednie można uznać te podatki, w których przedmiot opodatkowania stanowi dochód lub majątek podatnika. Natomiast za podatki pośrednie uznawane są podatki, które obciążają akty obrotu związane z nabywaniem lub zbywaniem określonych dóbr lub usług. Są to zatem podatki, których przedmiotem jest obrót towarami lub usługami.

2) Charakter podatku od usług finansowych i jego znaczenie dla rozstrzygnięcia o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

W świetle powyższych uwag, za podatek pośredni będzie należało uznać również o podatek od usług finansowych, za czym przemawia kilka argumentów. Po pierwsze, zgodnie z art. 15 projektu ustawy, przedmiotem opodatkowania w tym podatku jest świadczenie oraz nabywanie usług finansowych. Zatem przedmiotem podatku jest akt obrotu usługami. To zaś oznacza, że w świetle przywołanego wyżej kryterium podatek ten jest podatkiem pośrednim.

Drugim argumentem, tym razem o charakterze czysto formalnym, przemawiającym za tym, iż projektowany podatek jest podatkiem pośrednim, jest fakt, iż jego konstrukcja została oparta na konstrukcji podatku od transakcji finansowych, nad którym są prowadzone prace na forum Unii Europejskiej (por. projekt dyrektywy Rady w sprawie wspólnego systemu podatku od transakcji finansowych i zmieniająca dyrektywę 2008/7/WE (KOM(2011) 594 wersja ostateczna). Jak wynika z wniosku dotyczącego wskazanego wyżej projektu dyrektywy Rady zawartego w dokumencie KOM(2011)597 (wersja ostateczna), właściwą podstawę prawną proponowanej dyrektywy stanowi art. 113 TFUE, gdyż wniosek ma na celu harmonizację przepisów prawnych dotyczących podatków pośrednich od transakcji finansowych (s. 6 wniosku). Wskazuje to, że również organy Unii Europejskiej uznają podatek od transakcji finansowych za podatek pośredni. Tym samym również projektowany w Polsce podatek od usług finansowych musi być uznany za podatek pośredni.

Konstatacja, iż projektowany w Polsce podatek od usług finansowych jest podatkiem pośrednim ma istotne znaczenie dla oceny jego zgodności z prawem Unii Europejskiej. Przede wszystkim należy wskazać, że w myśl art. 401 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zakazane zostało stosowanie przez państwa członkowskie podatków obrotowych. Natomiast podatki obrotowe zaliczane są właśnie do podatków pośrednich. W tej sytuacji, gdyby projektowany podatek nie został uznany za podatek pośredni, nie byłoby potrzeby rozważania, czy jest to podatek obrotowy w rozumieniu art. 401 wskazanej dyrektywy, bowiem będąc podatkiem bezpośrednim nie mógłby siłą rzeczy być podatkiem obrotowym. Skoro jest jednak podatkiem pośrednim,

należy dokonać jego zgodności ze wskazanym przepisem dyrektywy w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej.

Ocena charakteru podatku od usług finansowych ma również znaczenie ze względu na treść rozdziału II dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, w którym został ustanowiony zakaz poddawania opodatkowaniu podatkami pośrednimi pewnych czynności związanych z obrotem kapitałem oraz dokonywaniem transakcji na rynku kapitałowym. Skoro podatek od usług finansowych jest podatkiem pośrednim i dotyczy transakcji na rynku kapitałowym, konieczne jest zbadanie, czy nie narusza on wskazanego wyżej zakazu.

2. Zgodność projektu ustawy o podatku od usług finansowych z dyrektywą Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej

Przepis art. 401 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej stanowi, że bez uszczerbku dla innych przepisów prawa wspólnotowego, niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia żadnemu państwu członkowskiemu utrzymywania lub wprowadzania podatków od umów ubezpieczeniowych, podatków od gier i zakładów, podatków akcyzowych, opłat skarbowych lub, w ujęciu bardziej ogólnym, wszelkich podatków, ceł i należności, które nie mają charakteru podatków obrotowych, pod warunkiem że pobór tych podatków, ceł i należności nie wiąże się w wymianie handlowej między państwami członkowskimi z formalnościami przy przekraczaniu granic. Z przepisu tego wynika, że państwa członkowskie nie mogą ustanawiać na swoim terytorium podatków obrotowych.

Podatek od usług finansowych jest zarówno podatkiem pośrednim, jak też podatkiem obrotowym. *Prima facie* mogłoby to oznaczać, że wprowadzenie tego podatku stoi w sprzeczności z przywołanym wyżej przepisem art. 401 dyrektywy. Jednakże analiza bogatego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, które zapadło na tle art. 33 szóstej dyrektywy Rady z dnia 17 maja 1977 roku w sprawie harmonizacji przepisów Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednoliconą podstawą wymiaru podatku (77/388/EEC), a której odpowiednikiem jest właśnie art. 401 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, wskazuje, że analizowany zakaz nie będzie dotyczył projektowanego podatku od usług finansowych. Jak wynika z tego orzecznictwa, ustanowiony w przepisie art. 33 szóstej dyrektywy Rady z 17 maja 1977 r. (obecnie art. 401 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r.) zakaz ma na celu zapobieżenie ustanawianiu przez państwa członkowskie podatków obrotowych, które mogłyby zakłócić funkcjonowanie podatku od wartości dodanej (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 1985 w sprawie 295/84,

Rousseau Wilmot, Zbiór Orzeczeń z 1985 r., s. 3759, czy też wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 lipca 1989 w sprawach połączonych 93/88 i 94/88, Wisselink e.a., Zbiór Orzeczeń z 1989 r., s. 2671).

W poszczególnych wyrokach wydawanych w oparciu o przepis art. 33 szóstej dyrektywy Rady z 17 maja 1977 roku w sprawie harmonizacji przepisów Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (77/388/EEC) Trybunał Sprawiedliwości wskazywał jakimi cechami powinny charakteryzować się podatki obrotowe, o którym mowa w tym przepisie. Wynikało z nich, że podatkami, których państwa członkowskie nie mogą wprowadzać bez narażenia się na zarzut naruszenia art. 33 wskazanej dyrektywy, są podatki wykazujące podobieństwo do podatku od wartości dodanej. Dopiero jednak w wyroku z dnia 31 marca 1992 r. w sprawie C-200/90, Dansk Denkavit et Poulsen Trading (Zbiór Orzeczeń z 1992 r., s. I-2217) zostały w sposób najszerszy wskazane cechy tego podatku. Wynika z niego, że podatek ten musi charakteryzować się następującymi cechami:

- musi być stosowany powszechnie do wszystkich transakcji związanych z dostawą towarów i usług i obciążać ostateczną konsumpcję wszelkich dóbr i usług (powszechność opodatkowania),
- musi być proporcjonalny do ceny uzyskiwanej przez podmiot będący podatnikiem w związku z dokonywaną przez niego dostawą towarów lub usług (proporcjonalność podatku),
- musi być naliczany na każdym etapie procesu produkcji i dystrybucji, włącznie z etapem sprzedaży detalicznej, niezależnie od łącznej liczby transakcji, które miały miejsce na poprzednich etapach tego procesu (wielofazowość),
- musi być naliczany od wartości dodanej na danym etapie procesu produkcji i dystrybucji, tzn. podatnikowi dokonującemu dostawy musi przysługiwać prawo do obniżenia podatku należnego w związku z dostawą na bieżącym etapie o kwoty podatku zapłacone na wcześniejszych etapach obrotu (neutralność dla podatnika).

Jedynie podatki spełniające te cechy mogą być uznane za podatki pośrednie, o których mowa w art. 33 szóstej dyrektywy Rady z 17 maja 1977 r. Tym samym jedynie do nich odnosi się zakaz ustanowiony w tym przepisie. Natomiast inne podatki typu obrotowego, które nie wykazują wskazanych cech, mogą być ustanawiane przez państwa członkowskie, nawet gdyby przedmiotem opodatkowania objęte były zdarzenia opodatkowane podatkiem od wartości dodanej.

Porównanie cech projektowanego podatku od usług finansowych oraz podatku obrotowego zabronionego na mocy art. 401 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (poprzednio art. 33 szóstej dyrektywy Rady z 17 maja 1977 r.) prowadzi do wniosku, że ten pierwszy nie posiada cech tego drugiego. Po

pierwsze, obciąża on jedynie obrót ściśle określonymi usługami, a zatem nie ma cech podatku powszechnego. Po drugie, nie jest to podatek obciążający jedynie wartość dodaną, lecz cały przychód osiągnięty z dokonanej transakcji.

W konsekwencji należy dojść do wniosku, że ustanowienie projektowanego podatku od usług finansowych nie stałoby w sprzeczności z zakazem wynikającym z przepisu art. 401 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej.

3. Zgodność projektu ustawy o podatku od usług finansowych z dyrektywą Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotycząca podatków pośrednich od gromadzenia kapitału

Wskazano wyżej, że podatek od usług finansowych jest podatkiem pośrednim, zaś jego przedmiotem opodatkowania jest dokonywanie pewnych transakcji zarówno na zorganizowanym, jak też niezorganizowanym rynku kapitałowym lub finansowym.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 projektu ustawy, przedmiotem opodatkowania projektowanym podatkiem jest świadczenie usług finansowych. Natomiast w myśl ustępu 2 pkt 4 tego artykułu, usługami finansowymi są m.in. usługi udzielania i zaciągania kredytów lub pożyczek pieniężnych. Tymczasem przepis art. 5 dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału ustanawia zakaz nakładania na spółki kapitałowe podatków pośrednich od pewnych czynności zaliczanych przez dyrektywę operacji wnoszenia do nich wkładów kapitałowych oraz od czynności restrukturyzacyjnych dotyczących tych spółek. W myśl art. 5 ust. 1 lit. a) i b) tej dyrektywy, państwa członkowskie nie mogą nakładać podatków pośrednich na wkłady kapitałowe, ani też na pożyczki i świadczenie usług w ramach wkładów kapitałowych. Natomiast w myśl art. 3 tej dyrektywy, za wkład kapitałowy uznaje się m.in.:

- 1) zaciągnięcie pożyczki przez spółkę kapitałową, jeśli wierzyciel uprawniony jest do udziału w zyskach spółki (art. 3 lit. i) dyrektywy),
- 2) zaciągnięcie pożyczki przez spółkę kapitałową u członka, współmałżonka lub dziecka członka, a także zaciągnięcie pożyczki u strony trzeciej, jeżeli jest ona gwarantowana przez członka, pod warunkiem że takie pożyczki mają taką samą funkcję jak zwiększenie kapitału spółki (art. 3 lit. j) dyrektywy).

Zestawienie przywołanych wyżej przepisów projektowanej ustawy oraz dyrektywy prowadzi do wniosku, że w takim zakresie, w jakim możliwe jest opodatkowane podatkiem od usług finansowych udzielenia spółce kapitałowej pożyczki na warunkach określonych w art. 3 lit. i) lub j) dyrektywy, projekt ustawy o podatku od usług finansowych jest niezgodny z art. 5 ust. 1 lit. a) dyrektywy.

Ponadto, zgodnie z art. 3 dyrektywy, za "wkłady kapitałowe" uznaje się m.in. takie czynności, jak:

- 1) utworzenie spółki kapitałowej,
- 2) przekształcenie spółki, przedsiębiorstwa, stowarzyszenia lub osoby prawnej, która nie jest spółką kapitałową, w spółkę kapitałową,
- 3) podwyższenie kapitału spółki kapitałowej poprzez wniesienie wkładów jakiegokolwiek rodzaju, podwyższenie majątku spółki kapitałowej poprzez wniesienie wkładów jakiegokolwiek rodzaju, jednak nie w zamian za udział w kapitale lub majątku spółki, lecz za prawa tego samego rodzaju jak te, które posiadają członkowie, takie jak prawo głosu, udział w zyskach lub udział w podziale nadwyżki powstałej po likwidacji spółki.

Z kolei na mocy art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy, za działania restrukturyzacyjne w rozumieniu tego aktu uważa się:

- 1) przeniesienie przez jedną lub kilka spółek kapitałowych wszystkich swoich aktywów i pasywów, lub jednego bądź więcej oddziałów do jednej lub więcej spółek kapitałowych, które są w trakcie tworzenia lub już istnieją, pod warunkiem że rekompensata obejmuje przynajmniej częściowo papiery wartościowe reprezentujące kapitał spółki przejmującej,
- 2) przejście przez spółkę kapitałową, która jest w trakcie tworzenia lub już istnieje, udziałów dających większość głosów w innej spółce kapitałowej, pod warunkiem że rekompensata obejmuje przynajmniej częściowo papiery wartościowe reprezentujące kapitał tej pierwszej spółki,
- 3) przeniesienie do spółki kapitałowej wszystkich aktywów i pasywów innej spółki kapitałowej będącej w pełni własnością tej pierwszej spółki.

Natomiast, jak wskazano wyżej, przepis art. 5 ust. 1 lit. a) i b) dyrektywy zakazuje państwom członkowskim nakładania podatków pośrednich na wkłady kapitałowe oraz na pożyczki i świadczenie usług w ramach wkładów kapitałowych.

Tymczasem w ramach każdej ze wskazanych operacji uznawanych przez dyrektywę za "wkład kapitałowy" do spółki może dochodzić do wykonania usługi finansowej w rozumieniu art. 15 ust. 2 projektowanej ustawy. Tytułem przykładu można choćby wskazać, że czynnością taką będzie wniesienie do spółki tytułem wkładu wierzytelności pieniężnej, czy też udzielenie przez wspólnika poręczenia lub gwarancji nieodpłatnej. Tego rodzaju czynności podlegałyby opodatkowaniu podatkiem od usług finansowych, gdy tymczasem przepis art. 5 ust. 1 dyrektywy ustanawia zakaz ich opodatkowania.

W konsekwencji należy uznać, że w takim zakresie, w jakim wykonanie usługi finansowej będzie stanowiło operację uznawaną za wkład kapitałowy, co będzie powodowało poddanie opodatkowaniu tych wkładów, ustawa o podatku od usług finansowych będzie niezgodna z art. 5 ust. 1 dyrektywy.

Dla usunięcia tej sprzeczności należałoby ustanowić zwolnienie od podatku wszelkich usług finansowych, które mogą stanowić operacje uznawane za wkłady kapitałowe w rozumieniu powoływanej dyrektywy Rady 2008/7/WE

z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału.

Należy zresztą dostrzec, że projektodawcy ustawy o podatku od usług finansowych dostrzegali konieczność uwzględnienia w projekcie zakazów wynikających z analizowanej dyrektywy. Stąd też zostało w nim przewidziane zwolnienie usług finansowych polegających na pierwotnym obrocie instrumentami finansowymi. Nie jest to jednak zwolnienie dostatecznie szerokie, gdyż nie obejmuje pewnych rodzajów czynności, których przykłady wskazano wyżej, uznawanych przez dyrektywę za "wkłady kapitałowe".

#### **4. Konkluzje**

Przestawione wyżej rozważania prowadzi do następujących wniosków.

Po pierwsze, należy stwierdzić, że w prawie unijnym brak jest przepisu, który zabraniałby wprowadzenia w Polsce podatku o konstrukcji przewidzianej w projekcie ustawy.

Po drugie, należy stwierdzić, że ustanowienie podatku od usług finansowych nie będzie stało w sprzeczności z przepisami dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej.

Po trzecie, należy skonstatować, że projektowany podatek od usług finansowych wykazuje niezgodności z dyrektywą Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącą podatków pośrednich od gromadzenia kapitału w takim zakresie, w jakim może dojść do opodatkowania podatkiem od usług finansowych operacji uznawanych za wkłady kapitałowe w rozumieniu tej dyrektywy.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

Warszawa, 23 października 2012 r.

BAS-WAPEiM-2524/12

Pani  
Ewa Kopacz  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

### **Opinia prawna**

**w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o podatku od usług finansowych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wincenty Elsner), w wersji uwzględniającej autopoprawkę, jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej**

Projektowana ustawa ma regulować podatek od usług finansowych świadczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W projekcie ustawy został unormowany zakres podmiotowy i przedmiotowy podatku. Podmiotami tego podatku miałyby być instytucje finansowe. Z kolei zakresem przedmiotowym podatku miałyby zostać objęte świadczenie i nabywanie usług finansowych zdefiniowanych w projekcie ustawy.

Obowiązek podatkowy w projektowanym podatku miałby zasadniczo powstawać z chwilą wykonania usługi finansowej.

Zasadniczo, podstawę opodatkowania tym podatkiem miałyby stanowić kwota należna z tytułu wykonanej usługi, lub też kwota zobowiązania z tytułu nabytej usługi. W wypadku pożyczek i zamiany papierów wartościowych, podstawę opodatkowania miałyby stanowić wartość przedmiotu dokonanej transakcji.

W projekcie ustawy przewidziano dwie stawki podatku. Dla usług finansowych, których przedmiotem są instrumenty pochodne, stawka miałaby wynosić 0,05% podstawy opodatkowania, zaś dla pozostałych usług finansowych - 0,1% podstawy opodatkowania.

Uregulowania zawarte w projekcie ustawy nie są objęte obecnie zakresem regulacji jakiegokolwiek dyrektywy wydanej na szczeblu unijnym. Tym samym, również projekt ustawy o podatku od usług finansowych nie może być uznany za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Należy jednak wspomnieć, że 28 września 2011 r. Komisja Europejska upubliczniła wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wspólnego systemu podatku od transakcji finansowej i zmieniającej dyrektywę 2008/07/WE (KOM(2011) 594 wersja ostateczna). Projekt dyrektywy zawarty w tym



wniosku zmierza do zharmonizowania na całym obszarze Unii Europejskiej podatków pośrednich obciążających transakcje przeprowadzane na rynkach finansowych i kapitałowych. Ponadto, przewiduje on nowelizację dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału.

Projekt zakłada ustanowienie we wszystkich państwach członkowskich podatku obciążającego transakcje, których przedmiotem są wszelkiego rodzaju instrumenty finansowe. W konsekwencji, we wszystkich państwach członkowskich obowiązywałyby podatki obciążające tego rodzaju transakcje, których konstrukcja byłaby zharmonizowana na terytorium całej Unii Europejskiej.

Przedmiotem tego podatku byłoby dokonywanie transakcji finansowych. W rozumieniu dyrektywy, pod tym pojęciem rozumie się: wszelkie transakcje zakupu i sprzedaży instrumentów finansowych, umowy pożyczki papierów wartościowych, a także transfery pomiędzy podmiotami z grupy praw do dysponowania instrumentami finansowymi jak właściciel, oraz wszelkie inne operacje podobne, wiążące się z przekazaniem ryzyka związanego z instrumentem finansowym.

Z powyższych uwag wynika, że zakres projektu dyrektywy oraz zakres projektu ustawy po części pokrywają się.

Dotychczas prace nad projektem dyrektywy nie zostały zakończone. Gdyby jednak projektowana dyrektywa została przyjęta w trakcie trwania prac nad projektem ustawy o podatku od usług finansowych, projekt ten stałby się projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt ustawy o podatku od usług finansowych, w wersji uwzględniającej autopoprawkę, **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej**.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

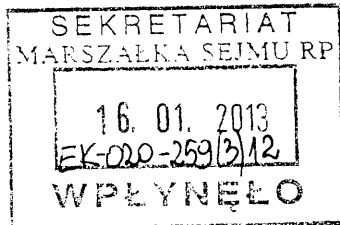
Zbigniew Wrona



BIURO: ul. Wiejska 4/6/8  
00-902 Warszawa  
TEL.: +48 22 694.12.95  
FAX: +48 22 694.27.82  
E-MAIL: kp-rp@kluby.sejm.pl

Warszawa, dnia 10 stycznia 2013 r.

Wincenty Elsner  
Poseł wnioskodawca



Szanowna Pani  
**Ewa Kopacz**  
Marszałek Sejmu RP

Na podstawie art. 119 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 36 ust. 1a Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, w imieniu wnioskodawców zgłaszam **autopoprawki** do projektu ustawy:

**- o podatku od usług finansowych**

Załączniki:

- Tekst autopoprawki nr 1
- Tekst autopoprawki nr 2
- Tekst autopoprawki nr 3

Z poważaniem,

Poseł na Sejm RP  
**KLUB POSPELSKI**  
**Ruch Polityczny**  
ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa  
NIP: 701-032-16-43, REGON: 143666321

## **AUTOPOPRAWKA nr 1**

W projekcie ustawy o podatku od usług finansowych z dnia ..... 2012 r. art. 30 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 30.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory deklaracji podatkowych, o których mowa w art. 23 ust. 1, wraz z objaśnieniami co do sposobu prawidłowego ich wypełnienia oraz terminu i miejsca ich składania, mając na względzie zapewnienie przejrzystości tych deklaracji dla podatników, a także zamieszczenie w nich danych niezbędnych do prawidłowego ustalenia zobowiązania podatkowego.”.

### **UZASADNIENIE**

Przedmiotowa autopoprawka stanowi uzupełnienie delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia określającego wzory deklaracji podatkowych w podatku od usług finansowych. Przepis w pierwotnym brzmieniu rozszerzony został o wytyczne, którymi powinien kierować się minister właściwy do spraw finansów publicznych wydając stosowne rozporządzenie.

## **AUTOPOPRAWKA nr 2**

W projekcie ustawy o podatku od usług finansowych z dnia ..... 2012 r. w art. 16 w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 4 – 8 w brzmieniu:

- 4) świadczone tytułem wkładu do spółki kapitałowej;
- 5) stanowiące wkład do spółki kapitałowej, za który przysługują wszystkie lub niektóre prawa odpowiadające prawom wspólnika, z wyłączeniem prawa do udział w kapitale lub w majątku spółki;
- 6) świadczone przez wspólnika na rzecz podatnika i zwiększające majątek tego podatnika lub wartość udziałów w spółce kapitałowej, nie powodujące jednocześnie zwiększenia jego kapitału;
- 7) polegające na zaciągnięciu pożyczki pieniężnej przez podatnika, jeżeli pożyczkodawca uprawniony jest do udziału w zyskach pożyczkobiorcy;
- 8) polegające na zaciągnięciu pożyczki pieniężnej przez podatnika u wspólnika lub u osoby trzeciej, jeżeli pożyczka ta jest gwarantowana lub poręczona przez wspólnika a jej faktyczny cel jest tożsamy ze zwiększeniem kapitału w spółce kapitałowej.”.

### **UZASADNIENIE**

Proponowane rozszerzenie katalogu zwolnień przedmiotowych w podatku od usług finansowych uzasadnione jest z jednej strony nieograniczaniem instytucjom finansowym dostępu do źródeł kapitału, potrzebnego zwłaszcza w okresie spowolnienia gospodarczego, z drugiej zaś strony podyktowane zostało pojawiającymi się wątpliwościami co do zgodności projektowanego aktu prawnego z postanowieniami Dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału<sup>1</sup>. Przywołany akt prawa wspólnotowego w art. 5 zakazuje nakładania na spółki kapitałowe podatku pośredniego w jakiegokolwiek formie od wskazanych w tym przepisie czynności, w tym przede wszystkim od szeroko pojmowanego dokapitalizowania spółki lub działań restrukturyzacyjnych. W opinii projektodawcy, ze względu na konstrukcję w praktyce wyłączającą przerzucalność podatku, nowa danina publiczna nie daje się zakwalifikować do kategorii podatków pośrednich. Niemniej jednak, na wypadek, gdyby stanowisko instytucji wspólnotowych było w tej kwestii odmienne, projektodawca zdecydował się wprowadzić do projektu zwolnienia

---

<sup>1</sup> Dz. U. L 46 z 21 lutego 2008 r., s. 11.

przedmiotowe, które wyłączają spod opodatkowania usługi finansowe mogące być uznane za czynności objęte zakresem zastosowania dyrektywy.

### **AUTOPOPRAWKA nr 3**

W projekcie ustawy o podatku od usług finansowych z dnia ..... 2012 r. w art. 16 po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Ilekroć w ust. 1 jest mowa o spółce kapitałowej rozumie się przez to:

- 1) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością albo spółkę akcyjną;
- 2) każdą ze spółek, o których mowa w załączniku nr I do Dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału<sup>1</sup>;
- 3) każdą spółkę, przedsiębiorstwo, stowarzyszenie lub osobę prawną mającą siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, których udziały w kapitale lub majątku mogą być przedmiotem transakcji na giełdzie;
- 4) każdą spółkę, przedsiębiorstwo, stowarzyszenie lub osobę prawną mającą siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, prowadzące działalność skierowaną na zysk, których wspólnicy lub członkowie mają prawo zbywania swoich udziałów osobom trzecim bez uprzedniego upoważnienia oraz odpowiadają za długi spółki, przedsiębiorstwa lub osoby prawnej tylko do wysokości swoich udziałów.”.

#### **UZASADNIENIE**

Przedmiotowa autopoprawka jest ściśle związana z autopoprawką wprowadzającą zmiany do art. 16 ust. 1 projektu, polegające na rozszerzeniu katalogu zwolnień przedmiotowych w podatku od usług finansowych. Dodaje ona do projektowanej ustawy przepis, który na potrzeby regulacji dotyczącej zwolnień reguluje pojęcie spółki kapitałowej. Pojęcie to jest zdecydowanie szersze niż przewiduje to polskie prawo spółek. Obejmuje ono bowiem nie tylko polskie spółki kapitałowe, lecz także odpowiadające im spółki w porządkach prawnych Państw Członkowskich Unii Europejskiej, wymienione w załączniku nr I do Dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, a także inne podmioty. Definicja spółki kapitałowej jest w tym przypadku odwzorowaniem analogicznego pojęcia z ww. dyrektywy. Z tego też względu przepisy dotyczące zwolnień przedmiotowych wynikających z dyrektywy 2008/7/WE znajdują zastosowanie nie tylko do polskich instytucji finansowych, lecz także tych mających siedzibę

---

<sup>1</sup> Dz. U. L 46 z 21 lutego 2008 r., s. 11.

w innych Państwach Członkowskich, co pozwoli zachować spójność regulacji krajowej z prawem wspólnotowym

Warszawa, 4 lutego 2013 r.

BAS-WASGiPU-WAPEiM-111/13

Pani  
Ewa Kopacz  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

### **Opinia**

**w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o podatku od usług finansowych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wincenty Elsner) w wersji uwzględniającej autopoprawkę**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012r. poz. 32) sporządza się następującą opinię:

#### **I. Przedmiot projektu ustawy.**

Opiniowany projekt zawiera dwie autopoprawki do poselskiego projektu ustawy o podatku od usług finansowych:

1. Autopoprawka pierwsza stanowi uzupełnienie delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia określającego wzory deklaracji podatkowych w podatku od usług finansowych. W autopoprawce przepis został uzupełniony o wytyczne, którymi powinien kierować się minister właściwy do spraw finansów publicznych wydając rozporządzenie wykonawcze.

2. Autopoprawka druga (zmiany w art. 16 ust. 1; dodanie pkt 4-8) rozszerza katalog zwolnień przedmiotowych od podatku od usług finansowych o usługi:

- 1) świadczone tytułem wkładu do spółki kapitałowej;
- 2) stanowiące wkład do spółki kapitałowej, za który przysługują wszystkie lub niektóre prawa odpowiadające prawom wspólnika, z wyłączeniem prawa do udział w kapitale lub w majątku spółki;
- 3) świadczone przez wspólnika na rzecz podatnika i zwiększające majątek tego podatnika lub wartość udziałów w spółce kapitałowej, nie powodujące jednocześnie zwiększenia jego kapitału;
- 4) polegające na zaciągnięciu pożyczki pieniężnej przez podatnika, jeżeli pożyczkodawca uprawniony jest do udziału w zyskach pożyczkobiorcy;
- 5) polegające na zaciągnięciu pożyczki pieniężnej przez podatnika u wspólnika lub u osoby trzeciej, jeżeli pożyczka ta jest gwarantowana lub



poręczona przez wspólnika a jej faktyczny cel jest tożsamy ze zwiększeniem kapitału w spółce kapitałowej.

## **II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy**

W zakresie autopoprawki pierwszej prawo UE się nie wypowiada.

W zakresie drugiej autopoprawki analiza zgodności projektowanych rozwiązań z prawem Unii Europejskiej wymaga uwzględnienia przede wszystkim dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału (Dz. Urz. UE L 46 z 21.02.2008, s. 11; dalej: dyrektywa 2008/7/WE).

## **III. Analiza projektu ustawy pod kątem prawa Unii Europejskiej.**

Proponowane rozszerzenie katalogu zwolnień przedmiotowych w podatku od usług finansowych uzasadnione ma być z jednej strony nieograniczeniem instytucjom finansowym dostępu do źródeł kapitału, potrzebnego zwłaszcza w okresie spowolnienia gospodarczego, z drugiej zaś strony podyktowane zostało pojawiającymi się wątpliwościami co do zgodności projektowanego aktu prawnego z postanowieniami dyrektywy Rady 2008/7/WE. Przywołany akt prawa UE w art. 5 zakazuje bowiem nakładania na spółki kapitałowe podatku pośredniego w jakiegokolwiek formie od wskazanych w tym przepisie czynności, w tym przede wszystkim od szeroko pojmowanego dokapitalizowania spółki lub działań restrukturyzacyjnych. W opinii projektodawcy, ze względu na konstrukcję w praktyce wyłączającą przerzucalność podatku, nowa danina publiczna nie daje się zakwalifikować do kategorii podatków pośrednich. Niemniej jednak, na wypadek, gdyby stanowisko instytucji wspólnotowych było w tej kwestii odmienne, projektodawca zdecydował się wprowadzić do projektu zwolnienia.

W zakresie uznania projektowanego podatku od usług finansowych za podatek pośredni lub bezpośredni aktualne pozostaje stanowisko BAS wyrażone w opinii z dnia 23.10.2012r., nr BAS-WAPEiM-2523/12.

Projektowane zmiany w zakresie rozszerzenia katalogu zwolnień przedmiotowych od podatku od usług finansowych wypełniają postulaty BAS zawarte w opinii z 23.10.2012 r. w zakresie wyłączenia z przedmiotowego zakresu projektowanej ustawy czynności, które mogą być uznane za wkład kapitałowy w rozumieniu dyrektywy 2008/7/WE.

## **IV. Konkluzje.**

W zakresie pierwszej poprawki projekt nie jest objęty prawem UE.

W zakresie drugiej poprawki projektowany przepis ma charakter ostrożnościowy i zmierza do uniknięcia zarzutu niezgodności z prawem unijnym. Chodzi tu w szczególności o zgodność projektu ustawy o podatku od usług finansowych z dyrektywą Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r.

dotycząca podatków pośrednich od gromadzenia kapitału. Można uznać w tej sytuacji, że cytowane postanowienia nie naruszają prawa UE, a co za tym idzie projekt nie jest niezgodny z prawem UE.

Autor:

**Prof. dr hab. Henryk Dzwonkowski**

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

*Deskryptory bazy Rex: Unia Europejska, podatki*

Warszawa, 4 lutego 2013 r.

BAS-WASGiPU-WAPEiM-112/13

Pani  
Ewa Kopacz  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

### Opinia

**w sprawie ustalenia, czy poselski projekt ustawy o podatku od usług finansowych w wersji uwzględniającej autopoprawkę (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wincenty Elsner) wykonuje prawo Unii Europejskiej**

Przedstawione do zaopiniowania autopoprawki do poselskiego projektu ustawy o podatku od usług finansowych przewidują zmiany w art. 16 i art. 30.

Zmiana art. 30 stanowi uzupełnienie delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia określającego wzory deklaracji podatkowych w podatku od usług finansowych. W autopoprawce przepis został uzupełniony o wytyczne, którymi powinien kierować się minister właściwy do spraw finansów publicznych wydając rozporządzenie wykonawcze.

Druga autopoprawka (zmiany w art. 16 ust. 1; dodanie pkt 4-8) rozszerza katalog zwolnień przedmiotowych od podatku od usług finansowych o usługi:

- 1) świadczone tytułem wkładu do spółki kapitałowej;
- 2) stanowiące wkład do spółki kapitałowej, za który przysługują wszystkie lub niektóre prawa odpowiadające prawom wspólnika, z wyłączeniem prawa do udział w kapitale lub w majątku spółki;
- 3) świadczone przez wspólnika na rzecz podatnika i zwiększające majątek tego podatnika lub wartość udziałów w spółce kapitałowej, nie powodujące jednocześnie zwiększenia jego kapitału;
- 4) polegające na zaciągnięciu pożyczki pieniężnej przez podatnika, jeżeli pożyczkodawca uprawniony jest do udziału w zyskach pożyczkobiorcy;
- 5) polegające na zaciągnięciu pożyczki pieniężnej przez podatnika u wspólnika lub u osoby trzeciej, jeżeli pożyczka ta jest gwarantowana lub poręczona przez wspólnika a jej faktyczny cel jest tożsamy ze zwiększeniem kapitału w spółce kapitałowej.

Projekt nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

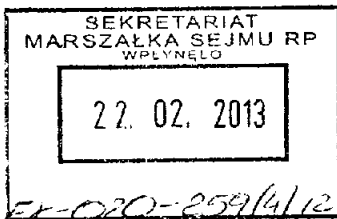
Lech Czapla



SEJM  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 22 lutego 2013 r.

Komisja Ustawodawcza  
UST-00 - 194 /13



Szanowna Pani Marszałek

**Pani**  
**Ewa KOPACZ**  
**Marszałek Sejmu**  
**Rzeczypospolitej Polskiej**

Przekazuję – przyjętą na posiedzeniu w dniu 21 lutego 2013 r. – opinię Komisji Ustawodawczej:

- o poselskim projekcie ustawy o podatku od usług finansowych wraz z autopoprawkami (przedstawiciel wnioskodawców poseł Wincenty Elsner).

Z poważaniem

Przewodniczący Komisji

/Wojciech Szarama/

**OPINIA nr 180**  
**Komisji Ustawodawczej**

**w sprawie poselskiego projektu ustawy o podatku od usług finansowych  
wraz z autopoprawkami**

przyjęta na posiedzeniu  
w dniu 21 lutego 2013 r.

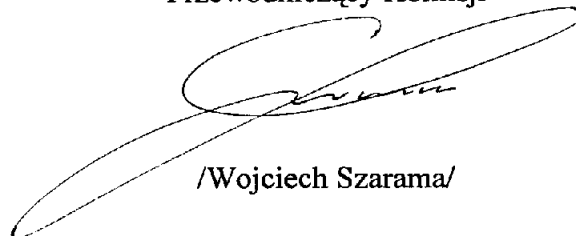
**dla Marszałka Sejmu**

Komisja Ustawodawcza, na posiedzeniu w dniu 21 lutego 2013 r., rozpatrzyła skierowany przez Marszałka Sejmu – w trybie art. 34 ust. 8 regulaminu Sejmu RP, celem wyrażenia opinii w świetle zgłoszonych wątpliwości w sprawie zgodności projektu ustawy z Konstytucją i prawem Unii Europejskiej - poselski projekt ustawy o podatku od usług finansowych wraz z autopoprawkami (przedstawiciel wnioskodawców poseł Wincenty Elsner).

Komisja, po przedstawieniu projektu i wysłuchaniu ekspertów, przeprowadziła dyskusję. W wyniku głosowania Komisja

- **uznała ten projekt za dopuszczalny.**

Przewodniczący Komisji



/Wojciech Szarama/



**PIERWSZY PREZES  
SĄDU NAJWYŻSZEGO  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**BSA III - 021- 107/13**

Warszawa, dnia 13 marca 2013 r.

**Pan  
Lech CZAPLA  
Szef Kancelarii Sejmu**

*Szanowny Panie Ministrze!*

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 marca 2013 r., GMS-WP-173-64/13 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy na podstawie art. 1 p. 3 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r. (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) nie uznaje za celowe opiniowania ***poselskiego projektu ustawy o podatku od usług finansowych wraz z autopoprawkami.***

Z poważaniem

*Stanisław Dąbrowski*  
**Stanisław DĄBROWSKI**

**WYDZIAŁ PREZYDIALNY**

L.dz. ....

Data wpływu *15-03-2013*

Warszawa, 21 marca 2013 r.

PIU 392/2013

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu ..... 25. 03. 2013

**Szanowny Pan  
Lech Czapla  
Szef Kancelarii Sejmu**

*Szanowny Panie Ministrze,*

W odpowiedzi na pismo nr GMS-WP-173-64/13 z dnia 7 marca 2013 r. dotyczące wyrażenia opinii do złożonego przez Klub Poselski „Ruch Palikota” projektu ustawy o podatku od usług finansowych, Polska Izba Ubezpieczeń pragnie przekazać swoje negatywne stanowisko w sprawie propozycji nałożenia na sektor finansowy (w tym zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji) nowego rodzaju obciążenia podatkowego.

#### **A/ Uwagi ogólne**

1. Sytuacja finansowa zakładów ubezpieczeń, zwłaszcza prowadzących ubezpieczenia majątkowe, jest nadal trudna. Złożony w Sejmie przez Klub Poselski „Ruch Palikota” projekt wprowadzenia podatku od usług finansowych oznacza obciążenie zakładów ubezpieczeń kolejną daniną, która jeszcze pogorszy ich sytuację finansową i wypłacalnościową. Przełoży się to bezpośrednio na bezpieczeństwo poszkodowanych a zakłady ubezpieczeń nie będą miały innego wyjścia, jak przenieść koszty ewentualnego podatku na klientów.
2. Polska należy do krajów, w których skłonność do dobrowolnego ubezpieczania się jest bardzo niska. Zwiększone obciążenia fiskalne, a co za tym idzie wyższy poziom składek ubezpieczeniowych spowoduje, że coraz mniej osób będzie stać na ubezpieczenie najcenniejszych dla siebie wartości – życia, zdrowia i mienia. Mniej osób także będzie mogło pozwolić sobie na oszczędzanie na przyszłość – nabywając dobrowolne produkty emerytalne. W konsekwencji budżet państwa będzie musiał być gotowy na to, że im mniej osób stać będzie na ubezpieczenie, tym większe będą musiały być wypłacane z publicznych pieniędzy rekompensaty np. za szkody żywiołowe.
3. Przyjęte w ostatnich latach regulacje prawne pogorszyły rentowność ubezpieczycieli, a przed nimi stoją dodatkowe wyzwania związane z dużo bardziej restrykcyjnym europejskim modelem wypłacalności – Solvency II. W Unii Europejskiej trwają prace nad wspólnym ubezpieczeniowym systemem gwarancyjnym, który podniesie dodatkowo koszty prowadzenia działalności ubezpieczeniowej.



4. Polski rynek ubezpieczeniowy należy do najbardziej regulowanych, w związku z tym ubezpieczyciele już dziś ponoszą wysokie koszty funkcjonowania takich instytucji jak Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Ubezpieczonych, oraz Państwowa i Ochotnicza Straż Pożarna. Zakłady ubezpieczeń finansują również budowę Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców, na którą wyłożyli w ciągu dziewięciu lat znacznie ponad pół miliarda złotych.

## **B/ Uwagi szczegółowe**

Projekt ustawy wprowadzający podatek od usług finansowych jest niespójny systemowo i narusza podstawowe zasady konstytucyjne dotyczące nakładania obciążeń podatkowych. Podstawowe szczegółowe uwagi PIU do projektu są następujące:

- 1) przedmiotem opodatkowania są „usługi finansowe”, czyli czynności cywilnoprawne. Zakres znaczeniowy tego pojęcia, określony w art. 15 ust. 2 projektu ustawy, wskazuje z jednej strony na nawiązanie do zakresu opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych, a z drugiej strony – że podatek ma „wypełnić lukę” wynikającą ze zwolnienia określonych czynności z podatku VAT. W tym kontekście argumenty o rzekomej zgodności projektu z prawem unijnym, zawarte w opinii prof. dr hab. W. Modzelewskiego, nie zasługują niestety na uwzględnienie i pozostają w dość luźnym związku z rzeczywistą treścią projektu;
- 2) przewidziane w art. 15 ust. 6 projektu ustawy wyłączenie z opodatkowania czynności, z tytułu których świadczący lub nabywający usługę finansową jest z tytułu jej dokonania opodatkowany podatkiem od towarów i usług, wyraźnie wskazuje, iż nowy podatek jest „konkurencyjny” w stosunku do podatku VAT i ma praktycznie taki sam charakter (co podważa podstawowe tezy opinii prof. dr hab. W. Modzelewskiego). Niezależnie od tego, Izba uważa że wyłączenie to jest praktycznie puste – gdyż wszystkie usługi wymienione w art. 15 ust. 2 projektu ustawy są zwolnione z VAT, a tym samym wyłączenie to praktycznie nigdy nie będzie miało zastosowania (przynajmniej w obowiązującym stanie prawnym);
- 3) przewidziane zwolnienie z podatku niektórych kategorii podatników VAT zwolnionych z VAT (zwolnionych podmiotowo), w sytuacji gdy zasadniczym wyznacznikiem bycia podatnikiem nowego podatku jest właśnie bycie podatnikiem podatku VAT (niekoniecznie czynnym), jest niczym nieuzasadnione i narusza zasadę równości opodatkowania;
- 4) definicja przedmiotu opodatkowania obejmuje wprost m. in. usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i inne usługi „podobne”, jeżeli są zwolnione z podatku VAT – oznacza to, że przedmiotem opodatkowania będzie sama umowa ubezpieczenia (usługa ubezpieczeniowa świadczona przez krajowy zakład ubezpieczeń), a podstawą opodatkowania będzie kwota należna z tytułu tej czynności (art. 18 ust. 1 projektu ustawy) – czyli składka ubezpieczeniowa. W rezultacie, na podstawie projektowanej ustawy składki ubezpieczeniowe, które podlegają już opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, podlegałyby dodatkowo opodatkowaniu nowym podatkiem, w wysokości 0,1% podstawy opodatkowania (czyli przypisu składki);
- 5) niezależnie od opodatkowania samych umów ubezpieczenia (ponieważ wbrew uzasadnieniu projektu, Izba nie znajduje w projekcie ustawy przepisu, który wskazywałby jednoznacznie, że w ramach usług ubezpieczeniowych opodatkowaniu miałby podlegać tylko „element inwestycyjny”, czyli transakcje na instrumentach finansowych), opodatkowaniu podlegałoby również nabywanie przez krajowe zakłady ubezpieczeń usług reasekuracji od podmiotów zagranicznych (zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy, płatnikiem podatku jest krajowa instytucja finansowa – czyli np. zakład ubezpieczeń – która nabywa usługi finansowe – czyli np. usługi reasekuracji – od

podatnika nieposiadającego miejsca siedziby na terytorium Polski); w ten sposób, w zakresie w jakim ryzyko zakładu ubezpieczeń jest reasekurowane za granicą, podatek byłby płacony de facto od tych samych składek drugi raz – tym razem z tytułu nabycia usługi finansowej;

- 6) jednocześnie według projektu ustawy opodatkowaniu podlegałaby cała działalność lokacyjna zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji;
- 7) ogromne pole do sporów interpretacyjnych otwiera art. 16 ust.2 projektu ustawy, który zwalnia od podatku świadczenie lub nabywanie usług finansowych, jeżeli ma ono charakter pomocniczy w stosunku do prowadzonej działalności gospodarczej – nie bardzo wiadomo, jak ów „pomocniczy charakter” miałby być oceniany np. w zakresie działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

**Mając na uwadze powyższe uwagi, Zarząd Polskiej Izby Ubezpieczeń zwraca się z apelem do Sejmu RP o niewprowadzenie w Polsce zaproponowanego przez Klub Poselski „Ruch Palikota” podatku od usług finansowych obejmującego zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji oraz inne podmioty sektora finansowego.**

*Z wyrazami szacunku*

*[Podpis]*  
Wiceprezes Zarządu  
Polskiej Izby Ubezpieczeń  
Andrzej Maciążek



WICEPRZEWODNICZĄCY  
OGÓLNOPOLSKIEGO POROZUMIENIA  
ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH  
FRANCISZEK BOBROWSKI

SEKRETARIAT SZEFA MS

L.dz. ....

Data wpływu ..... 02.04.2013.

OPZZ/FBI/373/2013

Warszawa, 28 marca 2013 r.

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Warszawa

*Szanowny Panie Ministrze,*

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 marca 2013 r. (znak: GMS-WP-173-64/13) przekazujące do konsultacji społecznych projekt ustawy o podatku od usług finansowych uprzejmie przekazuję następujące uwagi Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

Projekt ustawy zakłada wprowadzenie dla wskazanych w dokumencie instytucji finansowych podatku od usług finansowych. OPZZ stoi na stanowisku, że instytucje finansowe powinny podlegać takiemu opodatkowaniu, które poprzez swoją formę skłoni je do korzystnych dla społeczeństwa zachowań inwestycyjnych lub odwieść od decyzji wpływających destabilizująco na rynek finansowy. Z tego względu OPZZ opowiada się za wprowadzeniem podatku od transakcji finansowych, służącego ograniczeniu spekulacyjnych, krótkoterminowych transakcji finansowych, czemu dało wyraz w Stanowisku Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych z dnia 7 września 2010 roku w sprawie podatku od transakcji finansowych.

Spekulacja na rynkach finansowych nie przynosi żadnych korzyści społecznych, nie jest związana z konkretnym miejscem, jest bezosobowa. Cel jest jeden: jak największy zysk bez względu na koszty społeczne. Nie przynosi żadnych korzyści realnej gospodarce i pozostaje poza społeczną kontrolą. Zamiast prowadzić do równowagi i stabilności w gospodarce, spekulacja faktycznie ma tendencję do destabilizacji na rynkach, a w dłuższej perspektywie skutkuje takimi zjawiskami jak bańki finansowe prowadzące do kryzysów gospodarczych. Poziom krótkoterminowych, spekulacyjnych transakcji finansowych wzrósł drastycznie w ciągu ostatnich dwóch dekad, nieproporcjonalnie do rynku usług i towarów - w 1990 roku stanowił piętnastokrotność światowego PKB, a w 2007 już jego siedemdziesięciokrotność. Transakcje na rynku instrumentów pochodnych (*derywatów*) rosły

---

OGÓLNOPOLSKIE POROZUMIENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

00-924 Warszawa, ul. Kopernika 36/40

tel.: 022 551 55 06, fax: 022 551 55 09

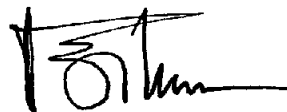
e-mail: bobrowski@opzz.org.pl, www: <http://opzz.org.pl>

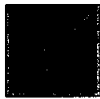
zdecydowanie szybciej niż transakcje natychmiastowe (*spoty*). W tej sytuacji, inwestorzy przestają być zainteresowani inwestycjami w realną gospodarkę, gdy – poprzez najróżniejsze techniczne operacje krótkoterminowe – inwestycje finansowe mogą przynieść stopę zwrotu na poziomie 20-30%. Zyski osiągnęła wąska grupa inwestorów natomiast konsekwencje krachu na rynku instrumentów finansowych ponosi od kilku lat społeczeństwo a gospodarki wielu krajów nie mogą podnieść się z recesji.

Z tego powodu, niezbędnym jest ustanowienie podatku od transakcji finansowych, którego pierwotną wersję, w postaci podatku od transakcji walutowych w 1972 roku zaproponował, późniejszy laureat Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii, James Tobin. Głównym celem podatku od transakcji finansowych powinna być zmiana zachowań w sektorze finansowym polegająca na ograniczaniu krótkoterminowych transakcji finansowych o charakterze spekulacyjnym. Immanentna niestabilność rynków finansowych powoduje, że opodatkowaniu powinny podlegać wszystkie typy transakcji finansowych, prowadząc przede wszystkim do ograniczenia finansowych transakcji technicznych. Podatek powinien zatem obejmować wszystkie transakcje natychmiastowe, transakcje na instrumentach pochodnych oraz transakcje poza rynkiem regulowanym. Podatek powinien być powszechny, mieć zatem jak najszerszy zakres, to znaczy zostać wprowadzony w sposób skoordynowany i możliwy do zastosowania.

Podatek od transakcji finansowych doprowadzi do sprawiedliwego dzielenia się odpowiedzialnością oraz, poprzez zmianę zachowań inwestorów, zapewni stabilny i zrównoważony wzrost. Drugim celem podatku od transakcji finansowych jest zatem zasilenie budżetów publicznych. Nowe źródło dochodów można wykorzystać w przyszłości na rzecz realnej gospodarki. Podatek taki mógłby także stanowić formę społecznej kontroli nad spekulacyjnymi transakcjami na rynkach finansowych. Zdaniem OPZZ, wprowadzenie podatku od transakcji finansowych ograniczyłoby spekulacje na rynkach finansowych, zmniejszyłoby ryzyko pojawienia się w przyszłości kryzysu gospodarczego jakiego obecnie doświadczamy oraz ograniczyłoby jego społeczne skutki.

*Z poważaniem*





# ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

KRZYSZTOF PIETRASZKIEWICZ  
PREZES

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu ..... 02.04.2013

Warszawa, 27 marca 2013 r.

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

*Szanowny Panie Ministrze,*

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 marca 2013 r. (nr GNS-WP-173-64/13) w sprawie projektu poselskiego projektu ustawy o podatku od usług finansowych pragnę przedstawić w załączeniu opinię Związku Banków Polskich w tej sprawie.

Niezależnie od załączonej opinii chcę wyrazić stanowisko, że w naszej ocenie wprowadzenie tego podatku byłoby bardzo niedobrym rozwiązaniem dla rozwoju gospodarczego kraju. Na podkreślenie zasługuje, że polski sektor bankowy jest w dobrej kondycji ekonomicznej, stąd pokusa nakładania dodatkowych obciążeń na ten sektor może być duża. Jednocześnie jednak banki w Polsce stoją przed dużymi wyzwaniami wynikającymi z procedowanymi obecnie na szczeblu europejskim licznymi nowymi rozwiązaniami regulacyjnymi. Wymagać to będzie dalszego wzmocnienia kapitałowego wielu banków oraz poprawy zasad zarządzania płynnością. Na te cele niezbędne będzie zgromadzenie znacznych środków finansowych, które pozwolą na utrzymanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa samego sektora bankowego oraz na podtrzymaniu zdolności sektora do dalszego finansowania rozwoju gospodarczego naszego kraju. Jestem przekonany, że korzyści uzyskane w ten sposób przez gospodarkę realną przełożą się w oczywisty sposób także na wzrost dochodów budżetowych państwa.

Chcę także przypomnieć, że jedną z najważniejszych przesłanek rozpoczęcia w Unii Europejskiej prac nad wprowadzeniem podatku od transakcji finansowych było dążenie do nałożenia na banki swoistej kary na te instytucje za ich współudział w doprowadzeniu do ostatniego kryzysu gospodarczego na świecie oraz chęć uzyskania rekompensaty od instytucji finansowych za pomoc udzieloną bankom w tarapatach ze środków publicznych. W Polsce żadna z tych przesłanek nie wystąpiła: sektor bankowy w naszym kraju jest zdrowy, żaden bank nie wymagał pomocy ze środków publicznych a polski sektor bankowy nie przyczynił się do kryzysu gospodarczego w ostatnich kilkunastu latach. Na tle innych krajów Unii Europejskich zauważalny jest nadal stosunkowo niski poziom powszechności usług bankowych w Polsce. To powoduje, że sektor bankowy w Polsce nie boryka się z takimi problemami, które są udziałem banków z wielu innych krajów UE.

A wyzeremie seceuk  
inf -

Opinia Związku Banków Polskich  
do poselskiego projektu ustawy o podatku od usług finansowych  
(projekt przygotowany przez Klub Poselski „Ruch Palikota”)

Uwagi ogólne

1. Projekt ustawy przewiduje nałożenie podatku od usług finansowych wymienionych w art. 15 projektu na wszystkich tych podatników, którzy zostali określani w art. 4 i następujących projektów ustawy. Podatnikami tymi mają być generalnie instytucje finansowe w rozumieniu art. 3 pkt 7 projektu. Generalnym uzasadnieniem dla nałożenia nowego podatku ma być fakt wyłączenia usług finansowych z podatku od towarów i usług (podatku od wartości dodanej). Zastanawiający jest w tym kontekście podział na czynności opodatkowane podatkiem od usług finansowych i wyłączone z tego podatku. Podział ten przebiega w zależności od stron transakcji usług finansowych, choć należy pamiętać, że usługi te są zwolnione z podatku od towarów i usług niezależnie od podmiotu, komu są one świadczone (instytucja finansowa, instytucja niefinansowa, osoba prywatna). W ocenie ZBP zaproponowany podział nie ma charakteru opodatkowania uzupełniającego zwolnienie z podatku od towarów i usług, lecz nowy podatek ma mieć wyłącznie charakter podatku obciążającego niektóre podmioty finansowe. Stanowi to swoiste naruszenie równości podmiotów działających w Polsce.
2. Definicja podmiotów finansowych, a więc definicja podatników podatku od usług finansowych nie obejmuje wszystkich rodzajów instytucji finansowych działających w Polsce. Niezrozumiałe jest zatem, dlaczego transakcje finansowe zawierane z jednymi rodzajami instytucji finansowych miałyby być opodatkowane, a transakcje z innymi podmiotami już nie, tworząc w ten sposób specyficzny bodziec do zawierania transakcji z instytucjami, które nie zostały wymienione w art. 3 projektu ustawy. Takie rozróżnienie może mieć silne negatywne konsekwencje w postaci tworzenia bodźców fiskalnych do zawierania transakcji finansowych z określonymi typami instytucji finansowych. Wystarczy w tym zakresie chociażby wymienić prowadzenie usług finansowych z parabankami, ze spółdzielczymi kasami oszczędnościowo – kredytowymi, które to czynności nie podlegałyby opodatkowaniu, gdyż wymienione typy podmiotów nie zostały zaliczone do kategorii instytucji finansowych.

3. W uzasadnieniu do projektu wymienia się, że podatek od usług finansowych został zaproponowany, ponieważ usługi finansowe nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Przede wszystkim należy podkreślić, że obecnie nie wszystkie usługi finansowe są zwolnione z podatku od towarów i usług. W wyniku zmiany ustawy od podatku od towarów i usług z dnia 29 października 2010 r. polegającej m.in. na przeniesieniu katalogu usług zwolnionych z tego podatku z załącznika 4 do ustawy o podatku od towarów i usług do art. 43 ustawy szereg usług finansowych zostało objętych opodatkowaniem podatkiem od towarów i usług. Jest nawet swoistym paradoksem projektu ustawy, że podatnikami proponowanego podatku od usług finansowych mają być podmioty finansowe, które są jednocześnie podatnikami podatku od towarów i usług. Instytucje finansowe w Polsce ponoszą zatem całkiem wysoki ciężar podatkowy z tytułu podatku od towarów i usług, bądź na skutek opodatkowania niektórych czynności wykonywanych przez te instytucje lub w wyniku braku możliwości odliczenia podatku naliczonego zawartego w cenach zakupionych towarów i usług. W samym sektorze bankowym szacuje się, że faktyczny ciężar podatkowy z tytułu podatku od towarów i usług wynosi ok. 1 mld PLN. Trudno zatem zgodzić się z tezą zawartą w uzasadnieniu do projektu, że zwolnienie części czynności finansowych stanowi uprzywilejowanie dla usługodawców. W praktyce to zwolnienie nie jest efektem woli stworzenia preferencji podatkowych, lecz trudności technicznych w nałożeniu na te czynności podatku od towarów i usług.
4. Należy również pamiętać, że podatek od towarów i usług ma inny charakter niż proponowany podatek od usług finansowych. Podatek od towarów i usług ma charakter podatku przychodowego, którego ciężar obciąża nabywcę a nie usługodawcę. Dla producenta, sprzedawcy ten podatek jest neutralny, gdyż ciężar podatku ponosi finalny konsument. W proponowanym podatku od usług finansowych to dostawca będzie ponosił ciężar podatku.
5. Z punktu widzenia konstrukcji podatku, podatek od usług finansowych ma być podatkiem jednorazowym naliczanym od wartości usługi finansowej bez prawa do odliczenia podatku naliczonego przy zakupie towaru czy usługi. To powoduje, że ciężar proponowanego podatku nie może być łatwo porównywalny z podatkiem od towarów i usług.
6. W uzasadnieniu do projektu wskazuje się, że celem podatku jest ograniczenie świadczenia usług finansowych o charakterze spekulacyjnym i krótkoterminowym. Niestety, w treści projektu ustawy żaden zapis projektowanej ustawy nie wskazuje



wprost, że opodatkowaniu mają podlegać tylko takie czynności. Trudno bowiem uznać, że wszystkie transakcje zawierane między instytucjami finansowymi mają charakter spekulacyjny. W praktyce bowiem, zwłaszcza w systemie bankowym tak konserwatywnym jak w Polsce, zdecydowana większość transakcji jest zawieranych w celach zabezpieczających lub służy zagospodarowaniu wolnych środków finansowych, które okresowo mają instytucje finansowe.

7. Przykładowo, w myśl projektu ustawy przedmiotem opodatkowania mają być transakcje zawierane na rynku międzybankowym. Jest rzeczą zastanawiającą, że z jednej strony Komisja Nadzoru Finansowego podejmuje liczne działania w celu pobudzenia rynku transakcji międzybankowych, z drugiej strony proponuje się nałożenie podatku na tego typu transakcje. W praktyce wprowadzenie podatku spowodowałoby powrót do sytuacji, gdy rynek międzybankowy był nie płynny i Narodowy Bank Polski będzie musiał pełnić aktywną funkcję na rynku międzybankowym. Po ewentualnym wprowadzeniu proponowanego podatku wszystkie transakcje banków na rynku międzybankowym będą bowiem zawierane tylko z NBP, ponieważ będą one korzystały ze zwolnienia z podatku. Taki skutek zmian polityki banków jest o tyle łatwy do przewidzenia, że zdecydowana większość transakcji na rynku międzybankowym ma charakter operacji krótkoterminowych (opiewa np. na jeden dzień) i nawet niewielka nominalna stawka podatku będzie mieć olbrzymi wpływ na ciężar opodatkowania stron transakcji i na obniżenie ich dochodowości dla instytucji finansowych. Przeprowadzanie transakcji na krótki okres jest przy tym uzasadnione dążeniem do prawidłowego zarządzaniem płynnością banków a nie osiągnięciem zysków z działalności spekulacyjnej.
8. Warto także zauważyć, że opodatkowaniu nowym podatkiem mają podlegać transakcje, których obowiązek wykonywania został nałożony na instytucje finansowe na mocy innych ustaw. Można w tym miejscu wskazać, że przedmiotem opodatkowania mają być transakcje w postaci utworzenia i przyjęcia lokaty międzybankowej złożonej przez banki spółdzielcze w banku zrzeszającym. Obowiązek lokowania środków w taki sposób został nałożony na banki spółdzielcze na mocy ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o bankach spółdzielczych. ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.
9. Analizując potencjalne konsekwencje nałożenia podatku, trzeba odnotować, że skutki fiskalne wprowadzenia nowego podatku zostały wyraźnie niedoszacowane, co wynika zapewne z faktu, że projektodawcy ustawy nie mieli pełnego rozeznania zakresu

przedmiotowego proponowanego podatku. W naszej ocenie oprócz transakcji międzybankowych największe znaczenie będą mieć transakcje zawierane między bankami na rynku pozagiełdowym, gdzie przedmiotem transakcji są głównie obligacje skarbowe. Transakcje te służą przede wszystkim zarządzaniu płynnością bieżącą w instytucjach finansowych. Można szacować, że przy obecnym poziomie obrotów tymi walorami między bankami podatek wyniósłby kilka miliardów złotych, bardzo silnie obciążając wynik finansowy banków. Rezygnacja z części zawierania transakcji po wprowadzeniu podatku będzie mieć negatywne konsekwencje dla płynności samych banków ale także dla płynności rynku obligacji skarbowych w ogóle.

10. Projekt podatku od usług finansowych jest zbliżony w swojej propozycji do konstrukcji podatku od transakcji finansowych, który jest aktualnie dyskutowany na forum Unii Europejskiej. Największe różnice obu rozwiązań sprowadzają się do szerszego przedmiotu opodatkowania przyjętego w projekcie poselskiego projektu ustawy oraz do węższego zakresu podmiotowego w stosunku do projektu podatku od transakcji finansowych. Warto pamiętać, że na obecnym etapie prac polski rząd zdecydował, że Polska nie będzie wdrażać podatku od transakcji finansowych w Polsce.
11. Wprowadzenie podatku od transakcji finansowych o charakterze obrotowym (podobnie jak podatku od usług finansowych) może przynieść więcej negatywnych skutków niż przynieść korzyści. Zaburzenia spowodowane zmniejszeniem płynności rynku finansowych i gorszym zabezpieczaniem się przed ryzykiem mogą prowadzić do poważnych perturbacji na rynku finansowym. Podejmowanie działań na rzecz obniżenia stabilności rynków finansowych jest niebezpieczne, gdyż doświadczenia innych krajów pokazują, jak negatywne dla gospodarki i kosztowne mogą być konsekwencje zaburzeń na rynkach finansowych. Z tego powodu należy opowiadać się przeciw wprowadzeniu podatku, który będzie prowadzić do obniżenia stabilności rynków finansowych. Podejmowanie takich działań można uznać za bardzo niebezpieczne dla rozwoju gospodarczego kraju. Może on świadczyć tylko o realizacji krótkoterminowych interesów fiskalnych, natomiast wpływy do budżetu z tego podatku nie są pewne (na skutek rezygnacji przez instytucje finansowe z zawierania części transakcji) a potencjalne konsekwencje dla stabilności rynków finansowe bardzo poważne.
12. Podatek od usług finansowych ma być nałożony na operacje sprzedaży i zakupu usługi finansowej. Biorąc pod uwagę, że podatek ma dotyczyć transakcji zawieranych

między instytucjami finansowymi, to w praktyce będzie to oznaczać obciążenie podatkowe każdej transakcji w wysokości dwukrotnie wyższej od stawki przyjętej w projekcie ustawy. Warto podkreślić, że dotyczy to także transakcji zawieranych przez polskie podmioty finansowe z finansowymi podmiotami zagranicznymi, gdzie polska instytucja finansowa miałaby występować jako podatnik podatku od usług finansowych i jako płatnik podatku (w części podatku faktycznie należnego od podmiotu zagranicznego). Nałożenie podatku w wysokości łącznej 0,2% na każdą transakcję w sytuacji, gdzie zyski są obliczane w wysokości ułamka procentu będzie powodować całkowity brak racjonalności ekonomicznej zawierania wielu transakcji.

13. Zaproponowana stawka podatku od usług finansowych naliczana od obrotu instrumentami pochodnymi ma być pięć razy wyższa niż stawka zapisana w projekcie dyrektywy o podatku od transakcji finansowych. Już stawka zaproponowana w FTT jest bardzo wysoka i może podważyć celowość przeprowadzania takich transakcji. Można odnieść wrażenie, że autorzy projektu ustawy o podatku od usług finansowych uznają, że wszystkie transakcje na instrumentach pochodnych są działalnością spekulacyjną i nie służą gospodarce, co nie jest prawdą. Można bardzo silnie obawiać się, że po ewentualnym wprowadzeniu podatku instytucje finansowe nie będą zabezpieczać się w sposób dostateczny przed ryzykiem rynkowym i ryzykiem kontrahenta, na jakie te instytucje są narażone w toku prowadzonej działalności gospodarczej.
14. W ramach dyskusji nad dodatkowymi obciążeniami sektora finansowego w Polsce i na świecie rozważane były i są różne rozwiązania fiskalne i parafiskalne. W Polsce rząd zdecydował o nałożeniu na banki dodatkowego obciążenia w postaci opłaty ostrożnościowej na BFG. W chwili obecnej projekt zmiany ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnej zakładający wprowadzenie opłaty ostrożnościowej jest dyskutowany przez Parlament. Po przyjęciu tego rozwiązania, obciążenie z tytułu opłaty ostrożnościowej będzie prawdopodobnie już bardzo znaczące w relacji do wielkości zysków osiągniętych przez sektor bankowy. To spowoduje silne obniżenie zysków banków. Warto jednocześnie pamiętać, że nie należy nakładać wielu dodatkowych obciążeń na sektor bankowy w okresie, kiedy na banki działające w Unii Europejskiej są nakładane wciąż nowe wymogi ostrożnościowe. Te nowe wymogi wymagają pozyskania przez banki nowych kapitałów, których najważniejszym źródłem jest zysk wypracowany przez same instytucje bankowe.

15. W konsekwencji, biorąc pod uwagę powyżej przedstawione argumenty, Związek Banków Polskich opowiada się przeciw wprowadzeniu podatku od usług finansowych.

Uwagi szczegółowe:

1. Do definicji usług finansowych zawartej w art. 3 włączono weksle i чеки. Obrót takimi papierami jest rzadko stosowany między instytucjami finansowymi (zwłaszcza weksłami), więc trudno znaleźć uzasadnienie dla włączenia operacji na tych papierach do podstawy opodatkowania. Obrót czekami między bankami jest realizowany zwykle dla potrzeb klientów banków (w ich interesie) a nie samych banków.
2. Art. 16 ust. 2 projektu ustawy stanowi, że zwalnia się od podatku świadczenie lub nabywanie usług finansowych, jeśli ma ono charakter pomocniczy w stosunku do prowadzonej działalności gospodarczej, a w przypadku usług, których przedmiotem jest nabycie instrumentów finansowych - także pod warunkiem, że ich zbycie nie nastąpi przed upływem 12 miesięcy od dnia nabycia. W projekcie nie podano jednak definicji usługi pomocniczej do usługi głównej. W efekcie nie jest jasne, jaki jest zakres zwolnienia z podatku proponowany przez projektodawców ustawy.
3. W art. 18 ust. 1 jest mowa, że podstawą opodatkowania jest kwota należna z tytułu tej czynności. Niestety, jest to zapis przeniesiony z zapisów ustawy o podatku od towarów i usług, natomiast w proponowanej ustawie nie ma definicji czynności.
4. W art. 19 ust. 1 jest mowa, że w przypadku usługi finansowej, której przedmiotem są instrumenty pochodne, podstawą opodatkowania jest wartość nominalna instrumentu pochodnego w momencie wykonania transakcji. Problem polega na tym, że od wielu już lat na gruncie podatku dochodowego jest kwestią dyskusyjną i sporną, co oznacza moment wykonania transakcji. Wydaje się, że wykonanie transakcji to termin rozliczenia umowy, ale jednocześnie chociażby art. 17 ust. 3 projektowanej ustawy stanowi, że w obrocie zorganizowanym obowiązek podatkowy powstaje z chwilą skojarzenia ofert. To oznacza, że oba terminy może różnić odstęp kilku miesięcy czasu, co powoduje duże ryzyko błędnego rozliczenia transakcji w czasie dla celów podatkowych oraz przyjęcia przez podatnika niewłaściwej podstawy opodatkowania.